ALİ ŞERİATİ

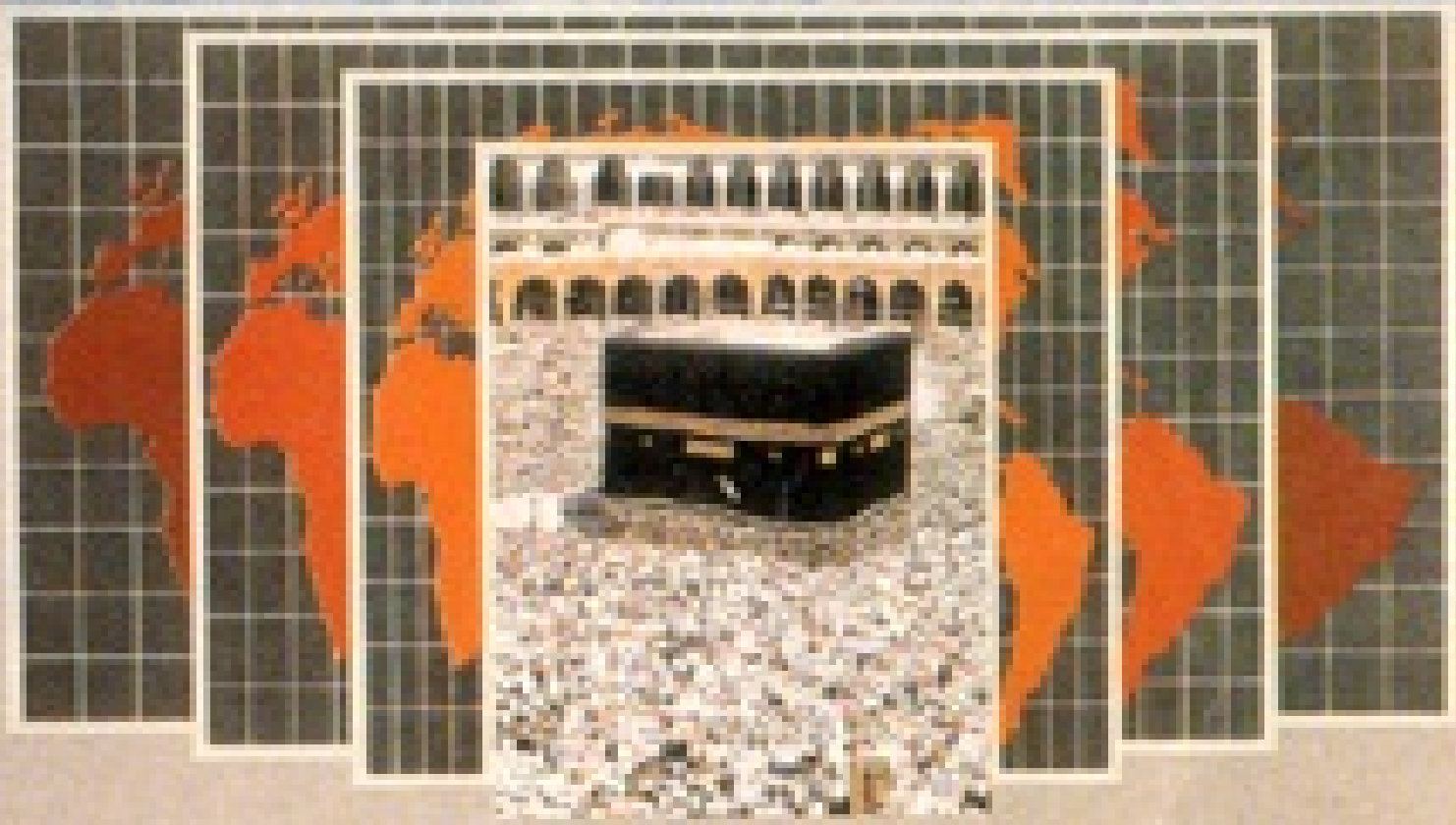

HACC

7.Baskı

şura

http://kickme.to/dawa http://dawa.vze.com

"...Hâlis tevbe suyuyla günahlarından arın; sıdk, safa, hudu' ve huşu elbisesini giyin.

Seni Allah'ı zikretmekten alıkoyacak ve O'na itaatten uzaklaştıracak her şeyden kaçın.

Allah'uTeâlâ'ya davetinde, Urvetu'l-vuskâ'ya sımsıkı sarılıp

Allah'a

doğru, saf, halis ve temiz bir icabette sebat et.

Müslümanlarla birlikte Beyt'in etrafında kendi vücudunla

yaptığın

tavaf gibi, arşın etrafında meleklerle birlikte kalbinle tavafda bulun.

Hevâ'ndan tamamen uzaklaş, güç ve kuvvetinden beri ol,

Mina'ya

çıkışınla birlikte gaflet ve hatalarından çık, sana helal olmayan ve hak etmediğin şeyi isteme,

Arafat'ta yanlışı itiraf et, Allah Teâlâ katında ahdini Allah'ı

birleyerek

yenile; O'na yaklaş,

Ve Müzdelife'de Allah'dan ittika et..."1

Yayıncının Notu

Bu kitap, Şehit Ali Şeriatî'nin bizzat gözden geçirip ilaveler

yaptığı ve "Öğretmen Şehid Dr. Ali Şeriatî'nin Eserlerini Derleme Bürosu"nun *Külliyat* arasında yayımladığı Farsça son *Hacc* baskısının tam çevirisidir.

Şûra Yayınlan

Editörü

İ Ç İ N D E K İ L E R

YAYINCININ NOTU 4

GİRİŞ: OKUYUCU İLE HASBİHAL

Ters Dönmüş Post Elbise 7

Yirmiüç Günde Yirmiüç Yıl 11

İbrahim'le Sözleşme 14

Menâsik..... 14

I. BÖLÜM

HACC

Hacc 25

Buluşma Zamanı 27

Mîkât'ta İhram 30

Niyet..... 34

Mikat'ta Namaz 35

Yasaklar.....37

Ka'be 43

Tavaf..... 49

Haceru'l-Esved: Bîat.....52

Makâm-ı İbrahim 58

Sa'y 62

Umre/Küçük Hacc'ın Tamamlanışı 74

H. BÖLÜM

BÜYÜK HACC

Büyük Hacc.....79

Arafat 81

Meş'ar.....89

Minâ 104

Şeytan Taşlama 114

Kurban.....116

Teslis Putları 137

Bayram 146

Bayramdan Sonra İki Gün Vakfe 146

Genel Bir Bakış 152

Bayram Sonrası Taşlama..... 153

Vahyin Son Mesajı 157

Sonuç 184

Dönüş 185

III. BÖLÜM

ŞEHÂDET: HACC'DAN DAHA BÜYÜK İBADET

Notlar 196

Resim 1 206

Resim 2 207

Giriş

OKUYUCU İLE HASBIHAL

Ters Dönmüş Post Elbise

ir "din bilimci", özellikle de "dinler tarihçisi" olarak, Francis Bacon'un ifadesiyle "dinî duygu ve fırka

btaassubu karışmış bir bakışaçısı"yla, tarihin dinî

"misyon"larını, her dinin2 "tarihî değişim süreci" ni incelediğim, "önceden özde var olan" la "sonradan var olmuş

olan" ve ondan sonra "fasıla"ları, yani dinlerin "hakikat"i ile "realite"si arasındaki mesafeleri karşılaştırdığım zaman şu sonuca ulaştım:3

"Her dini, insanın kurtuluşunu uhdesine alan misyon açısından değerlendirdiğimizde, sosyal gelişimde, -bilinç, hareket, sorumluluk, insanî idealizm, sosyal bakışaçısı, adaletçilik ruhu, onurunu muhafaza etme ruhu ve nihayet gerçekçilik, tabiatçılık, maddi güçle uyum, bilimsel ilerleme, yaratıcılık, medeniyet, fikrî mücadele ruhu ve halkçılıkta... - Hz. Muhammed'in (s.) risâletinin, yani İslam Dininin İbrahimî Tevhid mektebinden daha ileri, daha vâkıf ve daha güçlü bir risâlet tanıyamıyorum."

"Fakat aynı zamanda İslam kadar çökme doğrultusunda ilerlemiş olan ve "önceden özde var olan"la "sonradan olmuş olan" arasında tenakuz derecesinde bir mesafe açmış olan bir risâlet de tanımıyorum."!

"Eğer siz, günümüz İslâm'ını çökmüş olan diğer dünya dinleriyle mukayese ederseniz, benim bu yargımı, doğru bulmayabilirsiniz. Fakat böyle bir mukayese doğru değildir. Her hakikatin sapma derecesini, o hakikatin kendi serüveni içinde değerlendirmek, ilk seyir çizgisi ve ilk hareket noktasıyla ölçmek gerek."

"Ve yine biz, aynı yöntemle, İslâm mezhepleri arasında

bir mukayese yapsak, İslâm dahilinde bulunan Şia'yı, dinler

arasında İslâm'ı nasıl görüyorsak öyle görürüz."

Hayret!

Diğer dinlerin "hakikat'i ile "realite"si arasında karşılaştırma yapıldığında "ihtilaf" kelimesi kullanılabilir.

Halbuki İslâm ve Şia'nın tarihî yazgısıyla İslâm ve Şia'nın

"tabiat"ı mukayese edildiğinde, böyle bir kelime, tam

olarak uygun düşmez. Onun yerine "tezat" veya "tenakuz"

sözcüğünü kullanmak, daha uygun olur.4

Daha da şaşılacak olan şu ki!:

Bütün maddî, manevî, açık, gizli amil ve imkanlardan

oluşmuş bir güç, en güçlü ve en seçkin tarih felsefecileri,

sosyologlar, antropologlar, filozoflar, beşerî bilim

uzmanları, din bilimciler, sosyal psikologlar, siyasetçiler,

doğubilimcileri, İslâmbilimcileri, Kur'an bilimcileri, fakihler, hikmet, irfan ve İslâmî edebiyat uzmanları ve Ortadoğu

halklarının sosyal geleneklerini, ruhî ve fikrî özelliklerim,

Ortadoğu toplumları ve düzeylerindeki zaaf noktalarını,

duyarlılıkları, sosyal ve sınıfsal davranışa özgü eğilimleri iyi bilen kimselerden ibaret bir heyet görevlendirilmiş sanki.

Hangi amaçla? Elbette halkın ve çevrenin tam ve.bilimsel bir

incelemesini yapıp İslâm'ı derin bir şekilde tanıyarak, İslâm'ı kelimenin tam anlamıyla "ters döndürmek" amacıyla... Zira apaçık ortadadır ki söz konusu olan, bir dinin tabiî değişimi

ve yıkılışı değildir. Bilakis İslâm'da ortaya çıkan şey "ters dönmüşlük"tür. Bu öyle tam bir ters dönmüşlük ki tesadüfle

izah edilemez. Bu, tarihteki tabiî bilinçsiz faktörlerden,

yabancı kültürlerle karşılaşmadan doğmuş veya İslâm'a

girmiş olan milletlere özgü kavmî, sınıfsal ve geleneksel

görüşlerin tesiri altında

ortaya çıkmış ya da genellikle fikrî bir ekole veya dinî bir

imana etkide bulunan, onu değiştirip saptıran başka bir

tarihî, sosyal ve kültürel zorunluluk, şart ve sebeplerin

tesiriyle kendini göstermiş de değildir, aksine öyle

görülüyor ki İslâm'da bu ters dönmüşlük, çok bilinçli ve

gelişmiş olarak ortaya çıkmıştır; öyle ki İslâm'ın en ileri

itikadî ve amelî boyutları, en yıkık anti sosyal etkenler

haline gelmiştir.

İlginç olan şu ki burada da özellikle Şia, böyle bir yazgıya

sahiptir. Birbirine benzeyen iki tabiatın, benzer iki yazgıya

sahip olması, anlaşılır bir durumdur. Daha doğru, bir

ifadeyle Şia'nın, İslâm misyonunun en ileri tecellisi olduğu

gibi, bu ters döndürmede İslâm misyonunun fiilen çökmüş

görüntüleri haline gelmesi de tabiîdir.

Anladığım kadarıyla İslâm'ın, takipçilerinin bilgi, bilinç, özgürlük, hareket ve onurlarını garanti altına alan, hepsinden de öte, sosyal güç ve sorumluluk oluşturan en ileri itikadî ve amelî boyutları, şu üçünden ibarettir:

Tevhid, Cihad ve Hacc.

Tevhid öğretiminin, okullarda son bulduğunu görüyoruz. Sonra gündeme gelse bile sadece ilahî bilgelerin ve Rabbani ariflerin toplantılarında gündeme geliyor. O da kelamî ve felsefî tartışmalar, hayattan kopuk ve halka yabancı zihniyetler ve daha çok da Allah'ın varlığının isbatı biçiminde sözkonusu ediliyor. Yani tevhid değil gündeme getirilen. Pratikte tevhid hiç demek! Yani hallolmuş bir mesele!

Ve bu daha ziyade düşmanın formasıyla oluyor, en azından düşmanın çıkarına uygun olarak yapılıyor!

Ve cihad! Tarihte bırakılmış, unutulmuş bir sözcük; cihadın felsefesi olan emr bilmaruf nehy ani'il-münker ise tekfir topuzu: düşmanın başına değil, dostun başına inen topuz!

Ve Hacc: Müslümanlar arasında her yıl tekrar edilen en

çirkin, en mantıksız eylem!

Ve işte insanî kılavuzluğu, özgürlükçü ruhu ve devrimci

sorumluluğu, Ali'yi seven müslümanlara ilham eden, Şia'nın

kendine özgü en ileri itikadî ve amelî boyutları:

İmamet, Aşûra ve intizâr.

Bunlardan birincisinin, teklif karşısında tevessül aracı

olduğunu, ikincisinin "musibet" mektebi, üçüncüsünün ise teslimiyet, zulmü ve fesat zorbalığını tevil felsefesi, ıslah

yolunda atılan her adımın ve adalet yolunda yapılan her

kıyamın peşinen mahkumiyeti felsefesi olduğunu

görüyoruz!

Bütün bunları bir siyasetle elde ettiler: "Dua kitabı"nı kabristandan alıp şehre getirirken Kur'an'ı hayat şehrinin

içinden kabristana götüren ve ölülerin ruhlarına gönderen

bir siyasetle.

Bu siyaset, dinî ders havzalarında "usul"ü, İslâmî ilimler öğrencilerinin önüne koymuş ve Kur'an'ı ellerinden alarak

öğrencinin odasının rafına koymuştur. Açıktır ki Kur'an hem

müslüman toplumun hayatını, hem de İslam'ı terketmiştir!

Onun yokluğunda her iş yapılabilir; nitekim her işi de

yapmışlardır!

Bir aydın, kendi halkına karşı; bir müslüman, imanına

karşı sorumluluk duygusu taşır. Bir müslüman aydın ise iki yönlü bir sorumluluğa sahiptir. O, hem imanının, aşkın değerlerinin başkalaşımından, hem de halkının çöküşünden ıstırap duyar. Onun gördüğü en büyük ıstırap ise toplumunun, ölü bedene hayat veren, kör gözü görür yapan Mesihî ruhlarla birlikte olduğu halde ölüp, gitmesi ve görmez olmasıdır! Bu müslüman aydın İslâm ve Şia'ya - müslüman topluma ve Şiî halka -karşı, özellikle İslâm ve Şia'nın bu en yapıcı üç boyutuna karşı nasıl bir duyguya ve ne gibi bir sorumluluğa sahip?

Acaba sessiz kalabilir mi? Acaba Batılı bir ideolojiye tutunmak, derde derman, halk için kurtuluş yolu mudur? İslâm ve Şia'nın yazgısına karşı bu ruhanî ulemanın sorumluluğu bulunduğunu bahane ederek kendi sorumluluğundan soyulabilir, sonuçsuz beklemelerle asırlarca oturabilir ve "entelce laflar ederek" varlık gösterebilir mi? Eğer İslâm - özellikle İslâm'ın Şiî telakkisi-, bilim ya da felsefede bir uzmanlık dalı değil de bir "misyon" ise, o halde "insanlık" onun direkt muhatabıdır, bilinçli aydın da ona karşı doğrudan sorumludur.

Ve sen benim dert ortağım aydın! benim arkadaşım aydın, sen ister kendini halk (insanlar) karşısında sorumlu

bil, istersen Allah karşısında sorumlu bil,

Pratikte seninle bizim işimiz bir, sorumluluğumuz aynı!

Zillete düşmemiz için düşmanın seçtiği yol, izzetimiz için

seçebileceğimiz en iyi kılavuzdur da.

Tam da düşmanın bizi "gönderdiği" yoldan tekrar

"dönmek".

Kur'an'ı kabristandan şehre getirmek ve sonra dirilere

okumak, "raflar" m üzerinden indirmek ve derste açıp

okumak.

Kur'an'ı yok edememiş, fakat kapatmışlardır. "Kitab"ı

"teberrük edici şey" haline getirmişlerdir. O'nu tekrar "kitab"

yapalım, "çok okunan Kitap"! Nitekim Kur'an, "çok okunan kitap" demektir.

Acaba dinî okullarımızdaki

İslâmî derslerin

müfredatında Kur'an'ın da bir ders kitabı olarak kabul

edildiğini görebileceğimiz bir gün gelecek mi?

Acaba ictihad derecesine kavuşmak için Kur'an'ın da dinî

bir kitap olarak zorunlu bir biçimde öğretileceği bir gün

gelir de biz de görür müyüz?

Eğer Kur'an'ı dinimize, hayatımıza ve mezhebimize

yeniden döndürürsek, O, Tevhidi, "dünya görüşü" olarak bize yeniden

kazandıracak. Hacc, cihad, imamet, şehadet

ve intizar ise Tevhide hayat veren ruhlarına kavuşacaklardır.

Biz de kendi hayat veren ruhumuza! Ve işte şimdi tevhide

kendi hayat veren ruhunu yeniden bulan Hacc'a geçebiliriz:

Tevhidi dünya görüşünde yer alan ve Tevhidin dünya

görüşü

olan Hacc'a!

'

Yirmiüç Günde Yirmiiüç Yıl

Uç Hacc ve bir Umre'de edindiğim tecrübelerle sahip

olduğum düşüncelerin özü ve Hacc konusunda

söyleyeceklerimin tamamı, üç kitapta toplanmıştır:

Birinci Kitap: *Bîst u Se Sal der Bîst u Se Rûz* [Yirmiüç Günde Yirmiüç Yıl]* başlığını taşımaktadır.

*Kitapta köşeli parantez içindeki ifadeler çevirene aittir. (Çev.) Düşündüm ki her İranlı, Hacc için Arap yarımadasında

yirmiüç gün kalmaktadır. Nice yıllardır enine boyuna

Peygamberi düşünmekte, hayatını tahayyül etmekteyim.

Maalesef toplumumuzda Peygamber, bütün mezhebi

şahsiyetlerimizden daha meçhul kalmıştır.5

Arada bir onun hayatından söz açılsa bile, bu da fırkasal

problemleri, kelamî ve tarihî kavgaları, Şiî ve Sünnî

ihtilaflarını ortaya getirmek için bir araç olsun diye yapılmaktadır. Sonuçta daima Peygamberin öğretici ve hayret verici hal tercümesinden özel ve sınırlı birkaç husus tekrar edilmektedir; üstelik bu da sorgulayıcı, araştırmacı bir gözle, müstakil araştırıcı bir ruhla değil, aksine sabit ön yargılarla; tek yanlı, önceden belirlenmiş, taklitçi ve genellikle bağnazca mevzî almalarla yapılmaktadır!

Netice itibariyle birkaç yıldır, Peygamberin hayran bırakan şahsiyeti, yüce ruhu ve cezbedici hayatına tamamen garkoldum. Yirmiüç yıllık elçilik hayatını -Mekke'de yıl yıl, Medine'de ay ay- derledim. "Tarih"te, bu "büyük ümmî Peygamber"in hayatıyla ilgili okuduğum şeyleri, Peygamber ülkesine ardarda yaptığım dört seyahat sonucunda "coğrafya"da buldum. "Peygamber"in hayatını, Peygamber ülkesine yerleştirdim. Bu temel üzere, Peygamber dönemi Arap yarımadasının bir haritasını çıkardım ve o zamanın bütün kabilelerini Arab yarımadasının mevcut coğrafî haritasına yerleştirdim. Peygamber çağındaki Mekke ve Medine şehirlerinin haritasını yaptım. Mekke'de, Medine'de, Taif de ve bu şehirlerin çevrelerinde, gerek Peygamberin gerekse Peygamberle, akrabalık, dostluk veya düşmanlık yoluyla ilişkisi olmuş olanların ayak bastığı her yeri bu

haritada gösterdim. Seferlerinde takip ettiği bütün güzergahları, bütün savaş sahnelerini, hayatının bütün izlerini, -her nerede yaşamış ve her nereden geçmişse- izledim. Her halükarda O'nunla hatırası olan bu şehir, dağ ve sahralarda her yeri buldum.

Bedir, Uhud, Hendek, Benî Kurayza, Hayber, Fetih, Huneyn, Taif ve....cephelerinin ayrıntılı haritasını, Mekke ve Medine'deki evlerin haritasını, hatta Benî Haşim Mahallesinin müstakilen ayrıntılı krokisini, Mescid-i Nebevî'yi, eşlerinin evlerini, Fatıma'nın Medi-ne'deki evini, Hatice, Ebû Talib ve Fatıma evladının evlerini, İmamların, Ashabın tam adreslerini ve de büyük düşmanlarının Mekke'de oturduğu mahali gösterdim....

Bugün Mekke, Medine, Taif vb. şehirlerin başkalaşmış vaziyeti içerisinde bulunulabilsin, Peygamber'in yaşadığı şehir ortamının, sosyal ve ailevî yaşamının tam tasviri zihinde canlandırılabilsin, tarih canlı bir şekilde görülebilsin ve bizim canımızla bağlı olan ve o zaman, mekan ve durumlarda hissedilebilsin diye....

Ve böylece sen "ey İranlı Hacı kardeşim"! Bu yirmiüç günde her yerde Peygamberle birlikte olabilirsin.

Peygamberin onüç yıl Mekke'de kalışının bir sembolü olarak sen de Mekke'de onüç yıl kalabilir; O'nun izini sürerek Taife sefer yapabilirsin; O'nun gittiği her yere gidebilir, davet için, savaş için sefere çıkabilirsin...

Ve bu onüç yıllık Mekke hayatının ardından Muhacirlerle birlikte Mekke'den Medine'ye hicret edebilirsin; Rebeze ve Bedir yolundan geçerek Küba'ya ve ardından Medine'ye girebilir; Medine'nin Peygamber'den ve ailesiyle dostlarından bir iz taşıyan her sokağını, her noktasını dolaşabilir, yüreğinde hissedebilirsin. Akabinde Hayber'e, bu ıssız, suskun, el değmemi sanki ondört asır önceki haliyle kalmış olan vadiye sefer yapabilirsin. Rutubetli hurmalıklarının derin esrarengiz sessizliğinde, çevreni kuşatan dağların zirvesindeki 'Yahudi' kalelerini görebilir, birer birer tanıyabilirsin. Orada, hâlâ bu vadinin hatıralarla dolu sessizliğinde çınlamakta olan "Ali'nin gökgürültüsü gibi feryadı"nı duyabilir, onun eser ve izlerim dünya gözüyle görebilirsin: ferah kalenin keskin inişindeki Ali mescidini -ki burası, onun askerî üssü olmuştur-, Ali pınarını, hâlâ görünmekte olan kaleleri, metruk evleri ve ıssız Hayber hurmalıklarını temaşa edebilir, seyre dalabilirsin...

Ve o serüvenlerde, o topraklar üzerinde, Bedir, Uhud, Hayber, Hunenyn ve Mekke'de... sergilenen savaşların, sahne ve cephelerin ayrıntılı bir haritasını da görebilirsin... Evet, Medine'de Peygamberle birlikte on gün yaşayabilirsin, O'nun burada on yıl kalmasının anısına! O'nun gittiği her yere gidebilir, oralarda Ali'yi de görebilirsin. Birer birer Ashabı ve Ashabın evlerini de tabiî. Bugünün Medinesi'nde Medine'nin geçmişim bulabilirsin.

Ve böylece heyecan, aşk, coşku, hareket ve cihad dolu İslâm tarihinde yerini alabilir, insanlık tarihinin bereket dolu yirmi üç yılı içerisinde, kendini Muhacirim ve Ensar arasında bulabilirsin. Hacc'la birlikte İslâm tarihini ve Peygamberin sîretini bu şekilde görebilirsin. Genellikle beyhude beklemeler, boş sözler, alış-veriş, alışveriş temaşası, alışveriş hakkında sohbet içerisinde heder olan ömrün en özgür zamanlarında, en amade hallerde, en aziz zemin ve zamanda, sen ey müslüman kardeşim! İslâm'ın beşiğinde Hacc'la birlikte, İslâm'ın değişim getiren mükemmel, dakik, zinde bir devresini öğrenip tecrübe edebilir, yaşabilirsin.

İbrahim'le Sözleşme

Hacc konusunda tedvin ettiğim ikinci kitap, *Mîad bâ*

İbrahim [İbrahim'le Sözleşme] adını taşımaktadır. Bu kitap, Adem, İbrahim ve Tevhid'i, İslâm'ın insanî misyonu ve tarih

felsefesini, "Tevhid" ve "şirk"in fikrî, tarihî, sosyal, ahlakî veya antropolojik rolünü, Hacc'ın simasının ana hatlarını ve

Hacc felsefesini konu edinmektedir.

Menâsik

Üç kitaptan üçüncü kitap ise elinizdeki kitaptır ve

Menâsik adını taşımaktadır. Menâsik, "ne-se-ke" [nüsk]

kökünden gelen "mensek"7 kelimesinin çoğuludur. Kelimenin içinde ne gibi anlamlar bulunmaktadır? Prestij, zahidlik,

riyazet, Allah karşısında huşu, insan, Allah'a yaklaştıran şey,

elbiseyi yıkayıp temizlemek, eve varmak, doğru ve güzel

yolda yürümek ve yürümeye devam etmek, Allah'tan gelen

her hak, Allah'a sunulan şey, kan ve kan tazminatı...

Bu anlamlara göre;

nâsik insan: âbid, zahid insan.

Nâsik yer: üzerine yeni yağmur yağmış yemyeşil güzel

yer,

Mensek: tanıdık, dost memleket. Gönlün ülfet ve bağ

kurduğu diyar, Allah'ın her ümmetin ayakları altına serdiği

dosdoğru yol.

Ve *Menâsik* ne Hacc'ın adabı ve amelleri hakkında tam bir fıkhî risale, ne de bu âdabın felsefesi, bu amellerin yorum ve

analizi hakkında fikrî bir risaledir; aksine Hacc'daki adâb ve

amellerin özel adıdır *"Menâsik"*. Bu, İslam'ın bizzat ona verdiği isimdir. Bu da benim, "topluluk" halinde "zaman"a bağlı olarak yapılan "düzenli hareketler" bütünü şeklinde yaptığım Hacc tarifimin, bu isimlendirmeyle uygunluk

oluşturduğunu göstermektedir.

Bu kitap, Allah'ın bu aciz kulunun sözkonusu âdab ve

ahkam konusundaki yorum ve çözümlemelerini ihtiva

etmektedir. Hiçbir müslüman, Hacc merasimini bu kitaba

göre algılamakla görevli değildir: *Menâsik,* fıkhî bir risale değil, fikrî bir risaledir. Benim tek yaptığım, "Hacc

Menâsik"ini yorumlamaya çalışmaktan ibarettir; üstelik de

bir ruhanî veya bir İslâmî mercii olarak değil, "müslüman bir hacı" olarak yaptım bunu. Elbette müslüman bir Hacının

Hacc dönüşünde Hacc'dan ve Hacc makamında

gördüklerinden söz etme hakkı vardır, nitekim söz

etmektedir de. Diğerlerinin de onun sözüne kulak verme

hakları vardır ve kulak da vermektedirler. Bu, sadece bir

"hak" değil, ayrıca bir ananedir de; Hacc ziyaretçisi, Hacc dönüşünde -halkın yolcuyu görmeye gittiği seyahat adeti

gibi değil- akrabalarını, tanıdıklarını, dostlarını ve

komşularını davet eder. Bu gelenek dolayısıyla, her yıl Hacc

meselesi düşünce ve zihinlerde şekillenir, bahis konusu

edilir, her kes, Yaratan ve yaratılanlarla olan miadında "elde ettiklerim", kendi memleketine getirir, kendi toplumuna

armağan eder. Bu, her yıl gücü yeten azınlığın pratik olarak

ve gücü yetmeyen çoğunluğun teorik olarak Hacc'a katıldığı

"büyük Hacc öğretimi"dir. Eğer bütün bir dünyadan, en

uzak köy ve en geri kalmış kabilelerden Hacc'a gelen bir

milyondan fazla müslümanın eğitim ve öğretiminden

sorumlu olanlar, Hacc karşıtı lüks gösterimlerinde, çirkin

aristokratizmlerde, yemede, içmede, uykuda, sağlıkta ve

sefer hediyesinde gösterilen dikkati ortaya koysalardı,

amellerin yapılış şeklinde, yani dış görünüşünde sergilenen

bağnazlık, titizlik, kılı kırk yarma ve vesvesenin binde biri,

Hacc'ın içeriği ve manasını idrak etmede sergilenseydi, evet

böyle olsaydı, o takdirde Hacc, her yıl, yüzbinlerce gönüllü,

iştiyaklı ve hür temsilciyi, bir aylık teorik ve pratik

İslâmbilimi boyunca Hacc

ruhuyla, İslâm misyonuyla, Tevhid mektebiyle ve müslüman

milletlerin yazgısıyla tanıştıracak bir ders dönemi olabilirdi.

O zaman Hacılar ülkelerine, şehir ve köylerine, iş, hayat ve

iman çevrelerine dopdolu elleri ve yürekleriyle dönebilir,

kendi öğrendiklerini halklarına öğretebilirlerdi. Böylece Hacc, her yıl, berrak düşünce ve imanıyla müslüman ümmeti sulayabilen coşkun bir zemzem olacaktır; "Hacı", öptüğü taş (Hacer-i Esved) yemininden başka ömrünün sonuna kadar karanlık çevresini aydınlatabilen bir nur taşıyıcısı olacaktır. Her Hacı, kendisinin ve çevresindeki insanların idraki düzeyinde, en azından evde oturduğu günlerde, dost akraba ve meslekdaşlarından dörtyüz kişiyi tekrar edilip duran, basit, mide bulandırıcı hatıra ve olayların dışında Hacc okuluyla tanıştırsa, her yıl, bütün dünya müslümanları, bir milyon beşyüz bin Hacc öğretmeni vasıtasıyla öğretim görmüş olurlar. İslâmî gelenekte bir müslüman, insanları, kendisini görmeye iki konuda davet etmelidir: biri, Hac; diğeri, ölüm!

Yılda bir kez, belirli bir zamanda Hacc'ı düşünmek için!

Ve ölümü düşünmek için!

Ölüm!...Onun belirli bir zamanı yoktur. Ölüm, kurbanına haber vermeden gelir. Ancak ölümün seçtiği kurban, seni haberdar eder:

Aklını başına al!

Ölüm vakti sana da gelip çatar.!

Vakit! Ölüm vakti!

Hacc, diğer dinî veya dinî olmayan hüküm ve ameller

arasında müstesna bir yere sahiptir.

Namaz, "ruhun, evrenin manevî merkezine, varlığın

büyük mabûd ve maşukuna doğru yaptığı gezinti"; Victor

Hugo'nun ifadesiyle "küçük bir sonsuz"un, "büyük bir sonsuz"

karşısında duruşudur.

Bu "somut, sabit bir kavram"dır. Tabii ki farklı

derecelerde.

Cihad, bir "akîde savaşı"dır. Elbette onu anlama dercesi, mücahidin düşüncesinin derinliğine bağlıdır. Oruç da

böyledir, Zekat da...

Fakat Hacc böyle mi?

Haccı somut bir kavram ve ifade ile tarih etmek

mümkün mü?

Hacc nedir?

Bu soruya, düşünen Hacıların sayısı kadar değişik

cevaplar verilebilir. Hacc, hangi manasıyla anlaşılırsa

anlaşılsın, "kendi"nden "Allah"a doğru

"halk"/yarıtılmışlar/la birlikte yapılan bir harekettir.

Hacc, "Müteşabih bir hüküm"dür..., Müteşabih âyet

gibi...! Kur'an'daki ayetler iki kısımdır: Muhkem ve

Müteşabih.

Muhkemler, tek boyutlu ayetlerdir. Açık, sabit manası

olan sözlerdir.

Müteşâbihler ise çok boyutlu ayetlerdir. Zihni değişik

yollara sevkeden, bir kaç mânânın anlaşıldığı sözlerdir.

En zengin, en esaslı mânâlar, "müteşâbihât" kapsamında gizlidir. Her çağda ve her keşifle, bu âyetlerin sayısız

batınlarından bir batın açılır; düşünce ve duyguların değişim

ve gelişiminde, beyanın sırlarla dolu karmaşık dokusu

içerisinde bu ayetler daha bir açılır, daha bir aydınlanır.

Şifreli sedef içindeki bu Müteşabih ayetler, gelecek

yüzyılların dalgıç düşüncelerinin avlayıp sökmeleri gereken

şeyi, bugünün ve dünün kem gözleri ve kaypak

düşüncelerinden saklamışlardır.

"Kur'an'ın sözü"nü sade bir mesaj yapan, bu Müteşabih

ayetlerin çok renkli, yüzlerce kenarlı prizmasıdır.

Mesajındaki sadelikten dolayı, onları, bir çöl bedevisi

kolayca anlayacağı, kendisini ona muhatab göreceği gibi,

medenî bir filozof da onun sanatsal mucizesi, manevî

zenginliği ve fikrî kurgu derinliğinden hayrete düşer, bu

filozofun araştırmacı düşüncesi ve anlam bulucu gönlü,

onun sonuna erişemez, onu aşamaz!

Bu Müteşabih ayetlerdir ki bu kitabın ebedîliğini,

etkinliğini, öğreticiliğini, sürekli tazeliğim; her şeyi çürüten, köhne yapan ve öldüren zaman sürecine ve de "kevn. ve

fesad", "ölüm ve hayat" yeri olan zemine karşı korumuş, teminat altına almıştır.

Benim gözümde, hükümler de ayetler gibi muhkem ve

müteşâbih diye ikiye ayrılır. Cihad, bir "muhkem

hüküm"dür. Hacc ise bir "müteşâbih hüküm"! Bu "müteşâbih hükm"ün anlaşılmasını zorlaştıran, onu beyan etmek için seçilen dilin, "remizli bir dil", bugünkü ıstılahıyla sembolik dil oluşudur.

Bunun anlaşılmasını daha da zorlaştıran şey ise, bu

"sembolik dil"in "lafız" değil", "hareket" oluşudur.!

Ve sessiz bir hareket!

"Remzî hareketler"le açıklanmış olan "müteşabih bir hüküm"!

Ve Haccı müteşabih kılan sadece "dil" değildir. Onun

müteşabih içeriği vardır!

Niçin böyle?

Zira Hacc, içindekileri, bir çağda, bir neslin gözü önüne

çıkarıp koyacak ve batınını, bir "kavrayış" ihtiyacı ve bir

"duygu" gücü için sofraya getirecek kadar basit birşey değildir. O takdirde gelecek asırlar için tekrarlanan bir

gelenek haline gelir ve gelecek nesiller için kalıpsal

seronomilerden, taabbüdî bir hükümden, abes ruhsuz,

bomboş, kelamsız, rolsüz, nakışsız, köhne, bitmiş ve tarihte

kalmış bir şeyden ibaret olurdu!

Bu durumda Hacc, bir akideyi, bir prensibi ve bir

"değer"i ortaya koymayacaktır. Halbuki gerçek bir Hacc, İslâm'ın ta kendisidir. İslâm, "kelimeler"le Kur'an;

"insanlar"la imamdır.

Ve "hareketler"le de Hacc!

Öyle anlaşılmaktadır ki Allah, insana anlatmak istediği

her şeyi, Hacc'da ortaya dökmüştür!

Varlık felsefesi ve dünya görüşünden tutun insanın

yaratılış felsefesi, tarihin seyri ve insanî tekâmülün

aşamalarına -İnsanın toprak üzerine ilk ortaya çıkışından,

nihaî kemalinin en son kalesine kadar her şey... Ve yine

insanın öğrenmesi gereken şeyler ve İlahî miracına

yükselebilmek için kullukta katetmesi gereken aşamalar...

Ve nihayet, "beşer türü" nün tekvini projesi ve "örnek beşerî ümmetin teşkili planı, "beşerî ferd"in tekâmülü ve "ebedî değişim"in esası, "sabit düzen", "zamanla tam bir uyum",

"sosyal asalet" ve genel olarak "bir topluluğun, Mutlak Ebediyet'e, sonsuz Kemâl'e doğru bilinçli, seçkin hareketi"

"Allah"a doğru hareketi...!

Evet:

Hidayet meselesi, ahlakî değerler, imamet, ümmet,

mekteb, tarihî "ittisal", beşerî "toplumsallaşma" kültürel

"kollektivite", siyasî "ittihad", sınıfsal vahdet, kavmî vahdet, itikadî vahdet, yol, hareket, yön, rehberlik, hedef,

sorumluluk, ideoloji, fedakarlık, takva, bilgi, bilinç,

vukûfiyet, seferberlik, hazırlık, silah, strateji, cihad,

şehadet, aşk, kan, zafer, özgürlük...

Tevhidi dünya görüşü ve varlık felsefesinden tutun

savaş, ayrımcılık, ve açlıkla mücadeleye kadar her şey!

Hem Allah, hem ekmek!

Hem kulluk, hem kurtuluş!

Hem "kendini yetiştirme", hem "ferd"in "ümmet'te erimesi.

Kendini "halk"a feda etme; ama kendin için değil.

Halk için de değil;

sadece Allah için!

Acaba benim Hacc'dan anladığım nedir?

Esasen öncelikle şu soruyu cevaplandırmak gerek :

Temel olarak Hacc'dan ne anlaşılabilir?

Hacc, genel bir bakışla insanın Allah'a doğru varlık

seferidir; Ademoğullarının yaratılış felsefesinin sembolik

gösterisi; bu felsefede ortaya konan şeyin nesnel

tecessümüdür. Tek kelimeyle Hacc, "yaratılış tiyatrosu"dur.

Aynı zamanda "tarih tiyatrosu", aynı zamanda "Tevhid tiyatrosu"dur. Yine Hacc "mekteb tiyatrosu", "ümmet tiyatrosu", (İslam'ın insanlar arasında kurmak istediği örnek itikadî toplumun tiyatrosudur.... Ve nihayet Hacc,. "insanın yaratılışı" nın ve "İslâm mektebi" nin sembolik bir gösterimidir. Bu gösterimin yönetmeni Allah, dili ise

harekettir. Asıl karakterler: Adem, İbrahim, Hacer ve İblis;

Sahneler: Harem ve Mescid-i Haram bölgesi, Sa'y,

Arafat, Meş'ar, Mina.

Semboller: Ka'be, Safa, Merve, gündüz ve gece, gün

batımı ve gün doğumu, put, kurban.

Elbise ve süs: İhram, tıraş ve taksir...

Bu tiyatroda oyuncular kim?

- Bu daha da şaşırtıcıdır-

Hacc

acc: ahenk, niyet ve yönelme, yani hareket ve aynı

hzamanda cihet-i hareket. Her şey; kendini, kendinden,

hayatından, bütün bağlarından koparmakla başlıyor. Yoksa

sen, kendi şehrinde sakin değil misin? Sükûnet mi? Sükûn mu?

Hacc, nefy-i sükûn; hayat, hedefi *bizzat* kendisi olan şey, yani ölüm; bir tür soluk alıp veren, can taşıyan ölüm,

murdar yaşama, bir nevî bataklıklı var oluş.

Hacc: akıcı ol!

Hayat, döngüsel bir hareket, kısır döngü, boş, anlamsız,

tekdüze git-geller... Peki işin aslı? Yaşlanmak, gerçek sonuç

mu? Çürümek. Tek düze ve aptalca bir sallantı. Acımasız bir

işkence. Gündüz, geceye bir giriş, gece de gündüze. Ve:

Ölünceye değin ömür ipini kemirerek kısaltan bu iki siyah

ve beyaz farenin soğuk mükerrer oyunuyla oyalanmak.

Hayat mı? Temaşa; sonuçsuz, anlamsız sabah ve

akşamların seyri. Tatsız, sonu gelmez bir oyun... Zamanın

yoktur... Her ıstırap, telaş, intizar... Vakit bulduğunda elde

ettiğin şey, bir hiç, boş, abes felsefesi, nihilizm...

Ve Hacc: Senin bu aptalca cebre, bu anlamsız lanetli

yazgıya karşı isyanın. Kararsız, sallantılı, tereddütlü ve

döngüsel hayattan, tüketim için üretim, üretim için

tüketimden kurtuluşun.

Hacc, ucu kaçmış bir yumak gibi, varlığını açar. Bu kapalı

daire, "devrimci niyet" ile açılır, yola koyulur, ufukları işaret eder. Dosdoğru bir seyir çizgisinde ebediyete, başka

bir yöne, "O"na hicret eder!

"Kendi evin"den "Allah'ın Evi"ne, "halkın evi"ne hicret! Ve sen her kim olursan ol, insan idin, Adem'in evladı idin;

fakat tarih, hayat, insanlık dışı sosyal düzen seni

çirkinleştirmiş, kendine yabancılaştırmış, âline kılmış, seni

kendinden, o fıtrî özünden uzaklaştırmıştır. Zerreler Aleminde insan idin, Allah'ın halifesi idin. Allah'ın sohbetdaşı idin, Allah'ın özel emanetçisi idin. Tabiatın sahibi, Allah'ın yakını idin, Allah'ın ruhu sana üflenmişti. Allah'ın özel öğrencisiydin. Allah sana bütün isimleri öğretmiştir. 8 Allah sana kalemi öğretmiştir. Allah seni kendine benzeterek yaratmıştır.9 Seni yaratmış ve kendi yaratığı olan sana büyük bir makam vermiştir. Seni yaratıp kaldırmış, uzak ve yakınındaki bütün melekleri ayağına kapandırtmıştır. Bütün melekleri sana boyun eğdirtmiştir. Yer, gök ve onlarda var olan her şeyi senin güçlü ellerine bırakmıştır. Senin yanına gelerek kendi öze emanetini omuzlarına yüklemiştir. Seninle anlaşma yapmış, seni toprağına getirmiştir. Senin fıtratına yerleşmiş, seninle yuvadaş olmuştur.10 Ne yaptığını görmek için seni gözetlemede kalmıştır.11

Sense tarih caddesini önüne katıp yola düştün, Allah'ın "emanet" yükü omuzunda, Allah'ın sözleşmesi elinde, Allah'ın sana öğrettiği isimler yüreğinde, Allah'ın ruhu, "varlığının" bedeninde ve...

Bütün sermayen "Asır". İşin ne? Bütün yaptığın

sermayeden yemek! Hayatının hüneri ne? Zarar etmek;

kardan zarar değil, sermayeden zarar: "Hüsran". "Ve asra andolsun ki insan daima ziyandadır". Bunun adı da yaşamak

oluyor! Sen şu ana kadar ne yaptın? Güya yaşadın!

- Şimdi elinde ne var?

- "Kaybettiğim yıllar"!

Ne hale gelmişsin? Ey Allah'ın siması üzere olan! Ey

Allah'ın emanetinden sorumlu olan! Ey Allah'ın meleklerinin

secde ettiği! Ey Allah'ın yeryüzendeki halifesi! Evrendeki

halifesi!

Para oldun; şevhet oldun, işkembe oldun, yalan oldun,

vahşileştin, yırtıcı oldun, kof, içiboş oldun, bomboş! Yoksa

dopdolu mu! Olsa olsa çamurla dolu, başka birşey değil, bir

hiç! Başlangıçta çamurdan, murdar bir kalıp idin. "Hamein

mesnûn": pis, kötü kokan çamur! Allah, bu çamur olan

"sana" kendi ruhundan üfledi! Hani nerede o ruh! Ahuraî ruh, Allah'ın ruhu! Ey çamur yiyen karga! Varlığını bu

bataklıktan, yaşamını bu çamur deryasından kurtar! Kendini

hemen sahile at, ey çürümüş beden, ey çamur ceseti! Bu

"utanç verici" şehir, bağ ve bayındırlıktan, yarımadanın güneş çölüne baş koy; kuru, kızgın, kum deryası çölünde,

Vahyin yağdığı göğün altında Allah'a yönel. Ey kurumuş,

sararmış, boşalmış ney! gurbet, sürgün ve yabancılıktan inle dur! Ey yabancıların, düşmanların eğlence aracı! Ey başkalarının dudaklarına tatlı melodiler konduran! Kendi sazlığına yönel.

Buluşma Zamanı

Şimdi, kapı çalma zamanı gelmiştir; vakit, kapı çalma vaktidir. Zilhicce'dir, Hacc ayı: Hürmet ayı. Bu ayda kılıçlar dinlenmeye çekilmiş, savaş atlarının kişnemesi, savaşçıların ve kılıç kuşanmış olanların naraları çölde sessizliğe gömülmüştür.

Savaş, kin ve korku, yerini barış, perestiş ve güvenliğe bırakmıştır. Halkın, Allah'la görüşme zamanıdır; Mevsim'inde gitmek gerek oraya. Allah'ın yatıma, insanlarla birlikte gitmek gerek. İbrahim'in yeryüzündeki çağrısını duymuyor musun?:

"İnsanların içinde Hacc'ı duyur; gerek yaya gerekse uzak yollardan gelen yorgun düşmüş develer üstünde sana gelsinler."12(Hacc, 27)

Ve sen ey çamur! Allah'ın ruhunu ara. Geri dön ve O'ndan bir haber al. Kendi evinden O'nun Evi'ne yönel. O, Evi'nde seni beklemektedir. Seni çağırıyor: Davetine lebbeyk

de!

Sen ey hiç bir şey olmayan! Sen, sadece "O"na doğru yol almadasın, başka bir şey değil.13

Zaman, buluşma zamanıdır. Pis, zelil, utanç verici ve

hakir hayatının sıkıcılığından, yani dünyadan, boğucu ve

kapalı ferdiyet kafesinden, yani nefsinden kendini kurtar:

O'na yönel, insanî ebedî hicret adresine, Allah'a doğru

sonsuz insan olmaya: Hacc'a yönel!

Borçlan ödemek, keder ve sıkıntılardan kurtulmak, kahır

ve kırgınlıkları atarak barış yapmak, hesapları kapatmak,

diğerlerinden helallik dilemek, yaşamını, ilişkilerini,

suretini, birikim ve kazanım-larını aklamak, evet bütün

bunları, hemen burada ölecekmişsin, sanki bir daha

dönmemecesine gidiyormuşsun gibi yapmak, son veda

anının bir sembolü, insanî yazgının bir işareti, ebediyyete

kavuşmak için bütün her şeyi kesip atmanın bir göstergesi

ve dolayısıyla: vasiyetin bir ifadesidir, yani ölümün işareti,

ölüm için bir provadır. Ölüm ki bir gün seni zorla seçer...

Sen şimdi Haccet, sonsuzluğa yönel, Allah'la görüşmeye,

Hesab Gününe, artık "amel edemeyeceğin" yere:

mahkemeye; kulak, göz ve kalbini yargılayacakları, tek tek

hesaba çekip sorgulayacakları mahkemeye.

"*... Şüphesiz kulak, göz ve kalbin hepsi bundan sorumludur"*.

(İsra, 36)

Sen sorumlu olduğun gibi bütün organların da sorumlu.

Ve sen orada amellerinin imansız ve acımasız saldırısı

karşısında âciz bir kurbandan başkası değilsin.

O halde şimdi "dâr-i amel"de [amel yurdu] iken, kendini

"dâri hesâb"a [hesap yurduna] yolculuk için hazırla. Ölüm için idman yap. Bir bakıma ölümü prova et. "Ölmeden önce

öl."!

Ölümü, şimdi ölüm göstergesiyle seç, ölüme niyetlen ve

yönel.

Haccet

!

Hacc mı?... Hacc, O'na dönüşün bir göstergesidir; O,

mutlak ebediyettir, O, sonsuzdur. O'nun sınırı, ucu-bucağı

yoktur.

"O'na" dönüş, mutlak kemâl, mutlak iyilik, mutlak

güzellik, mutlak güç, ilim, değer ve hakikate doğru hareket

etmek; yani Mutlak'a doğru hareket, mutlak kemâle doğru

mutlak hareket, ebedî hareket demektir. Yani sen, bir

"ebedî oluş"sun, bir "sonsuzluk hareketisin. Allah senin
"durak yer"in değil, "maksad"ındır. Allah,
senin seyri sefer çizginin en son noktası değildir. Seçim
seferin, ebedî hicretin, öyle bir cadde, öyle bir yol
üzerindedir ki onun son noktası yoktur. Senin üzerinde
gittiğin yol, asla bitmeyecek bir yoldur. Mutlak gidiştir yani.
Allah, senin kainattaki ve kendi varlığındaki bu
hareketinde, ebedî değişim, hareket ve hicretinde, "yön"
göstericidir, bir durak, bir son nokta değil.
Tasavvuftaki gibi "Allah'da" ölmek, "Allah"da kalmak değil.
İslam: "Allah'a doğru" gidiştir.
"Şüphesiz biz, Allah içiniz ve O'na dönücüleriz." (Bakara, 156)
"Bilin ki işler Allah'a döner" (Şuara, 53)
"Fena" değil, "hareket",
"Fîh" (O'nda, içinde) değil, "ileyhi" (O'na).
Zira Allah senden uzak değildir ki ona kavuşasın.
Allah senden daha yakındır:
Kime?: Sana.
Ve Allah, ulaşılabilmekten, ulaşılabilecek olandan
uzaktır, münezzehtir.
Kimin ulaşabileceğinden? : Herkesin, her şeyin!

Zaman "buluşma zamanı"dır. Vakit gelip çatmıştır.

Görüşme zamanı yakındır. Mikat'a git buluşmak için! Ey

Allah'ın davetlisi! An, görüşme anıdır! Buluşma zamanıdır,

mikattır, miaddır.

Ey çamur! Allah'la görüş! Sen ey Allah'ın yakını, meleklerin

secde ettiği! İnsan, Allah'ın dostu (enîs), Allah'ın tek büyük

dostu (celîs)14 tarih seni başkalaştırmış, yabancılaştırmıştır,

hayat, seni bir hayvana dönüştürmüştür. Ve ey sadece O'na

kulluk edeceğine ve O'nun dışındaki bütün ilahlara baş

kaldıracağına dair Allah'la sözleşme yapmış olan sen! Bu

sözleşmeye rağmen şimdi tağuta kulluktasın; puta, "kendi

yonttuğun şeye" kul oluyorsun!

Evrenin İlahı'na, insanların İlahı'na, kendi İlahı'na değil,

yeryüzü tanrılarına kul olmuşsun ey "zalûm"! Ey "cehûl"! Ey hayat alışverişinde "zarar eden"! Ey, zulüm, cehalet, ziyan, zillet ve ihtiyaç kurbanı; korku, hırs ve tamahkarlıkların

oyuncağı!

Ey ki hayat, toplum, tarih seni "kurt" yapmıştır, veya

"tilki", "fare" ya da "koyun"!

Zaman "buluşma zamanı"dır: Haccet! Mîkât'a git, İnsan'ın büyük Dostuyla, yani seni insan yaratan Dostla randevun

var.

İktidar saraylarından, servet hazinelerinden, dırar ve

zillet mabedlerinden ve çobanı kurt olan koyun sürüsünden

kaçıp kurtul, kaçmaya niyet et ve Allah'ın Evi'ni, insanların

evini Haccet.

Mîkât'ta İhram

Mîkât15, gösterinin başladığı an, gösterinin sahne arkası.

Ve sen ki Allah'a yöneldin ve şimdi Mîkât'a geldin! Öyleyse

elbiselerini değiştirmelisin. Elbise: Seni, senin insanlığının

içini üzerine alarak giyinen şey. Elbise, insanı giyer

gerçekten. Bir de insan elbiseyi giyer derler: Ne büyük bir

yalan! Elbiseyle insan insanlığım gizler; kurt, tilki, fare

veya koyun elbisesi içinde kendini gösterir. Elbise bir

hiledir, bir "küf r" dür. Elbise (libâs) kelimesinin manidar bir anlamı da vardır. Bunu "iftiâl" babında "iltibas" kelimesiyle anlamak mümkündür. İltibas, iştibah, yani yanılmak

demektir!

Elbise, göstergedir, işarettir, hicabdır, simgedir,

derecedir, rütbedir, unvandır, imtiyazdır. Elbisenin rengi,

modeli ve cinsiyle bütün her şeyi;

"ben" demektir.

"Ben" demek, "sen" demek değil, "siz" demek değil ve

"biz" demek de değildir. Yani büyüklük taslama ve

dolayısıyla "ayrımcılık", yani "sınır" ve dolayısıyla "tefrika"

demektir. Bu "ben", soydur, kavimdir, tabakadır, sınıftır, gruptur, ailedir. Rütbe ve makamdır, mevki düşkünlüğüdür,

değerdir. Ferddir ve fakat "insan" değildir. Sınırlar insan ülkesinde sayısız denecek kadar çoktur. Tarihin

Kabiloğullarından üç celladının kılıcı, Adem oğullarının

arasına düşerek beşerî tevhidi parçalamıştır: patron-uşak,

hakim-mahkum, tok-aç, zengin-fakir, efendi-köle, zalim-

mazlum, sömüren-sömürülen, istirmarcı-istirmara uğrayan,

eşşekleştiren-eşşekleştirilen, zorba-zayıf, âmir-memur,

aldatan-aldatılan, şerefli-şerefsiz, ruhânî-cismânî, havâs-

avâm, malîk-memlûk, işveren-işçi, mutlu-mutsuz, beyaz-

siyah, Doğulu-Batılı, uygar-gerikalmış, Arab-Acem... Evet,

bu şekilde insanî birlik, parçalanmıştır.

İnsanlık, ırklara; ırklar, milletlere; milletler, sınıflara;

sınıflar kabile, grup ve ailelere bölünmüş. Bunların her biri

de kendi içinde ayrıca unvanlara, şereflere, onurlara,

derecelere, lakaplara ve küçük küçük bir "ferd", bir "ben"e varıncaya kadar parçalara ayrılmıştır. Bunların hepsi de

elbisede kendini açığa vurmaktadır: Öyleyse

Mikat'ta dökül.

Kefen giy.

Renklerden tamamen arın.

Beyaz giy, beyazlaştır, herkesin rengiyle renklen, herkes

ol, kabuğunu atan yılan gibi, kendinin "beni olmak"tan kurtul, halk ol, insanlar ol. Bir zerre ol, zerrelere karış;

katre ol, deryada kaybol;

"Miâd'a gelmiş herhangi bir kimse olma"

"Mikat'a gelmiş bir çöp ol."16

"Yokluğunu hissettiren bir varlık ol veya varlığını

hissettiren yokluk."17

"Ölmeden önce öl"18

Hayat elbisenden kurtul,

Ölüm elbiseni giy.

Burası Mikat'tır.

Kim olursan ol, hayat elinin vücuduna bağladığı süs,

işaret, renk ve modelleri ve seni:

kurt,

tilki,

fare

veya

koyun gösteren bu gibi şeylerin hepsini "Mikat"ta at,

insan ol.

Başlangıçta olduğun gibi,

yek vücût:

Adem!

Sonunda olacağın gibi,

yek vücût:

Ölüm!

İki parçalı bir tek elbise giy: Bir parçası omuza, diğeri

bele, tek renk, beyaz, dikişsiz, modelsiz renksiz, hiç bir

sembol taşımayan, "sen" olduğunu ve "başkası" olmadığını gösteren hiç bir işareti bulunmayan bir elbiseyi giy.

Herkesin giydiği bir elbiseyi, Mikat'ta hemahenk olduğun,

sade bir şekilde içlerine karıştığın herkesin elbisesini.

Allah'a doğru yolculuğunun başında giydiğin elbiseyi

Allah'ın Evine doğru seyahatinin başında giy.

Burası Mîkat'tır.

Yeryüzünün çeşitli yönlerinden hareket eden kervanların

yolları üzerinde belirli noktalar bulunur. Bunların isimleri

Mîkât'tır.

Hayret!

İsm-i zaman, mekan üzerinde!

Ne demek? Mekanda da "hareket" mi var demek? Bu,

mekanda hareket olduğu anlamına mı gelir?

Yani her şey zaman demek mi?

Bu, mekanın da zaman olduğu anlamına mı gelir?

Yani aslında durmak yok mu?

Evet zaten insan da bir "var bulunuş" olmayıp bir

"oluş", Allah'a doğru bir oluş değil mi?

Ve ilallahi'l-masîr: Bütün dönüş Allah'a dır. (Nur, 42)

Hayret! Her şey hareket, kemal, ölüm ve hayat, hayat

ve ölüm, tezat, değişim, yön!

"O'nun vechinden başka bir şey yok olucudur" (Kasas 88) Yani O'na yönü olan şeyden başka herşey yok olucudur.

Allah, vücud-ı mutlak, kemal-i mutlak, hulûd-i mutlak

ve .....

mutlak-ı mutlak!

"O, her gün bir iştedir." (Rahman, 29)

Ve Hacc : hareket, bir hedefe yönelmek,

insanın "Allah'a" ricatinin göstergesi.

Zuîhuleyfe'de bütün benlerin için bir mezar kaz, kendini,

kendi cenaze merasiminde kendi ölümüne şahit tut. Kendi

mezarının ziyaretçisi ol, kendi hayatının takdirini kendi

ellerinle kendin oluştur, Mîkât'ta öl. Mîkât'la Miad

arasındaki alanda yeniden diril. Burası

Kıyamet alanıdır. Kefen giyenlerin ufkuna kadar ufuk,

"beyazlar"ın gürleyen seli, insanlar!

Hepsi tek renk, tek model, hiç kimse, hiç kimseyi

tanımıyor, dolayısıyla hiç kimse kendini yeniden bulmuyor.

"Ben" Mîkât'ta kalmıştır. Şimdi harekete geçip coşan

ruhlardır. O ruhlar ki ırksız, nasipsiz, sınıfsız, şan ve namsız olarak mücessem hale gelmişlerdir. Bu ruhlar topluluğu

içice geçmiş, birlik olmuş bir mahşer, ilahî tevhidden insanî

bir abide, kurtuluş, hareket, korku, şevk, heyacan, vecd,

hayret ve cezbe!

Herkes, bu çekici manyetik alanda bir zerre. Kıble'de

Allah. Hiç bir şey yok, sadece insan meydanda. Bütün

yönler bir hiç, sadece O'nun yönü var. Bütün milletler ve

gruplar, insanlık; çölde bir "kabile" olmuş, varlıkta ve hayatta tek "kıble"leri var.

Elbiseni at. Seni gösteren bütün göstergeleri, bütün

işaretleri bir kenara bırak ve halk mahşerinde kaybol.

Hayatın sana bağlı kıldığı veya seni hatırlatan, senin

düzenim anlatan her şeyi, halkın kıyamet kalabalığında

unut, hepsini kendine haram kıl.

İhram giy!

Nedir İhram? Haram kılmak! Demek ki masdardır. Fakat

burada isimdir, üstelik de bir tür elbise ismi.

"Ben"ler Mîkât'ta ölüyor ve hepsi "biz" oluyor.

Herkes kabuk değiştiriyor ve insana dönüşüyor.

Sen de ferdiyet ve şahsiyetini, gurur ve benini

defneder ve "halk" olursun, "ümmet" olursun: Mina'dan çıktığında kendini yok eder, bize hulul edersin. Herkes bir

toplum olur. Ferd, "ümmet" olur; tıpkı İbrahim'in tek ümmet olduğu gibi,19 Sen de şimdi İbrahim olmaya

gidiyorsun!

Herkes birbiri oluyor, birisi hepsi, hepsi birisi. Şirk

toplumu, Tevhid toplumuna erer, ümmet olur. Ve ümmet,

yoldaki toplumun adıdır. Ümm, yani ahenk, uyum, bir

hedefe doğru hareket, bir kıbleye doğru azimet, bir

toplum, ama olduğu gibi kalmak için değil, saadet için,

saadet için değil, kemal için, rahat ve sükûnet için değil

hareket ve coşku için bir toplum. Ve sonuçta "idare" değil rehberlik", hükümet değil "imamet"!

Ve şimdi sen ve diğer sayısız senlerle benler, ne diyeyim

ben? Diğer hiçler, dünyanın dört bir yanından gelmiş,

kendilerine sırtla-

rını dönüp ilahlarına yönelmişler. Bataklığa sırt dönüp

Allah'ın ruhuna yönelmişler. Sırtlan, dünyanın sürgün yerlerine dönük, yüzleri Ahirete. Sırtları izafîlik ve maslahatlara, yüzleri mutlak ve hakikatlere dönük. Sırtlarını cehalet ve zulme dönerek, bilgi ve adelete yönelmişler. Ve bilahere şirke sırt çevirip Tevhide yönelmiş, Mîkât'a erişmişsiniz, İhram elbisesini giyip, birbirinize karışıyorsunuz! Bir mahşerî olay. Sanki bir Kıyamet! Herkes bir yabancıyı dost ediniyor, bir garibi kendi kavminin yerine koyuyor. Herkes bir başkasının ayakkabısını giyebilir ve her İhram, senin İhramın olabilir.

Bunların hepsi yıllardır, kendi insanlık durumlarını unutmuş. Zor ve baskının, altın veya makamın, nam, toprak ya da kanın cinzedesi olmuşlardı. "mevcutluk"larını "vücud"ları olarak görüyor, derece, rütbe, unvan ve lakaplarını "kendi"leri sanıyorlardı. Evet kendilerini yıllardır böyle gören bunların hepsi, şimdi kendileri olmuş, kendi öz-insanlıklarına dönmüşlerdir. Herkes tek nefer olmuş. İnsan olmuş sadece, başka hiçbir şey değil. Hepsi tek sıfat! Hacı!

-Niyetlenen ve hedef edinen-

Özeti bu!

Niyet

Eşiğe varınca başlamak mı istiyorsun, herşeyden önce niyet etmelisin. Niyet nedir peki? Bu kökten ne gibi anlamlar çıkar acaba?

"Bir şeye yönelmek, kastetmek, bir yere azmetmek; "nevâke'llâh": Allah yol arkadaşın olsun ve seni korusun. Yer değiştirmek, bir halden başka bir hale geçmek. Yolcu: uzaklara gitmek. Dişi deve: Semiz olmak! Niyaz: elleri açmak! Hurma: meyveye durmak (düşünülebilir!); konak: ikamet etmek, uzaklık, yolcunun ilerlediği istikamet; niyyet: kasd, azm-i kalb, yüreğin, kensiyle hemahengini bulduğu şeye doğru hareketi; niyaz, emr: er: kendim dönüşüme hazırlamak, bir kavmin inancını, bir toplumun yazgısını elinde tutmak..."!

Mîkât'ta büyük bir değişimin, devrimci bir değişim ve dönüşümün, bir "intikal" in sınırındasın : kendi evinden insanların evine; dünyalık işlerden aşka; kendinden Allah'a; esaretten özgürlüğe; nifak, ikiyüzlülük, rütbe, nişan, sınıf, soy sop ve makamlardan doğruluk ve samimiyete; gizlilikten açıklığa; geçici gündelik elbiseden ebediyet elbisesine, kayıtsızlık, laubalilik ve "herşeyi mubah görmek'ten özveri, sorumluluk

ve "İhram" libasına bir intikal ve dönüşüm sınırında!

Niyet et! Meyveye duran hurma gibi. Ey kabuk, ey kof! O

"bilinç" tohumunu kendi içine ek, boş içini onunla doldur.

Büsbütün beden olma, meyve ver! Varlığını kabuk yap,

imanının çekirdeğini oluşturtsun; varlık ol, var ol, hep abajur

olma, karanlık gönlünde ışığı yak, ışılda. Müsade et de dolu

ol, parla ve aydınlat, bırak da bu öz ışığın parlaklığı, seni

kendinden geçirsin, kendin yapsın. Ey hep "cehalet", hep gaflet olan! Allah'ı bilen ol, yaratılmışları bilen ol, bilinçli ol.

Sen ki her zaman iş aleti oldun. Sen ki her yerde çaresiz

oldun, işini seçiyor, çalışıyorsun, fakat adet olarak, gelenek

olarak, cebren... Şimdi niyet et, bilinçli, özgür ve bildik bir

tercihle seç:

Yeni yolu

Yeni yönü

Yeni işi

Yeni olmaklığı

Ve .. yeni kendini

Mîkât'ta Namaz

Mîkât'tasın, niyet ediyor, Hacc'a başlıyorsun. Yani

başladığın şeyi hissediyorsun; ne yaptığını, niçin yaptığını

anlıyorsun. Elbiseni de üzerinden çıkarıyorsun, kendini harekete geçiriyorsun. Üryan oluyor, ihram giyiyorsun. Ve sonra namaza duruyorsun. İhram namazı, yeni elbisenin içinde kendini Allah'a sunmandır. İhramla birlikte şunu demek istiyorsun: "Allah'ım! Ben artık Nemrud'un kulu, tağutun kölesi olmayacağım. İbrahim suretinde olacağım. Zor ve güç kürtünün, hilekar tilkinin, paracı koyun'un, zillet ve teslimiyet koyununun elbisesine bürünmeyecek, kılığında görünmeyeceğim. insan suretine gireceğim. Yarın topraktan kalkarak görmem gere-
ken elbisenin içinde olacağım.

Yani ben, kendi tabiatımın, kendi özelliklerimin farkındayım, bir hiç olduğumun bilincindeyim. Ama aynı zamanda her şeyim de: Sana itaat ederek kulun olmuşum. Senden başka herşey ve herkesten azade olmuşum. Senden başka herkese isyan etmişim. Hayatımın buraya kadarki nihâî yazgısını biliyorum; takdîr-i İlâhî'nin insana yazdığı şeyi şimdi *bizzat* kendim seçiyor, provasını kendim yapıyorum.

Mîkât'ta ak İhram kefeni içinde, Miad'ın eşiğinde namazın başka bir anlamı vardır! Sanki yeni kelimeler duyuyor

gibiyiz. Bu, bir farzın tekrarı değildir. "O"nunla konuşmaktayız. O'nun varlığının ağırlığını kendi üzerimizde hissetmekteyiz:

Ey dostun gönlünü okşayan Rahman! Ey Rahîm: Senin rahmet güneşin, küfürle iman, liyakatla liyakatsizlik, temizlikle pislik ve hatta dostlukla düşmanlığımızın sınırından geçer.

Evet, artık senden başka hiç kimseye övgüde bulunmayacağım; zira hamd sadece sana aittir. Senden başka kimseyi Rabb edinmeyeceğim; zira herkesin Rabbi bir tek sensin. Din gününün Meliki ve Mâliki sensin. Putlarımın hepsini kırıyorum. Senden başka hiç kimseye tapmıyorum. Senden başka hiçbir güçten yardım almıyorum.

Ey benim bir tek mabudum, ey benim bir tek yardım edicim!

Biz cehaletin bozuk yollarına düşmüşüz. Bizi zulüm sapkınlıklarına düşürmüşler. Zaaflarımızın oyuncağı olmuşusuz, senin dışındaki ve kendi dışımızdaki güçlerin oyuncağı durumuna düşmüşüz. Evet

ya Rabbi! Bu kötü durumda olan bizleri, dostdoğru yola, o gerçek
pak yola, bilinç, vukûfiyet, hakikat, kemal, aşk, güzellik ve hayır
yoluna ilet. Bizi dost edindiğin, nimetlerinle nimetlendirdiğin kim
selerin yoluna ilet, öfkelendiğin kimselerin ve sapıkların yoluna değil.
Mîkât'taki her rükû, Kıyamet'in ak elbisesi İhram'ın içinde yapılır, bir korkulunun, bir meta verenin veya bir kutsalın huzurunda eğdiğimiz her bir başın ihramı içinde. Her secde, bir gücün, bir iktidarın huzurunda toprağa koyduğumuz alınların inkarı demektir.
Mîkât namazı! Her kıyamı, her kuûdu (oturuşu), bir mesajdır onun. Bir anlaşma, bir sözveriştir, Ey Tevhid Rabbi, Ey bir olan Allah'ım! Senden başkasına, senin vechinden başkasına hiçbir kıyam, hiçbir kuûd (oturuş) asla olmayacaktır diye.
Selam sana ya Muhammed (s.a.v). O'nun kulu ve elçisi! Allah'ın rahmet ve bereketi senin üzerine olsun. Sen ki bu hayatın içinde, bu yeryüzünde, böyle bir rahmet ve bereketi

insanî bir bağışla bağışladın.

Selam olsun bize ve Allah'ın pak olan ve pak kılan

kullarına

Selam size...

Bu kelimeler, oradan canlanır,

bu zamirlerin hepsi, kendi yerlerine döner.

Bütün işaretler yakındır.

Herkes orada hazır bulunur.

Mîkât'ta hiç kimse gâib değildir: Allah, İbrahim,

Muhammed,

Halk, Ruh, Kıyamet, Cennet, Kurtuluş, Özgürlük, Aşk

Ve işte sen! Adem'in elbisesi, halkın elbisesi, vahdet

elbisesi, renksiz, modelsiz elbise, beyaz takva elbisesi,

ölüm elbisesi, başka bir doğum elbisesi ve nihayet yemden

diriliş elbisesi:

İhram içindesin.

Ve sen ey insanoğlu Allah'ın kovduğu, İblis'in oyuncağı,

yeryüzü sürgünü, gurbet, yalnızlık ve toprak ızdırabı

mahkûmu! Şimdi pişman, özür dileyen olarak kendi

isteğinle O'na dönmüşsün.

Şimdi artık kayıtsızlık, başı boşluk yok. Çünkü bir "kayıt"

içindesin, özgürlüğün, bilginin ve bilincin zirvesinde *bizzat* senin seçtiğin kayıt: bir cebir içindesin, bizzat senin

seçtiğin bir cebir: artık mukayyedsin, İhramdasın,

Harim'desin, harem bir yoldasın, haram bir mekana

niyetlisin, haram bir zamanda İhram elbisesi içindesin!

Yasaklarla dolu bir harîmdesin...

İhram ne demek peki? Haram kılmak! Menetmek.

İhram senden neleri men eder? Hangi şeyleri sana haram

kılar?

Yasaklar

Seni hatırlatan her şey, başkalarını senden ayıran her

şey, senin kimin hayatında olduğunu, ne iş yaptığını

gösteren her şey. Ve nihayet senden işaret taşıyan, hayat

düzenini gösteren, toplum düze-

nini işaretleyen her şey, "dünya" yadigarı her şey. Hayatta terkedilmeyeceğini sandığın her şey, insanî olmayan her

şey, insandan başkasını hatıra getiren her şey, sende

gündelikleri çağrıştıran her şey, Mîkât'tan önceki hayattan

bir koku taşıyan her şey, seni defnedilmekten önceki

durumuna geri döndüren her şey....

1- Aynaya bakma ki gözün kendine ilişmesin, kendini

unu

tasın, kendi "var bulunuş"unu zihninden atasın.

2- Koku sürme, güzel koku koklama ki gönlün hayatın

hatır

lamasın, *"arzu ve* hevesler" içinde yeşermesin, heves koku

su başını döndürmesin ve zevkleri çağrıştırmasın.

Çünkü

burada atmosfer başka bir kokuyla doludur, Allah'ın

koku
sunu burnuna çek, bırak da aşk kokusu seni mest
etsin.
3- Hiç kimseye destur verme, kardeşliği dirilt,
birlikteliğin
alıştırmasını yap.
4- Hiçbir canlıya, hiçbir hayvana eziyet etme, hatta
hakir bir
böceği dahi öldürme, incitme, zorla da itip kakma.
Bu Kay
ser düzeninde birkaç günü Mesih gibi yaşa.
5- Harem toprağından bitki koparma, kırma, tabiatla
ilişkide
barışçıl olmaya çalış. Tecavüz ve tahrip huyunu
içinden sö
küp at.
6- Avlanma. Katılığı üzerinden at.
7- Yakınlık yasaktır. Arzunun peşine düşme ki aşk
bütün
varlığın üzerinde çadır kursun.
8- Evlenme ve başka evlilik törenlerine katılma.

9- Süslenme ki kendini olduğun gibi göresin.

10- Kötü söz, cidal, yalan ve böbürlenmek gibi olumsuz

dav

ranışlardan uzak dur.

11- Dikişli veya dikişliymiş gibi elbise giyme. İhramının

üze

rinde iplik olmasın ki kibir, bencillik ve gösterişe

giden yol

lar kapansın.

12- Silah taşıma. Eğer taşımak gibi bir zorunluluk varsa

gös

terme.

13- Başını güneşten koruma, gölgeye sokma. Şemsiye

altın

da, çardak altında ve otomobilde başı örtmek....

yasaktır!

14- Ayaklarının üzerini çorap veya ayakkabıyla örtme.

15- Zinet takma, süs bağlama.

16- Başını örtme.

17- Saçını kesme.

18- Gölgelerin altına gitme.

19- Tırnak kesme.

20- Krem sürme.

21- Kendinin veya başkasının vücudundan kan alma.

22- Diş çekme.

23- Yemin etme.

24- Ve sen ey kadın! Yüzünü örtme!

Hacc başlamıştır. İhram elbisesi içinde, yasaklarla dolu

harîmde Ka'be'ye hareket... Lebbeyk Nidalarıyla Allah'a

yöneliş.

Lebbeyk, yani Allah seni davet etmiş, sana gel diye

seslenmiş. Sen de şimdi gelerek O'na cevap veriyor, O'nun

davetine icabet ediyorsun: Lebbeyk!

Lebbeyk Allahümme lebbeyk, inne'l hamde ve'n-ni'mete

leke ve'1-mülk, La şerike leke lebbeyk!

Evet Ya Rabbi evet, "övgü" ve "nimet" sana özgüdür,

"saltanat" da tabiî! Senin hiçbir ortağın yok elbette. Bunu canı gönülden kabul ediyorum.

Hamd, nimet ve mülk! Şu üç egemen gücün reddedilişi:

istihmar, istismar ve istibdat, tarihe egemen olan üçlü!

Hepsi de koyun olan, Allah'ın koyunları olan halkın başına

üşüşmüş, tilki, fare ve kurt...

Allah'ın sesi sahrada duyuluyor, her bir zerreden bu ses yankılanıyor, yerle gök arasındaki bütün boşluğu dolduruyor, herkes onu duyuyor, herkes onu kendine hitab alarak kabul ediyor ve dinliyor.

Dinliyor; çünkü Allah onu çağırıyor, ona sesleniyor. O ise can-ı gönülden, gönlünün derinliklerinden feryâd ediyor:

Lebbeyk Allahümme Lebbeyk!

Sen, adeta güçlü bir mıknatısın çektiği adi demir talaşı zerreciği gibisin: seni taşıyanın, seni götürenin bu ayakların değilmiş gibi hissedersin, seni taşıyorlar ve ayakların senin peşinden sürükleniyor. Sanki iki elin çok büyük iki kanata dönüşmüş, bir grup beyaz kuşla uzayda uçuyor, Mirac'a çıkıyor, Simurg'a gidiyorsun...

Ka'be yaklaştıkça yaklaşıyor, heyacan fışkırdıkça fışkırıyor, kalbinin sesini tam olarak duyuyorsun, sanki içerden, başını senin varlık duvarına çarpıp vuran ve seni kırıp kaçmak isteyen yaralı vahşî bir hayvan gibi! Kendinden daha büyük olduğunu hissediyorsun; coştuğunu, kabına sığmadığını görüyor, artık kendi kendine dar geliyorsun, varlığın ayağında dar ayakkabı, varlığın bedeninde dar gömlek, göz yaşı aman vermiyor. Adeta yavaş yavaş Allah'ın

doldurduğu bir atmosfere giriyorsun. Allah'ın varlığını derinin üzerinde; kalbinde, aklının üzerinde, fıtratının derinliklerinde, bir zerrenin parıltısında, her taşın parıltısında, her çölün yüzünde, her dağın sırtında, her ufkun uzak gizliliklerinde, çölünün derinliklerinde hissediyorsun, sadece ve sadece O'nu buluyorsun. Sadece O "var". Onun dışındaki herşey dalga, köpük ve yalan.

Malik Dinar'ın dediği gibi:

"Aşk yağmış çöle, yer ıslanmış
İnsan ayağının gülzara dalması gibi
Aşka dalıyorsun sen de"

Gidiyor ve yok olduğunu hissediyorsun, kendinden uzaklaşıyor, O'na yaklaşıyorsun. Her şey O oluyor, tamamen O oluyorsun sen de.

Sen artık bir hiçsin, unutulmuş, mazide kalmış bir anısın; Mikat'ta atmışsın yükü omuzundan; hafiflemiş olarak Miad'a gidiyorsun.

Artık yok olduğunu, bir şevk parçası olduğunu, evet artık bundan başka bir şey olmadığını hissediyorsun.

Sadece bir "hareket"sin. Bir "yön"sun yalnızca : İlerliyorsun. Geri adam atma hakkına sahip değilsin, O'na

yönelmişsin ve O'nda yok oluyorsun, tıpkı güneşin emdiği

bulut parçası gibi.

Varlığın kalbi çarpıyor. Feza Allah'la dolmuş. Sen de

Allah'la dolmuşsun.

"Aşk yağmış çöle, yer ıslanmış

insan ayağının gülzaran dalması gibi

aşka dalıyorsun sen de".

Mekke'nin banliyosuna varıyorsun. Şehir yakındır.

Burada bir alâmete, "Harem bölgesi" nin sınırını gösteren bir işarete vâsıl oluyorsun. Mekke, Harem bölgesidir. Bu

bölgede savaş ve haddi tecâvüz haramdır. Düşmandan

kaçıp "Harem"e sığınan herkes, takipten azadedir. Bu

bölgede avlanmak, hayvan öldürmek, hatta yerden ot

koparmak haramdır. Peygamber Ka'beyi putperestlikten

kurtarmak için Mekke'yi fethettikten sonra, kendi eliyle

bölgenin sınırlarını yeniden çizdi ve Harem'in korunması,

bölgede savaş ve öldürmenin yasak olması noktasında eski

geleneği teyid etti.

Bu sınırı geçince Harem'e girdin demektir. Ansızın

doruklara ulaşan coşturucu lebbeyk feryâdları kesiliverir :

sessizlik!

Demek ki: "ulaştın"!

Vardın varacağın yere!

Seni çağıran burasıdır! O'nun evine vardın, sus!

Huzurda, Harem'de, Allah'ın Haremi'nde sessizlik!

Gidiyorsun, Kabe'nin şevki seni coşturur.

İşte şehir!

Büyük bir çanak

Ve çevre duvarları hep dağ, her caddesi, sokağı, arka

sokağı, bir vadi, bir dağ yolu, bir geçit.

Her taraftan bu büyük dağlık aşiyanın avucuna

doluyorlar. İşte burası Mescidü'l-Haram'dır. Ortası ise Kabe!

Şehrin dolambaçlı ve kıvrık dağlıklarından geçiyor, adım

adım Kabe'ye yaklaşıyor, iniyorsun. Namsız, şansız ve

işaretsiz tek renk topluluk, tıpkı bir nehir yatağından akan

sel gibi, caddede vadinin derinliklerine doğru, Mescid-i

Haram'a akıyor. Sen ise bu sel içinde bir damlasın!

Adım adım inersin ve ihtişam, azamet adım adım daha

da yaklaşır. Hislerimi çok iyi ifade eden bir deyişle : daima,

yüksekte, harekette, yukarıya, yüksekliğe, ululuğa ve

ihtişama ulaşmaya alıştık, özellikle de ululuk ilahî ise; söz

ilahî melekûttan ise. Ancak burada tersine ne kadar aşağıya

iner, ne kadar yüksekten inersen, Allah'a daha da yakınlaşırsın!

Demek ki görkem ve celâle, huşu ve alçakgönüllükle ulaşırsın. Kölelikten ulvîliğe tevazu ile erişirsin. Demek ki Allah'ı göklerde, maverada aramalısın; O'nu işte bu toprakta, bu adi yerde, şu sert, taş maddiyyatın deriliklerinde bulabilir, görebilirsin. Yolun doğrusunu bulmalı, doğru bakmayı, doğru görmeyi öğrenmelisin...

Belki de bu, insanî yazgıyı, toprağa gömülmeyi ve Allah'ın karşısında durmayı sembolize eder!

Ka'be yakındır.

Sükût, endişe, tefekkür ve aşk

Her adımda daha bir meftunsun; her nefeste daha bir korkmaktasın; O'nun varlığının ağırlığı anbean daha ağır hale gelir. Gözlerini açıp kapamaya cüret edemezsin, göğsünde nefes yukarı çıkmaz. Bineğinde, otomobilinin koltuğunda çakılıp kalırsın. Tam bir sükût, hayret ve şevk halindesin, birazcık öne, ileriye mütemayilsin; bütün vücudun göz olmuş ve sen bakışlarını sadece önüne, karşına, Kıble'ye yöneltmişsin. O'nu görmeye tahammül etmek ne kadar zor! Bütün bu azameti görmek ne çetin bir iş! Hassas nazik

omuzların, kalbinin dayanıksız perdeleri buna nasıl tahammül edebilir?

Vadinin dolambaçlı ve kıvrımlı yollarından yukarıdan aşağıya inersin. Her kıvrım veya dolambaç geçişinde "işte Ka'be" diye yüreğin çarpar.

Ka'be, varlığımızın, aşkımızın, imanımızın gece ve gündüz namazlarımızın, ömrümüzün kıblesi... Her sabah, öğle, ikindi, akşam ve yatsı vakitlerinde ona yönelerek namaz kılarız. O'na doğru yönelerek ölür, ona doğru defnediliriz, ölümümüz ve yaşamımız ona doğrudur. Evimiz ve mezarımız O'na doğrudur. Ve şimdi ona birkaç adımlık yakın mesafedeyiz, bir an artık O'nun karşısındayız! Kabe gözlerimin önünde, bakışlarımın altındadır artık!

Ka'be

Mescid-i Haram'ın eşiğindesin. İşte Ka'be, karşında durmakta! Geniş bir alan ve ortada boş bir küpten başka hiçbir şey yok! Ansızın vücudunu bir titremedir kaplıyor! Hayret ve şaşkınlık içinde kala kalıyorsun! Şurada hiç kimse yok, burada... hiçbir şey yok... hatta seyredecek bir şey bile yok!

Boş bir oda! o kadar!

Duyguların, kıldan ince kılıçtan keskin bir köprü üzerinde karar kılıyor! İmanımızın , aşkımızın, namazımızın, hayatımızın, ölümümüzün kıblesi gerçekten bu muydu? Birbiri üzerine dizilip yığılmış sert koyu siyah taşlardan ve kireçle derzedilmiş eğir büğrü duvarlardan başka bir şey yok!

Birdenbire sükût-i hayale uğruyorsun! Burası da neresi? Nereye geldik acaba? Sarayı bilirim: saray, sanatkârâne bir mimari güzelliktir! Tapınağı bilirim: yüksek ve celalli tavanlar altında kutsal görkem ve ruhanî sükût, baştan başa güzellik ve sanat! Anıtı bilirim: büyük bir şahsın, dahî bir kahramanın, Peygamber'in, İmam'in defnedildiği yer...! Bütün bunları bilirim ama peki burası ne...? Üstü açık bir meydanın ortasında boş bir oda! Ne mimarî, ne sanat, ne güzellik, ne hat, ne çini ve ne de alçıyla sıvama var burada!...

Ziyaret edeceğim, yad edeceğim, eşiğine varacağım bir Peygamber kabrinde, bir İmamın mezarında, bir pakın türbesinde, bir büyük insanın kabrinde dahi dikkatlerimi çekecek, hislerimi kendine bağlayacak bir nokta, bir çehre, bir gerçeklik, bir nesnellik ve nihayet bir kimse, bir şey veya

bir yer bulunur.

Oysa burada hiçbir şey yok,

hiç kimse yok.

Tabii birdenbire anlıyorsun ki bu ne güzel bir şey!

Gerçekten çok geçmeden bunun ne kadar güzel bir şey olduğunu anlıyorsun. İyi ki hiç kimse yok, hiçbir şey yok, duygularımı kendine çeken hiçbir işaret yok. Aniden Kabe'nin bir dam olduğunu, bir uçuş çatısı olduğunu hissediyorsun. İhsasın hemen Ka'be'yi bırakıp fezada uçuyor. İşte o anda "mutlak"ı hissediyorsun!

"Ebediyyet'i hissediyorsun.

O ebediyeti ki parçalanmış hayatında, nisbî evreninde asla bulamaz ve hissedemezsin; sadece felsefe yapabilirsin.

Buradadır ki mutlak'ı, ebediyet'i, yönsüzlüğü görebilirsin.

Görebilirsin burada

"O"nu!

Ne iyi burada hiç kimsenin olmaması. Ka'be'nin boş olması ne kadar güzel bir şey!

Ve sen artık yavaş yavaş anlıyorsun, "ziyaret"e gelmediğini. Anlıyorsun ki sen Hacc'a gelmişsin, burası,

senin konak başın değildir. Ka'be, "yolun kaybedilmemesi

için bir işaret taşıdır". Bu sadece bir alâmet idi. Sadece

sana yön gösteren bir "ok işareti"ydi. Sen haccetmişsin, yöneltmişsin; ebediyyet'e mutlak yöneliş, hareket, O'na

doğru ebedî hareket. Elbette Ka'be'ye kadar değil; zira

Ka'be yolun sonu değil, tersine başlangıcıdır.

Burada "sonluluk" sadece senin güç yetirememen,

ölümün ve duraklamandır. Burada olan şey, harekettir,

yöndür, başka bir şey değil!

Burası mîadgahtır, Allah'ın mîadgahı,

İbrahim,

Muhammed ve halkın mîadgahı! Ya sen? Sen "sen olduğun"

müddetçe kayıpsın. Öyleyse halk/insanlar olmalısın! Sen

insanlar (nâs-halk) olduğun zaman, topluluk olduğun,

halkın elbisesini giydiğin zaman, burası senin de mîadgahın

olur, "halk/topluluk/insanlar, Allah'ın namusudur, Allah'ın ailesidir ve Allah, ailesine karşı herkesten daha kıskançtır"!

Burası O'nun Harem'idir. Harîm'nin içidir, O'un Evidir.

Burası "halkın/insanların evi'dir.

"Gerçek şu ki insanlar için ilk kurulan ev Mekke de o kutlu ve bütün insanlar için hidayet olan (Ka'be)dir" (3/Al-i İmran, 96) Sen -"sen" oldukça- Harem'de sana yer yoktur.

Ka'be, "Beyt-i Atîk'tir, Atîk köle azad etmek, manasına

gelen "akt" kelimesinden olup hür demektir. Özel

mülkiyetten, zorba, despot dikta rejimlerinin

saltanatından âzâd/hür olan ev. Onun

üzerinde hiç kimsenin eli yoktur. Ev sahibi Allah, Ev halkı ise

halk, yani insanlardır!

Şehrinden, köyünden, evinden dört fersah (24 km)

uzaklaştığın an seferi olur, namazını kısaltırsın. Bu yolcu

namazıdır. Ancak buraya dünyanın neresinden gelirsen gel,

namazı tam kılarsın. Çünkü kendi evine geldin, dolayısıyla

seferi değilsin. Ülkene, memleketine güvenlik harîmine,

evine "tekrar döndün". Kendi ülkende garib idin, gurbette idin, seferi idin. Ey kovulmuş kesik ney, ey yeryüzünün

gurbet sürgünü: insan! Kendi neyistanına döndün; yeniden

geldin buraya. Kendi gerçek doğum yerine, vatanına dönüş

yaptın!

Allah ve ailesi: İnsanlar, halk! Dünyanın bu aziz ailesi

şimdi evinde. Sen ise "sen" olarak kalmaya devam ettikçe yabancısın, kimsesizsin, yakını olmayan, kesik ve sığınaksız

birisin. Üssüz, barınaksız bir âvâresin, evsiz barksız bir

varlıksın! "Senlik"ten çık, "senlik"i dışına at, Ev'in içine gir ve bu aileye katıl. Eğer Mikat'ta kendini gömmüş olsaydın,

"halk/insanlar" olmuş olur, tanıdık, dost, yakın akraba, Allah'ın ailesinden biri gibi Ev'in içine girerdin.

İbrahim'i dergahta görürdün, yeryüzünün tüm

tanrılarının kafiri olan, tarihteki bu âsî piri, bu büyük aşığı, Tevhid Allah'ının bu naçiz kulunu!

O bu Ev'i kendi elleriyle inşa etmiştir.

Ka'be yeryüzünde bir simge, Allah'ın evrendeki bir

sembolü.

Yapı malzemeleri, zineti ve süsü mü ne?

Mekke yakınındaki "Acun" dağından kopartılıp getirilmiş

siyah taş parçalarını, sade; sanatsız, tekniksiz ve süssüz bir

biçimde üst üste koymuşlar, hepsi o kadar!

Ya adı, vasıfları ve lakapları ne?

"Kabe"!

Bir "küp"!

Hepsi bu işte!

Peki niçin "küp"? Niçin böyle sade, gösterişsiz ve

süslememiz? Ne için böyle?

Allah, "şekil"sizdir, "renk" sizdir, "benzer"sizdir.

İnsanoğlunun tercih ettiği, gördüğü ve tasavvur ettiği her

türlü model ve tarz, Allah değildir. Allah'a özgü de olamaz.

Allah "mutlak"tır,

"yön"süzdür.

O'nun karşısında yön tutan "sen"sin.

Gerçekten sen Ka'be yönündesin, ancak Ka'be'nin yönü

yoktur.

İnsanoğlunun düşüncesi ise "yönsüzlüğü" kavrayamaz.

Her neyi "mutlak yönsüzlük" olan O'nun varlığının bir

simgesi olarak alırsan, çaresiz o bir yön alır.

Remz, Allah değildir.

"Yönsüzlük" yeryüzünde nasıl gösterilebir?

Sadece "bütün birbirine zıt yönleri" bir araya getirmek suretiyle. Ta ki her yön, kendi zıt yönünü ortadan kaldırsın

ve böylece zihin, ondan "yönsüzlüğü" anlasın, ona

yönelebilsin.

Bütün yönler, toplam kaç tane?

Altı!

Bütün bu altı yönün hepsini kendinde toplayan tek şekil

nedir?

Küp!

Küp, yani bütün yönler.

Ve tüm yönler, yani yönsüzlük!

O'nun tıpkı simgesi!

Ka'be!

"Hangi yöne yönetirsen, orası Allah'ın yüzü, O'nun yönü."

(2/Bakara, 115)

Bilindiği gibi Ka'be'de hangi yöne dönerek namaz kılarsan, Allah'a doğru namaz kılmış olursun. Ve Ka'be'nin dışında da her ne yöne yönelirsen, O'na yönelmiş olursun.

Ka'benin dışında her şekil, ya kuzeye dönüktür, ya güneye. Ya doğuya doğru uzanmıştır. Ya da batıya. Ya yere yöneliktir ya da göğe.

Ka'be ise birine değil hepsine, bir yere değil her yere yönelik.

"Bütün yönlülük" veya "yönsüzlük",

Allah! O'nun sembolü! Ka'be! Fakat...

Hayretâmiz bir durum var! Ka'be'nin batı kısmında bir ilavesi mevcut. Bu ilave Ka'be'nin şeklini değiştirmiş, ona "yön" vermiştir.

Bu nedir?

Ka'be'ye dönük, hilal biçiminde kısa bir duvar.

Peki ismi ne bunun?

"Hicr-i İsmail"!

"Hicr" ne anlama gelir?

Etek!

Gerçekten de bir "etek" biçimindedir, bir kadın

gömleğinin eteği!

Evet [bu kadın],

bir Habeşli kadın,

bir cariye!

siyah bir cariye!

bir cariye kadın!

Bu övünçsüz cariyeyi bir kadın, kocasının eşi olması için

seçmiştir.

Yani bu cariye, o kadının kuması olarak telakki edilme

değerine bile sahip olmayacak.

Ve kocası, sadece bir çocuk edinmek için onunla

evlenmiştir.

Beşerî sistemlerde her iftihar ve övünçten ari olmuş bir

kadın.

Şimdi Allah, onun elbisesinin etek kısmını, kendi

varlığının sembolüyle birleştirmiştir.

Bu, Hacer'in gömleğinin eteğidir.

İsmail'i büyüten etek.

Burası, "Hacer'in Evi".

Hacer, işte burada, Ka'be'nin üçüncü ayağının yanında

gömülü.

Şaşılacak bir şey! Halbuki hiç kimseyi -Peygamberleri bile- Camiye gömmemek gerek.

Şimdi burada Allah'ın Evi, bir cariyenin evinin duvarına bitişik ve Allah'ın Evi bir annenin kabri mi?

Ben ne diyorum?

Allah'ın yönsüzlüğü, sadece Hacer'in eteğinde bir yön tutmuş! Ka'be O'na doğru etek uzatmış!

Bu hilalle Ev arasında bugün küçük bir aralık bulunmakta.

Ev'in etrafını dolaşırken bu aralıktan geçilebilir.

Fakat Hacer'in eteği olmadan Tevhid sembolü Ka'be'nin etrafını dönmek, tavaf olarak kabul edilmez.

Hacer değil bu!

Fermandır bu, Allah'ın fermam:

Bu Ferman'a göre bütün insanlık, bütün zamanlar "Tevhid"e iman eden bütün herkes, Allah'ın davetine lebbeyk diyen bütün insanlar. Allah'ın evi Ka'benin etrafını aşk tavafı yaparken Hacer'in gömleğinin eteğini de tavaf etmelidirler! Bu Allah'ın bir buyruğudur.

Onun Evi, onun kabri, onun eteği de tavaf edilen yere

dahildir,

Ka'be'ye bağlı bir parçadır o.

Ka'be, bu "mutlak yönsüzlük", yalnızca bu eteğin

yönünde yön tutmuştur.

Afrikalı bir cariyenin, iyi bir annenin gömleğinin,

beşeriyetin ebedî tavaf yeri Ka'be'nin eteğinin yönüde!

Tevhid Rabbi, kendi kibriyaî arş-ı celalinin üzerinde tek

başına oturmuştur. Bütün bir kâinatı, kendi "mâsivâ"sına sürmüştür. O, herşeyin ötesindedir, tektir, kendi îlahi

melekûtunda yegânedir.

Ancak... sanki bütün yaratıkları arasından, bu sonsuz

yaratılış âleminden birini seçmiş, en şerefli yaratığı, insanı

seçmiş. İnsanlar arasından da: kadını. Ve kadınlar

arasından: siyah bir kadını Ve onlar arasından da:

siyah câriye bir

kadını, ve siyah câriye kadınlar

arasından da:

Bir kadının siyah cariyesini! -en hor yaratığını!-Onu kendi

yanına oturtmuş. Ona kendi Ev'inde yer vermiş. Veya

Allah, *bizzat,* onun evine gelmiş;

onun komşusu olmuş,

onunla aynı evi

paylaşmış.

Ve şimdi

Bu "Ev"in tavanının altında iki kişi!

Biri: Allah,

öteki: Hacer!

Tevhid milletinde isimsiz kahramanı böyle seçmişlerdir:

Bütün Hacc, Hace/in hatırasına bağlanmış.

Hicret, en büyük amel, en büyük hüküm; Hacer

isminden türeme.

Muhacir, en büyük ilahî insan, Hacervâri insan.

"Muhacir, Hacer gibi olandır"!

Peki Hicret nedir?

Hacervâri bir iş! İslam'da vahşîlikten medeniyete gitmek.

Bu seyir, küfürden İslam'a gelmek demektir. "Bedevîleşme,

Hicret'ten sonradır". Bu beşer dilinde medeniyetten sonra

vahşîlik demektir. İslam'ın dilinde ise imandan sonra küfre

dönüş demektir. Öyleyse küfür vahşîlik demek, din ise

medeniyet!

Hacer'in dili Habeşce bir kelime olan "hicr", "şehir" ve

"medîne" anlamındadır. Habeşli siyah bir köle, Afrikalı bir kadın vahşî insanın

mazharı olan Hacer, burda medeniyetin

temeli demektir.

Hacervâri insan, medenî insan demektir. Hacervâri

hareket, insanın medeniyete doğru hareketi demektir.

Ve işte insanın Allah'ın Evi etrafındaki hareketinde yine

Hacer! Ey Allah'a yönelmiş muhacir! Senin tavaf yerin,

"Allah'ın Ka'be"si"dir ve "Hacer"in eteği"!

Ne görüyoruz?

"Aklımız" almıyor! ,

Özgürlük ve hümanizm çağı insanının duygusu, bu

mânâya tahammül edecek nitelikte değildir!

Allah, Afrikalı siyah bir cariyenin evinde.

Tavaf

İşte Ka'be! Bir girdabın ortasında. Haykırıp gürleyerek

Ka'be'yi tavaf eden bir girdabın. Ortada sabit bir nokta.

Ondan başka herşey çevresinde hareket halinde, daire

çiziyor.

Sonsuz sabitlik ve sonsuz hareket!

Ortada bir güneş ve çevresinde her biri bir yıldız, kendi

yörüngesinde, daire çizerek güneşin etrafında dönüyor.

Sebat, hareket ve düzen! = Tavaf!

Bu, bir zerrenin sembolü demek midir?

Bir manzumenin canlanışı mıdır veya Tevhidi dünya

görüşünde bütün bir dünyanın simgesi midir?

Allah, dünyanın kalbi, varlığın mihveridir. Alemin

çevresini tavaf ettiği merkezdir. Sen bu manzumede -ister

Ka'be'de isterse alemde- bir zerresin. Hareket içinde bir

zerre; her dem, bir yerdesin, ebedî bir devinimsin. Yalnızca

bir "tarz"sın ve her an "bir" tarz içindesin. Daima değişim halinde, oluş halindesin, değişmekde, olmadasın.

Tavaftasın. Fakat her zaman ve her mekanda "O"nunla,

Ka'be ile arandaki mesafe sabittir! Uzaklığın ve yakınlığın,

bu dönen dairede hangi ışını seçeceğine bağlıdır. Uzak veya

yakın, fakat Ka'be'ye asla yapışmıyorsun, asla Ka'be'nin

yanıbaşında durmuyorsun. Çünkü durmak yok; senin için

sabitlik yok, durağanlık yok. Vahdet-i vücûd yok. Tevhid

var. İnsanların oluşturduğu girdab, Ka'be'nin çevresinde

dönüyor. Açık olan, görünen sadece insandır.

Burada "insanlar"ı görebilirsin, "küllî"yi görebilirsin; onu bunu, beni, onu, seni, onları göremezsin, küllî'yi

görebilirsin, cüzî'yi göremezsin. Fert "insan"ın küllî'sinde çözelmiştir. Burada, ferdin fenası, ama Allah'da değil,

"biz"de,"insan"da ve "insanlar"da daha doğrusu "ümmet"te fenâsıdır! Ancak Allah yönünde, Allah'ı tavafta Allah için bir

fena!

Yani ferdin toplulukta, halkta fenası, ferdin insanlarda

bekası: Allah ve insanlar/topluluk bir cihette, bir

saftadırlar. Yani burada Allah'a giden yol, insanlardan

geçiyor. Ferdiyetten yalnızlığa varan yol, Allah'a giden yol

değildir. Tabir caizse senin ruhbanlığın "manastır"da, değil,

"toplum"dadır, "meydan"dadır: fedakarlık, ihlas ve özveridedir; esaretlere, mahrumiyetlere, işkencelere,

dertlere tahammül etmede, tehlikeleri karşılamada ve

mücâdeleler sahnesindedir.

Halkın hatırına Allah'a varıyorsun. Hz. Peygamber ne

güzel buyurmuş: "Her dinin bir ruhbanlığı vardır. Benim

dinimin ruhbanlığı ise cihaddır."

Şu halde Tavaf esnasında Ka'be'nin içine

girmemelisin, Ka'be'de oturmamalı, durmalısın. Topluma

katılmalı, Tâifîn topluluğunda yok olmalısın. Bu insan

girdabında boğulmalısın. "Kendini Tavaf eden halka teslim

ederek", kendinden geçerek ve topluluğa bağlanarak ancak

hacceder, Hacı olursun, Allah'ın davetine lebbeyk der,

Allah'ın Haremine yol bulursun.

Ne görüyorsun? Ka'be duruyor: çevresinde ne var? Beyaz

bir sel, tek vücut, tek renk, tek tarz, gösterişsiz, kibirsiz,

ferdîliği seçkin ve ayrıcalıklı kılan hiçbir işaret ve alâmet-i farikası yok. Hiç kimse tanınamaz burada. Burada sadece

"küllî" olanı görebilirsin. Ka'be'nin dışında ferdin gerçekliği vardır, cüz'î, objektif bir gerçekliği, "küllî" zihinsel bir kavramdır. "İnsan", bir mânâ, bir ide, aklî, zihnî ve mantıkî bir kavramdır. Dış âlemde sadece "insanlar" vardır.

Hasan ya da Hüseyin, kadın ya da erkek, doğulu ya da

batılı her kim olursa olsun burada gerçekliklerin hepsi yok

olmuştur. Küllî kavramı, aklî veya zihnî hakikat, dışsal

nesnel bir gerçeklik elde etmiştir. Şimdi Ka'be'nin etrafında,

sadece insandır tavaf eden halktır! Gerisi hiç!

Sen, "sen" olduğun sürece tavaf çemberinin dışında bir seyircisin ancak, bu "insan" girdabının "sahil"inde durmuşsun, "durmuş dikilmişsin"! Demek ki sen yoksun,

demek ki sen bir yabancısın, bir "ferd"sin, demek ki sen bir yabancısın, bir "ferd"sin. Demek ki sen bir hiçsin, sistemden boşluğa fırlatılmış bir zerresin. Öyle ise var olmalısın,

burada sana, "kendi"ni olumsuzlamakla ancak olumluluğa erişebileceğini, kendini reddetmek ve yok saymakla ancak

ispata varabileceğini öğretirler. "Kendini" zerre zerre, az az, yavaş yavaş, başkalarına feda etmek, ümmete feda etmek'le

ancak zerre zerre, az az, yavaş yavaş, "kendi" ne erişirsin, kendim keşfeder, asli benliğim bulursun.

Burada "kendini ani ve devrimci bir biçimde ölüme

bırakmak, kızıl ölümde yok etmek"ledir ki ancak "şehadet'e erer, şehid olursun. Şehadet, var oluş demektir, hayat

demektir. Yani daima göz önünde olmak, hissedilir olmaktır.

Şehid ise daima diri, hâzır ve nazır, açık, görünür, objektif

numune, ölümsüz canlı varlık demektir!

"Allah yolunda öldürülenleri sakın ölüler sanmayın. Hayır!

onlar, Rableri katında diridirler, rızıklanmaktadırlar." (3/Al-i İmran, 169)

Sebîlullah (Allah'ın yolu), sebîlu'n-nâs, yani insanların

yoludur. İkisi aynı şeydir. Ferdiyetten Allah'a doğru bir yol

(sebîl) yoktur. "Peki öyleyse ferdî olarak yapılan ibadetler niye?" dersen, şu cevabı veririz: kendini yetiştirip

oluşturmanı eğitmen için. Kendini eğitmendeki amaç,

fedakarlık mertebesine erişebilmen, toplum için özveride

bulunma liyakati kazanabilmen, insan olabilmendir.

Gerçekte fert fânî, insan bakîdir. İnsan, tabiatta Allah'ın

halifesidir, Allah, Allah olduğu için O'nun halifesi, gölgesi ve ayetidir, yani insandır. Sen "kendini bu ebediyyette

öldürmek" le dirilir, ebedî kalırsın. Denizden, nehirden ayrı bir damla, şebnemdir, o yalnızca geceleyin vardır; ömrü bir

gecedir, sakindir, güneşin ilk aydınlık parıltılarıyla birlikte

yok olur.

O halde ebedîleşmek, akmak, denize kavuşmak için

ırmağa bağlan.

Niçin duruyorsun öyle, ey şebnem? Kendi düzeniyle

yaratılış düzenini ifade eden bu boş sedalı dalgalı girdabın

kenarında niçin beklersin? Gel, bu girdaba katıl, adım

atarak ilerle!

Şimdi halka/insanlara bağlanmak/katlanmak

istiyorsan, "niyet" etmelisin. Niyet etmelisin ki bilinçli olasın, ne yaptığını, niçin yaptığını bilesin, bilinçli bir

şekilde, kendin için değil, Allah için, siyaset için değil,

hakikat için yaptığını bilesin.

Burada her iş, bir hesap üzeredir; bu sürekli harekette,

mükemmel-dakik bir düzen egemendir; zira evren böyledir.

Haceru'l-Esved ve Bîat

"Hacerü'l-Esved rüknü"nden başlamalısın tavafa.

Buradan gi-

rersin dünyanın sistemine; halkın girdabında insanların

arasına. Bir damla gibi yok olur, kalırsın. Kendi yörüngeni

bulur, kendi hareketini başlatırsın. "Merkeze" yerleşir, yörüngeye otururs un, Allah'ın yörüngesine, ama halkın

arasında!

Öncelikle Hacer'ül-Esved'e "dokunmalı"sın. Sağ elinle

Hacer'ül-Esved'i sıvazlamalı ve hiç vakit kaybetmeden

kendini girdaba atmalısın.

Bu taş, "el"in sembolüdür, sağ elin. Kimin eli bu el?

Allah'ın sağ eli.

"Hacer-i Esved, Allah'ın yeryüzündeki sağ elidir"!

Yalnız bir insan, yaşayabilmek için; yalnız bir kabile,

çölde barınabilmek için, kabile reisiyle, kabilelerle andlaşma

yapar, kabile reisi veya kabilelere müttefik olurdu. Dostluk anlaşması, himaye anlaşması. Fertler, bir iş bir ülkü adına

bir rehberle anlaşma yaparlardı. Bu anlaşmanın adı, biat idi.

Biat nasıl mı yapılırdı? Şöyle :

Bir kabile reisi veya bir liderle biatleşmek istediğin

zaman sağ elini uzatırdın. Reis veya rehber, sağ elini, senin

sağ elinin üzerine koyardı. Böylece sen ona biat etmiş,

onunla müttefik olmuş olurdun.

Geleneğe göre, sen elini biat için bir kimsenin eline

koyduğunda, önceki biatlardan kurtulurdun. İşte şimdi

büyük seçim anındasın; kendi yolunu, yazgı ve hedefini

seçme zamanın gelmiştir artık. Hareketin başlangıcında,

kendini terkedip diğerlerinde gark olmanın eşiğinde, halka

bağlanma, toplumla bütünleşme anında, Allah'la

biatleşmelisin. Allah, sağ elini sana uzatmış; sen de sağ

elini uzat, O'na biat et. O'nunla müttefik ol. Önceki bütün

ittifak, anlaşma ve bağları at, iptal et. Elini, zer u zor ve

hile ile biat için uzatmaktan, yeryüzü ilahları, kabile

reisleri, Kureyş eşrafı, patronlar ve köşk sahipleri'yle

anlaşmaktan, evet bunların hepsinden uzak dur; bırak

onları, özgür ol.

"Allah'ın eli, onların eli üzerindedir"! (Feth, 10) Allah'ın elini, kendi elinin üzerine koy. Bu el, onların

elinin üstündedir, senin elinle, kendilerine biat alanların

elinin.

53

Diğerlerinin biat bağından kurtulup özgürleştin. Allah'a

el verdin. "Fıtrat mîsakı"nı yeniledin. "Sorumlu" hale geldin. Allah'la müttefik oldun. Harekete geç, halka katıl,

yörüngeni bul, "seçimini yap. Kendini topluma ver. Tavaf

zamanıdır, gir öyleyse tavafa!

Büyük ve güçlü bir nehre dökülen ufak bir dere gibi, ayrı

kalmış olan beninden uzaklaşıyor, topluma katılıyorsun;

uzaklaşıyor ve kendi tavaf dairenin ışınının "Ev"e daha bir yakınlaşması için çaba harcıyorsun. "Yalnız gitmediğini"

Toplumla gittiğini hissediyorsun. Yavaş yavaş "kendin

gitmediğini", "toplumun seni götürdüğünü", seni her zaman taşımış olan ayaklarının kurtulduğunu hissetmeye

başlıyorsun. Topluluğun gücü, topluluğun hareketi,

topluluğun ahengi ve cazibesi, dünyanın namusu, seni

sımsıkı kucaklamış. Artık kendi ayaklarının üstünde değilsin.

Başkasının elinde değilsin. Evet değilsin, yoksun. Sadece

topluluktur var olan.

Ne kadar derine inersen, toplumun baskısı da o kadar

artar. Seni kendi içinde sıkar. Topluluk, hâlâ ben olan "sana"

tahammül edemez, seni yok eder, içine alır, sindirir.

Topluluğun diri, ebedî ve hareketli bedeninde: halk, insan,

kan damlası, canlı, ebedî.

Akıcı, ama "kendi"ne değil, "topluluğa".

Ve topluma dökülür bağlanırsın.

Fakat siyasetle değil, "aşk"la!

İbrahim'in Rabb'ine bak! O kulun kendine bağlılığını,

ferdin topluma bağlılığına bağlamıştır. Ne kadar hoş, güzel

ve incelikli! Seni kendi aşk cazibesine, topluluğa çekiyor.

Allah'ı görmeye gelmişsin, kendini halkın ortasında

buluyorsun. Seni Evine davet etmiş. Sen tek başına onu

görmek için bunca yol katetmişsin. Sana diyor ki topluluğa

katıl. Toplulukla yürü, Evin içine girme. Evin yanında

durma. Eve yönelme. Eve yönelerek, tavaf etme. Toplumda

omuz omuza yürü. Önüne bak. Ka'be kıbledir. Fakat eğer

tavafta kendi yönünü bırakıp Kıbleye dönersen, tavafım

helak edersin! Durma: sağa veya sola gitme, geri dönme,

başını arkaya çevirme. "Ka'be'nin yanı"ndasın: onu ziyaret etme! "Kıble'nin yanı"ndasın. Ona bakma. Kıble senin

önündür.

Şimdi artık yaratılış düzeninin bir parçası oldun. Bu

sistemin yörüngesine oturdun. Dünya güneşinin çekim

alanına girdin. Sol-

dan sağa dönen bir yıldız gibi tavaf yapıyorsun. Allah'ın

çevresinde tavaf yapıyorsun. Dönüyor, dönüyor ve nihayet

bir hiç olduğunu hissetmeye başlıyorsun. Artık kendim

hatırlamıyorsun. Var olan, yalnızca aşktır: aşkın cazibesi.

Sen ise bir "meczûb"!

Dönüyor, dönüyor, "hiç" diye bir şey olmadığını, ancak

"O"nun var olduğunu, kendinin yokluk olduğunu, "kendi varlığım hisseden bir yokluk" veya

Kendi yokluğunu hisseden bir varlık"

olduğunu hissediyorsun..

Dönüyor... dönüyor., bir "nokta" olduğunu

hissediyorsun: bir nokta idin. Bu "tavafta, bağlanmış bir

çizgi, bir medar, bir haraket, bir tavaf ve bir haccsın. Onun

tavafı, onun haccı ve sen bir "teslimiyet"! Bir tevekkül, işleri Allah'a havele etmek!

Özgürlükten daha üstün, daha öte bir şey:

bizzat kendi kendine seçtiğin cebir!

Aşk zirvesine ermiştir. Aşk mutlaka ermiştir. Ve sen

kendini kendinden tecrit ettin. Soyutladın, soyut oldun.

Anlıyorsun ki zerre zerre onda eriyor, zerre zerre onda yok

oluyorsun; baştan başa aşk oluyor, kendini feda ediyorsun!

Aşkı, hareketle izah etmek isteseler, nasıl izah ederler?

Acaba bu hareket, nasıl bir şey?

Kelebek, öteden beri bize öğretmedi mi!

Ka'be aşk merkezidir. Sen ise bir pergel merkezisin ve bu dairede sersem olmuşsun!

Hacer bize öğretmedi mi? Öğretti elbette.

Büyük maşuk, insanın büyük müttefiği -Allah- insana ferman vermektedir.

Memedeki çocuğunu al, şehir, memleket ve bayındır yerden hicret et, otların, hatta çöl dikenlerinin bile yeşermeye korktukları, bu korkunç vadiye gel.

O, bütünüyle teslim olup, emre boyun eğiyordu. Sadece aşkın kabul edebileceği, yalnızca aşkın anlayabileceği bir emir!

Bu uzak vadinin ortasında, bu kuru, yanık ve ürkünç dağların arasında tek başına bir kadın ve tek başına bir çocuk! Taşlar önce erimiş sonra katılaşmış ateş kütleleri gibi.

Nasıl olur? Susuz? Bayındırsız, imarsız? Kimsesiz? Ipıssız?

Fakat... O söylemiş, o istemiştir. Tevekkül, tevekkül-i mutlak... akıl, mantık ve hesabın anlayamadığı şey. Hayat su

ister, çocuk süt. İnsan ,dost ister, kadın, murakıp; anne himayeci; dost yalnız; yardımcı güçsüz...

Evet doğru... fakat aşk, bütün yokluk ve olumsuzlukların yerini doldurmaktadır. Eğer ruh, aşkı tanışa, aşkla yaşanabilir. Mücahid, aşk silahını kuşansa, boş elle savaşılabilir.

Ey yalnız insan, ey yalnız câriye, güçsüz kadın. Ey çocuk, ey anne O'na dayan, aşka sarıl, tevekkül et!

Yedinci turun sonunda tavaftan çıkarsın.

Yedi mi dedin?

Evet!

Burada yedi, altı+bir değildir. Yedi Allah'ın evini tavaf etmem, kendimi halka adamam demektir. Burada yedi sonsuzdur; daima halkın geçiş yerinde O'nun evinin çevresinde dönüyorum. Bu haccdır, ziyaret değil.

Yedi, "kainatın yaratılışı"nı hatırlatır.

Ve sen tavafta kendini âlemin bir zerresi sanmıyor muydun? Yoksa bir merkezin çevresinde tavaf etmek, varlığın bir nümayişi değil midir?

Tevhidi dünya görüşünün pratik yorumudur bu?

Şimdi sıra Makam-ı İbrahim'de iki rekat namaz kılmaya

geldi.

Burası neresi? Makam-ı İbrahim: üzerinde İbarihim'in ayak izlerinin bulunduğu bir kaya parçası. İbrahim, bu taşın üzerine çıkarak Hacer'ül-Esved'i -Kabenin yapıtaşı- yerine koymuştur.

Evet, İbrahim, bu taşın üzerinde durmuş, ve Ka'be'yi inşa etmiştir.

Ne kadar sarsıcı değil mi? Ne kadar etkileyici olduğunu anlıyor musun?

Yani ayak, İbrahim'in ayağını koyduğu yerde durmaktadır. Kimin ayağı senin ayağın!

Vay be! Bu Tevhid insanın başını neler getiriyor, insana neler yapıyor! Ne kadar zor ve çetin! Bazen seni bir hiç yapıyor, bazen her şey. Bazen senin "sen olmaklığına" tahammül edemiyor, seni çamu-

ra batırıyor, bazen melekûtun zirvesine çıkartıyor ve Allah'la diz dize oturtuyor, Allah'ın özel Haremine götürüyor, Allah'ın çok yakını yapıyor, Allah'ın benzeri olarak görüyor. Sana vuruyor, çarpıyor, eziyor, yok ediyor, eritiyor, tahkir ediyor, boynuna kölelik buyunduruğu geçiriyor, alnını toprağa secde ettiriyor ve sonra da seni çağırıyor:

Ey dost! Ey arkadaş! Benim yalnızlık dostum, haremimin

mahremi, sırdaşım, emanetçim, muhatabım, yaratış

gayem, özel dostum...!

Bir saat önce, tavaf girdabının kenarında durmuş, azar

yağmuruna tutulmuştun. "Senlik" içinde durmuş, kendi

ferdiyetinin ayağı üzerinde karar kılmış, halkın dışında,

halkı seyretmiş olan seni değersiz bir zerre olarak görüyor,

"pis kokulu bir çamur", "kuru kil", "çanak çömlek yapımında kullanılmanın dışında bir işe yaramayan toprak parçası" ve

"sel artığı çamur" olarak...

Hareket eden, haccetmek gibi bir hedefi olan,

dolayısıyla geri kalmayan, korkmayan ve koku salmayan

akıcı sel gider, saf, ihtişamlı, coşkulu, ezici bir biçimde yol

arayarak, çöllere galip gelerek ve setleri yıkarak... Ve sonuç

çölde bağ, bahçe, bayındırlık, cennet bitirmek... İşte sen

böyle bir selden geri kalırsan, çökelir, yere yapışır, kuru bir

çamur tabakası olursun. Katı, sert ve delik deşik bir tabaka:

"Ateşte pişmiş gibi kuru bir çamur." (Rahman, 14) Sonra ne olur?

Yerin, bağ ve bahçelerin, toprak, filiz ve bitkilerin

üzerini örtersin (küfr). Senin bu örtün aşk ve şevkle

filizlenmeye hazır binlerce tohumu kararsızlaştırır. Bitab

düşürür, açmaya, yerden baş vermeye, fezaya doğru dal

budak salmaya, dallanıp budaklanıp göklere çıkmaya,

güneşe erişmeye mecalleri kalmaz hale getirir. Toprağın

derinliklerine gömersin onları, çürütür öldürürsün.

"Onu örten de kesinlikle yıkıma uğramıştır."20 (Şems, 10) Sel, mest olmuş, saf ve parlak bir biçimde hayat

bahşederek, tıpkı Mesihî bir ruhla akıp gidiyor!

Sen ise eğer bir çukurda, bir ruhbanlık ve ferdiyet

köşesinde, "kendinin kendi olmaklığı" kuyusunda kalır, inzivaya çekilir, kendi ferdiyet kalende mahpus olur, kendi

zevklerinin veya riyazetinin esiri durumuna düşersen, o

takdirde, köpürür, pis bir su göleti olursun; vücudunda

yüzlerce hastalığa sebep olan böcekler yuva kurar, ruhunda

ürer ve ölürler. Rengin bozulur, yüzün değişir, tadın ve

kokun, asliyetini kaybeder, murdar bir mezarlık olursun.

Kokar, bataklık haline gelirsin:

"Kuru bir çamurdan, şekillenmiş bir balçıktan" (Hicr, 26) Ne güzeldir taştan çıkıp

başını taşa vurmak

Çöl olsa, bölünürdü ortadan,

ikiye Dere olsa, inerdi yukardan

aşağıya!

Ya senin yüreğin?

Bir bataklık gibi adeta!

"Durgun, sakin, yavaş ve sessiz"!....

Ak, sel ol, Ez,

sil süpür...

... çık da gel! Haccet! Tavaf eden

halk girdabına katılarak

Tavaf et!

Ve şimdi bir saat sonra, yani Tavaftan sonra: bu "fena fî

halk-i âşık" [aşık halkta fena olma] denizine daldın, "Tavaf eden insanlık" girdabında boğuldun. Kendinde sahip

olduğun "kendi fânî varlığını", Allah'a yönelen "halkın bakî varlığına bıraktın, yokluk dalgalarının arasında yüzdün,

"halkın geçtiği yol"da, "Allah'ın yörüngesinde" dolaştın;

"sonsuzluk ekseni"ne ve "sonsuz felek çarkı"na yerleştin...

Şimdi bir İbrahim oldun!

Mâkâm-ı İbrahim

Tavaf girdabından çık,başladığın noktadan! Tıpkı

ölümden ha-

yatın, yokluktan varlığın çıkması gibi, battığın yerden,

bizzat kendinin var oluş ufkunda şimdi doğuyorsun,

"kendinin kendi oluşu" ufkundan...!

Şimdi senin "İlahî öz"ün, içinde, senin çamursal seninde bulunan "Allah'ın ruhu" girdabtan doğup başını kaldırıyor.

Nereden? Başladığın, içine girdiğin köşeden; Allah'ın Eli'nin,

Sağ Eli'nin altından. Artık kendin oldun. Bütün sahte

"ben"lerinin ölümüyle o gerçek "ben"e kavuştun...

Pak ve ak İhram elbisesi içinde Allah'ın hareminde,

İbrahim'in işlediği yerde!..:

Mâkâm-ı İbrahim'de duruyorsun. İbrahim'in ayak bastığı

yere ayağını koyuyor, karşısına geçiyor, O'na kulluk

ediyorsun.

Tarihin büyük put kırıcısı, yeryüzünde Tevhid'in bânîsi,

toplumun hidayet elçiliğini omuzlayan, çok sabırlı isyankar,

yol gösteren başkaldırıcı bir İbrahim'sin... İbrahim ki

yüreğinde dert, gönlünde aşk, yüzünde nur ve elinde

balta...!

Küfrün kalbinden imanın yükselişi, şirk bataklığından

Tevhid'in fışkırması... İbrahim, beşeriyet taifesinin putkıran

insanı, kabilesinin put imalatçısı Azer'in evinden çıkmadı

mı?

Putkıran, Nemrutları mağlub eden, cehaleti ezen,

zulmü yıkan, uykunun düşmanı, zillet suskunluğuna isyan

eden, zulme karşı güvenliği getiren, toplumun önderi ve komutanı, hareketin öncüsü, hayat, hareket ve yönün, ülkü ve ümidin, iman ve tevhidin önderi...

Evet sen bir İbrahim'sin şimdi! Ateşin üzerine -içine- yürü zulüm ve cehalet ateşini; ta ki halkı ateşten kurtarasın, zulüm ve cehalet ateşinden.

Her sorumlu insanın, nur ve necat sorumlusu her insanın yazgısında var olan ateş.

Ancak... Tevhid Rabbi, İbrahimîler üzerindeki Nemrudîlerin ateşim kırmızı güle dönüştürüyor!

Yanmaz, kül olmazsın. Maksat cihad yolunda, "ateş"e kadar yürümendir; halkın ateşten kurtuluşu yolunda kendini ateşe bırakman, en ıstırap verici şehadete erişmendir.

Sen İbrahimsin artık! İsmail'ini kurban et, kendi ellerinle hem de. Boğazına bıçağı daya.

Daya ki bıçağı halkın boğazından çekip alabilesin; durmadan iktidar saraylarının temelleri altında, talan hazinelerinin başında, dırar [zarar] ve zillet tapınaklarının eşiğinde boğazlanan halkın boğazından bıçağı al ve İsmail'inin boğazına daya. Daya ki bıçağı celladın elinden alabilesin!

Fakat.. İsmaillerin fidyesini O Allah, o İbrahim'in İlahı

bizzat

ödüyor:

Öldürmezsin, korkma! İsmail'ini kaybetmezsin. Amaç,

iman yolunda "İsmailini, kendi ellerinle kesme noktasına

kadar ilerlemendir.

Taki "en dert verici şahadet" e eresin...!

Ve şimdi sen ey aşk tavafından gelen, "Mâkâm-ı

İbrahim"de durmuş, İbrahim'in mevkiine erişmişsin!

İbrahim, bu mevkie, bu makama gelinceye kadar,

feleğin yedi çemberinden geçmişti: put kırma, Nemrud'u

yenme, mancınıkla azap ateşine atılma, İblis'le savaş,

İsmail'i boğazlama ve ... hicretler, ıstıraplar, yalnızlıklar,

işkenceler ve nihayet nübüvvetten imamemete/

"ferdiyet"ten "toplum"a, "put imalatçısı Azer'in evinin üyesi" olmaktan "Tevhid binasının inşa edicisi" olmaya kadar bir çok aşamalardan geçmiştir.

Sonra burada durmuş, saçlarına ak düşmüş, bir tarih

olan ömrün sonunda Ev'i inşa etmek ve Hacerü'l-Esved'i

yerine koymakla memur. Allah'ın Evi, Allah'ın Eli ve dostu

İsmail!

İsmail taş çekiyor ve babasına veriyor. Baba taşın üzerine

çıkarak evin temellerini inşa ediyor, evi yapıyor!

Ne hayret verici bir durum! İsmail ve İbrahim, Ka'be

binasının ustaları ve yapımcıları. İsmail ve İbrahim!

İbrahim, ateşten kurtulmuş, İsmail'se kurban olmaktan! Bu

aşamalardan geçmiş her ikisi de. Sonunda ikisi birlikte,

Allah'ın memuru olmuşlar, halkın sorumlusu, yeryüzünde en

eski Tevhid Mabedi'nin mimarı, tarihte ilk "halk evi"nin,

"özgür ev"in, özgürlük evi'nin, aşk Ka'besi'nin ibadet ve haram Ka'be'sinin, melekût'un iffet örtüsünün sembolü olan

Beytullah'ın mimarı olmuşlar.

Ve sen, şimdi işte "Makam-ı İbrahim"desin. İbrahim'in ayaklarını koyduğu yere basıyorsun. İbrahim'in yükseliş

merdiveninin en

son basamağındasın. İbrahim'in Mirac'a çıkışının en yüksek

noktasındasın, Takarrübde İbrahim'e en yakın mesafedesin:

"Makam-ı İbrahim"de!

Ve sen Ka'be'nin banisi, özgürlük evinin mimarısın;

Tevhid'in kurucusu, sorumlu, âşık, duyarlı, bilgin, putkıran,

toplumun önderi, Nemrud'un zulmüyle kavgalı, şirk

cehaletiyle savaşan, İblis'in vesvesesiyle "halkın içine

vesvese tohumları atan Hannas"la cihad halinde bir

insansın.

Istırap ve perişanlıklara tahümmül, tehlike, ateş gibi şeylere sabır... İsmail'ini kesme!

Şimdi artık kendin için bir ev, İsmail'in için bir karargah sözkonusu değil. Sözkonusu olan, halk için bir ev, sığınmasızlar için bir çatı, yeryüzünde korkarak ve kanlar içinde kaçan, sığınacak bir yer bulamayan kaçaklar, takip edilenler, her yerde Nemrud'un takibi altında olan yaralı ve sığınmasız avlar için bir sığınak;

bu karanlık Şeb-i yeldâ'da bir meşale,

bu zulüm gecesinde bir feryâd!....

İnsan için, Allah'ın ailesi -halk- için emin, pak, özgür bir harîm ve harem. Tersine başka her yer utanç verici, emniyetsiz! Yeryüzünü sayısız ve kocaman bir saygınlığı olmayan kocaman bir kerhaneye dönüştürmüş; tecavüz, hile, adam tutmanın dışında her şeyin yasak addedildiği bir mezbahaya çevirmişler. Sen ey İbrahim rolünde ortaya çıkan Hacı! Makam-ı İbrahim'de durmuş, İbrahim'in bastığı yere basmış ve İbrahim'in Allah'ının Eline biat elini vermişsin. Öyleyse İbrahim gibi yaşa, kendi çağının iman Ka'be'sinin mimarı ol. Toplumunu durgun ve ölü hayatın pisliklerinden, uyku rahatlığından, zulüm zilleti ve cehalet karanlığından

çıkar, harekete geçir, onlara yön kazandır, Hacc'a çağır,

tavafa getir...

Ve sen ey Allah'la "müttefik" olan, ey İbrahim'le adımdaş

olan! Ey tavaftan gelen, tavaf eden halkta fânî olmaktan

gelen, İbrahim suretinde ortaya çıkmışsın, Ka'be'nin

mimarının, Harem şehrin kurucusunun yerinde Mescidü'l-

Haram'da kendi müttefikin -Allah'ın- karşısında

durmuşsun.

Kendi toprağını, harem bölge yap!

Zira harem bölgedesin.

Kendi çağını haram zamanı yap;

zira haram zamandasın.

Yeryüzünü de Mescid-i Haram kıl;

zira Mescid-i Haram'dasın, zira

"yeryüzü Allah'ın Mescidi'dir".

Oysa görüyorsun ki şimdi öyle değil!

Sa'y

Mâkâm-ı İbrahim'de tavaf namazını ifa ettikten sonra

"Sa'y yeri" ne gidersin; Safa ile Merve tepeleri arasında, üçyüz metre kadar bir mesafe. İki tepenin arasım yedi kez

"sa'y" edersin. Safa tepesinden aşağıya inersin. Yolda Ka'be'nin hizasına varır ve ondan sonra yolun bir kısmını

"hervele" yaparsın. Daha sonra normal yürüyüşüne geçersin. Yolun geri kalanını, Merve tepesinin eteğine kadar sa'y edersin.

Sa'y, hedefi olan arayış dolu bir harekettir, koşmak ve atılmaktır.

Tavafta Hacer rolündeydin

Makam'da hem İbrahim hem İsmail rolünde

Şimdi sa'y'e başlıyor,

tekrar Hacer rolüne geri dönüyorsun!

Herkes birdir burada. Bütün şekiller, kalıplar, görünüşler, unvanlar, benlikler, rütbeler, ayrıcalıklar, sınırlar, mesafeler, alâmetler, renkler ve modeller silinmiş, yok olmuştur. Burada doğal haliyle insan ve doğal haliyle insanlık sözkonusudur.

İman ve aşk, akîde ve ameldir burada geçerli olan.

Gerisi bir hiç...!

Burada şahsın, falanın, filanın sözü edilmez, İbrahim, Hacer ve İsmail de sözkonusu değildir burada . Bunlar, burada artık fertler ve şahıslar değil, sadece kelime ve anlamlardan ibarettirler.

Var olan her şey, hareket ve sebat, insanlık ve

ulûhiyyettir ve burada sadece düzen vardır.

İşte Hacc budur: Yönelmek, niyet etmek, sabit bir yönde mütemadiyen, hareket etmek... Bütün bir evren de budur esasen.

Ve şimdi

Sa'y.

Burada Hacer'sin!

Hacer: bir kadın, övünçsüz, tahkir olmuş Afrikalı bir kadın, bir câriye, siyah bir câriye, Habeşli... bir kadının: Sara'nın cariyesi!

Bütün bunlar, beşerî düzende şirk düzeninde geçerlidir.

Fakat Tevhid düzeninde: bu câriye Allah'ın muhatabı, Allah'ın büyük Peygamberlerinin annesi, Allah'ın rasülü, Allah'ın yarattığı en güzel ve en aziz değerlerin tecelligahı.

Hacc tiyatrosunda baş kahraman, en seçkin sima,

Ve Allah'ın özel harеminde bir tek kadın, anne!

Aşk buyruğuyla süt emen çocuğunu tutup mamur şehirden, kendi hayat ve toplumundan, akrabalarından, bu taş ve asık suratlı tepelerin arasına geldi, tek başına, hiçbir azığı ve hiç bir kimsesi yok,

sadece aşkı var!

Geldi, çocuğunu -Allah'ın fermanıyla- bu vadinin ortasına bıraktı, kuru, yanık, susuz, erimiş, kurak, bitkisiz bir vadi, bir hiç yani.

Korku, dehşet, ürperti, yalnızlık ve ölüm vadisi...

Mutlak tevekkül!

Ne kadar şaşırtıcı bir şey! Allah böyle yap demiştir: Ben sana, çocuğuna, yaşamına, geçimine ve geleceğine kefilim!

Sen ey Hacer! teslimiyet ve tevekkül timsali, aşka inancın ve tevekkülün büyük muzafferi! sen benim himayem altındasın.

Ve Hacer, teslimiyet ve itaatle çocuğu vadinin ortasına bırakmıştır. Zira Allah böyle demişti.

Aşk, böyle istemişti!

Fakat Hacer, teslimiyet ve rıza kahramanı bu kadın, hiç durmaksızın ayağa kalktı, tek başına, Mekke çevresindeki kuru, kurak, yamk-yakıcı dağlarda su aramaya, su bulmak için koşuşturmaya, bütün gücüyle aramaya, hareket, gayret, himmet, kararlılık ve kendine güvenle, kendi ayakları üzerinde durarak, kendi iradesiyle, kendi düşüncesiyle su bulmaya çabaladı. Bir kadın, bir anne, tek

başına, âvâre, perişan, muztarip, mesul, telaşh, arayış
içinde, âşık, mü'min, aşüfte, dertli, korumasız, sığınmasız,
evsiz, toplumsuz, sınıfsız, ırksız, kimsesiz umutsuz... ama
umutlu, bir esir, bir garib, bir câriye, kimi kimsesi olmayan,
nefret sürgünü, aristokrat düzeninden kovulmuş, milletin,
soyun, sınıfın nefretini kazanmış, hatta ailenin kovduğu
siyah bir cariye ve kucağında bir çocuk, evinden şehrinden
uzaklaştırılmış, üstün ırk ülkesinden atılmış, çölün gurbet
ellerinde âvâre, uzak dağlıkların tutsağı.. Ve şimdi tek
başına, çalışkan, yorulmak bilmez, umutsuzluk tanımaz,
kararlı gayretli, dağlar arasında âvâre,
yalnız başına,
Yüksek tepelerin başında feryad etmeden koşuşturuyor.
Su arayışı içinde!
İbrahim kültürünün prometesi,
Bir Tanrı değil, bir câriye
"Ateş" değil "su" bahşeden bir câriye.
Su mu? Evet su! Gayb değil, metafizik değil, aşk değil,
tevekkül değil, teslimiyet ve itaat değil, âb-ı hayat değil,
âb-ı ruh değil, âb-ı mânâ değil? Peki ya nedir? Aydınlanma
suyu mu? Gökyüzü mü? Hayır, hayır...

Arştan yağan değil, yerden kaynayan. Maddi'nin maddîsi. Yeryüzünde akan sıvı bir madde. Maddî hayatın teşne olduğu, bedenin muhtaç olduğu, vücudunda kan halini alan, annenin memesinde süte dönüşen ve çocuğun ağzında su olan şey!

Su aramak için *Sa'y,* maddî hayatın olmazı olmasık, baştacı, yeryüzü hayatının âbidesi, nesnel bir ihtiyaç, insanla toprak ve dünyayı birbirine bağlayan bağ, bu dünyaya ait cennet, yeryüzü sofrası...

Ve Sa'y: maddî bir iş, Maddi bir çaba; su için, ekmek için, susuzluğunu gidermek için, çocuğunun açlığını gidermen için, iyi yaşaman için çabalamak ve koşuşturmak... Susamış bir kimse, bu yanmış ve yakıcı çölde bir pınar bulup kendisine su armağan etmeni beklemekte. Zira sen sorumlusun.

Sa'y: ihtiyacını doğanın kalbinden temin edinceye, taştan su çıkarıncaya kadar yeryüzünde, toprakta didinmek.

Sa'y: mutlak maddiyat, maddî ihtiyaç, maddî eylem, maddî hedef!

İktisat, tabiat, gayret!

Yani: ihtiyaç, maddiyat ve insan!

Mutlak aklediş!

Hayret! Sa'y ile tavaf arası, bir kaç adım, bir kaç saniye

ve fakat bunca yol, bunca mesafe sözkonusu!

İki zıddın, iki karşıtın fasılası!

Tavaf, mutlak aşk,

Sa'y ise mutlak akıl!

Tavaf, büsbütün "O"!

Sa'y ise büsbütün "sen"

Tavaf cebr-i İlahî!

Sa'y ise ihtiyâr-i insanî!

Tavaf, mumun çevresinde döne döne yanıp kül olan, hiç

olan, aşkta yok olan, ışıkta ölen bir kelebek...

Sa'y ise sarp ve kara dağların tepelerinde kendi büyük

gayretiyle uçup rızık arayan ve rızkını taştan çıkaran bir

kartal...

Gök ve yer onun emrinde; rüzgarlar, onun uçuşuna

ram. Uzak ufukları, onun uçuş menzilinde, bütün bir uzay

boşluğu onun himmet ve gayretinin cilvegâhı, bütün bir

yeryüzü onun kanatlarının altında, Yeryüzünün sarp

kayalıklı dağları, onun keskin ve mağrur bakışlarına ezilmiş

ve teslim olmuş!

Tavaf, kendini "hakikat"te kaybetmiş insandır.

Sa'y ise kendini "gerçeklik"te kaybetmiş beşerdir.

Tavaf, insan-ı meteâl!

Sa'y ise insan-ı muktedir.

Tavaf, aşk, perestiş, ruh, estetik, fedakarlık, şehadet,

ahlak, hayır, değer, maneviyat, zihniyet, hakikat, iman,

takva, riayzet, huşu, kulluk, irfan, işrak, kalp, teslimiyet,

tevekkül, meşiyyet, ma'vera, gökyüzü, ğayb , cebr, itaat,

başkaları, halk, din, ahiret, mead ve Allah.

Doğu ruhunu meraklandıran şey!

Sa'y ise : akıl, mantık, ihtiyaç, hayat, realite, ayniyet,

nesnellik, yeryüzü, madde, tabiat, fayda, endişe, ilim,

sanat, maslahat, lezzet, medeniyet, iktisat, içgüdü, cisim,

tercih, irade, tasallut, dünya, kudret, geçim yolu ve kendin

:

Batıyı gayrete getiren şey!

Tavaf, yalnızca Allah'la ilgili;

Sa'y ise sadece beşerle.

Tavaf, ruhtan başka bir şey değil,

Sa'y ise cisimden başka bir şey değil.

Tavaf, "var olma" ıstırabı, "gökyüzünün dağdağası", Sa'y ise "yaşam zevki", "toprağın sükûnet".

Tavaf "susuzluğu" arayış,

Sa'y ise "su"yu arayış.

Tavaf, kelebek,

Sa'y. kartal.

Ve Hacc : iki zıddın birleşmesi, cem'-i zıddeyn! Tarih

boyunca insanlığı meşgul eden, "materyalizm mi idealizm

mi? Akıl mı işrak mı? Dünya mı Ahiret mi? Metâlanma mı

zühd mü? Yeryüzü sofraları mı gökyüzü sofraları mı?

Maddiyat mı maneviyat mı? İrade mi meşiyet mi? Ve nihayet

Allah'a mı dayanmak, kendine mi?" gibi ikilemli sorulara

insanoğlunu maruz bırakan tezadın halli.

İbrahim'in Rabbi, sana öğretiyor : "Her ikisi de"! Bu

öğrenim, felsefe, irfan, ilim, kelimelerle değil, bir örnekle,

bir "insan"la yapılır.

Bu "insan", dünya filozoflarının, dünya ariflerinin, bütün iman arayışçılarının ve hakikat sevdalılarının, Allah'ın büyük

dersini almaları gereken bir simadır. Bu sima bir kadındır,

siyah bir kadın, Habeşli bir kadın, bir cariye.

Hacer! Bir anne!

O, "aşk" fermanıyla kendini "O'na" mutlak olarak teslim eder, çocuğunu şehir,

memleket ve hayattan alıp bu yanık,

yakıcı, suzu, harab, kimsesiz vadiye getirir ve vadinin eline

teslim eder.

Tam bir tevekkül, bütün hesap-kitapların yerini iman

gücüne bırakmak, aşka, "O"na dayanmak...!

Tavaf!

Fakat *o*, âbidler ve zâhidler gibi, çocuğunun yanıbaşında oturarak mucize beklemez, ğaybdan bir el uzansın da bir

çözüm bulsun, gökten bir sofra insin, cennetten bir nehir

gelsin, tevekkül ihtiyacı gidersin diye bekleyip durmaz.

Çocuğu "aşk"a emanet eder ve kendisi hemen "Sa'y"e başlar, koşuşturur, "iradesini" sembolize eden ayakları ve gücünü simgeleyen elleriyle...

Şimdi Mekke'nin etrafındaki ıssız, kurak dağlarda

"yalnız", "susamış", "sorumlu", "garib", "âvâre" bir insan, "su"

temin etmek için çaresizce didinip duruyor!

Hayret edilecek bir durum!

Acaba Hacer'den mi söz ediyorlar, yoksa "insan"dan mı?

"Hacer'in sa'yi" başarısızlıkla sonuçlanır, umutsuzca

çocuğuna döner ve bir de ne görsün: Ne garib! aşka

emanet ettiği bu çocuk, susuzluğunun bıkkınlığıyla

kıvranıp dururken, ayaklarıyla yere vurmuş, umutsuzluğun

zirvesinde, sonuçsuz çabaların sonunun geldiği yerde, evet

tam o anda, tahmin edilemeyecek bir anda, beklemediği bir

yerden, ansızın, birden bire, evet mucizevi bir şekilde :

-Allah'ın niyaz ve rahmet gücüyle-

Zemzem...!

"Suyun ayak sesi"

Zemzem!

Taşın kalbinden çıkan, hayak bahşedici tatlı su kaynağı,

İşte... ders!

"Su"yu bulmak, "Sa'y"le değil, aşkla bulmak, fakat

"Sa'y"den sonra"!

"Her ne kadar, çalışarak ona ulaştırmasalar da

ey gönül, sen yine de gücünün yettiği kadar çalış"!

Çaba göster, ey aşka dayanmış kişi, Sa'y et! Tam bir

iman, tam bir tevekkül!

Yedi kez, tam tavaf sayısı kadar!

Fakat çember çizerek değil, Çembersel çaba, değirmen

eşeğinin sa'yi gibidir, kısır döngüdür, sonuçta başa

dönersin. Böyle bir şey "abes", "anlamsız", içi boş daire, içeriksiz, hedefsiz: tıpkı sıfır gibi.

Yemek için çalışmak, çalışmak için yemek. Peki sonuçta

ne var? Ölüm!

Yaşamak için yaşamak değil? Allah için yaşamak.

Sa'y için Sa'y değil, halk için Sa'y.

Ve hareket, eğlence yerinde değil, dosdoğru bir çizgi üzerinde, bir yol, hicret üzerinde hareket, başından sonuna, başlangıçtan hedefe

bidayetten nihayete,

Safa'dan Merve'ye.

Gidip gelmek, yedi kez gidip gelmek. Fakat çift değil tek, Sa'yin, Safa'da değil, hareket ettiğin yerde bitmesi için.

Yedi defa, yani her zaman yorulmak bilmeden, bütün bir ömür boyu "Merve"ye ulaşıncaya kadar...!

Acaba :

"Safa"dan başlamak, "başkalarını pak olarak sevmek" demek mi?

Merve'de bitirmek, "nihaî insanlık=mürüvvet", başkalarının uygunsuzluk, yanlışlık ve eksikliklerini görmeme büyüklüğü demek midir?

O başkaları kimler? Hangi başkaları? Sa'yde seninle birlikte olanlar mı?

Ne bileyim ki?

Fakat bildiğim bir şey var, o da şu:

Aşk'ta "kendini yok sayma" girdabında kendini göster, İbrahim'in ayaklarını koyduğu yere ayak bas. Bunları yaptığın zaman ey insan, işte o zaman Hacer gibi *"yalnız"* , *"âvâre", "su* arayan", yeryüzü çölünde "sürgün", "sorumlu", "susamış", hayat serabında "su peşinde" sin demektir.

Safa tepesinde, âvâre, didinen beyaz insan seline bak.

Bak ki ne kadar arayış içinde olan, bitkin ve susamış olarak Safa'dan inen insanları göresin. insanlar, bu çölün yanık-yakıcı kayalıklarından su bulmak için koşuşturup duruyorlar. Merve'ye doğru akıyor, Merve tepesine çıkıyor, su bulamıyor, boş eller, meraklı bakışlar ve susuzluktan çatlamış dudaklarla geri dönüyorlar. Sonra yine Safa'nın ku-ru ve kurak çölüne varıyor ve görüyorlar ki yolun sonunda, daha önce var olan şeyin aynısı var. Geri dönüyor ve aceleyle geliyorlar. Yine Merve'ye varıyorlar. Değişen bir şey yok. Tekrar dönüyorlar. Değişen bir şey yok. Tekrar dönüyorlar, aceleyle gidip geliyorlar, yedi defa oluncaya kadar! Daima!

Sonuçta su bulamaz, ama Merve'ye ulaşır, o insan seli!

Sen ey katre! Kendini Safa tepesinden, bu beyaz

avarelik, telaş ve susuzluk nehrine at!

Cemiyet selinde boğul, yukarıdan aşağıya bırak kendini,

Sa'y et herkesle birlikte.

Yolun ortasında Ka'be'nin hizasına varırsın, o zaman

"hervele" yap, herkesle uyumlu bir şekilde...

[Sa'y konusunun bu kısmında Celâl-i Âl-i Ahmed'den söz

etmek istiyorum]

Onunla birlikte Sa'y etmem gerekiyordu. Bir kez daha

Hacc'a gitmeyi ahdetmiştik, ama bu kez birlikte gidecektik.

Ölüm meleği o yıl onu aramızdan aldı. Ve ben tek başıma

gitmek zorunda kaldım. Ama gittiğim her yerde onu

yanıbaşımda görüyordum. Bütün ibâdetleri yapmaya, adım

adım birlikte gidiyor, Haccı birlikte ifa ediyorduk sanki.

Fakat bilmiyorum, bu beraberliğimiz, niçin Sa'yde daha

fazla "idi". Aydınlık bir zuhuru, zinde ve sıcak bir huzuru vardı. Koşarken ayak seslerini işitiyordum, aşüfte, hızlı hızlı

nefes alışları, yaşlılık nefesleri gibi, o kadar ateşli, o kadar teşne ve aşıktı ki. Kendimi yalnız başına sersemce o tarafa

bu tarafa koşuşturan halkın coşkulu susamışlık ve şaşkınlık

seline attım, ama hangi yöne baksam onu görüyordum.

Bazen hem onu sürüklerken, bazen de o beni sürüklüyordu.

Bazen görüyordum: tıpkı Safa tepesinden düşmüş bir kaya

gibi sele karışıyor ve ilerliyordu. Bazen de onu ensemde hissediyordum, hevvele yapıyordu, Sa'y alanı adeta titriyordu o esnada. Onu anlıyor, duyuyor ve görüyordum : Başım, beton direğe vuruyor ve patlayıncaya kadar bunu yapıyordu; tıpkı Hallaç gibi bu ağır yükü taşımaktan bıkmıştı. Sa'y de onca çatlağı kapatamıyordu. Başını ellerinin arasına alıyor ve halkın arasına gelerek fer-yadu figan eyliyor, vurun vurun diye yalvarıyordu. Bana karşı çok isyan etmişti! Acaba bütün bunlar niçin daha ziyade Sa'y'de "oluyordu". Belki kendi Hacc'ında da böyle olması nedeniyledir. Hep "rapor" olan ve her yerde keskin bakışların çalıştığı bu "seyahatname" de, sadece, Sa'y alanında alevlenir ve kalbini verir, Hac ruhu fıtratına girer ve ğaybın görkemi onu bitkin düşürür, kendini kaybettirir!

Belki de bu, Sa'y yerinin onun ömrüne, Sa'yin de onun hayatına benzemesindendir. Bu çölde susamış olan İsmaillere "su" bulma telaşıyla susamış, âvâre ve meraklı...

Belki onun yürüyüşü Sa'ye benzediğinden, ne kadar çabalasan ona ulaşmak için durmadan koşman gerekirdi. Bir an dalgınlık etsen de arkaya, sağa ve sola bir an bakıversen, geri kalırdın. O acele ederek kendi ömrünü geçiyordu. Asla yürümezdi, adım atmaz, hervele yapardı. Yani koşarcasına yürürdü. Adeta arayış coşkusuna susamış,

araştırmaya aç gibi, daima üzerinde İhram, Safa ile Merve

arasında heyecanlı bir şekilde çaba harcardı gider ve çölde

su arardı. Bu onun yaşamıydı aslında: Hacc'da tek başına

Sa'y alanına adım atar atmaz, yanıp tutuşur, "Mîkât'ta bir

çöp" iken Sa'ye ulaşır ulaşmaz "Miad'da bir kimse" olur ve

"kalp gözü açılır, ondan sonra görülmeyeni görür ve şunları anlatırdı:

"Safa ile Merve arasındaki bu Sa'y, şaşkına çeviriyor

insanı. Yönünü birden bin dörtyüz sene öncesine, on bin yıl

öncesine dönderiyor. "Hervele" siyle, (sekmek değil, bilakis sadece hızlı gitmek) ve yüksek ve gayr-i ihtiyarî

terennümüyle, ayaklar altında kalmalarıyla, ezilmeleriyle,

insanların "kendi"nde olmamalarıyla, terkedilmiş terliklerle, grup grup birbirine zincirlenmiş olan cemaatin buğulu

gözleriyle ve meczubluktan arî olmayan bir koşmaca içinde,

yaşlıları götüren çarkları, iki kişinin önden ve arkadan

omuzlarına aldığı mahfelerle ve ferdin toplumda

kaybolmasıyla Hacc... Bu topluluğun en son hedefi nedir? Ve

bu seferin en son hedefi nedir? Belki onbin belki de yirmibin

kişi yek vücut bir ameli yapıyorlardı. Öylesine büyük bir

kendinden geçmişlik arasında sen kendin olabilir, tek

başına amel edebilir misin?

Topluluğun basınç ve tazyikinin seni sürüklediği bir

yerde, bir cemaatın arasında korkman ve bir şeyden

kaçarken engele rastlaman mümkün olabilir mi? Öyleyse

korku ve vahşetin yerine "kendinden geçme"yi koy,

kaçmanın yerine de "avareliği" ve sığınak aramayı. Öyle seçme hakkı olmayan bir topluluğun için de seninde

ihtiyarın yok. Böyle bir toplulukta acaba "kişi" hangisidir?

İkibinle on binin farkı nedir?

Yemenliler, saçları perişan ve pis, gözleri çökmüş,

bellerine ip takmışlar, her biri mezardan çıkmış tıpkı bir

hortlak gibi. Ve siyahlar; iri, uzun boylu ve kazık gibi,

dudaklarını köpük bürümüş, bedenin bütün azalarıyla

hareket ederler. Bir kadın ayakkabıları koltuğunun altına

almıştı ve tıpkı sokakta kaybolmuş biri gibi inleyerek

koşuyordu. Sanırsın ki bunlar insan değiller ve ellerinden

bir yardım gelmiyor. Atik ve heyacanlı gençlik itip kakarak

gidiyordu. Sanki karışık, kalabalık bir pazarda bir aptal.

Yaşlı bir adam zorlanarak yavaş yavaş çıkıyor, itilip kakılarak

öne sürülüyordu: Naşının halkın ayakları altına düşmesine

tahammül edemeyeceğimi anlayınca, elini tuttum ve "Sa'y"

yolunun ortasında gelenleri gidenlerden ayıran sınırda bir

yere oturttum. On-onbeş kişilik bir kadın grubu, ihram

elbisesinin beyazlıklarından enselerini, -renkli bir resmi, işleme yapılmış bir nakısı- göstermişlerdi. Her biri başka birinin ihramının belinden tutarak, birbiri peşi sıra bir tavafçının peşinden gidiyorlardı.

Bu beyhûdeliğin sonunu, son iki Sa'y'de görüyorsun: Biraz yokuş var, dönüş yapıp gelmelisin. Yemenliler vardıkları her seferinde çevik bir hareketle atlama yapıyor, dönüyor, Ev'e selam veriyor ve bunu her defasında yeniden yapıyorlar.... Gördüklerime tahammül edemiyorum, ağlamam tuttu ve kaçtım... Ve buralara gelmeyen ve dolayısıyla kendini böyle bir cemaatın ayakları altına atmayan o Meyhene? ve Bestamî zındığının ne hata yaptığını gördüm. Az bir benlik gururunun orada yeri yoktur. Tavaf da böyle bir hali kaldırmadığı ve teşvik etmediği gibi önler. Tavafa başkalarıyla omuz omuza gidersin, bir şeyin çevresini dolaşırsın, dolaşırsınız. Yani bir hedef ve bir düzen var. Sen merkezî dönmeye göre bir ışık zerresi-sin. Sonra bitişiksin, bağlısın, serbest değilsin yani. Daha da önemlisi, orada işin içinde bir yüzyüze geliş sözkonusu değildir. Diğerleriyle omuz omuzasın, yüzyüze değil yani. Beyhûdeliği, sadece hızlı insan gövdelerinin geçişinde

görürsün. Veya onların dilinden çıkan şeyi duyarsın. Fakat

Sa'y'de gider ve geri dönersin. "Ayrılan" âvâre olur. İşin içinde bir hedef yoktur. Bu gidip gelmede sana gerçekten

rahatsızlık veren şey, sürekli olarak gözlerle yüzyüze

gelmektir. Bir Hacı, "Sa'y" halinde, koşan veya hızlı giden bir çift ayakkabıdır ve kendi olmayan veya "kendin"nden

geçmiş ya da "kendinden çıkmış bir çift göz. Ve gözler asla göz değil. Belki çıplak vicdanlar. Veya göz çukurlarının

eşiğinde oturmuş, kaçmak için ferman bekleyen vicdanlar.

Acaba bu gözlerle bir andan daha fazla bakabilir misin?

Bugüne kadar sanırdım ki sadece güneşe bakılamaz. Fakat

bugün anladım ki bu göz deryasıyla da bakılamıyor...

Kaçtım. Sadece iki kez gidip geldikten sonra o topluluk

içinde hangi sıfırdan nice sonsuzlukları yaptığını rahat bir

şekilde görebilirsin. İşte o an güzel görme, hoş görme

vaktidir. Ve yeni başlamışsın. Yoksa böyle bir sonsuzluk

karşısında sıfırdan daha azını bile göremezsin. Aynen

deryada bir çöpsün. Tabi ki insan deryasında değil! Belki

bir çöp zerresisin ve o da havada. Açıkça söyleyeyim: Deli

olmakta olduğumu gördüm; başımı ilk beton direğe vurup

patlamayı o kadar arzuladım ki... Meğer kör olmuşsun ve

"Sa'y" ediyorsun.

"Sa'y" den çıkınca pazarla karşılaşırsın, dar, her şeyin birbirine yapıştığı *pazar.* Bir köşeye oturdum. Sırtımı "Sa'y"

yolunun duvarına dayadım. Bu "su birikintileri"nden biriyle susuzluğumu gidermekteydim. Batılı bir yazardan

okuduğum kadarıyla "ferd" ve "cemaat" hükmüyle düşünüyordum. Buna göre cemaat, he ne kadar "kendi"

kapsamı içinde daha büyükse de "kendisi" sıfıra daha da yakındır. Kendimin böyle bir eşitlik içerisinde Ğayb âleminin

karşısında kendini, acılarını unutan bir doğulunun "ben"i olduğunu anlıyordum. Cemaatle böyle. Ferdîleşme halinde

ise itikafta ulaştığın temayüz derecesinde ulûhiyyet

iddiasında bulunan bir "ben". Tıpkı zındık! Meyheneî, Bestamî ve diğerleri gibi veya Hind fakirleri

gibi. Görüyor ve anlıyordum ki bu "ben" toplum içinde, cemaat halinde kendini "feda ettiği" oranda, ferdiyet

halinde "feda olmaktadır". Yoga, son riyazet sınırında bundan başka neye erişiyor? Riyazet, riyazetkeş'e bir

emniyet, bir rahatlık verir. Ki eğer amel dünyasında, bu

bedenin dışındakini keşfetme dünyasında ona bir el yoksa,

kendi iradesinin nakşını kendi vücuduna vurabilir. Peki

öyleyse ferdin asaletiyle topluluğun asaleti arasında ne

fark var? "Sa'y"de kendi bağımızdan kaçar, kurtuluruz ve hedefi "kendi"ni yok etmek olan bir eylem (amel) *yaparız,* gerek zihinde ve gerekse vücutta.

"Yoga" ile "kendi" bağımızda kalırız; yani kendi beden alanımızın dışında amel gücümüz yok. Küçük bir alanla ve

kendi bedenimiz üzerinde hakir bir iktidarla iktifa ederiz.

"Sa'y"da topluluk otoritesini kabul ederiz; fakat sadece ğayb alemi karşısında. "Yoga"da ise topluluk otoritesini sıfır noktasına vardırırız, fakat yine ğayb alemi karşısında. Eğer

gelip bu bütünden "ğayb alemi"ni alsaydın, o zaman geriye ne kalırdı? İçinde bulunduğumuz bu sistemde, "fert" ve

"toplum"un hiç bir asaleti yok. Asalet Ğayb Âlemi'ndedir. Ki *pazara* yapışmış. Şimdi ise kumpanyanın ayakları altına düşmüş.

Fert ve toplum, ebedî anlamlandırın karşısında geçici iki

surettir. Böyle bir çerçevede ancak, "âyetullah" ve "

zıllullah" ifadeleri anlam kazanır. Biz gerek fert gerekse

toplum olarak keşf ve amel dünyasının kapısını üzerimize

kapatmışız. Halbuki gerek fert, gerekse topluluk; fertten

topluluğa, keşfî ve amelî bir niyetle yürünülür veya

topluluktan ferde aynı niyetle geçilirse anlam kazanırlar...

Yoksa biz bin dörtyüz senedir "Sa'y" yapıyoruz. Binlerce yıldır da itikaf, inziva ve çile çekmelerimiz olmaktadır; fakat keşf

kasdıyla olmamış bütün bunlar. Diğer tarafın kendine yeterli

olması, kendini feda etmekle gerçekleşmektedir. Halbuki bu

kendi, cemaati cemaat yapan bir zerre olarak bile "kendi"

değildir; kesinlikle bir hiçtir, bir çöptür, ama (bin kerre

ama) bir iman veya bir korku havzasında anlamı olan bir

çöp. Bu yapıcı ve inşa edicidir. "Piramitler"den "Çin Seddi"ne kadar. Çin'in kendisi... bu, boydan boya Doğu

demektir. Adem'in düşüşünden bugüne kadar.,

yapıcıdır."21.

Umre/Küçük Hacc'ın Tamamlanışı

Yedinci Sa'y'in sonunda, Merve tepesinde İhram'dan çık, tıraş ol, gündelik elbiselerini giy. Serbest ol. Merve'den ayrılarak Sa'y alanını terk et, tek başına, susamış vaziyette, ve boş ellerle, İsmail'inin yanma koş...!

Kulak ver! Uzaktan, kaynayan suyun sesini duymuyor musun?

Bak! Susamış kuşlar, uçarak, bu kurak kayalığın tepesinden geldiler!

Zemzem, İsmail'in susuzluğunu gidermiş. Yaban ellerden gelen bir kabile, bu hoş vadinin yalnızlığına son vermiş. Yeryüzünün susamışları çölün uzak ufuklarından zemzemin çevresinde çadır kurdular. Bu "susuz ve umutsuz vadi" de bir şehir yükseldi taşlardan. Vahiy yağmuru yağdı ve "özgürlük" ve "aşk"tan bir "ev" kuruldu orada.

Ve sen, ey Sa'y'den dönen insan, öylesine susamış, öylesine yalnız kalmışsın ki.... Ama yalnızlığın bitmek üzere...

Zemzem, İsmail'inin ayaklarından fışkırarak çıkıyor.

Halk etrafında halka yapmış.

Sen ne görüyorsun?

Bak,

Allah, evinin duvarına bitişik ev yapmış! Senin evinin

önü, Allah'ın Eyi'nin önü olmuş.

Ey "Sa'y"den yorgun düşmüş insan, ey Hacı!

"aşk"a dayan!

Ey "sorumlu insan"!

çabala!

Zira İsmail'in susamış.

Ve ey "âşık insan"!

dile.

Zira aşk, mucize gösterir!

Sen ey Sa'yden dönen Hacı!

"varlığının" susuz çölünden,"fıtrat"ının taşlaşmış

derinliklerinden bir pınar fışkırmış.

H A C C

Kalbine kulak ver, yumuşak bir şekilde bastır, o zaman

sesini duyacaksın.

Merve'nin kayalığından çıkıp zemzemin yanına git!

Ondan iç, onunla yıkan ve temizlen;

Ondan al, kendi memleketine götür ve halkına armağan

et!

Büyük Hacc

acc, toplam iki aşamadan oluşur. Önceki bölümde ele haldığımız Umre, yani Küçük Hacc (Hacc-ı Asğar), birinci aşamadır. Küçük Hacc'ı tamamladıktan sonra İhramdan çıkılır ve İhramın yasakladığı şeylerden yararlanılır. Bu serbestiyet, ikinci aşamanın başladığı dokuzuncu güne kadar sürer. Dokuzuncu gün, ikinci aşama, yani Büyük Hacc (Hacc-ı Ekber) başlar.

Büyük Hacc

Zilhicce'nin dokuzuncu günü. Şimdi Hacc başlamıştır, Hacc-ı Ekber : Büyük Hacc!22 Nerdesin? Nerede olursan ol. Mescid-i Haram'da Ka'benin yanında, sokakta, çarşıda, caddede, hotelde

Hiç önemi yok; maksat, bırakmak, terketmektir; büyük bir yolculuğa başlamaktır. İhramı giy ve "Mekke'den çık"!

Hayret doğrusu! Şimdi Kabe'yi bırakacak Mekke'yi arkamıza atacağız yani. Olacak iş mi?

Gerçekten söyler misiniz, kıble neresiydi?

Hacc, Ka'beyi terkle başlar!

Peki o zaman Ka'be'ye yönelmek, bulunduğum yerden

ayrılıp Ka'beye yönelmek niyeydi? içinde Ka'be'nin

bulunduğu seyahat, ne idi? :

Küçük Hacc, yani Umre!

Öyleyse şimdi başlayan seyahat, Ka'be'den sefere çıkmak,

Mekke'yi terketmek nedir?:

Büyük Hacc!

Ka'be'ye yönelmek, Hacc değildir.

Haccın kıblesi, Hacc değildir. Başlangıçta öyle

sanıyordun. Halbuki bu yanlış. O halde şimdi, Hacc'ın

"Ka'be'ye gitmek" değil, "Ka'be'den gitmek" olduğunu iyi öğren.

Şimdi ruhunla tecrübe et, İbrahim'in Tevhidi'nden,

başından itibaren maksadın Ka'be olmadığını öğren!

Her şey, Ka'be'den o yöne doğru başlar. Ka'be'ye "kendi

sınırının sonuna" kadar vardın. Ey maksadı "O" olan muhacir! Ka'be'den çıkıp başka bir ülkeye ayak basıyor,

başka bir yol izliyorsun. Bu arada kendini terketmek, evi

terketmek sözkonusu değildir. Allah'ın evini terketmektir,

sözkonusu olan.

Şimdi sen ey Hacı, kulluğun doruk noktasında,

"özgürlüğe kavuşan" Hacı! Sen "kendinden geçme"nin zirvesinde, "kendi"nde, "Ka'be'yi bırak artık" diyebilme liyakatini bulabiliyorsun.

Sen, Ka'be'den daha yakınsın şimdi!

Ka'be'yi ziyaret sona ermiştir. Ka'be seni "senlik"ten

"kendi"ne getirdi.

Sen, "Allah"a doğru yürü!

Artık "Evi" değil "Evin Rabbi"ni haccet.

Burada sözkonusu olan "durak" değil, "yön" dür, "Ka'be"

değil "Ka'be'ye doğru" hareket etmektir.

Sabit olarak bir yerde kalırsan, ölürsün! Ey Hacı, ey

yönelen, ey azmeden!

Daima O'na doğru gitmek!

Mütemadiyen O'na doğru "olmak"!23

Ey insan, "Allah'ın ruhu"!

Ey "amel", "amel-i salih"!24

Mekke'ye mi geldin?

Ka'be'de durma! Harem'de de kalma. "Ka'be'ye varıncaya

dek" yönünü şaşırmaman için, başka kıblelerin seni

aldatmaması için Ka'be kıble idi, "Ka'be'de kıble başka bir yerdir". Oraya yönel, büyük sefere yönel, Ka'be seferinden

daha büyük bir yolculuğa, Haccı Ekber'e!

Bugün, azimet günüdür. Her nerede olursan ol, İhram

elbiseni giy ve "Mekke'nin dışına çık"!

Zira Büyük Hacc, Kıble'yi aşmak, geride bırakmaktır.

Ka'be'den daha şerefli neresi var?

Görünceye kadar yürürsün!

Arafat

İhram giyiyor ve Mekke'den çıkıp "Doğu"ya yöneliyorsun.

Arafat'tan Ka'be'ye dönüşte, önce "Meş'ar"da, sonra da Mina'da durmalısın.

Niçin?

Görünceye dek gideriz.

Ka'be'den nereye kadar gideceksin?

En uzak noktaya, yolun sonuna kadar. "Ara durak" larda durma! "Aşama aşama", "derece derece", "yürüyenlerin yürüdükleri yoldan yürü". Birinci olarak, birinci durak,

ikinci olarak ikinci durak, üçüncü olarak üçüncü durak,

'makul ve mantıklı". Bunlar meslekten öğretmen, mürşid ve

vaizlerin soğuk dersleridir. Bunlar, inşa ve düzen konuları,

geleneksel tertipler, maslahatçı kitaplardır. Hepsini, Mekke

İhramında at ve kaç.

Ka'be'ye doğru hareket eden, susamış, arayış içinde

olan ey âşık, sonuna kadar "bir nefes" çek; seni yarı yolda bırakmayacak bir nefes!

Dokuzuncu gün, Arafat'ta vakfe,

Onuncu gece, Meş'ar'da Vakfe.

Onuncu günün sabahından onikinci -istersen onüçüncü

güne-kadar Mina'da Vakfe

Arafat, Meş'ar ve Mina topraklarında, girişi ve duruşu gösteren hiçbir işaret mevcut değil. Arafat'tan Mina'ya kadar olan mesafede, Mekke vadileriyle birleşen yirmibeş kilometrelik bir geçit mevcut.

Bu bitişik seyir hattının, ne doğal açıdan; ne tarihî açıdan ve ne de dinî açıdan hiç bir özelliği yoktur. Bu güzergahı üç merhaleye bölen şey bir antlaşmadır. Hacc merhalelerini düzenlemek için yapılmış farazi bir kontrat.

Meseleyi hassas kılan şey şudur: Burada "Vakfe"ye dayanmak sözkonusuydu. Yani Arafat'ta asıl işin vakfe idi. Meş'ar'da asıl işin vakfe idi! Arafat'ta esasen vakfeden başka hiçbir işin yoktu. Meş'ar'da sadece yerden yetmiş tane küçük taş alırdın o kadar. Meş'ar'da vakfe nedeni bu olamaz. Geceyi, güneşin doğuşuna kadar vakfe yaparak geçirmen gerekiyordu.

Mina'da da "vakfe"ydi esas olan. Onuncu gün (Kurban Bayramı) başlıca iki işin, şeytan taşlama ve kurban kesme bitmiştir. Bunlar, öğleye kadar biten işlerdir. Fakat tam üç gün boyunca burada Vakfe yapman gerekir! Vakfe nedir?

Vakfe, duraklama demektir. Bu ne "kalmak" ne "sükûn" ve ne "ikamet"...; bu "duraklayış"tır!

Yani yoldasın, hareket halindesin, gece ve gündüz, bir "ara durak"ta duruyor, mola veriyorsun. Bu üç durakta konaklıyorsun, "Hacı" bir yolcusun, yönelen bir yolcusun. Bir yöne doğru yol almaktasın. Bir ara kervanla birlikte mola verir, konaklarsın. Ondan sonra hareket davuluyla birlikte kalkar, kervanla beraber yola düşersin ve başka bir durağa yönelerek bir durağı terkedersin.

Giriş, duruş ve göç! Günü Arafat'ta, geceyi Meş'ar'da: Ve Bayram güneşiyle birlikte Mina'da duruş.

Mina'da Vakfe! üç gün.

Tabiî Mina da son duruş değildir.

Mina hedef değildir.

Peki öyleyse bu yolculuk ne zaman sonra erecek?

Bu kervanının son durağı neresi veya nerede?

Hiç bir zaman!

Hiç bir yer...!

Peki hangi yöne gidiyor kervan?

Allah'a doğru...

Ne zamana dek? Nereye Kadar?

Nihaî karargah, son üs neresi?

Mutlak Güzelliğe doğru hareket, Mutlak İlm'e, Mutlak

Güç'e, Mutlak ebediliğe, Mutlak Kemal'e hareket!

Ebedî hareket, sabit olmayan ve "nihayetsiz" bir

hareket, Ve ilallâhi'l-masîr:

[Dönüş Allah'adır]

Bu yolculukta Allah, bir durak yeri değil, yöndür! Bizde

her şey, geçiş halinde, değişim halinde ve ölüm halindedir.

Sabit olan, değişmeyen sadece yöndür, sadece sonsuz

harekettir!

"O'nun vechinden başka her şey yok olucudur" (Kasas, 88)

"Kabe"den harekete geçtik ve hemen Arafat'a geldik.

Şimdi Arafat'tan merhale merhale Ka'be'ye doğru

dönüyoruz!

"İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn"

[Kuşkusuz Allah içiniz ve kuşkusuz O'na dönücüleriz]

(Bakara,156)

Her yerde, harekettir sözkonusu edilen. Hareket-i zatî:

dolaşmak; hareket-i intikâli: geri dönmek! Her yerde

sözü edilen "İleyh"dir. Hiçbir zaman "Fîhi" denmiyor!

Hacc da nitekim mutlak yöneliştir. Burada yolculuk yok;

yolculuğun bir sonu vardır. Haccı ziyaret de değildir;

ziyaretçinin bir maksadı vardır. Hacc'dır burada varolan,

geçerli olan. Hacc mutlak yöneliş, mutlak niyet ve kasıttır,

maksat değil, maksûd!

Nitekim Mina'da seni bırakır; Arafat'tan dönüşte,

Ka'be'ye ulaşamazsın! Mekke'nin arka duvarına kadar

gelirsin, fakat "kurb" [yaklaşmak] var, "neyi" [erişmek]

yoktur.

O halde Hacc, "Ka'be"den "Arafat" a gitmek ve Arafat'tan Ka'be'ye doğru Mina'ya geri dönmektir.

Kabe'ye doğru, Allah'a doğru dönüşte üç merhale

vardır. Öyleyse burada üç "bölge" den söz edilmiyor, Arafat, Meş'ar ve Mina diye üç mekandan bahsedilmiyor. Sözü

edilen, üç aşamanın bir simgesidir. Bunu bana keşfettiren,

şunu görmemdi: bu üç durağın, konağın yerinde hiçbir şey

yok. Her ne varsa, Vakfe'de, bu üç durakta var.

Burada "amele niyet" etmiyoruz, "vakfe'ye niyet"

ediyoruz!

Şu halde aslolan üç mekan değil, üç duruş, yani

Vakfedir!

Bu "üç duruş"un anlamının ne olduğunu nereden

bilebiliriz?

Bu üç aşamayı, bizzat Allah isimlendirmiştir.

Bunlar, gökten inen isimlerdir!

Arafat, "bilgi", tanıyış, biliş ve ilmi ifade eder.

Meşar, "şuur"u, anlayışı, kavramayı ifade eder.

Ve Mina "aşk"ı, imanı ifade eder.

Kabe'den kalkıp hemen Arafat'ta vakfe : İnnâ lillâh:

[Şüphesiz Allah içiniz]!

Ve Arafat'tan Ka'be'ye doğru, duraklayarak,

konaklayarak dönüşte vakfe: İnnâ ileyhi râciûn [Şüphesiz

O'na dönüleriz]!

Öyleyse Arafat başlangıçtır, bizim bu dünyada

yaratılışımızın başlangıcı.

"Adem" kıssasında (insanın yaratılışının başlangıcı, beşer türünün yeryüzünde ortaya çıkışı) anlatıldığına göre,

inişten (hubût) sonra (toprakta insanî yaşamın başlangıcı)

Adem ve Havva bir- birlerini ilk kez burada "tanımışlardır."!

Arefe, Arafat!

"Hubût"! Adem'in "Cennet bahçesi"nden çıkışı!

Bu "Cennet" "va'd edilen Cennet" değil, yeryüzü cennetidir. Cennettir, yani cennet. Adem doğduğu zaman,

yer yeşillik ve ağaçlarla kaplıydı. O zaman Adem'in hiç bir işi

yoktu, sorumluluk verilmemişti" ona. yiyor, içiyor,

eğleniyor, tok yaşıyordu.

Bu durum, Allah'ın dünyadaki tek Meleği olan ve Adem'e

secde etmekten kaçınan İblis'in, Allah'ın ruhuna "fücur" ve

"takva" ilham ettiği Adem'e vesvese vermeye başlamasına kadar sürdü.

İblis Adem'i "had"di aşmaya teşvik etti, "yasağa

başkaldırma"ya, "yasak meyve"den25 yemeye tahrik etti.

Yani İblis Adem'e iki İlahî sıfat va'd etmişti: "görme ve

ebedîlik"

Adem reddetti. Adem/insanda iş gören sadece akıl değil

ki. İblis Havva'nın "aşk"ının peşine düştü. Bu kez Adem

"yasak meyve" yi yedi. "Akü" ve "aşk" birlikte "melek"in canına okudu ve onu "Adem" yaptılar. Adem: günah

işleyebilen, dolayısıyla tevbe ve isyan edebilen ve

binaenaleyh itaat edebilen tek melek.

İsyan, Allah'ın "irade"sine karşı bir "irade", yani "tabiatın cebri"ne kasrı "özgürlük", "seçim", "sorumluluk", "bilinç" ve sonuçta

"tokluk ve dertsizlik bahçesi"nin "ihtiyaç, açlık, susuzluk, ıstırap ve dert dünyası"na dönüşmesi demektir. Yani hubût

(iniş) demektir.

Bilinçli, sorumlu, isyankar bir varlığın hayatı

başlangıçta, dert, İstırap ve susuzluğa mahkum, sürgün

olmaya, tabiatta gurbet, yalnızlık ve esaret hissetmeye,

göklerin uçan kuşunun toprak kafesine konmaya mahkûm...

Ve ondan sonra, bitmez tükenmez, dinmek bilmez ayrılık

acısı; "neyistan" dan ayrı düşmenin verdiği dertten,

sorumluluğun sağladığı ağır ve dayanılmaz baskıdan, isyanın

varlığının korkusundan, "günahın verdiği derin ıztırap"tan ve "fıtrattan gelen geri dönüş heyacan"ından dolayı, ney'in; din, hikmet, irfan, sanat, edebiyat., ve hayatın

yüreklerinde sızlaması...

İşte Hacc, yaratılışın tecessümü! Tevbe26

"Bilinç", uzak kalma, sürgün ve gurbet duygusu, sonuçta

"geri dönüş"e yönelmek!

Cennet Adem'inin "yeryüzü Adem"ine dönüşmesi,

bugünkü anlamıyla insanın tahakkuku, âsî insan, sınırı aşan,

İblis'in felaketine maruz kalan, Havva'nın tesirinde kalan,

Cennetten sürülen, yeryüzü sürgünü, tabiat tutsağı...

evet, bütün bunlar, yasak meyveyi yemekle oldu. Yasak

meyve, ona isyankar bir akıl kazandırdı. Bilinç, Allah'tan

gelme görme yeteneği verdi, gözlerini açtı. Çıplak olarak

kendini bildi, kendi arifi oldu, kendini tanıdı....

"Ka'be"den, "Arafat" a iniş!

Adem"in zeminde, yeryüzünde ortaya çıkışının

başlangıcı.

İnsanın zamanda ortaya çıkışının başlangıcı! "Tanıma" nın

"bilme"nin ortaya çıkışıyla birlikte!

"Bilme ve tanıma"nın, "birbirini takip etmek"le, "ilk aşk kıvılcımı" ile başlaması...

"Adem ile Havva'nın karşılaşması!

Adem eşini, kendini ve kendi nev'ini yeniden tanıdı,

kendi tabiatından olan karşıt cinsiyle karşılaştı. Orada insan

felsefî bir bakış açısıyla bir "zat", bir "mahiyet" olarak

"bilgi"nin varlığıyla başlamaktadır.

Burada insan bilimsel bir bakış açısıyla nesnel bir varlık

olarak sözkonusu, İnsanın tarihteki başlangıcı "bilgi"nin ortaya çıkışıyladır.

Hacc'da ilk hareket "Arafat"tan başlar.

Nitekim "Arafat'ta vakfe", "gündüz" olur, Dokuzuncu gün öğle vakti, güneşin en tepede olduğu bir zamanda başlar.

"Bilgi", "görme", "tabiat zincirinden kurtulma" "tanıma",

"sevgi bağı", "tabiat ve insanı tanıma", parlat güneşin aydınlığında ortaya çıkar ilk olarak.

Güneş batınca Arafat son bulur; karanlıkta görüşme

olmaz, tanıma, bilme olmaz. Görme yok ki!

Güneş "Arafat"ın bulunduğu ovada battı ve insan da

güneşle birlikte batıya doğru göç etti.

Geceleyin hareket,

"şuur" ülkesi Meş'ar'de vakfe : bilinç

"tamıma"dan sonraki aşama : bilgi

Ne kadar şaşırtıcı!

Önce tanıma, ardından şuur mu yani?

Herkes sanır ki "tanıma"nın gerçekleşebilmesi için önce

"şuur" olmalıdır.

Oysa tanıma ve şuur'un yaratıcısı, aksini söylemektedir:

"Karşılaşma", iki karşıt cinsin karşılaşması ve iki düşüncenin çarpışma-sıyla, "bağ kurmak"la, ilk çarpışmanın

gerçekleşmesi ve anlaşmayla ferdî hayat son bulur ve ilk

"topluluk" hayatı, "aile" başlar, "ilk bilinçli aşk" ortaya çıkar. Her halükarda iki insanın bir olmasıyla tanıma

meydana gelmiştir. Onunla insan yeryüzünde insan ve

ondan sonra tanımanın tekamülü seyri, şuurla birleşti. İlim

anlama gücünü arttırdı. "Bilgi" (science) ise "bilinç"i (conscience) doğurdu.

Nesnellik (objektivite), öznelliğin (subjectivite) özü ve

temelidir. Zihnin (idee) dış dünya ile ilişki kurma ve

gerçeklik (realite) ile ittisal etme sürecinde, akıl gelişip

olgunlaşır, algılama düzeyi yükselir, idrak güçlenir, insanî

manevî güçler artar :

Önce: Meş'ar ve sonra Arafat, hayalî bir idealizmdir,

ilahi hikmet! Metafizik.

Önce Mina, tasavvuf: bilgisiz ve bilinçsiz din!

Meş'ar'sız ve Minasız Arafat, Materyalizm, tanrıtanımaz

siyantizm, bilinçsizlik, olayların zahirinde kalmış ilim, abes hayat, ruhsuz medeniyet, ülküsüz ilerleme!

Arafat'sız Meş'ar ve Mina: herkesin anladığı gibi bir din!

Ama bu dinde, insan, en adi maddeden, topraktan bir olgu! Ancak o İlahî emanetsel güçle, hareket: tanıma, dünya gerçekliğini bilme ve maddi bakışla başladı. Bu mertebeden insanî bilince, bilgiden doğan ve aşkı doğuran -Arafat ile Mina arasındaki menzil- bir bilince ulaştı. Sonra bu, karargahtan da en yüksek noktaya, en son kemâl merhalesine, Miraç'a, tâ Sidretü'l-Müntehâ ve "ka'be kavseyni ev ednâ"ya kadar! tâ.. "Allah"a ! Mina'ya sıçradı.

Realizme evet, ama amaç ve hedef olmaması şartıyla, ideala, mâverâ'ya uçuş üssü, hareket noktası olması şartıyla!

Alt yapısı madde olan bir idealizm! Maretyalizm.!

İnsan, bu mektepte, çelişkili iki zıddın birleştiği, diyalektik bir olgudur! Yarısı topraktan, kötü kokan siyah çamurdan dibe çökmüş çamur, selden arta kalan katı madde!

Evet yarısı böyle çamur olan varlığa, Allah'ın ruhu üfleniyor! Peki sen nesin?

"Siyah balçıktan" Allah'ın ruhu"na yükselen bir

"muhacir", bir "eylem", bir "özgürlük", bir "seçim"! Bu seyahatta üç aşamadan geçer, üç vakfe yaparsın : Arafat,

Meşar ve Mina.

Şimdi her şeyin ne kadar doğru ve ayrıntılı bir şekilde

ortaya çıktığını görebiliyoruz. Ne kadar sade ve güzel! Din

mi? "Yol". Hikmet mi?: "bilgi-vukûfiyet". Risalet mi?: Hidayet!

Ümmet mi?: azmeden grup. İmamet mi?: kılavuzluk,

rehberlik! İmam mı ? Yol işaretleri, rehberlik alâmetleri,

"şehîd", "şâhid", "numune" "önder"....

Ya ibadet? "Yolu dövüp düzlemek". Zühd ve nefsin

riyazeti ne peki? Kendim bir sorumlu devrimci yetiştirmek;

seni kendine davet eden, geride bırakan, ağırlaştıran her

şeyi terketmek için kendini devrimci yetiştirmek.

"Sebîlullah"?: kendini terketmek ve Allah için dünyanı halka feda etmekle başlayan yol. Peki "dua"? İstemek, dilemek, O'na çağrıda bulunmak, niyazlarını, isteklerini, aşklarını,

nefretlerini kendine, halka ve Allah'a arzetmek, açmak,

telkin etmek....

"Zikr" mi? Hatırlamak, anmak, unutmamak!

"Hacc" nedir? "Yönelmek"! Kastetmek, niyet etmek.!

Hatta aklımıza gelen bütün çelişkilerin çözümü.

"Mal" mı? Hem "iyi" "ma'ruf", "hayır", "Allah'ın lütfü", hem de "danya, fitne...."

Yani her şeyi bu "yol"da ölçmeli. Eğer "namaz", gitmekten alıkoyuyorsa, öyleyse "vay namaz kılanların haline!" Allah böyle buyuruyor : Veylün li'1-musallin (Maun, 4)

Eğer bu yolda para kullanılıyor, para işe yarıyorsa,

Peygamber dahi bu mânâda para sevgisini kabul eder!

Şimdi Arafat'a varmışız, bu yolculukta Ka'be'den en uzak

mesafeye sahip olan noktaya. Kuru/kurak ova, yumuşak

sahil kumlarının oluşturduğu dalgalar, ortada küçük kayalık

bir tepe: Cebelü'rRahme. (Rahmet Dağı). Hz. Peygamber,

Veda Hacc'ında bu dağı, son mesajını halka tebliğ etmek

için minber yapmıştı.

Bir günde kumlardan bitip yükselmiş hayret şehri,

akşam namazı gelip çatmış! Milletleri toplayan şehir,

teşkilatsız, bir toplantı, örgütsüz milletlerin toplantısı,

beşer kavimlerinin camiası; renksiz, dünya ülkeleri

topluluğu, sınırsız, bütün bir yeryüzü ülkelerini toplayan

merkez, evet bütün bir dünya ülkeleri bir arada, her yerini

beyaz çadırların saf bağlanarak kapladığı alan. Burada

farklılıklar, büyüklenmeler ne kadar az! Aristokrasiler,

soyluluklar ne kadar rezil, ne kadar zelil! Güzellikler ne

kadar çirkin!

Ve sen, sorarsın kendi kendine: burada ziyaret
edebileceğim bir eser, bir işaret var mı? Yapabileceğim bir
amel var mı? Hiç! Özgürlük, serbestiyet...
Bu uçsuz bucaksız insan deryasında günü istediğin
şekilde geçirebilirsin, istersen uyuya da bilirsin!
Fakat sanki Arafat'ta imişsin gibi "istediğin" şekilde!
Burada "görülecek" hiçbir şey yok. Fakat Gide'nin
ifadesiyle "azametin, baktığın şeyde değil, bakışında olması için uğraş".
Burada hiçbir sorumluluk, hiç bir teklif yok. Burada
yapman gereken, "görev-mükellefiyet" kapsamına giren
şeylerden daha da yüce:
Teemmül: derinliğine düşünmek
Fıtrat goncanı, Arafat'ın pak güneşi altında tut ta açsın.
Tarihin bizi içinde yetiştirdiği âdet üzere aydınlıktan,
özgürlükten, topluluktan, nurdan, güneşlenmekten,
güneşin altında durmaktan kaçınma...
Ey zulmün gölgesinde yetiştirdiği! Cehaletin uzlette
tuttuğu! Güvenlik ve huzur göletlerinin yosunu, ey ....
"ben"! Çadırından çık, bu derin halklar okyanusunun
derinliklerinde kaybol, bırak da Arafat'ın kavurucu güneşi
seni yaksın.

Bırak, birgün böyle, ey..... bal mumu!

Topluluğun kalbinde parlayan bir mum!

Sakın düşmanın elinde eriyen; oyuncunun

parmaklarının arasında oynattığı itaatkar bir oyuncak

olma!

Her halükarda özgürsün. Günü istediğin gibi

geçirebilirsin, uyuyarak bile: her zamanki gibi! Burada

senden istenen "Vakfe"dir, durmaktır!

Meş'ar

Arafat'ın güneşi gitti. Sen de Arafat'tan git. Arafat dahi

gidecek. Arafat, geceye tahammül edemez. Gece Arafat'ı

yutar, öldürüp mahveder! Geceyi Arafat'ta geçirme, Güneş

gidince sen de git.

Halk da göç etmiştir. Gece, karanlığını gösterince, hiç

bir müslümanı yolunun üzerinde göremez. "Güneş şehri", gün batımında ansızın yok oldu ve ovadan hızla kaçıp gitti.

Nereye?

"Meş'ar"a!27

Dinlenmene müsade etmezler, her menzilde, kısa bir

duraklama ve hemen hareket!

Durmak mı? Asla! İkamet mi? Hiçbir yerde?

Vakfe! Yarım gün bir gece, günün üçte ikisi, hepsi o

kadar!

Dün kurulan çadırlar, bugün sökülür!

Seninle konuşurlar!

Seninle, ey ... "ben"!

Ey ki bu yeryüzünde bir duraktan başka bir şey

olmayan!

Ey ki zamanın sonsuzluğunda bir lahzadan başka hiçbir

şey olmayan!

Ey... hiç!

Ey dalga! senin rahatlığın, yokluğun demektir.

Ey sadece "hareket" içinde "var olan"!

Ey Mutlak'a yönelmeyle her şey olan!

Ey. .... [hiç]!

Ey "katre"!

Gürleyen "halk" ırmağına katıl,

Katıl da sen de ak!

"...Arafat'tan hep birlikte akın ettiğinizde Meş'ar-i Haram'da Allah'ı zikredin. O sizi nasıl doğru yola ilettiyse siz de O'nıı zikredin. Siz daha önce sapık olanlardandınız. Sonra insanların topluca akın ettiği yerden siz de topluca akın edin..."28 (Bakara, 198-199)

Geceyi Meşar'da geçirmek gerek.

Arafat'tan Mina ve Mekke'ye açılan geçit, gittikçe daha

bir daralır ve insanlar geçitte daha bir sıkışırlar.

Ansızın batı tufanı Arafat'ı alt üst edip karıştırır ve bir

günlük şehri birbirine katar. Tek renk, tek sima olarak

gürleyen "insan" seli, Cebelü'r-Rahme'nin etrafında bir girdab gibi döner, gecenin dehşetinden dolayı perişan; yukarıdan

aşağı geçitten akıp dökülür ve tıpkı geceleyin gürleyen bir

ırmak gibi, beyaz insan seli, geceleyin geceden kaçar; çünkü

gece, Arafat ovasını işgal etmiştir.

Ve sen bu "yol hattı"nda bir noktasın.

Diğer katreler gibi bir katresin.

Ey akan! Ey sel!

Ey telaş, ey gece heyacanı!

Ey zulmette iman ve umut!

Hayret! "Güneş şehri", sanki Arafat ateşi altında erimiş.

Ve işte "uyku/rüya şehri", akan ateş gibi bu vadinin

yatağında akmakta.

Herkes, birbirinden fena olmuş!

Herkes gece ve topluluğa gark olmuş.

Ama korkulacak ne var? Zira yol sağlam ve güvenli!

Kendim bulup yolu kaybetmek, faciadır!

Kendini yolda kaybetmek ise kurtuluştur.

Bundan daha yücesi ise kendini ibadete yol yapmandır.

"İbadet", yani: ey "sert kayalık", ey "kokmuş bataklık", ey

"büyük gurur" ve ey zillet alçaklığı! kendini ez; ez ki yol, Allah'ın iradesiyle düzgün olsun, senin için yumuşak ve

güzel bir yol olsun, hayat cevheri ve cihan fıtratında geçtiği

gibi sende geçsin bu yol. 29

Ey Hacı, yolun sonunda Allah, seni beklemekte...

Şimdi Meşar'a ulaştık. Mefal, ism-i mekan, şuur yeri!

Zekâya bak, akıllılığa bak,

Arafat ta "bilgi-tanıma" , "çoğul" idi, Meşar'da ise şuur, tekil! Yani gerçeklikler, çeşit çeşittir, çoktur, fakat hakikat

tektir ve yol da tek! Halkın yolu, Allah'a doğru giden halk yolu tektir!

Hz. Peygamber, arkadaşlarıyla birlikte yerde otururken,

elindeki çöple yerin üzerine bir çok çizgiler çizdi, herhangi

bir kayıt koymamıştı. Zira, bilgi/tanıma, "gerçekliği" "ilm"i,

"var olan şeye vukufiyef'i, yakalamaktır. Arafat, modelleri, renkleri, çizgileri, üslup ve biçimleri olduğu gibi yansıtan

bir aynadır. İlim, adı "fıkıh" veya "fizik" olsun, dinin ve dünyanın karşısında duran bir aynadır!

Evet hepsi bu!

İlmin iyisi kötüsü yoktur. İlimde hizmet ve hiyanet

yoktur. İlimde temizlik ve pislik anlamsızdır. Her zaman ve

her yerde ilim ilimdir. İlim, kafir ya da müslüman, halk veya

halk düşmanı, hain veya hadim kısaca herkes için birdir!

Bu kayıt veya şartlar, "şuur" da sözkonusudur. İlme, onu kullanan güç yön verir; onu kullanan onunla fücur oluşturur

ya da takva, barış ya da savaş, adalet ya da zulüm...

Kapitalist bir sistemde bilgi, tam karşıt bir düzendeki

bilginin aynısıdır. Nazi fizikçilerin tabiat hakkında sahip

oldukları bilgi, Nazi kurbanı olan fizikçilerin bilgisiyle

aynıdır. Halife'ye bağlı bir alimin din hakkında sahip olduğu

bilgi ile, Halife'nin zincire vurduğu alimin din hakkındaki

bilgisi aynıdır.

Birini cellâd, diğerim şehîd; birini özgürlükçü, diğerini

zorba; birini temiz, diğerini pis yapan, "bilgi" değil, "şuur"

dur.

"Hangi ilim?" sorusunun bir anlamı yoktur. Zira ilim,

birdir. "Nasıl bir bilgi?" sorusu yersizdir. Zira bilginin birden fazla türü yoktur.

Fakat "hangi şuur?" sorusu cevaplanması gereken bir

soru. Hacc gerekli cevabı vermektedir.

"Haram şuuru"!

Harîm'de iffet, takva, hürmet ve taharet gibi şeyler,

koruma altına alınmıştır.

İlk aşama tek başına "Arafat" idi. Fakat burada olan ise tek başına, "Meş'ar" değil, (tamlama şeklinde) "Meş'aru'l-Haram"dır.

Ne ilginç! Meş'aru'l-Haram Vakfesi; "gece"leyindir!

Halbuki Arafat vakfesi "gündüz"ündür.

Niçin?

Arafat "bilgi" (science) aşamasıdır. Bilgi, objektif bir ilişkidir, zihnin dış gerçeklik ("zatın dışında" olan dünya) ile ilişkisi, göz ve aydınlık gerektirir. Fakat şuur, "bilinç"

(conscience) aşamasıdır, "kavrama" gücüdür. Bu, öznel

(subjectif) bir meseledir, "zâtın içi"yle ilgilidir.

Öbür tarafta "his" aşaması, objektif gözlem "nazar"

(bakış) aşaması, varken bu tarafta "fikir" aşaması, sübjektif bir gözlemleme "basiret" aşaması sözkonusudur.30

Fakat bu, "sorumsuzluk düşüncesi", "patolojik bir kavrayış", "laubali bir bilinç" değildir. Tersine sorumluluk şuurudur; ihlas ve takva harîminde, imanın temizlik ve

güvenlik hareminde sorumlu bir bilinçtir; Mescid-i Haram,

Haram Ay ve Şehr-i Haram gibi "Meş'aru'l-Harem"

şuurudur...! Onda günah ve fesat haramdır, cidal haramdır,

haddi aşmak haramdır, bir canlıyı incitmek, bir bitkiyi

koparmak haramdır. Orası, hürmet, emniyet, hürriyet ve

ismet yeri ve zamanıdır!

Orada "takva", barış ve esenlik kalesindesin: öyle bir kale ki ruh kadar temiz, fıtrat kadar aydınlık!

Ne hayretamiz bir durum! "Bilgi"den doğan ve "aşk"ı doğuran, Arafat'la Mina arasında, Arafat'tan ve Mina'dan

sonra 'ilim' ve iman'a komşu olan bir bilinç.

Şuurun *bizzat* kendisi aydınlıktır, gönül fanusunda,

düşünce yağına parlak bir ışık saçar.

Hikmet, Peygamberlerin getirdiği, insansanlara

bahşettikleri "bilinç" budur, ne felsefe ne de ilim değil.

İslam'ın sözünü ettiği "ilim", bilgi, bu ilimdir, aydının ve bilinçlinin beslendiği, ortaya koyduğu ilimdir bu ilim! Bu

ilim, olay, olgu ve kurallar hakkında zihinsel, sübjektif tasvir değildir, aydınlıktır, nurdur. Dışta değil, içte bir nur. Ümmî

Peygamberinde ifadesiyle nur olan ilim, Allah'ın dilediği

kimsenin kalbine attığı nur olan ilim budur: "Yol ilmi",

"hidayet ilmi". Arafat ilmini herkes öğrenebilir. Meş'ar ilmi, Allah'ın, dilediğinin gönlüne ilham ettiği ışıktır, nurdur.

Allah kimi diler? kendi nefisleri yolunda değil, Allah yolunda

çalışıp didinen, mücadele eden kimseyi. *"Bizim için cihad edenlere gelince, kuşkusuz biz onlara yollarımızı gösteririz."*

(Ankebut, 69) "Yol ve hidayet ilmi", bir "ümmî"yi, bir

"bedevi"yi, toplumun önderi ve yol kılavuzu-meşâlecisi yapan kurtuluş bilinci, kurtuluş nuru, özel şuur budur. Bu

ilim okuma yazma bilmeye ihtiyaç göstermez. Defter, kitap

ve sınıfla bir işi yoktur bu ilmin. Havzada ve üniversitede bu

bilgiyi öğretmezler. Bu bilginin öğretim yeri cihad

sahnesidir. Onun öğrencileri, toplumun mücahidleri, Allah yolunun erleridir. Bu ilmin, ışığa, lambaya, lambanın isine, dumanına ihtiyacı yoktur. Kendisi bizzat aydınlığın ta kendisidir, nurun ta kendisidir.

Bu bilgiyle, bu ilimle, Meş'ar gecesinde Meş'aru'l-Haram gecesinde dahi açıkça görebilirsin.

Geceleyin ve karanlık ortamda korkmak da neyin nesi?

Yolda değilmisin? Toplulukla birlikte değil misin? Kervanın içinde değil misin? Kendi yolunda akan beyaz halk ırmağında bir damla değil misin? Nitekim ferman şöyle demektedir: *"İnsanların akın akın döndüğü yerden siz de akın edin...* "(Bakara, 199)

Halkın coşup aktığı yerden siz de coşup akın! Halk seline gark olup halkla birlikte akın!

Ne coşkulu, ne heyacan verici!

Geceleyin silah aramak! O da bilinç topraklarında!

Gece olmasaydı, silah toplamak niyeydi?

Sabahı beklemek niyeydi?

Ve yarının cihadı niye?

Meş'ar,

Savaş meydanıyla sınır olan bir ülkede seferberlik, silah

toplamak, ruhî hazırlık, plan ve derinmesine düşünmek için

vakfe...

Bütün bunların hepsi de gece örtüsünde, gizli bir

tuzakta, pusuda, Mina'nın sınırında, zulüm yönetiminde....!

Karanlık gecede

silah toplamak, silahı kuşanmak;

Fakat şuur aydınlığıyla, haram şuuruyla bilgi birikimi

yaparak ve Arafat'ın aydınlığında!

Gece beklemek, sabahı beklemek!

Aydınlık sabahı; Mina'da zafer ve aşk sabahını...!

Ordu, coşarak ve kükreyerek Meş'ar'a ulaşır. Yoldan,

dağların kayalıklı yerlerinden geçerek "taş" toplamaya çalışır ve sonra...

Sessizlik, sükûnet!

Derin düşünme!

Bu "mahşer" meydanında... Hayır Rabbim! "Meş'ar"! Hayır artık ne bir çadır, bir alâmet, bir kervan, bir duvar, bir

kapı, bir çatı, bir cadde, bir ışık, bir adres, bir burç ve bir

kale.... hiçbirini arama. Tanıdık bir kimse çıkar, kervanımı

bulurum diye boşuna uğraşıp durma!

Meş'ar'da herkes, kendisiyle başbaşadır. Sadece iki

kişisiniz, gece ve sen, herkes geceyle beraberdir.

İnsan, binit ve sürücülerle dolu mahşerî kalabalık!

Mahşer! "O gün kişi kardeşi, ana ve babasından.... kaçar"

(Abese, 34-36)

"Kendi"nden çıkmıştın, şimdi "kendi"ne eriştin, kendin oldun, kendini nefiyde ispata ulaştın.

İhramda kendini soyutladın, Mikat'ta kendini topluluğa

attın, Tavafta kendini girdaba bıraktın, Sa'y'de kendini

buldun, Arafat'ta kendini Dicle'ye verdin. Şimdi ise

Meş'ar'da onu tekrar al, kendin ol da,

"Allah da senin çölünde, seni sana versin"!

Bu kalabalıkta herkes yalnızdır.

Ey "kendi'ne eren! "kendi" olan! Ey "kendisi"!: Şimdi doğru olan "kendisi"! Ey yalansız "ben!"

Elbisesiz, işaretsiz, gösterişsiz, süssüz, renksiz, maskesiz,

haşiyesiz ben! Ey serapa "metin", ey maskesiz insan! Ey

"senin seni"!

Bu gece dostla başbaşa kal!

Gizlediğin "ben"i itiraf et. Kendini özgürleştirmenin, kendinin kendisini açıkça itiraf etmenin ne kadar heyacan

verici olduğunu biliyor musun?

Şimdi beklenen an gelip çattı: duvarları yık, örtüyü

kaldırıp at. Bütün bir ömür boyu, gizli siyah çukurunda

tutsak olanı bırak, burada sensin ve yalnızca sen varsın!
Tek başına yalnızlık içinde topluma katıldın ve şimdi
kalabalıkta yalnızlığa eriyorsun!
Ne kıymetli, ne paha biçilmez bir şey!
Toplulukta bulduğun ferdiyet, dalgıcın okyanusun
derinliklerine dalarak çıkardığı inci gibi halkla omuz omuza
ve yalnız-tek başına! Ne muhteşem bir şey!
"İnsanlarla beraber ol, birlikte olma"!
Burası "Müzdelife"dir : sıkılaştırıcı ve yaklaştırın"!
Kucağını daha bir daraltan ve bu orduyu kucağında iyice
sıkan geçit.
Milyonlarca insan uçsuz bucaksız çölde dağılmış, herkes
bir yerde, birbirinde uzak değil, herkesin duvarlarla
kapandığı, oda kafeslere kapattığı, evden kalelere
hapsettiği, başkaları olmayan bir dünya kurduğu kendi
içine kapalı bir şehirde değil!
Bir geçitte herkes sıkılaşmış, yanyana sımsıkı dizilmiş,
herkesin birbirine yapışırcasına sıkıştığı bir ortam!
Buna rağmen herkes) kendisi, tek başına, yalnız! bu
gökyüzüyle, bu evrenle başbaşa!
Adeta topluluğun mutlak hakimiyeti altında daha da

yalmzlaşıyorsun!

Kimse kimsenin umurunda değil. Fakat sen yine de

korkma! Gece seni, kendi iffet harîmine almıştır.

Hiç bir "bakış" seni olduğun gibi olmamaya çağırmaz.

Kendini geceye bırak.

Ne söylüyorum ben? Meş'ar'da sadece yer gece ile kaplıdır.

Gök ise Allah'ın melekûtunun perdesidir. Bu sessiz ve

mehtaplı hurmalıkta kanlı ve bitab kalp yumruğunu, gaybî

sükût yağmurlarının altına tutuyor ve tutsak bakışlarını aşk

kelebekleri gibi bu yeşil mezraya bırakıyorsun; bu dertsiz

çölün verdiği gurbet acısını, -ki orada yaşamaya

mahkumsun- fıtratının derinliklerinde hissediyorsun.

Gizemli sükût içinde Allah'ın sesini işitiyorsun, "büyük

toprak tutsağı" nın ıstırap verici iniltilerini, insanın "kirli hayat şehri"nde, bu feryadsız yeryüzü çölünün kalbinde

başını kuyuya eğip ağlayan "gerçek imam"ının sesini

işitiyorsun.

Meş'ar gecesi, sembolik ve metafizik bir ihtişam ve

azametle gelirken buna karşılık varlık, ağzını kapatarak

sükûta dalar.

Birdenbire akın eden bir sel, kendini Meş'ar vadisine atar,

fışkırarak ve büyük bir gürültü çıkararak vadi yatağına akın

eder. Giderek Meş'ar'ın dar kucağına ve çevre tepe ve

dağların eteklerine yerleşir. Ondan sonra Meş'ar, kendi fizik

ötesi aleminde tekrar sükûnete erer.

Meş'ar gecesi başlamıştır. Meş'ar'de bir ışık, bir lamba

yoktur. Gece, mehtabla, yıldız yağmurunun büyük, parlak

katreleriyle, gökyüzü lambalarıyla aydınlanır...!

Meş'ar gecesi, bu "güzel ve göksel varlık"... ömrünü hep başını yere sokarak, bakmayı yerde arayarak geçiren

şehirzede ve hayatzede insanlar, o geceyi tanımazlar.

Onların tanıdığı, başka bir gecedir. Meş'ar gecesi

vasıflanamaz!

Meş'ar gecesi, Cennet'in hayalperver ve dil-engîz

gecelerinden bir gölgedir. Meş'ar'ın gecesinin mehtabı,

serin, şefkatli ve sevimlidir, Allah'ın gönül alıcı

gülücüğüdür... Ve onun çehresindedir ki kalbin, "Allah'ın

aya ve mehtaba yemini"ne tanıklık eder.

Dumanlı şehirlerin, toprakla tozlanmış ve nefeslerle

buharlanmış memleketlerin mehtabı, nemli, pis, kasvetli ve

keder vericidir. Yıldızları ise sararıp solmuştur.

Zilhicce'nin onuncu günü: Büyük Tevhid ordusu "abid

mücâhidler", "silahlı arifler" bu dağlık karargahta sessizliğe bürünmüş, "âşıkane düşüncelerinin câzibesi"ne kapılmış, Meş'ar göğünü seyre dalmışlardır.

Kendilerinden geçerek gökte asılı o mavi denize

dalmışlar; asılı mavi denizde ise yıldızlar kadar elmas kuşlar

tek tek ortaya çıkarak yeryüzü gecesinin siyah çatısında

başka bir dünyaya açılan pencereler yapmışlardır.

Ay da, tabiatın, yeryüzünün hor görülmüşlerinin

çehresine yansıttığı, tek gönül alıcı öpücük olan görkemli

parıldayışıyla, tepenin zirvesinden Meş'ar vadisine selam

verir, elmas güller açar. Bir meleğin görünmez eli,

gökyüzünün bir köşesinden güzel "Ülker" kandilini tutup getirir ve Meş'ar'in tavanına asar. O zaman sanki direkt

sonsuzluğa açılan aydınlık ve "gizemli cadde", "Ali'nin anayolu", Samanyolu! "Mekke yolu"!

Bu da ne demek? Ali'nin Mekke'ye giderken kullandığı

yol mu?!

Ulemanın -Arafat'ta kalmış olan alimlerin- güldüğü bu

halk tabirlerinde ne anlamlar saklıdır! "Tarih"ten daha derin ve daha zengin olan bu efsanelerde ne "hakikatler"

mevcuttur! onların tek cürmü "gerçeklik" kazanmamış

olmalarıdır! Sadece gerçekleri anlayan tarihçiler ise ne

hakikatler kaçırdıklarının, ne boş hurafeler, çirkin pislikler,

iğrenç yalanlarla uğraştıklarının farkında değillerdir; ömrü

ve ilmi heba ettiklerinin ayırdında değillerdir! onların tek

faziletleri kendilerini ortaya koymuş olmaları veya

"fiziklerinin mevcudiyetidir!

"Promete" yalandır derler, -Sultan Mahmud'un bıyık ve

sakalının ma'şûku *"Ayaz"* ise doğrudur, gerçektir!

Bak Meş'ar göğüne,

arasıra gecenin kara kalbine saplanan nur oklarına.

Pak gök hareminde-Allah'ın melekûtunun bekçisi

meleklerin okları...

Kirli işlerle uğraşanlar, hileyle karanlığa sığınarak,

gecenin bir köşesinden bir yarık açmaya çalıştıkları; "O'nun aşkın -yüce kutsallığı-" na hiçbir kirlinin adımını atmaması gerektiği, onun güzellik ve görkem halvetinin haremine,

hiçbir namahremin girememesi gerektiği yere girmeye

gayret ettikleri zaman, "melekûtunun iffet örten

haremi"nin perdedarları, onları bu ateşli, yakıcı alev ve

yıldızlarla vurur, toprak çöle sürerler; O'nun büyük ismetini,

bu pis-kirli anla-

yışlar çanağına dalıp hırsızca dinlemeye durmasın ve

anlamasınlar diye!

Ve sen! Ey "halkla yanyana" duran, halkın içinde ve

yanında bulunan, "toplulukta kaybolmuş" ve bununla

birlikte "kendi yalnızlığında Allah ile birlikte" olan!

Ey "silahlı arif" Meş'ar gecesinin -bu gece- zahidi, Mina gündüzünün -yarının- aslanı! bu geceyi, sabah cihadını

bekleyen, bilinç durağında konaklanmış olan bu orduda,

senin olan ne var?

Üzerinde ölüm elbisesi ve elinde savaş silahı. Başka hiç

birşey yok! Bu gece silahını kendine yastık yap, başının

altına koy ve Allah'la başbaşa kal. Bu pak u âzâd yalnızlıkta

sadece sen ve O; silahın ve imanın. Bu sayılı saatlerde,

Meş'ar yıldızlarının açtığı pencerelerden yaratılış çatısına

çık, melekût boşluğunda uç, o daracık "varlık" hücrenden ve bayağı "yaşam" dünyandan kurtul. Ey Muhammed'in

takipçisi! Bir "İsra" yap ve "Mirac"a çık. Aşkı fıtrat buhurdanında tutuştur, hayatın sana tahmil ettiği zaaf,

korku, çıkar ilişkisi ve ukdeleri yak. Bu gece kendini yarına

hazırla! Ey "özgür kul"!

Ey "mücâhid aşık"! Ey "adalet savaşçısı muvahhid"! Mina cephesinde Hannas seni beklemekte! İblisler, iman ülkesini

basmışlar... Yarın için bu gece kendini yetiştir, oluştur,

hazırla... Seher vakti korkunç bir savaş patlak verecek. Bu

gece "bilinç ve silah" menzilinde ellerini mermiyle doldur, bilinçle doldur, kalbini de "aşk" la, "dua" ile!

Aklına "burada ziyarete değer hangi eser var?" veya

"yapılacak ne iş var?" gibi bir soru gelebilir.

Hiç! özgürlük var... Bu derin insan deryasına dalmakta

özgürsün!

Geceyi istediğin gibi geçirmekte serbestsin. İstersen

uyuyarak dahi geçirebilirsin.

Fakat Meş'ar'da olduğunu unutmamak kayd u şartıyla

dilediğini yapabilirsin!

Burada da görmek için hiç bir şey yok. Bakışlarına

azamet için uğraş.

Burada da hiçbir teklif ve görev yok; var olan,

mükellefiyet şablonunda sorumluluk sınırlarından daha öte,

daha büyüktür. :

derin

düşünm

e,

irdelem

e,

teemmü

l!

Adsız, namsız yüzbinlerce insan yerin üzerine

yayılmış... Ve gece, herkesin üzerine çadır kurmuş, herkes

yıldızların aktığı göğü temaşaya dalmış.

Bütün susuzluğunu, Meş'ar göğünün altında tut ki ğaybî

vahiy yağmurları seni doyursun, sana su versin. Seni suya

kandırsın. Meş'ar'in sükûtu, bu kıyamet gürültüsünde

Mahşer yapar! Sükûtun sesini pekala duyabilirsin.

Bu ortamda idrakinde Allah'ı sınırlayacak hiç bir şey

yoktur; zira bütün bir atmosfer, Allah'la doludur, Allah'a bir

mekan ve zaman izafe edemezsin...

O'nun kokusunu bir gülünki kadar açık, net ve kolay bir

şekilde hissedebilir, alabilirsin, O'nun varlığını gözlerinle,

kulaklarınla görür ve duyarsın, bütün varlığınla hissedersin

Allah'ın varlığını. Ruhunun derinliklerinde duyarsın O'nu.

İliklerinde hissedersin... Daha ne diyeyim, nasıl anlatayım

ki?! Bir sevgi, bir okşayış ve bir aşk misali bedeninde

hissedersin...!

Meş'ar kendini İslam'ın siması olarak aksettirmektedir.

Zira Meş'ar İslamî bir çehreye sahiptir, tıpkı Ali gibidir o:

yüreği "aşk"la çarpar, eli kılıçla. Meş'ar'de müslümanlığın antremanını yaparlar :

"Gece zahid, gündüz aslan"!

(Zühhâdü'1-leyl ve üsdü'n-nehâr) 31

Meşar gecesini kendi başına ve kendin hakkında derince

düşünerek geçirmek, kendini arayarak seherlemek...

Meşar semâsında, ruh Miracı'yla, Allah'ı arayarak

uçmak...

Meş'ar toprağında cihad için seferber olmak, silah

aramaya koyulmak.

Harikulade manzara!

Arafat'tan gelen coşkulu muhacir seli, ansızın bir ordu

misâli, cepheye koşar, dağların eteklerine dağılır, yollardan

akın eder, ace-

leyle bineklerinden iner ve aceleyle silah aramak için

dağlara tırmanırlar.

Tevhid ordusu... Bu orduda hiyerarşi yoktur. Aslında

vardır, ama fertler bağlamında değil, Allah bağlamında.

Derece, makam vs. yoktur. Esasen vardır, ama ad, nam,

san ve üne göre değil, fıtrat, "öz-benlik", "kendin"

bağlamında; "bugünün benliği" ve "yarının benliği", "her anının benlikleri-özleri" bağlamında.

Evet Tevhid ordusudur bu.

İbrahim ferman verir!

Geceleyin silahlanmak için uğraş var, dağda, ama hep

birlikte, aynı anda, herkes de kendi sorumluluğunun

bilincinde olarak tabii ki!

Sonraki menzil Mina'dır. Savaş mekanı daha sonraki gün

Kurban günüdür, savaş zamanı.

Savaş başlıyor yarın!

O halde bu gece silahlanmak gerek.

Fakat gecenin karanlığında silahlanmaya çalışmak

lazım!

Harikulade bir görüntü!

Büyük bir gece! Büyükten daha büyük...

Zaman, böyle bir geceyi idrak edemez.

Fakat hayır, iyi de anlar aslında!

Bir halk okyanusu, içinde tufan kopmuş,

savaşı düşünmede, silah toplama çabasında,

yüzbinlerce gizemli karaltı, hepsi kardeş, bacı, hemfikir,

savaş arkadaşı, herkes birbirini iyi tanıyor, iyi anlıyor, hiç

kimse, ne bacı ne kardeş, ne kadın ne koca, ne anne ne

baba, ne dost ne düşman hiç kimseyi, ayırdedemez,

görmez; herkes kendi işinin derdinde, Meş'ar karanlığında,

toprağa eğilmiş, taş ve kayalarla dolu toprağa el sürüyor,

küçük taşlar toplamakta. Mina alanında taş atmak, "remy"

yapmak için "comre" (çakıltaş) toplamanın peşinde.

"Comre"! Küçük taş, ama her küçük taş değil, dikkat et, hava karanlık, bulması çok zor, fakat aramak gerek, doğru

dürüst aramak gerek; bakmak, tam anlamıyla bakmak, iyi

görmek gerek. Ara-

mak, ölçüp biçmek gerek. Bunun da bir yolu, bir kuralı var.

Herkes kuralları harfiyyen yerine getirmelidir: disiplin,

birlik, düzen, uyum, emre itaat, sorumluluk...

Mesele gerçekten de çok ciddi.

Topladığın, bulduğun çakıltaşı, senin silahındır düşmanla

savaş silahın;

Emretmiş;

taşları nasıl toplamak gerektiğini söylemişlerdir :

temiz, düzgün, sıykal, parlak, cevizden daha küçük,

fıstıktan daha büyük...

Yani?

Yani: mermi!

Her şey, en ince ayrıntısına kadar hesap edilmiş,

öngörülmüştür: Yarın, İbrahim cephesinin her eri, Mina'da

düşman cephesine yetmiş kurşun atacaktır; düşmanın baş

ve göğsüne, kalp ve beynine! Boş gürültü çıkaran, yanlış

yere giden, isabet ettiremeyen, ayak ve karna isabet eden,

düşmanın "ölümcül yer"inden vurmayan kurşun, geçerli değildir. İyi hesap etmeli, iyi kestirmelisin. Eğer keskin nişancı değilsen, iyi nişan alma yeteneğin yoksa, daha çok silah topla, daha fazla kurşun at ki maharetinin, zaafını, mühimmat ve güç fazlalığıyla telafi edesin. Her halükârda cepheye az güçle, az mermiyle çıkma. Tek kurşun dahi eksik atsan, er değilsin demektir, savaşa katılmamış, Hacc'a katılmamışsın demektir.

Burada mevzubahis olan askerî disiplin.

Şunu da unutma sakın : Mina'da üç gün "vakfe" yapman gerek: Onuncu, onbirinci ve on'ikinci günler... İlk gün son puta, heykele, tasvire yedi kurşunla "hamle" yapma günüdür.

Vurduğun, hesap edilmez, hedefe tam isabet ettirdiğin sayılır. Bu eylemler askerî eylemlerdir. Pratiktir burada esas olan. Eylemin dış tesiri, gözle görülür, nesnel sonucu olmalıdır.

Burası eylem toprağıdır, bir manastır veya bir itikaf yeri değil, bir sahnedir. Emir ve kurallar, dakik, kesin, kaçınılmaz, iki kere iki dört eder türündendir. Sûfice, filozofça ve zâhidâne izah ve yorumlara tahümmül

edilemez burada. Dua, tevessül, şefaat, inleyiş, ne-
zir, niyaz, dinî rüşvet, şer'i kılıf, hile-i şer'iyye, velayet
oyunları, filozofça hayaller kurma, sûfice laubalilik türünde
işler yoktur. İtaat tamdır. Tam bir teslimiyet, eylem ve eser
sözkonusudur. Harfi harfine emirleri ifa etmelisin, niçinsiz
ve çünküsüz bir itaat. Hiç bir kaçış yolu yok. İtaatin yerini
hiçbir şey tutmaz.
Hatanı, günahını kimse bağışlamaz, bağışlayamaz...
Unutma bu dağlarda hiç kimsenin bir işi yok... İbrahim ve
Muhammed bile eğer tek kurşunu isabet ettirememiş, bir
tane eksik atmış olsalardı sorumlu olurlardı?!
Eğer yanlış yaparsan, cezasın çekmelisin, bunun başka
bir yolu yok. İnsanların başlarına şer'î külah geçirenler,
burada külahsız kalırlar.
Evet:
İlk gün, yedi kurşunlu bir saldırı...
İkinci ve üçüncün günler, her hamle yedi kurşundan
ibaret olmak üzere her gün üç hamle yapacaksın.
Dolayısıyla şimdiye kadar toplam kırk dokuz kurşun ediyor.
Dördüncü gün serbestsin, Mina'dan gidebilir veya
kalabilirsin, sana kalmış bir şey. Eğer kalmayı tercih edersen

önceki iki gün gibi üç cephede birden savaş malısın.
Mina'da günü sükûnet ve rahatlık içinde geçiremez,
savaşta dinlenemezsin. Böylece toplam yetmiş kurşun
oluyor.
Silah tedarik ettikten ve cihad görevini yerine getirdikten
sonra, askerî düzen, disiplin ve ruh, bir tarafa bırakılır;
savaş, çelik, mermi, kurşun, disiplin, sertlik, askerî sert
bakış, sorgusuz sualsiz tam bir itaat gibi hususlar yerini
hemen irfanî ruha bırakır. Barış huzuru, yürek safası,
aşıkane düşünceler, ruhsal miraç kendini gösterir.
Aslan kükreyişi, birdenbire acı bir iniltiye dönüşüverir ve
havadan uçuşan mermilerin yerini, gecenin kalbinde,
gökyüzünün meczûb gözlerinden kıvılcımlar saçan, Allah'la
konuşan sessiz kelimeler alır.!
Olağanüstü bir manzara!
Bu toplum, mekanik bir toplum değil, "inkılapçı bir
ümmet"tir. Ehl-i ilim, ehl-i amel, ehl-i siyaset, ehl-i ibadet, ehl-i dünya, ehl-i din vs... yapay, nakıs insanlar için yapay sınırlandırmalardır.
Ümmet, parçalı, sosyal bir toplumdur. Ümmet, parçalı,
sosyal bir toplumdur, sınıfsal, soya dayalı vb. bir hiyerarşiye
yer vermez kendi içinde. Ümmet, yolda yürüyen sosyal bir

birlik, bir Allah'ı, bir yolu, bir kıblesi olan, hepsi bir kabileden, bir atanın çocukları, bir Allah'ın kulları olan azimli, hedefine kilitlenmiş bir kervandır. Bu kervanın aydını savaşır, savaşçısı ibadet eder, âbidi ise düşünür.

Şimdi bu ümmeti sergileyen bir sahnede silahlı mücahidler, âbid ariflerin halvetine girmişler, bundan önce -Arafat'ta- bilgin aydınların simasını taşıdıkları gibi.

Meş'ar gecesi tanıktır : Meş'ar ansızın, müthiş bir ordunun haşmet ve gürültüsünün idrakine vardı. Bu ordu, yarının cephe sınırında, esrarengiz bir gece sığınağında büyük bir tuzak kurma telaşı içinde. Sonra mehtabın aydınlığı ve yıldız sağanağı altında geceyle sakinleşen rahat, parlak, ve berrak bir deniz olmuş, Allah'ın rahmetinin ve güzel meleklerinin iniş menzili olmuştur. Herkes başına bir kuş konmuşcasma ağır bir şaşkınlık ve sessizliğe gark olmuştur. Öyle bir sessizlik ki sevgilinin "gözyaşlarının sesi" dahi duyulabilir.

Her birinin bir hikayesi olan aşık gönüllerin çarpışından başka hiçbir şey, hiçbir çarpış, Meş'ar'ın güzel huzurunu bozamaz!

Meş'ar, dünyanın tek ordusunun dağ karargahı. Bu

orduda her asker komutandır. Yarının zaferini şimdiden bayram gecesine dönüştüren ve bayram olarak ilan eden savaş gecesinde, gaflet ziyafetleri ve aldanış eğlencelerinin yerine, aşk mırıltısı, huşu mütevaziliği, yazgı karşısında şaşırtıcı sessizlik, kararsız cezbeler, ebediyet huzurunda şevk, vahiy yağmurlarının altında yürek susuzluğunun yangını, kendinden geçmek için zühdle "kendini" arındırmak, dua ile ruha güç ve gıda sağlamak, böylece yarının cephesinde tıpkı "Yûsuf un ayrılığında Yakub gibi" ölüm için sabırsızlanır ve büyük komutanın-elinden savaşta liyakat ödülünü, yüksek "şehadet" rütbesini alır...!

Hayret! Meş'ar! Elde silah, dudaklarda dua, beklemede kavga sabahını!

Sabah yaklaşıyor.

Seher esintisi, ordugahta gizemli bir hareket ve coşku uyandırmıştır.

Birdenbire Ezan'ın insicam dolu feryatları her köşeden uçuşmaya başlar; özgür ve her tarafa yayılarak yolu açar: adeta her yönden varlık sahiline çarpar ve Meş'ara geri dönerler.

Yüzbinlerce "kamet", büyüleyici bir bir biçimde, rükû ve secdeye gider!

Ezan esintisi, Tevhid'in bu ak tarlasında -ki hiçbir çatı ve gölgelik, hiçbir iktidar, onun muşteşem birliğini bozamıyor- esiyor ve o tevhid tarlasına yumuşacık, insicamlı bir şekilde dalgalar gönderiyor.

Şimdi Sabah Namazı, her zamanki namaz;

fakat burada kılınan bu namaz, başka yerdekine benzemez!

Bu namaz başkadır velhasıl!

Ezanlar susar ve Meş'ar bir saatliğine uykuya dalar. Gece Arafat'tan gider, yüksek dağlardan aşağı iner, Meş'ar'da geceleyenlerin üzerinden geçerek Mina geçidine dalar ve çekip gider.

Ve aydınlık sabahtır, peşinden gelen!

Mina

En uzun vakfe, en son duruş, en son menzil! Yani arzu,

ideal, hedef ve... Mina, minye, emanetle ilgili, temenni, aşk!

Bilgi ve bilinç aşamasından sonra, son aşama!

Dante'nin, bilginin en yüksek noktası olan Doğu irfanını,

İşrak felsefesini taklit ederek iki aşama şeklinde tasavvur

ettiği şey,

evet

"İlahî Komedya" da

akıl (Virgil) ve aşk (Beatrice)

olarak iki merhale şeklinde düşündüğü şey,

Hacc'da

Bu "Büyük İlahî Dram" da

üç aşamadır:

Bilgi, haram bilinci ve aşk!

Şimdi büyük olayın başlangıcıdır. Hacc, zirvesine

yaklaşıyor.

Bugün Zilhicce'nin onuncu günü. Bayram günü, Kurban

Bayramı!

Sabahın ilk ışıkları, Meş'ar geçidine süzülür ve

müslümanları nur çağrısıyla ayağa kaldırır.

Dağ kemerlerinden, dağ bellerinden, yarıklardan,

yollardan patikalardan, küçüklü büyüklü mücahid ırmaklar,

akarak birleşir ve büyük nehir oluştururlar. Geçit yerleri

daha da daralır ve nehirse gittikçe sıkışır ve sıkıştıkça

güçlenerek akar.

Meş'ar'de vakfe son bulur. Tekrar göç vakti gelmiştir.

Gönül, bir menzilden ayrılır, diğer menzile yönelir.

Ak Tevhid ordusu, yola düşmüştür. Geceyi silah temin

ederek geçirmiş ve Allah'la konuşarak kavga sabahını

beklemiştir!

Meş'ar'ın "zahidler"i, şimdi Mina'nın "aslanları"dır.

Başlar coşkulu, yürekler ateşli, öfkeli, aşkla dolu,

"eşiddâ, ale'lküffâr" [Kafirlere karşı şiddetli], "ruhamâ'

beynehüm" [birbirlerine kasrı merhametlidirler. Mina'nın

ahengi geçerlidir yüreklerde .

Allah'ın ve İblis'in ülkesi!

Meş'ar harekete geçmiş, Batı'ya doğru ilerliyor. En

görkemli menzil ilerdedir. Sabahın, bayram sabahının

gülümseyişi, herkesin harekete geçmesine yetmiştir.

Ordu, cephenin üstünde çok dar ve çok çetin bir vadiye,

"Muhasser" geçidine ulaşıyor. "Hücum!" emri gelir. "Koş!, kısa ve hızlı adımlarla, uygun adım marş!" Sel daha da

sıkışıp tazyikleniyor. Cephe yakın. Kayalık ve çetin vadi,

dar yatak ve "acele ol" emri! Hâlâ gecenin sakinliğini, derin düşünceleri üzerinde taşıyan ordu, süratle çevik ve atak bir

duruşa geçiyor, coşku ve heyacanla Mina'ya koşuyo!

Birdenbire o taşkın ve hücuma geçmiş nehir, büyük ve

geçit vermez bir setle karşılaşır!

Çarpar ve sonra durur, bir adım dahi atılamaz, sadece

ordunun son kısmında cılız bir hareket göze çarpar.

Ne oldu?

Bu dünyada böylesine gürleyen, böylesine hışımlı bir

nehri, apansız bir şekilde, beklenmedik bir yerde

durdurmaya hangi engelin gücü yeter?

Böylesine kesin ve etkili "dur" emrini hangi ferman

verebilir?

"Dur" emrini kim vermiştir?

Tulu': güneşin doğuşu

"Saldır" emrini veren de odur.

Ordu, Mina sınırına ulaşmıştır.

Milyonlarca özgür asker ve gönüllü savaşçının sıkı

izdihamından oluşmuş bu düzensiz ve şekilsiz uzun saf

cephesi...Dünyada hiç bir güçten emir almazlar askerler

"keskin bir kılıç"la koparıp atmışlardır hepsi. Faazî bir çizgi üzerinde, bir "düzen/ordu çizgisi": hatt-ı nizâma

durmuşlardır.

Bu yerinde duramayan ve gürleyen takımdan hiç kimse,

bir adım ileri geçme başarısı göstermez. Görünmez bir

duvar Meş'ar'ı Mina'dan ayırtmaktadır. Bu çelik duvarı

dünyada yıkabilecek hiç bir güç yoktur. İbrahim ve

Muhammed dahi yıkamaz. Bu bir "karar" veya bir "kanun"

değil, bir "sünnet" bir "gelenek" tir. Tabiatta var olduğu biçimiyle bir gelenek. Onu, ilmi yerleştiren kimse

yerleştirmiştir. Tabiatın kaidelerini koymuş olan da O'dur.

Bütün bir kainata hakim olan düzeni yerleştiren yine O'dur.

Ve

"Sen, O'nun sünnetinde asla bir değişiklik bulamazsın"

(Fatır, 43)

Tıpkı "çekim" gücü, hayat ve ölüm hükmü, güneş

fermanı gibi...

Burada hüküm süren, ferman veren, sadece "sabah" tır.

Onun yumuşak parmak uçları, bu yıkılmaz seti, birdenbire bu

hücuma geçen selin önünden kaldırıp atmaya güç yetirir.

Bırak öyleyse sabah çıksın! Tıpkı ışığın göz kırpmasıyla

eriyen gölge gibi, o güçlü selin hücumununu durdurmayı başaran bu yıkılmaz duvar, sabahla birlikte yok olur gider!

Görünmez duvarın ardında askerî disiplin hattıyla silahlı hücumcular, yerlerinde duramamakta, güneşin ferman vermesini beklemekteler.

Güneşin ilk doğuş ışıkları, geceyi her yerden sürüp atmıştır; fakat kendisinin, doğunun yüksekliklerinde belirmesine çok kısa bir zaman kalmıştır.

Yeryüzünün hiçbir noktasında, hiçbir zaman diliminde, hiçbir ümmetinde, sabahın böyle bir iktidarı yoktur.

Cenk ve aşk için yerinde duramayan kara sevdalılar, Mina kapısının ardında, yek vücut, doğmak üzere olan güneşin yolunu beklemekteler.

Milyonlarca göz ve gönül, ateşli bir sessizlik içinde, nurun fermanına kulak kabartmışlar. Bazıları yorgunluk ve ihtiyaçtan, onu ilanından önce duyarlar!

Niçin?

Destur böyle zira. Bu ordu yeryüzündeki Tevhid gücünün tamamıdır. Dünya tarihinde güneşten, ferman alan tek ordu budur.

Sabahın iktidarını tanımış tek ümmettir bu ordu.

Sadece sabahın yönetimim kabul etmiş tek ümmet...

Sabah Arafat'tan yükselir ve dağın ardında "soluklanır",

"ğasikun vâkıb" (Kararan gecenin) siyah çadırının kızıl şafağını kökünden kurutmuş, zulüm şehidleri ve şirk

kurbanlarının kanım "Kurban Bayramının" çehresine

sürmüştür. Tevhid ordusunu ise tarihin üç tağutunun

karargahlarına saldırmak üzereyken kan talep etmeye

çağırmaktadır.

Anlar, muhteşem, heyacanlı anlardır. Güneş ve

aydınlığı, şafak ve yarıp söken kızıl kılıcı, sabah ve nefes

nefese kalışı... herkesi yerinde duramaz etmiştir. Bugün

"Allah'ın mukaddes ayetleri", kucak dolusu muştu ve

şefkat, ümit ve iman, savaş fermanı ve fetih müjdesiyle

geliyor; geliyor ki put kıranlar hamle emrini ulaştırsın.

Bugün İblis'in yeryüzündeki en büyük üssü yerle bir ediliyor.

Bugün şirk yok oluyor. Bugün tevhid, aşk, özveri ve

fedakarlık en muhteşem çehresiyle tecelli ediyor.

Birdenbire aydınlık seli vadiye akın eder. Güneş, dağın

üstünde belirir ve geçiş emrini verir!

Mutluluk nidası, güneş nehri ve insan seli birbirine

meczolur ve Mina geçidinden aşağı akın ederler.

Bu topluluk şimdi sadece beyaz barış güvercinlerinden değil, ondanda öte silahlı savaş mücahidlerinden oluşmaktadır.

Düzen, disiplin ve emrin sözkonusu edilmesi işte bundandır :

"Geceyi Meş'ar'da vakfe yaparak geçirin"!

"Onuncu gün Mina'ya girin!

Sabah sının, Mina sınırıdır. Sabah çizgisi, geceyi gündüzden ayırır.

Ve işte sınırdan geçiş emri, Mina'ya saldırıya başlama emri, Zilhicce'nin onuncu günü sabah güneşinin elindedir.

Mina batıdadır, Arafat ise doğuda. Ordu, Mina'ya yönelmiştir. Güneş arkadan doğmakta, Arafat'ın üstünden dar Mina vadisine dökülmekte. Güneş de haccetmekte : Arafat'ta doğmakta, Meş'ar'dan geçmekte ve Mina'ya girmektedir.

Arafat'tan gelerek geceyi Meş'ar'da geçiren, iman ve silah kuşanan mücahidler, cihad ve aşk ordusu, Mina sınırında durmak, hem şehadet hem de savaş merkezi olan şehir kapısında kalıp güneşin doğuş fermanını beklemek, fermana kulak verip amade olmak mecburiyetindedir;

Güneşin ayak sesine!

Niçin?

Gecenin hükümranlığında kendinizi yetiştirin!

Gece sığınağında silah kuşanın!

Doğuştan önce Mina'ya girmeyin!

-çünkü gece, Meş'ar vakfesine özgüdür-

Doğuştan sonra Meş'ar'da kalmayın;

-çünkü gündüz Mina'da vakfeye özgüdür-

Doğuş anında başlayın;

bu güneş, Zilhicce'nin onuncu güneşidir.

Mina'ya saldırı zamanı gelmiştir.

Güneşin buyruğu "zaman"ın buyruğudur.

Zamanın cebrine boyun eğin!

Sadece güneşin fermanına kulak verin,

sadece güneşin doğuşunu gözleyin,

sadece onuncu güneşi,

sadece bayram doğuşunu!

Ne hayretâmiz bir durum!

Mina sınırından İblislerin karargahına kadar belli bir

mesafe var,

Mina'ya girişten cepheye ulaşıncaya kadar belli bir

mesafe mevcut.

Bayramı cepheden çıkışta eda etmek, kutlamak gerek.

-İblisleri, şeytanları yendikten sonra, zaferden sonra,

şeytanlara taş atma eylemini yaptıktan sonra!

Ve sen kardeşim. Tevhid milletine bak, bu kavmin

geleneğini gör!

Bayramı, ne düşmanın yenilgisinde, ne de dostun

zaferinde değil, savaş başlamadan önce meydana

varmadan önce kutluyor,

yani *zaferi,* "karar" verdiğin anda elde etmiş oluyorsun!

Yani "Mina sınırı"na daha henüz varmadan fatih

oluyorsun!

Ve... nasıl ifade edebilirim ki?

Bu kolay milleti anlamak ne de zor!

Bu sade ümmet, ne kadar karmaşık!

Yani zamanı gelince muzaffersin demektir. Ne.... ! zafer

zamanı geliyor mu?

"Eğer"

"Arafat" tan gelmişsen,

"Eğer"

geceyi "Meş'ar"da düşünüp hazırlık yaparak geçirir,

tedarikte bulunarak "bayram sabahı"nı getirirsen...

Hayır, hayır!

Henüz en temel "eğerler"i söylemedim. Bu Hacc, tıpkı

tabiat gibidir, İslam'ın bizzat kendisidir, özüdür, "kelime"yle değil, "harekef'le beyan olunan, İslam'ın özüdür.

"Müteşâbih bir olgu"dur, Hacc!

Ne kadar dalarsan dal, dibine varamazsın. Sonsuzdur o,

"anlayabildiğin" kadar bir anlamı vardır. Ancak bir kişi, hiçbir yönünü anlamayan kişi, onu bütünüyle anladığını

iddia edebilir!

Temel "eğer"leri, ana şartları atlamıştım:

Eğer "mevsim"de gelmişsen!

Eğer "Mikat"ta bulunmuşsan!

Eğer "İhram"a bürünmüşsen!

... Ne desem

ki? "Sen"

kimsin? "Ben"

kimim?

"Ferd"in pek bir anlamı yok.

Kuran "fert" ten değil, "toplum" dan "insanlar" dan söz eder.

Ne güzel bir kelime kullanır : "en-Nas"! (insanlar).

Tekili yoktur bu kelimenin!

"Allah'ın eli, Cemaat'ın üzerindedir"

Hareket, kemâl, Allah'ın tabiattaki hilafeti... ve zafer

"topluluğun takdiri"nde yazılıdır. Toplum hayatında Allah'ın değişmez sünneti,

insanın yaradılışında, Allah'ın planının gerçekleşmesi

yönünde, tarihin cebrî/determinist gidişatı.

"Ben" ve "sen" mi?! Yapabileceğimiz iş, bu sünneti keşfetmek; bu mukadder gidişatı tam ve doğru olarak

seçmek; tarihin cebrini, takdîr-i İlahîyi, zamanın İlahi

takdirim, insan hayatının kesin yazgısını, evrenin adalet

dağıtan devriminin kesin serüvenim doğru bir biçimde

bulmaktır. İbrahim'in İlahı ve insanın yaratıcısıdır, bize şu

gerçeği haber veren:

"Şüphesiz yeryüzüne salih kullarım varis olacaktır." (Enbiya, 105)

Evet, yeryüzünün mirasçıları Allah'ın layık, şayeste

kullarıdır.

Bize şunu müjdeleyen de O'dur :

"Biz istiyoruz ki, yeryüzünde zayıf bırakılmışlara lütfedelim, onları imamlar kılalım ve onları varisler kılalım." (Kasas, 5)

—Demek istiyor ki: yeryüzünde istizafa kurban edilen

kimselere iyilik etmek, onları zamanın öncüleri ve

yeryüzünün mirasçıları kılmak istedik!

İstizaf! insanı mesh eden, değiştiren, aslını *bozan*,

yabancılaştıran, çirkinleştiren, mağlup edip ezen, bütün insanî imkanları, bütün insanî maddî ve manevî güçleri yok eden şey! İstizaf; insan ve insanlık karşıtı bütün düzenleri, insan hayatını felç eden bütün amilleri kapsamına alan bir kelime: istibdat, isti'mar, emparyalizm, sömürü, köleleşme, istismar, istihmar, eşekleşme.... ve bundan sonra halk düşmanlarının ortaya çıkaracağı her şey!

Bırak ortaya çıkarsınlar, fakat Allah yeryüzünün mahkum insanlarının kurtuluşunu irade ettiğini, yeryüzünün horlanmışlarının özgürlüğünü istediğini ilan etmektedir. Tarihin İlahî takdiri, beşer toplumunun liderlik ve imamlık dizginini bu sınıfa bırakacağını, bütün bir yeryüzünün, gelmiş, geçmiş, gelecek, tüm mahrum bırakılmışlarını, bütün iktidar saraylarının, bütün servet hazinelerinin, bütün kültür ve rûhaniyet birikimlerinin varisi kılacağım vadediyor.

"Yeryüzünün mustazafları"! Ne büyük bir benzerlik bu! Fanon'un eserinin adı da *Les Damnes de la Tene* — "yeryüzü" gadaplıları". [Türkçe'ye "Yeryüzü Lanetlileri" olarak çevrilmiştir.] Kıyamet'te, Allah'ın yazgı tayin edici memurlarının değerlendirdiği, ölçüp tarttığı insanlar iki gruba ayrılır.

Cennetlik olan kurtuluş grubu ve cehennemlik olan

mahkum, mağdub (condamnes) grup. Yeryüzünde de İblis'in

memuru olan yazgı tayin ediciler, insanları cennetlik ve

cehennemlik diye iki gruba ayırmışlardır. Sözkonusu kitabın

girişinde Sartre'in ifade ettiği gibi "yeryüzünün iki milyar nüfusundan, sömürü diliyle beşyüz milyonu "insan", bir buçuk milyarı ise "yerli" dir. Hor görülen yeryüzü

mahkumları, Üçüncü Dünya cehenneminin sakinidirler!"

Fakat "tarihin ilmî determinizmi" veya "tarihin İlahî takdiri" -ne fark eder?- "yeryüzü gadablıları" veya "dünya mustazafları"nın -ne fark eder?- zaferine kefil olmuştur.

"Beşerî ümmet" kervanının -Şehid Habil'in çocukları-

güzergahım, hangi yollan izleyceğini İlahî meşiyyet tayin

etmiştir.

Tarihin cebri,32 tarihin determinasyonu, Allah'ın değişmez

Sünneti'dir.

"Allah'ın sünneti'nde asla tebdîl bulamazsın" 33

Allah "olay ve olgular"a hem "vücut" verir, hem de

"cihet".

"Yaratmak (halk) da O'nun, "Emr"de O'nun34

Ve sen bir "ayet"sin. Senin yazgın, "Sünnet" in cebrini keşfetmene, "seçme" ne bağlıdır. Tabiatın kendi cebrî

hareketi bulunduğu gibi insan da kendi cebrî güzergahını

takip eder.

Peki sen? Dört "determinizm"in, dört cebrin dört zindanı; dört büyük zindan; "tabiat", "tarih", "toplum" ve "ben"!

Tabiatın cebrini keşfetmelisin, ilmi yani. Bilinçli bir şekilde o süreçte karar kılmalı, yürümelisin. Tabiatın cebir zindanından tabiatın cebrine uyum göstererek kurtulursun.35

Tarihi keşfetmelisin, tarih ilminin felsefesini yani. Bilinçlice o yolda karar kılmalısın. Tarihin cebrî seyrini tarihin cebriyle uyumlu olarak değiştirebilirsin.

Ve sosyal çevre cebrini keşfetmelisin, sosyolojiyi yani. Toplum kanunlarını tanımalı, hizmetine almasın. Bilinçli, bilgili bir devrimle, topluma egemen olan zindandan kurtulabilirsin.

Her üç zindandan kurtuluş "ilim"ledir.

Peki dördüncü zindandan nasıl kurtulunur, "kendi" zindanından? içgüdüler zindanı, kendi zatında, özünde taşıdığın zindandan kurtuluş nasıl mümkün olur?

İlim, bu dördüncü zindanı açmaktan acizdir. Üç zindan senin dışındaydı. Bu döndüncü zindan, içinde, senin kendi

"varlık evreni"ndedir!

Seni sana tanıtacak, seni keşfedecek bir ilim gerek. Sana

başkaldıracak, sana galib gelecek, seni sana tahrik edecek

bir güç gerek. Seni senden uzaklaştıracak, seni

başkalaştıracak güçlü bir el gerek. Ancak bundan sonra artık

ilim işe yaramıyor. İlmin alim insanın büyük muhafızı

olduğunu görüyoruz. Bilakis "hikmet", fıtrat ilmi, bilinç, Peygamberlerin yeryüzü şebistanında yaktığı nur, din!

İçindeki zindanı sana tanıtan, varlığının derinliklerinde saklı

olan zindancıları, senin için keşfeden bilgi. Seni kendi

zindanından kurtaracak güç mü? Bu artık "ilim mesleği"

değil, "aşk sanatı"dır! Eğer ruhun da senin zindanın

olmuşsa, aşk hüneri şehadetle onu kırar, eğer İsmail'in sana

ayak bağı olmuşsa, onu da senin elinle, şehadetten daha

yüce olanla öldürür!

Dördüncü zindandan kurtuluş, aşkladır.!

İlim ki sana, kendini -tabiatın yaptığı gibi- yıkman,

Allah'ın istediği gibi kılman için bilinç ve ilahî yaratıcılık

bahşeder.

Ki sen, tek bir "varlık" sın: kendi "mahiyet'ini kendin yaratmalısın. İnsan bu çöle iniş (hubût) yapmış ve kendin,

oraya yerleştirmiş bir varlıktır.36 Sen mi? "Niteliksiz bir varlık", her şey

olabilecek

bir "hiçsin". "Adem" olabilecek, "Adem"i "seçebilecek", fıtratını (dini) keşfedebilecek, bilinçli bir şekilde mecrasında karar kılabilecek bir "boş kabuk", bir "imkan", bir "titreyiş", bir "tereddüt"sun. Adem'in yazgısıyla uyumlu hale gelerek

"kendi cebr"inden azade olur, "seçim"i yapabilir, tarihin cebri serüvenini tanıyabilirsin. Tarih zaman yatağında akan

"insan"dır, cebrî bir akıntı, Allah'a doğru bir "oluş"tur. Ve sen ey "hiç varlık"! "oluş, olmak" ol, insanı tanı ve insan olmayı seç; çünkü bu cebrî "nehir" akmaktadır. Bu nehrin akıntısı ebedî bir akıntıdır. Meş'ar'da gecenin egemenliği ve Mina'da

üç "zulüm" yönetimi, bu "cebr"in muzaffer gidişatını durduramadığı gibi saptıramaz da. Zira bu Allah'ın

"Sünnet'idir. "Allah'ın Sünneti'nde asla değişiklik (tebdîl) bulamazsın."

"Allah'ın Sünneti'nde asla bir dönüşüm (tahvîl)

bulamazsın."

Senin yazgın, öyle bir metindir ki eğer o metni

"bilemezsen", yazarların elleri yazar, yok eğer "bilirsen", bizzat kendin yazabilirsin.

Sen -ey "hiç"-! Ey bilgili ve özgür hiç! eğer "mevsim" de

"mikat"a gelir, kendi fıtrat yolunu, -Ademin/insanın cebri seyir çizgisini- tanır ve seçim yaparsan, Allah'ın iradesi

altında dümdüz bir yol olabilirsin, evden Ka'be'ye giden,

"çamur"dan Allah'a götüren bir yol!

Burada yönetim "Allah'ın takdir in" dedir. Hakimiyyet

"ilmin cebri"ndedir ve bu "akan nehr"in "muzaffer cebr"in kıyısında,

bu özgür ve muhtar "sen", seçim yapabilirsin;

kıyıda kalıp ölmeyi

veya hareketin cebrî gidişat çizgisi ve yaratılışın

ebediyetini

akıntıyı (seçebilirsin)

Ve görüyorsan ki -imam'ın ifadesiyle- bu ne 'cebir'dir, ne

de, ihtiyar, tersine bu ikisi arasında bir durumdur! ,'

Bu nedir? "Cebrin ihtiyarı" cebri seçmek!

"Tevfizin tevfizi" taat ve teslimiyet!

İslam!

Bu büyük "ümmet" nehri, bu ebedi "halk" akıntısı Mina sınırından geçer, İblis cephesinde muzaffer olur. Halk

ordusu ilk adımını Mina sınırından içeri atınca Zilhicce'nin

onuncu güneşi sabah bur-

cundan, fetih sancağını kaldırıyor, ilk gülücükle birlikte hem

geçiş ve yola başlama izni verir, hem hücum ve savaşa

başlama emri verir, hem de fethi ve görevi tamamlama

şenliğini ilan eder!

Bu tarihin cebridir, topluluğun "mukadder" serencamı!

Fakat insanın ihtiyarında, insanın seçiminde, ferdin,

senin "tevfiz"inin akıbeti nedir?

Bu noktada eğerlerin eğeri, en önemli şart nedir?

Şudur:

zafer kazanırsın,

"eğer, bu akan topluluğa katılırsan"

-Allah'a yönelmiş olan halka-

"Ümmet'e!

bu akan topluma!

"halk"a, bu akan ırmağa: takdirin meşiyyeti, tarihin

determinizmi, o akan halk ırmağının önüne çıkan her kaya

ve engeli un ufak eder ve.... "deniz'e" döker!

Evet, eğer Meş'ar'dan geçip Mina'ya ulaşmak için yolda

kalmaz, bozuk yola girmez, topluluktan ayrı kendi başına ,

kendi yolunda yürümezsen, Mina'ya varır, İblis'i taşlar,

İsmail'i boğazlar ve en yüksek iman ve ülkü kalene çıkarsın.

Eğer halkın yoluna adım atar, halkın aktığı yerden akarsan,

ve eğer kendi cûş u hurûşunu denize bağlamak için Meş'ar'da

geceyi yarının cihadı için silah toplayıp aşkı mırıldanarak

geçiren halkın cûşuhuruşuyla karıştırırsan, mezkur durum

gerçekleşir! Zaten bu karışımı yapmak bir emirdir, Allah'ın

açık emri, Hacc'a niyet edenlere hitabıdır :

"İnsanların akın ettiği yerden siz de akın edin" (Bakara, 199) Silahlı ve kararlı

Tevhid ordusu, Mina'ya, savaş alanı

Mina vadisine iner!

Şeytan Taşlama

Her biri, düz bir çizgi üzerinde -bugün "kral caddesi"-

bir kaç yüz metre arayla birbiri ardına kurulmuş üç

karargah. Her biri bir "hatıra sütunu", bir "heykel", bir

"anıt", sembolik bir bim bir "put"!

Her yıl, yüzlerini ağartırlar!!

Allahu Ekber! Ne

kadar anlamlı!

Akın eden, saldıran ordu, geçite, boğaza varır. Elde

küçük taşlar, amade bir biçimde durmakta!

"Birinci pufa varırsın (ilk taş atma eylemi):

vurma, geç!

"ikinci pufa varırsın (ortanca taşlama):

vurma, geç!

"Üçüncü pufa varırsın (son atış)37:

bırakıp geçme, vur!

Niçin?

Yoksa akıllı, deneyimli öğütçüler, insana kılavuzluk eden

öğretmenler, mantıklı insanlar, "yavaş, aheste,

düzenlice...." demezler mi?

Fakat burada İbrahim'in hükmü geçer :

"İlk hamlede sonuncuyu vur"!

-Vurdun mu?

-Evet!

-Kaç atış?

-Yedi atış.

-Gerçekten isabet etti mi?

-Gerçekten...

-Ayak ve karından mı vurdun?

-Hayır!

-Sırtından mı vurdun?

-Hayır!

-Tam başından mı? Yüzünden mi? Yuzyüze mi?

-Evet!

-Tamam öyleyse?

Savaş bitmiştir. Sonuncusu düşürülünce, birinci ve

ikincisinin ayaklan üstünde duracak güçleri kalmaz. Birinci

ve ikinciyi ayakta tutan bu sonuncusudur.

Sonuncu cepheden dönüyor musun? O halde Kurban'dan

başka işin yok. Fethi ilan et!

Son üs düştüğünde, sefer senindir.

Zafer şenliği düzenle, İhram'dan çık; gündelik hayat

elbiseni giy, koku sürün, süslen,38 eşini kucakla. Özgürsün,

insansın. Minada galip geldin, İblis'i fethettin, yendin.

Daha ne diyeyim?

İbrahim'sin!

Şimdi o noktaya ulaştın ki artık "O"nun yolunda İsmail'ini kurban edebilirsin!

Kurban

Son putu taşladıktan sonra, hemen Kurban kes! Bu üç

put, "teslis anıtı"dır. Üç "İblisi" aşamanın simgesini unutma!

"Niyet bu demek"! Daima niyet halinde ol, "kendini bil", bilinçli ol.

Ne ve niçin yaptığını bil. "Ameller"inin zahirinde

boğulma, anlamlardan gafil olma. Bunların "hepsi işaret"tir.

Bir an dahi gözünü işaret edilen yerden ayırma. Formalizm,

seni karmaşık teknik şeylerle meşgul etmesin.

Anlamların Haccını yap; menâsik haccı değil, anlamlı bir

Hacc yap.

Burada herşey "niyef'e39 bağlıdır.

Hacc tamamen "niyet"tir.

Diğer ameller, niyetsiz dahi başlı başına bir şey ifade

ederler. Oruç tutarken niyetli olmasan da her halikarda

orucun tesir ve eserlerini elde edersin. Cihad ederken

niyetli olmasan da her halükarda bir askersin. Fakat Hacc'da

eğer "niyet" olmazsa, bir hiç olur, Haccederken niyetli olmazsan sende bir hiç olursun.

Niyetsiz hacc, hiçbir faydası olmayan hareketler

bütünüdür.

Çünkü bu menâsik, bütünüyle işarettir, nişanedir,

semboldür. "Secde"nin ne olduğunu bilmeyen kişi, sadece alnını yere koymuş olur.

Bu menasikde ne yaptığını anlamayan kimse, Mekke'den

sadece hediyelik eşya getirmiş demektir.

Valizi dolu, kendisi boş!

Hacc'da tavaf etmekle, Tevhid' i pratize edersin.

Sa'y etmekle, Hacer'in uğraşı ve didinişlerini beyan

edersin.

Ka'be'den Arafat'a Adem'in inişini,

Arafat'tan Mina'ya: tarihi40, insanın yaratılış felsefesini,

Düşüncenin ilimden aşka seyrini ruhun topraktan Allah'a

miracını,

Mina'da son kemal merhalesini, ideali, mutlak

özgürlüğü, mutlak kulluğu,

İbrahim'i.

Ve şimdi Mina'dasın, İbrahimsin, İsmaili'ni Kurban yerine

getirdin.

Senin İsmail'in kimdir?

Veya nedir?

Makamın mı ? Onurun mu? Mevkiin mi? Statünmü?

Mesleğin mi? Paran mı? Evin mi? Bağın mı? Otomobilin mi? Ma'sükun mu? Ailen mi? İlmin mi? Rütben mi? Sanat ve maharetin mi? Ruhaniyetin mi? Alimliğin mi? Elbisen mi? Adın mı? Nâmın mı? Şöhretin mi? Carim mı? Ruhun mu? Gençliğin mi? Güzelliğin mi...?

Ben nereden bileyim? Bunu sen kendin bilirsin.

Her ne ve kim ise onu sen kendin Mana'ya getirmeli ve Kurban için seçmelisin.

Ben sadece onun alâmetlerini sana söyleyebilirim.

Seni iman yolunda zayıflatan, "gitmek"te olan seni "kalma"ya çağıran,

seni "sorumluluk" yolunda şüpheye düşüren, seni kendine bağlayan ve alıkoyan, gönül bağlılığı, mesaj, işitmene, hakikati, itiraf etmene izin vermeyen, seni firara çağıran, seni maslahatçı izah ve yorumlara sürükleyen ve aşkı, seni kör eden herşey... İbrahim'sin ve İsmail'i zaafın seni İblis'in oyuncağı haline getirebilir. Hayatında, şeref, saygınlık, iftihar ve faziletin doruklarında birtek şey vardır ki onu elde etmek için zirveden inebilir onu kaybetmemek için bütün İbrahimî kazanımlarını yitirebilirsin:

O, İsmail'indir. İsmail'inin, bir şahıs veya bir şey olması

mümkündür; bir durum, bir konum, bir zaaf noktası, olması

imkan dahilindedir!

Fakat İbrahim'in İsmail'i, İbrahim'in oğlu idi!

Omurunun sonunda hareket, uğraş, mücadele, savaş,

cihad, toplumun cehaletiyle kavga, Nemrud'un zulmü,

putperest önderlerin bağnazlığı, yıldıza tapmacı hurafe ve

hayati işkencelerle mücadele dolu bir asırdan sonra

ömrünün sonuna gelmiş yaşlı bir adam.... fanatik,

bağnaz, putperest ve daha da ötesi put yontan bir

babanın41 evinde özgür,aydın ve isyancı bir genç...! ve

kendi evinde kısır, mutaassıp, soylu bir kadın: Sara

Artık o, Tevhid elçiliğinin ağır yükü altında, zalim ve

cahil

şirk düzeninde aydınlık ve özgürlüğün

sorumluluğu'nun getirdiği bir yüzyıllık işkenceye göğüs

germek gibi bir durum içinde, zulme alışmış bir kavim içinde

ve karanlık çağda yaşlanmıştır ve tektir; nübüvvetinin zirve

noktasına, yine beşer olarak kalmıştır. Büyük İlahî

risaletinin sonunda bir "Allah kulu"42 olarak bir oğlunun olmasını çok arzulamıştır.

Fakat hanımı kısır, kendisi ise yüzünü aşmış bir ihtiyar.

Onunki umutsuz bir arzudur aslında. Hasret ve ye's ruhunu

yiyip bitiriyordu. Allah, bütün bir ömrünü kendi yolunda

geçiren bu emin Rasûlü ve vefalı kulunun yaşlılık,

umutsuzluk, yalnızlık ve ıstırabına merhamet ediyor,

"iftihar" ve "aselet"i olmadığından kumasının bile kıskançlığını üzerine çekmeyen siyah bir kadından Sara'nın

cariyesinden bir evlat bahşediyordu, O da bir oğlan

çocuğu! İsmail!

İsmail, İbrahim için, sadece bir baba için oğlun ifade

ettiği şey değildi,

Bir ömür beklentinin sonu idi.

Bir asırlık acı ve ıstırarın mükafatı

Macera dolu bir hayatın meyvesi

Yaşlı bir babanın tek genç oğlu

Acı bir umutsuzluktan sonra tatlı bur umut

İbrahim'in İsmail'i vardı. Senin İsmail'in ise "kendin"

olabilir, "ailen" olabilir veya mesleğin, servetin, haysiyetin, ne bileyim herhangi bir şeyin olabilir. İbrahim için oğlu var

idi, üstelik de öyle bir baba için öyle bir oğul!

Artık İsmail, İbrahim'in ağarmış kaşlarının altında

mutluluktan parlayan gözleri önünde yetişmekte, canını

oğlunun bedenine bağ-

layan bir babanın şefkat yağmurları ve aşk güneşi altında
kanatlanmaktadır. Baba hayatını geniş ve yanık çölünde
sadece sevinçli, taze fidanına gözlerini dikmiş bir bahçıvan
gibi adeta oğlunun yetişmesini görmekte, aşk okşayışını ve
umudun sıcaklığını ruhunun derinliklerinde hissetmektedir.
Sıkıntı ve tehlikeler içinde geçinen uzun ömründe
İbrahim, -Gide'in deyimiyle her anını zevkle geçirmesi
gerektiği- hayatının son günlerini "İsmail" e sahip olma zevkiyle geçirmektedir.
Bir oğul düşünün ki baba gelişini yüz yıl beklemiş,
O ise babanın hiç beklemediği bir anda gelmiş olsun!
İsmail, artık verimli bir nihai olmuştur. İbrahim'in
ruhunun genci, İbrahim'in hayatının biricik semeresi,
İbrahim'in bütün bir aşkı, umudu ve zevk aşısı!
"İbrahim! kendi ellerinle bıçağı İsmail in boğazına daya
ve kes!
o mesajın şokuna geren babanın korkusunu kelimelerle
vasıflayabilmek mümkün mü?
Vasıflayabilseydik veya olayı görseydik bile
hissedemezdik; derdin ölçüsü, hayele sığmaz.
İbrahim, Allah'ın mütevazı kulu, beşer tarihinin âsî
insanı, koca bir ömründe ilk kez korkudan titremekte, çelik

yapılı risalet kahramanı erimekte, tarihin o büyük putkıranı

yıkılmakta, mesajı tasavvur ettikçe korkmakta; fakat,

ferman Allah'ın buyruğudur.

Savaş! en büyük savaş, kendi içinde savaş: Cihad-ı

Ekber!

Tarihin en büyük savaş fatihi artık mağlub, zayıf,

korkak, perişan ve biçare!

Savaş İbrahim'in içinde Allahla İsmail arasında savaş.

Zor bir "seçim"!

Hangisini seçmek istersin İbrahim?!

"Allah"ı mı, "kendi"ni mi? "Fayda"yı mı, "değeri" mi,

"bağımlılığı" mı yoksa "kurtuluş"u mu? "mashalaf'ı mı?

"hakikat"i mi? "Kalmayı mı, gitmeyi" mi? "Mutluluğu" mu

"kemali" mi? "Zevki" mi, "sorumluluğu" mu? "Hayat için hayat" ı mı, "ilgi ve sükûneti" mi, "akîde ve cihad"ı mı?

"İçgüdüyü mü bilinc"i mi? "Duygu"yu mu, "imanı" mı,

"babalığı" mı, "Peygamberliği" mi? "Aşı ve bağlı" mı, "mesaj"ı mı?....

Sonuç olarak "İsmail"ini mi yoksa "Allah'ın"ı mı ?

Hangisini seçiyorsan seç İbrahim!

Toplum içinde bir asırlık İlahî risaletin; bir ömür Tevhid

nübüvveti, halk önderliği, şirke karşı cihad, Tevhid binasını

kurma, cehaleti yok etme, gururu mahvetme, zulmü ezme, bütün cephelerden zaferle çıkma ve bütün sorumluluklardan başarıyla çıkmanın sonunda kendi hevesini gütmeksizin, kendi nefsine uyarak yoldan bir adım dahi sapmaksızın, her insandan daha Rabbani olup Tevhid ümmetini inşa ederek ve insan imametini ilerleterek, her yer ve zamanda iyi bir imtihan vererek koca bir ömür geçirdikten sonra... Evet bütün bunlara rağmen sakın ha gururlanmayasın, oturtup dinlenmeyesin; kahraman olduğunu, yenilmez ve kusursuz olduğunu sanmayasın. Yüzyıllık cihad zaferleri seni aldatmasın. Sakın ola kendini masum görmeyesin. Düşüş tehlikesinden kendini korunmuş bilmeyesin. Cinlerle şeytanların vesvesesinden uzak olduğunu zannetmeyesin.

Daima "insan olma" yi hedef alan görünmez eller karşısında kendini "çelik beden" olarak hissetmeyesin. Bilmelisin ki gözlerinin çukurları korkunç okların nüfuz yollarıdır. Cihangir Rüstem'i kocattığını sanmayasın. Efsanevî Simurg seni senden daha iyi tanır ve bilir ki sen hâlâ felakete maruz kalabilir, nüfuz edilebilir bir insansın; tepeden tırnağa çelikten yapılmış elbiseler içine

büründüğünden çelik vücutlu olduğunu sanırsın. Sen bilmezsin; ama o hâlâ seni okla vuracak, yaralayacak, zehirleyecek bir delik veya kapı olduğunu bilir. Bilir ki dünyaya baktığın yerden seni vurur, kör eder. Ey çelik, kurşun işlemez vücutlu adam! Dünyayla bağ kurduğun yerden, dünyaya bağlandığın kökten, dünyaya baktığın pencereden dünyayı gözünde karartır. Ey kahraman! Durup dikilmiş, savaş türküleri söyleyen kahraman! Seni alt üst eder, süründürür, kanını emer.

Simurg, Rüstem'le dosttur.

Senin düşüşün de ortaktırlar Rüstem'le Simurg.

Ey İbrahim! Tarihin en görkemli muzaffer kahramanı! Ey kurşun işlemez vücutlu! Ey çelik ruhlu! Ey Uli'1-azm Peygamberi! San-

ma ki bir asırlık İlahî risaletin nihâyetinde sona varmışsın! İnsanla Allah arasında fasıla yoktur. "Allah insana şah damarından daha yakındır". Fakat insanın Allah'a giden yolunda ebediyet fasılası vardır, sonsuzluk vardır!

Sen ne sandın?!

Sen risalette kemalin zirvesine eriştin; fakat "kulluk"ta henüz tam değil, eksiksin. Ey "Allah'ın Halili"! Ey Tevhid'in yeryüzündeki kurucusu! Ey Musa, İsa ve Muhammed'in

yolunun açıcısı! Ey insanî görkem, ululuk, izzet ve kemâlin mazharı! İbrahim olmuşsun, ama "kul olmak" daha zordur! "Mutlak özgür", mutlak özgürlük olmalısın!

Hiç kahramanlık türküsü okuma; zira insan "zirve"de dahi daima düşüş tehlikesiyle karşı karşıyadır.

Doruklara çıkıp düşmek daha tehlikeli, daha fecî'dir.

"İsmail'ini öldür"!

"Kendi ellerinle kurban et"!

Candan sevdiğin evladını, gönlünün meyvesini, ciğer pareni, gözünün nurunu, ömrünün semeresini, bütün bir bağını, zevkini, varlık bahaneni, seni hayata bağlayan bu dünyada tutan her şeyi, senin var olma, yaşama ve kalmanın anlamını, oğlunu, hayır, İsmail'ini kurbanlık koyun gibi kendin bizzat tut, yere yatır, kıpırdamaması için el ve ayağını, kendi el ve ayağının altına alarak bastır, saçlarını kavra, başını sağlamca tut, yere bastır ve geriye doğru bük ki şah damarı ortaya çıksın, bıçağın keskin ağzını yiyince oynamasın, boyun derisi toplanmasın ve kurbana zahmet vermesin! Şah damarını kes. Tepinmediğini hissedinceye kadar ayağının altında tut. Sonra kurbanlığının soğuk bedeninden kalk ve öylece

dur.

Ey "Hakk'a teslim olan", "Allah'ın kulu"!

"Hakikat"in senden istediği şey, işte budur. Budur

"imanın daveti", "risaletin mesajı".

Bu senin sorumluluğundur, ey "sorumlu insan"!

Ey "İsmail'in babası"

Uzun risâlet yolunun sonunda "yol ayrımı"na gelmiştir

artık İbrahim!

Bütün vücudu feryâd etmekte : İsmail!

"Hak" ise başına vurmakta: "boğazla"!

Seçim yapması gerek!

İçinde "hakikat"le "menfaat" savaşmaktadır.

Canıyla bağlandığı menfaat... İmanıyla bağlandığı

hakikat...!

Hakikat, onun kendi ölümünü istemiş olsaydı kolaydı.

İbrahim yıllardır hak yolunda "can"ını feda etmiş, ruhunu ortaya koymuştur. İşte bu, İbrahim'i "Hakk'ın özgür kulu"

olduğu konusunda emin kılmıştır. Bu ise İbrahim için bir

"bencillik", bir "zaaftır!

Güzel ruhlar, iyi insanlar için iyi/güzel olan, İlahî-

Rabbânî ruh, ulu insan İbrahim için çirkin ve kötüdür.43

İbrahim'in mektebinde "ahlakın izafîliği"nin nasıl ve

nereye kadar olduğuna bir bak!

Ey "canını feda eden", İsmail'i de feda et!

'Tereddüt",

ne kadar can yakıcı, ne kadar tehlikeli bir şey!

Ve sonuçta "tevil"!

Öyle bir an ki insanın imanı davet ediyor, gönlü ise

istemiyor.

"Sorumluluk", onu kolayca gönülden sökülemeyecek bir

şeyi "gönül'e kökletme"ye çağırıyor, o ise "kaçış yolu"

arıyor.

"Yanlış yorumlar" dan daha kötüsü de "doğru yorumlar"

olsa gerektirir. Yani bir "hakikat"i ayaklar altına almak için başka bir "hakikat" e dayanmak!

Ne büyük bir faciadır ki batıl, bir eline kılıç olarak aklı,

bir eline ise kalkan olarak "Şeriat"ı almaktadır.

İşte burada Kur'an şirk sancağının destekçisi olurken Ali

de silahsızlandırılmaktadır.

"Hüseyin Ümmeti", "Yezid akıbeti"yle karşılaşıyor!

Yorum!

Bunun en kötü türü : Aklî yorum!

En fecîsi: Şer'î yorum!

"Sorumluluk"tan kaçış!

— "İsmail'ini kurban et"!

— Bu ifadenin bizim anladığımız mânâda kullanıldığı

nereden

malum ki?

— "Zebh" kelimesinden maksadın, lügat manası olduğu

ve me

cazi manada kullanılmadığı nereden belli? Nitekim örneğin

şöyle

denilmektedir: "Nefsini öldür". Bundan murad da "nefsin vesvese

sinden uzak dur" veya, "nefsin kölesi olma" gibi anlamlardır.

Ya da

"mutu kable en temûtû" (Ölmeden önce ölünüz) ma'sum

ölüm

ikinci ölüm (Arapçada: temûtû), hakîkî manasında ölüm;

birinci

ölüm (mutu) ise mecazî manasında ölümdür.

Burada iradî bir ölüm sözkonusu: "Kendinizi öldürün".

Açıktır ki burada ölümden maksat şudur: bencilliği, egoizmi

kendinizden uzaklaştırın, üzerinizden atın". Böylece sabit

olmuştur ki bu beyanda "mevt" (ölüm), bildiğimiz gerçek

"mevt" (ölüm) manasında değildir. Dolayısıyla "öl" emri gerçek manada öl demek değildir.

— "İsmail'in" tamlamasındaki "sen" zamirinin, özellikle bana

râcî olduğunu ve bu hitapta muhatabın ben olduğunu

nereden bi

lebiliriz? Burada hitabın, hitab-ı âm (genel hitâb)

olmadığını nere

den bilebiliriz? Mecazen hitâb-i hâs (özel hitâb) şeklinde

eda oldu

ğu nereden bilinebilir? Nitekim meanî ve beyân ilminde bu

konu

ele alınmıştır ve ayetlerde, rivayetlerde, şiirlerde bir kaç

madde bu

noktada delil olarak getirilebilir.

— "İsmail" lafzından muradın, bu İsmail, benim oğlum

İsmail

olduğu nereden belli ki? Muhtemeldir ki diğer manalardan

kinaye

dir. Başka bir mânâya delalet edebilir. İsmail kelimesinin bir

manâ

veya sıfatın ismi ya da müştak (türemiş) bir lafız olma

ihtimali de

vardır. Sözlük manasında kullanılmış olma ihtimali de çok

uzak gö

rünmemektedir. Bu ifadede aleniyyet de olmamış olabilir.

-"Zibh-i İsmail" terkibinde, İsmail kelimesinin muzafun iley (tamlayan) olmadığı, muzaf in (tamlayan) yerine

kullanıldığı, muzaf in aklî karineyle hazfedildiği nereden

belli ki? Bu kaide Arap dilinde yaygındır. İlahî kelâmda da şu

kabil gelmiştir: "Seele'l-karye". Bu, "seele ehle'l-karye"

demektir. Burada da "Zebh-i İsmail"den maksat "Zebhu alâka-i İsmail" (İsmail sevgisini boğazlama) olabilir.

—Varsayalım ki sayılan bu ihtimallerin tamamı

merduddur. Yani bu muhtemel mânâların hepsinin muhal

olduğunu farzedelim. Buna göre Allah'ın sözünü lafızların

zahirinden zihne ilk çağrışım

yapan mânâyla telakki edelim ve o lafızlardan hiç biri için o

mümkün mânâlardan hiç birine kail olmayalım. Şimdi bu

durumda dahi Bârî Teâlâ'nın emrini inşâ, hükmünü icra

zamanının o saat olduğunu nereden bilebiliriz ki?

Bu hükmün nassında onunla amel zamanı o hükümle

muayyen ve mukayyed olmamıştır. Bu aklî ilke açıktır :

Şeriatın tayin etmediği, vahiyle nas kılınmayan şeyi, aklın tayinine havale edip mükellefin de mevcut gereklere, şartlara, maslahatlara, zaman ve mekana, imkanlara, sebep ve gereçlere göre seçmesi gerek! Nitekim Kitab'da cihad hükmü gelmiştir; ama cihadın şeklini fertler, vaziyete, ahval ve şeraite, aklın gereklerine göre belirlerler veya Sünnet'te "ilim talep etmek" emredilmiştir. Her mü'mine ilim talep etmek farzdır, görevdir. Herkes ilim aramaya memurdur, ancak hiç kimse, bu teklife uymak farz olduktan hemen sonra fasılasız ilim aramaya girişmekle mukayyad değildir. Eğer insan ölüm döşeğinde, yarı canlı hale düştüğü ömrünün son dakikalarında dahi bu farzı yerine getirirse, emre itaat etmiş olur. Tıpkı Hacıyı, hayatın içinde mukeyyed kılan "Hacc" hükmü gibi. insanlar, Hacc ibadetlerini, hayatlarını serbestleştirdikleri zamana bırakırlar. Bunun şer'ân bir mahzuru da yoktur. Zira bu, boynundan atman gereken bir borçtur, boynunun borcu; ne zaman atarsan at! Çünkü bu mü'minin, Hacc konusunda dünyada değil, kıyamette sorumlu olduğunu, Şeriat'ın hükümlerinin ölümden önceki hayatta kemâli, eğitim ve öğretimi, fikrî eğitimi duygu eğitimini tahsil etmek için değil. Ölümden sonra sevap ve mükafat için olduğunu

sanmaktadır.

Esasen "İsmail'i boğazla" emir fiilinin usûl ilmi açısından emri inşâî olduğu nereden bilinebilir? Bilakis güçlü, hatta en

güçlü bir ihtimal *ve* yakîne yakın bir zanla bir "emr-i irşadî"

olması uygundur. Şu anlamda ki "zekat verin" ayeti gibi de değildir. Halk, hiç ara vermeden hemen zekâtı ehline

vermekle görevlidir. Çünkü emir Mevlevîdir, İlahîdir; yani

Mevla'nın kuluna emridir. Dolayısıyla onun "inşa"sı, yani icad ve encamı, kölesine farzdır. Hemencecik de emre itaat

etmesi gerek. Bu belki şu ayetteki durum gibidir : "... o malları hakimlere aktarmayın" (Bakara, 188) Bârî Teâla

bizi bu

emirle irşad etmek istemiştir: Yetimlerin mallarını hakimler

vesilesiyle yemek Hz. Hakk'ın nazarında çirkin bir fiildir.

Bunun için bu ayette emir, irşâdîdir. Emr-i İrşâdî Eğer Sâri,

bu emri vermeseydi bile aklın hükmüyle onu yapmak gerekli

olan emirdir. Başka bir ifadeyle emr-i irşâdî, Şâri'nin o emir

vesilesiyle insanı aklın hükmüne yönelten emirdir.

Bundan dolayı eğer diğer ihtimal, tefsir ve tevilleri

atarsak, yakîn ölçüsünde şunu söyleleyebiliriz; Hz. Bârî

Teâlâ'nın bu hükümden muradı şu noktayı beyan etmektir:

esasen kulluk ve ilahî itaat makamında evlâda alaka/sevgi

bir hiçtir ve bunun hasıl ettiği mânâ, şu küllî hakikattir:

Hak karşısında mutlak mütevekkil olmak, tam bir teslimiyyet içerisine girmek ve bütün her şeyden vazgeçmek, hayatımızın en aziz sevgi ve bağlarının Hakk'a ittisale ve Hakk'la iştigale engel teşkil etmemesi gerek. Evlâda karşı aşırı ilgi/sevgi, kulu kendisiyle meşgul eder, Allah'ı zikretmekten alıkoyar, İsmail İbrahim'in aşırı iliği/sevgi odağı olmuş ve Vahiy dilinde İbrahim "kes" sözüyle bundan nehyedilmiştir. Bu nehiyden murad da nehy-i irşâdîdir, yani İbrahim'in dikkatini şu hususa çekmektir: Senin İsmail'e karşı aşırı sevgin, ruhunu ve kalbim tamamen Hakk'ın aşkına vermene, Allah'tan başkasına muhabbet beslemekten uzak durmana engel teşkil eder. Yeri geldiğinde ispat edildiği üzere "İsmail'i boğazlamak"tan murad İsmail sevgisini boğazlamak olmaktadır. Bu, haberî olarak "Mallarınız ve çocuklarınız bir fitnedir" ayetinde kastedilen mânâ ile aynı mânâyı ifade eder.

—Bütün bu aklî ve şer'i vecihleri, ayet ve rivayetlere istinad etmeyi, kelam ve usul ilminin ölçütleriyle istidlalde bulunmayı, aklî ve naklî delillerle delillendirmeyi bir kenara bırakırsak elimizdeki ölçütlerle esasen bu amel, şer-î mübîne aykırıdır!

Şu halde ma'siyeti ve haram fiili emretmek asla Bârî

Teâlâ'ya isnad edilemez.

Evet "yorum"! Sorumluluk ağırlaştığı, insanın canının

istediği şeye uymadığı vakit "kaçış yolu" bulmak. Fakat hakikat, "hayatın kenarı"nda bulunduğu zaman, bir çokları hakprest kesilir. Kazanç esnasında, pazarda, dertsiz,

tasasız, iyi ve güzel yaşamda "hayırlı

işler"! yaparken insanlar hakka razı edilir. "Hakikat",

"yaşamın mecrası"na yerleştiğinde iş, su ve ekmek getiren bir sermaye olduğunda ve sonuçta meslek resmî bir meslek,

alış veriş tezkeresi, su verdiğinde, ekmek, nâm ve unvan

verdiğinde, herkes hem hakperest ve mutaassıb mü'min

kesilir, hem de bu yolda hizmetler inşa etmeyi ve eserler

sahibi olmayı arzular.

Fakat hak, "hayatın karşısı"nda yer aldığında ve

hakperestlik zahmet vesilesi olduğunda, başağrısı, zarar ve

tehlikeye yol açacak olduğunda... omuzlara çok ağır bir

sorumluluk yüklediğinde, yol yokuş, taşlık olduğunda,

uçurumlardan düşme tehlikesi bulunduğunda, pek çok

harami tuzakları yollarda pusu kurduğunda, hava

tufanlı/dumanlı, gece karanlık ve korkunç olduğunda,

yoldaşlar az olup her adımda da gittikçe azaldığı ve sonuçta

tek başına kaldığında! Seni vadide kalmaya çağıran her şeyden gönlü arındırdığında, geceye alışmış, vadiye yerleşmiş ve hepsi yanyana durmuş bir topluluk ve kabileyle uyumlu ve hemhal olduğunda, evet bütün bunlar sözkonusu olduğunda, Hakk'ın mesajı sana gönlünü nâm, ekmek, can ve aşk İsmail'inden arındırman ve öyle yürümen gerektiğini söylüyor. Kalbin vesvesesi ise "kal, şu anki durumunu muhafaza et ve öyle yap" der. Burada hem bilgin, vukûfiyetli, hem de sorumlu olan insanın son hilesi "yorum"dur. Mevcut durumu muhafaza edebilme ve öylece kalabilmenin yolunu bulmak. Fakat vicdanım da öyle uyuşturabilme, içindeki serzeniş sesini boğabilme yolunu bulabilmek; dini dünyayla uyumlu hale gelerek bozulacak şekilde tahrif edebilmenin yolunu bulmak, diğerleri gibi İsmail'ini de koruma, fakat diğerleri gibi Hakkı inkar (küfür), Allah'a isyan ve halka hıyanetle suçlanmama yolu. Şarab içme, fakat şerbet niyetiyle, deva niyetiyle içmenin yolu. Yorum, yani hak olmayana hak verme şekli. Sen adını ne koyarsan koy. Fıkhî izah, şer'i yorum, aklî, örfî, ahlakî, ilmî, psikolojik, sosyolojik, diyalektik, aydınca vb. tevil.... *Ne* dersen de.

Fakat Hacc'da, üstelik de büyük İbrahim'in hayat

serüveninde, tüm denemelerden mutlak sadakat, takva,

ilim, amel, ıstırap, acı, cihad ve hakperestlikle başarıyla

çıkmış o ihtiyar İbrahim'in macera-

sının geçtiği yerde Allah onun adını "İblis'in tevili"

koymuştur.

Bu malûm "nereden bilinebilir ki"lerden biri İbrahim'in güçlü aklına, saf ve sarsılmaz sadâkatine de musallat olur:

"Bu mesajı ben rüyamda işittim; nereden bilebilirim

ki..."!

İblis kalbine "evlat sevgisi"ni atar ve aklına "mantıklı delil"

üfler.

Bu, birinci aşamadır:

"İlk taşlama"yı yap!

Emri yerine getirmekten kaçınır ve İsmail'ini korur.

— "İbrahim, İsmail'ini kes"!

Bu kez daha açık, daha keskin bir mesaj...!

İbrahim'in içinde savaş kızışır. Tarihin büyük kahramanı,

perişanlık, tereddüt, korku ve zaafa tutulmuş bir biçaredir

artık!

Tevhid'in büyük risâlet sancaktan, İblis'in oyuncağı mı

ne?

Allah'la İblis arasındaki çekişmede iyice ufalanmış,

iliklerine kadar dert ve ateş basmıştır.

Beşerî vücut, insanî varlığın derinliklerinde çelişki, akıl

ve aşk, şuur ve vicdan, hayat ve iman! Kendin ve Allah!

Beşer, hayvan ile insan, tabiatla Allah, içgüdüyle bilinç,

yerle gök, dünya ile Ahiret, bencillikle Allah'a bağlılık,

gerçeklikle hakikat, lezzetle fazilet, kalmakla gitmek,

şühud ile ğaybet, imek (bûden) ile olmak (şoden), esaret

ile necat, kayıtsızlık ile sorumluluk, kendine düşkünlük ile

Allah'a düşkünlük, şirk ile Tevhid,

"benim için" ile "bizim için"

ve nihayet "olan" ile "olması gereken" arasında aracı halka.

İkinci gün., "sorumluluğun" "arzu ve isteğin" cazibesi üzerindeki ağırlığı, önceki günden daha fazla

hissedilmekte...

İsmail tehlikeye düşmüş, onu korumak daha da

zorlaşmıştır.

İblis'in İbrahim'i kandırmak için daha çok zeka, mantık

ve maharet kullanması gerekmektedir.

"Adem"e verdiği o "yasak meyve"den İbrahim'in de yemesini istiyor, İblis.

İbrahim: insan, bu zıtların bileşkesi varlık, aydınlıkla

karanlığın, Ahura ile Ehrimen'in savaş cephesi, "çamur" ile

"ruh"un; "kötü kokan balçık" ile "Allah'ın ruhu"nün bileşimi, bu "nefs"!

"Ona fücurunu ve takvasını ilham etti" (Şems, 8) Ve "sen" bir tereddüt, bir "titreyiş", bir "seçim" ve işte busun!

İlgi, bağ ve sevgiyi mi, mesajı mı?

—Ey Allah'ın Rasûlü! Ey sorumlu! Ey halkın mesajcısı! Sen

İsmail'inin babası olarak kalmak mı istiyorsun?

—Ama... nasıl olur? İsmail'imi mi boğazlayacağım?

Hemde kendi ellerimle mi?

—evet!

Evet, halk karşısında İsmail'i feda etmelidir; akîde

sorumluluğu,

şefkat/duygu sorumluluğundan daha

üstündür.

— "Mesaj"ın daveti mi yoksa *"baba"* zevki mi?

İblis, kalbine "evlat sevgisi"ni atıyor, aklına ise "mantıkî"

delil üflüyor.

— "Fakat.... ben bu çağrıyı, bu mesajı rüyamda

duydum. Nere

den bilinebilir ki..."?

Bu ikinci aşamadır.

"Orta taşlama"yı yap

Emri ifa etmekten kaçınıyor ve İsmail'i koruyor.

"İbrahim! İsmail'ini kes"!

Daha açık ve daha kafi...

"Tevil" işi daha da zorlaştı. Hakikatin açıklığı ve

sorumluluğun baskısı daha açık, kaçış imkanı bırakmayacak

denli daha ağır.

İbrahim, öylesine darlığa, öylesine sıkıntıya düşmüştür

ki mesajdan şüphe etmenin artık izah edilebilir bir yanı

olmadığını, mesajdan kaçmak için teviller yapılamayacağım,

bir takım tevillere girişmenin, şüphe duymanın ihanet

olacağını hissetmeye başlıyor. "Rüşd" ile "ğayy" arasındaki sınır, karşısında öyle kesin ve açık bir şekilde belirmiştir ki

İblis'in gücü ve dehasının, etkilenip boş izahlara girişmesine

yol açacak sahte bir iş olmadığını anlamıştır.

İbrahim, bu mesajı inkar etmede İblis'in rolünün

olduğunu, İblis'e itirafta bulunduğunu hissediyor...

Uçurumun kenarında!

İbrahim'in düşüşü!

Putkıran İbrahim'in, Ulil-azm Peygamber, İslam'ın banisi,

halkın önderi... İbrahim'in,

"Tevhid"in doruk noktasından

"şirk"in en alçak bataklığına!

düşüşü...

Daha ne diyeyim?

Şirk mi? Hayır! olamaz! Şirk çok tanrılılık; Allah'la birlikte başkasına veya başkalarına tapmaktır.

Ve İbrahim, Kur'an'ın ibadet, tevhid ve şirk hakkında kullandığı dille, Allah yerine İblis'e tapma uçurumunun kenarındadır. İşte İblis, Mina cephesinde açıkça Allah'ın karşısında durmuştur.

Hiçbir hileyle her ikisiyle birlikte yanyana gelinemez.

Ve her ikisinden birden uzaklaşılamaz da.

Ne "birlikte yaşama", ne de "tarafsızlık"!

Ah! Bu ne çetin, ne korkunç bir öykü!

İnsan, evrenin bu Allah -benzeri (hüdâgûne) varlığı,

kainatı emri altına alabilecek bu insan, ne kadar da güçsüz!

İçinde Allah'ın ruhunu taşımakta, ama "zaaf "la yoğrulmuş!44 Hiçbir makamda düşüşten korunmuş değildir!

Uçurumun üzerinde tıpkı yeni yürümeye başlalayan çocuk gibi, daima kendini kontrol etmelidir! Bilinç Masum Tehvid

Peygamberlerinin sonuncusu Hatemü'l-Enbiya dahi kendini

korumasaydı sarsılabilir düşebilir, yaptıklarını heba

edebilirdi. O bile şirkten masum değildir!

İbrahim, Sahib-i azm Peygamberlerin babası, insanlık

tarihinde putkıran ve şirk katili! Ömrünün son

merhalesinde, insanî gücünün zirvesinde, İlahî izzet ve

onurunun tepe noktasında, bir tek "evlat sevgisi" onu İblis uçurumunun kenarına sürüklemiştir!

Tevhidin en güçlü kahramanı, Allah'ın Peygamberlerinin

babası, yüz yıl İbrahim olarak yaşadıktan sonra, tepeden

tırnağa İlahî alâmet, iftihar ve yakîn elde ettikten sonra,

artık İblis'in perişan oyuncağı!

Senin için artık hiçbir yol kalmamıştır. Allah ve şeytan iki

yanında durmuşlar. Hangisini seçersin. İbrahim!?

İbrahim'in üzerinde hüccet tamamlanmıştır. Şüphe yok

ki mesaj, hak mesajdır. Kuşkusuz mesajdan şüpheye

düşmek şeytanîdir. Mesajdan şüphe İblisî bir şüphedir.

Yine de "mantıkî delil" getirebilir. Mantıkî delili de öyledir. Fakat vicdanı onu kuşatmış, emri altına almıştır.

Hakikatin aydınlığı, açıklığı ve sıcaklığını tutuşmuş ateş

parçası gibi fıtratının derinliklerinde bütün bir varlığıyla

hissetmekte, idrak etmektedir.

"Hakikat", aklî delillere muhtaç olmayacak kadar sarih, güçlü ve yakîndir. Hakikat adamı, hakikati tıpkı güneşin

parlaklığı gibi hisseder, kendi var oluşunu bulup idrak ettiği

gibi, Hakkın varlığını da vicdanında hisseder.

Hakperest insan hak bulucu bir koku alma duyusuna

sahiptir. Asla yanılmaz güçlü bir duyudur bu. Tıpkı bal

ansının, yüzlerce fersah mesafeden, binlerce dağ, tepe, ova,

karanlık tufan gibi engeller arasından, sayısız yollan, bozuk

dağ yollarını, görünmez kara ve deniz yollarını o yön bulucu

gizemli gücüyle aşarak kendi kovanını bulduğu gibi hakşinas

insan da aynı şekilde hakkın peşine düşer, geceler, tufanlar,

tuzaklar, komplolar, binlerce vesvese, başdöndürücü

hokkabazlık arasında hakkın yönünü teşhis eder. Tarihin hak

perestlerinin önderi olan İbrahim de o uzun ömrünü

hakperestlik içinde geçirmiş, hakk içinde hakkla büyümüş

olgunlaşıp pişmiş, meyve vermiştir. Böyle bir insan olan

İbrahim, peki nasıl olur da Hakk'ın hakk mesajını tanıyamaz ve

İblis'in vesvesesini teşhis edemez?

Her ne kadar dost onun için bir ateş yakmışsa da

düşmanın tutuşturduğu yangın ve alevden daha korkunç ve

daha yakıcı....!

Her ne kadar şimdi düşman, üzerindeki bu yangını soğutmaya, kırmızı güle dönüştürmeye çalışıyorsa da... Dostla düşmanın Hakla batılın ölçütü, seninle yaptıkları şeye göre değildir. Bu ikisinin başka bir ölçütü vardır, benim ve senin kar ve zararından daha öte bir şey .

İbrahim, artık ne yapması gerektiğini biliyor. Mesajın anlamını yakînen kavramıştır. Bilmektedir ki ta başından beri, o şüpheler şeytanın işiydi. Umutsuzluk içinde bir ömür boyu bekleyişten sonra bir evlada kavuşmuş olan bir babanın tarif edilemez aşkı, onu bilinçsizce, bu tür yorum ve tereddütlere sürüklüyordu. Bu yorum ve tereddütlerle kaçış yolu bulmak emelindeydi. Allah'ın karşısında durmaksızın ve haktan yüz çevirmeksiz, İsmail'i kendisi için koruyabilmenin yolu.... Fakat artık her şey açık ve aydın,

dert verici, ıstırap verici!

Vah vah, ne korkunç bir facia!

İbrahim, mesuldür, evet, bunu artık iyice anlamış vaziyettedir. Fakat bu sorumluluk bir baban tasavvur edemeyeceği kadar acı ve çetindir.

Üstelik de İbrahim gibi yalnız, yaşlı bir babanın tasavvur

edemeyeceği kadar....!

Hem de İsmail gibi biricik oğlunu kesme konusunda!

Keşke İsmail tarafından İbrahim boğazlansa, kurban edilseydi, ne kadar da kolay!

Ne kadar da zevk verici!

Fakat hayır, genç İsmail ölmeli ve yaşlı İbrahim hayatla kalmalı, tek başına üzgün ve yüreği dağlı...

Kanlı yaşlı ellerle!

İbrahim ne zaman mesajı düşünse, teslimiyetten başka bir bir şey aklına gelmez. Artık en küçük bir tereddütü yoktur. Mesaj, Allah'ın mesajı; çağrı, Allah'ın çağrısıdır.

İbrahim, evet tarihin bu büyük âsîsi, Allah karşısında tam bir teslimiyet içine girmiştir.

Ama ne zaman emrin ifasını, İsmail'inin kesilmesini düşünse, çaresizlik ve acz, onu öyle bir baskı altına almaktadır ki fanus gibi kendi üzerine katlanmaktadır.

Keder, temizlik ve peklik aynası olan açık benzini deri parçası gibi yakmakta, morartmakta ve soldurmaktadır.

Dağ gibi dert yükü altında kemiklerinin kırıldığını duyar gibidir.

Zaaf, çaresizlik ve korku sultasının, İbrahim'in bütün bir

vücudunu sardığını, derdin İbrahim'de neler yaptığını gören

İblis, onun içine hırs ve tama, atmaya çalışır. İblis'in işidir bu: Adem'in yeryüzüne inişinden beri Ademin çocuklarına

tuzak kurmakla meşgul olan kinci düşman İblis, nerede bir

insan kokusu alsa hemen orada bitiverir. Her kimde korku,

zaaf, tereddüd, ye's, haset, bencillik, şuursuzluk, hatta bir

şeye aşırı sevgi ve bağlılıktan bir eser görse he-

men harekete geçip işe koyulur. İblis için iyi şeyler bile

kötülük kaynağı olabilir, senin yolunun üzerine oturma

fırsatı bulup seni kendine çağırabilir. Sorumluluktan

uzaklaştırabilir, gönlündeki hak mesajın aydınlık ve açıklığını

karartıp bozabilir. İblis, evlat sevgisini bile kötüye

kullanabilir. *"Şüphesiz, mallarınız ve çocuklarınız birer fitnedir"* (Enfal, 28) Nedir fitne? "Deneme/deney ocağı"!

"Akîde yolunun şeddi"!

İsmail şimdi İbrahim'in tek aşkı,

İblis karşısında tek zaaf noktası...

Artık İsmail'e sahip olduğu için İbrahim'in yüreği

hoplamaktadır. Mesaj, hak mesajdır.

Fakat onun yüreğim "İsmail'e sahip olma" zevkinin yerini

"onu kaybetme" derdi doldurmuştur. Gam, öfkeli bir sırtlan gibi İbrahim'in canına çöreklenmiş, onu içten içe

kemirmektedir. Gam kokusu İblis'i mest etmekte, sevinçten

uçurmaktadır. Keder, insanoğlunu, İblis'in yağlı pençesi ve

keskin dişlerine lokma yapmaktadır.

İblis tekrar umutlandı, kederli İbrahim'in içine hırs ve

tama' atmanın gayretine düşürdü, İbrahim'in peşine düşerek

"şuurunun bilinçsiz" derinliklerinde gizlice aktı ve ikinci kez söylediği şeyi tekrarladı.

İblis'in mantığı her zaman birdir, aynı şeyin tekrarıdır.

Yüzlerce renk ve düzen olsa da:

— "Bu mesajı, rüyamda...."!

Fakat hayır yeter, yeter artık İbrahim!

İbrahim kararını verdi,

seçimini yaptı

İbrahim'in seçiminin hangisi olduğu belli.

Peki hangisi?

"Allah'a kulluğun mutlak özgürlüğünü"!

"İsmail'i kesmek"

İbrahim'i kendisine kulluğa çağıran son bağı!

Önce olayı çocuğa açmaya karar verdi.

Oğlunu çağırdı,

oğlu geldi.

Baba, "kurbanlığım" tepeden tırnağa süzdü!

İsmail, büyük kurban!

Şimdi Mina'da kayalık bir köşede, baba ve oğul başbaşa konuşmakta!...

Saçı-sakalına ak düşmüş, bir asırdan uzun bir ömrü acılarla geçirmiş bir baba

ve nazik, yeni açmış bir çocuk!

Yarımadanın göğü, ne desem, dünyanın göğü, bu manzarayı görmeye dayanamaz. Tarihin işitip de kaydetmeye gücü yoktur. Yeryüzünde baba ile oğul arasında böyle bir konuşma asla hayal bile edilemez.

Böyle samimi ve böylesine müthiş bir konuşma!

Baba, sanki hikayeyi anlatacak, ruhunun muzdarib ve acılı dalgalanmalarını oğluna açacak gücü kendinde bulamıyor.

Hatta ben seni kendi ellerimle kesmeye memur edildim diyerek konuyu dile getirmeye kadir değildir. Nihayet kalbini Allah'a açar, dişlerini sıkar ve şöyle der:

"İsmail, ben rüyada seni kestiğimi gördüm

"!

Bu kelimeleri ağzından öyle hızlı çıkarır ki konuşması

çabucak biter, kendisi bile duymaz, anlamaz. Konuşmasını bitirdi. Ve öylece sesiz kaldı, İsmail'e bakmaktan ürkmüş korkulu bakışlar ve müthiş çehreyle!

İsmail meseleyi anladı, babasının acıklı yüzüne yüreği yandı ve onu teselli etti:

— "Baba! Hakk'ın emrini yerine getirmede tereddüt etme, teslim ol. Beni de bu işte teslim olmuş bulacak ve İnşallah sabredenlerden olacağımı göreceksin."!

İbrahim bu sözler üzerine, hayret verici bir güç bulmuştu kendinde. Artık sadece hakperestlik gücüyle harekete geçen bir iradeye ve sadece mutlak özgürlüğe sahipti. Kesin kararlıkla ayağa kalktı. Bu kalkış öyle eritici, öyle çevik bir kalkıştı ki İblis'i hemen umutsuzluğa gark etti. Mutlak özgürlükten başka bir şey olmayan ve hakperestlik gücünün dışında başka hiç bir şeyin kımıldatamadığı bir iradeye sahip olan Tevhid delikanlısı İsmail de Hakka teslimi-

yette öyle yumuşak, öyle ram olmuştu ki adeta "sessiz ve çok sabırlı bir kurban"!

Baba bıçağı tuttu, keskinleştirmek için tarif edilemez bir güç ve hışımla taşa sürtüyordu. Hayatta en kıymetli gönül

bağına karşı babalık şefkatini böyle ortaya koyuyordu.

Çocuğuna gösterebildiği tek muhabbet buydu o anda.

Aşkın ruha bahşettiği güçle, önce kendini içte öldürdü,

kendi can damarını kesti ve içi kendinden boşalarak Allah'a

aşkla doldu.

Sadece Allah diye nefes alan bir canlı!

Sonra Allah'ın verdiği güçle *ayağa* kalktı. Rahat, sessiz ve itaatkar duran genç kurbanını kurban yerine götürdü.

Toprağa yatırdı ve çabucak altına aldı. Yanağını taşa koydu,

başından tutarak saçından bir tutam kadarını avucunun içine

aldı. Biraz geriye doğru çekti. Şah damarı dışarı çıktı.

Kendini Allah'a havale etti. Bıçağı kurbanının boğazına

dayadı ve bastırdı,

öfkeli bir bastırış, korkunç bir çabuklukla.

Yaşlı adamın bütün çabası henüz kendine gelmeden, göz

açmadan, görmeden "Onun her şeyi"nin bir anında işin

bitmesi ve kendisinin kurtulması içindi.

Fakat...

Ah! Bu bıçak!

Bu bıçak... kesmiyor!

İncitiyor...

Bu ne acımasız bir işkence böyle!

Bıçağı hışımla taşa vuruyor!

Yaralı bir aslan gibi kükrer, dertle, ıstırapla, hışımla

kendi üzerine kıvrılır adeta, korkar, babalığından dehşete

düşer. Şimşek gibi atılır, bıçağı kaptığıyla öylece itaatkar,

ram ve sakin bir şekilde duran hiç kımıldamayan kurbanının

üzerine ikinci kez hücuma geçer.

Bir de ne görsün:

bir koyun!

Ve bir mesaj

"Ey İbrahim! Allah İsmail'in boğazlanmasından

vazgeçmiş;

onun yerine kesmen için bu koyunu göndermiştir. Zira sen

buyruğu yerine getirdin"!

Allahü Ekber!

Demek Allah için insan kurban etmek yasak oluyordu.

Oysa geçmişte bu, yaygın bir dinî gelenek ve ibadetti.

İbrahim'in milletinde, insan yerine koyun kurban etmek

vardır!

Bundan daha da anlamlısı:

İbrahim'in İlahının diğer tanrılar gibi kana susamamış

olmasıdır. Aç olanlar, ete aç olanlar, Allah'ın kullarıdır!

Bundan daha manidar olanı;

Allah'ın başından itibaren İsmail'in kesilip kurban

edilmesini istememesiydi.

O istiyordu ki İbrahim, İsmail'in kurban edicisi olsun.

Öyle de oldu; ne yürekli bir insan

Artık İsmail'i katletmek boşunadır, saçmadır !

Allah başından beri İsmail'in Allah'ın kurbanı olmasını

istiyordu.

Öyle de oldu nitekim: ne kadar sabırlı bir insanmış.

Artık İsmail'in öldürülmesi beyhudedir!

Burada sözkonusu olan "Allah'ın ihtiyacı" değildir.

Her yerde sözkonusu olan "insanın ihtiyacı"dır.

Budur, hakîm, şefkatli, merhametli, insanı seven

Allah'ın "hikmeti".

O, İbrahim'i İsmail'ini kurban etmek gibi yüce bir

makama çıkarıyor,

İsmail'i kurban etmeksizin!

İsmail'i de "Allah'ın büyük kurbanı" olmak gibi üstün-

zirve bir dereceye yükseltiyor,

ona hiçbir zarar vermeden!

Çünkü bu dinin öyküsü, işkence, insanın kendine eziyet

etmesi, kan ve tanrıların kana susamışlığının öyküsü değil,

"insanın kemâli" nin öyküsüdür. İçgüdü zincirinden, dar egoizm zindanından kurtuluşun öyküsüdür. Ruhun yükselişi,

aşkın miracı ve beşeriyet

iradesinin mucizevî iktidarının; her bağ ve kayıttan, seni

"hakikat karşısında sorumlu bir insan" olarak esir ve aciz kılan tüm zincirlerden kurtuluşun öyküsüdür.

Ve nihayet, "şehadet'in yüce doruk noktasına erişmek,

tıpkı İsmail gibi.

Ve şehâdetten daha da öte, daha da yüce...

—Bu, beşeriyet sözlüğünde henüz adı olmayan bir şey—

İbrahim gibi!

Bu öykünün sonu nedir? Koyun kurban etmek.

Bu en büyük insanlık trajedisinde Allah'ın kendisi için

istediği şey nedir?

Bir kaç aç için koyun kesmek!

Ve şimdi sen, ey İbrahim gibi Mina'ya ulaşmış insan!

Kurbanlığını getirmiş olmalı, ta başından İsmail'ini Mina'da

kurban etmek için seçmiş olmalısın.

Senin İsmail'in kimdir? Nedir?

Kimsenin bilmesine gerek yok. Sen kendin bilmelisin ve

tabiî ki Allah

Senin İsmail'inin, çocuğun olması mümkündür. Bu, tek

evladın

olmaya da bilir. Çocuğun olabileceği gibi karın, kocan, işin,

şöhre

tin, şehvetin, gücün, iktidarın, mevkiin, makamın da

olabilir.

Senin gözünde, İbrahim'in gözünde İsmail'in sahip

olduğu yere sahip olan kimsenin veya şeyin ne olduğunu ben

bilmem tabiî ki!

Sorumluluğun gereğini yerine getirmene, hakikat için

çalışma

na engel olan, özgürlüğünü kısıtlayan, seni kendinle

başbaşa kal

maya, nefsinle, hevânla birlikte olmaya çağıran zevk bağı

olan, tıp

kı toplum zincirinin, senin sağlam yerini bağlaması gibi

yürümene

izin vermeyen, İsmail'ini koruman için İblis'le işbirliği yapan, hak

mesaja karşı kulağını sağırlaştıran, anlayışını, aklını bozan,

kalbini

çirkinleştiren, seni iman fermanı karşısında isyana, ağır ve zor so
rumluluk yükü altından kaçmaya yönelten.... seni koruyan ve kur
banını koruyan her şey ve herkes
!

Bunlar İsmail'in özellikleridir. Sen kendin onu, kendi yaşamında bul ve al, Allah'a yöneldiğin şu an Mina'da kurban et.

Koyunu, hemen ilk baştan seçme, bırak onu Allah seçsin ve İsmail'ini kesmek yerine sana takdir etsin, bağışlasın. Böylelikledir ki Allah kestiğin koyunu kurban olarak kabul eder.

İsmail yerine koyunu kesmek, "kurban kesmek" iken koyun olarak koyun kesmek, olsa olsa "kasap"lıktır!

Teslis Putları

Şimdi şunu sormak gerek Mina'daki üç putu tanıdın mı artık? İbrahim'e vesvese vermeye çalışan bu üç İblis sembolünü!

Acaba insan "kendi benliğinden sıyrılarak" mutlak özgürlük miracına kadar yükselebilir, İnsanı esaret altına

alan kayıt, bağ ve zincirlerden kurtulabilir, ilahî varlık

olabilir, "kendisi için" ve fakat "kendi asliyetinin dışında başka bir şekilde" (existence pour soi) -itibarî- "Allah için"

ve faat "kendi öz biçimiyle" (existence en soi-authentique) -

aslî-zatî- var olan İbrahimî varlık aşamasına yükselebilir, üç

aşamayı da geçebilir mi?

Acaba bu üç put, Hacc-ı Ekber'de, Arafat, Meş'ar ve

Mina'da sözkonusu olan üç müsbet seyir merhalesinin üç

menfî seyir merahalesi değil midir?

İlk taşlama Arafat'ın, orta taşlama Meş'ar'ın, son

taşlama Mina'nın karşıtı değil mi?

Artık düşünecek mecalim kalmadı. Burdan öteye aklım

ermiyor.

Fakat bu çerçevede ortaya çıkan şu soruya cevap

vermem gerekmektedir: İbrahim olma yolunun üzerinde

insana pusu kuran, onu İlahî risaletini yerine getirmekten

alıkoymaya çalışan üç aslî etken ve İblis'i güç, üç temel put,

tam olarak ne yapar?

Hakkın mesajını mesh eder, değiştirir, bozar ve tahrif

ederler.

İnsanı, en büyük zaaf noktası ve düşü yeri olan en güçlü

sevgi bağını kötüye kullanarak kemale doğru yürümek ve

Hakkın sorumluluğuna yerine getirmekten alıkoyar, felç

eder.

Bu üç putun sahip olduğu ve bizim onlara işaret eden

objektif misdakları bulmamıza yardım eden diğer bir

özellik şudur: Bu üç put üç müstakil puttur. Her birinin bir

adı, unvanı ve karargahı bu-

lunmaktadır. Fakat birbiriyle dayanışma içindedirler. Üçü

de bir çizgide seyretmektedirler. Üçü de sorumlu insanın ve

yoldaki insanın yolu başında pusuda beklemektedir.

Bunların hepsinden daha da önemlisi şudur: bu üç put

üç bağımsız varlığa sahip olmakla birlikte, bir tek varlığı

sembolize ederler : İblis'i

Bir "varlık", bir "vücut"turlar, ama aynı zamanda "üç tane"dirler; "üç vücut"turlar; ama aynı zamanda "bir"dirler!

Ne ilginç değil mi?! "Teslis"in bilimsel ve yaygın tanımı da budur! (Trinite): üç ilahlık!

Yahudilik'te: Phylion (filun) denilen üç Uknum.

Hristiyanlık'ta: Baba, Oğul, ve Ruhu'1-kuds!

Yunan'da: bir başta üç yüz.

Hint'de: Vişnu, yine bir başta üç sima.

Hinduizm'de: üç zatta menû: baş el, göğüs

Eski İran'da: üç âzer (ateş)de (Goşnesb, Estakhr ve Berzin mehr) Ahrumazda.

Ve başka bir yerde : Allah'ın vasıtası, Allah'ın gölgesi, Allah'ın ayeti.

Şirk nedir? Dünyevî bir din: bilimsel tarih felsefesinde doğru bir şekilde ifade edilmiştir ki şirk, toplumun alt yapısından doğan, mevcut düzeni izah edip meşrulaştıran, toplumun maddî temelleriyle uyumlu çatıyı teşkil eden ve nihayet halkın bilincini uyuşturan şey!

Bütün bunlar doğrudur, bunları söyleyenlerin anladıklarından daha doğru, ama şirk dini bağlamında...

Tevhid dini şirkin karşıtıdır ve şirkle aynı kaynak, öz ve fonksiyona sahip olması düşünelemez.

Tarihin savaşı, dine karşı dinin, şirke karşı Tevhidin savaşıdır.

Fakat şu da var ki Tevhid dinini dahi sosyal gerçekliğinde şirk dini haline getirmişlerdir. Tevhid örtüsü altına gizlenmiş şirk! Daha korkunç ve daha sürekli.

Hristiyanlığın teslisi, tevhid idi! Vişnu, Ahura vb. aynı ilah değil mi?

Ben inanıyorum ki bütün dinler tevhid üzereydiler.

Sosyal düzen tarihte şirke; tek toplum, tek ruhlu ve sınıfsız toplum, sınıflı ve gruplu toplumlara; tevhid şirke dönüşmüştür.

Adem'den geriye iki oğul kaldı, iki ademoğlu.

Hayvancılık yapan Habil'i, bol ekin ve arazisi olan kardeşi Kabil öldürdü. Kabil'in ölümünü kimse haber vermemiştir. Kabil ölmemiştir. Adem'in varisi olan Kabil, bir ğasıb idi, bir katil idi, kardeşinin katili, şehvetperest, mülk sahibi, Allah'a karşı asî ve Adem'in halefsiz halefi idi!

Tarihe egemen olan Ademoğulları, Kabiloğullarıdır.

Toplum gelişti; kurumlar, sistemler karmaşıklaştı, işbölümü, uzmanlık ve sınıflar ortaya çıktı. Kabil, evet egemen güç, belirleyici güç, hakkın ğasıbi, maddî herşeyin sahibi olan Kabil de üç ayrı yüzle ortaya çıktı. İlerleyen toplumda siyaset, ekonomi ve din üç boyutta belirdi ve Kabil, bu üç ayrı üsten her birine dayandı. Zor, zer ve zühd gibi üç kudreti ortaya çıkardı. İstibdad, istismar ve istihmar, kendilerini göstermekte gecikmediler. Tevhid, bu üç sembolü Firavn, Karun ve Bel'am-ı Bâura olarak isimlendirmektedir. Fakat şirk, üç boyutlu egemen düzendeki bu üç yeryüzü tanrısını dinle izah etmekte ve

gökteki üç tanrı ile tevil etmektedir.

Bu üçü, seni Allah'a kulluktan kendine kulluğa çağırır.

Ey İbrahim elbisesine bürünmüş insan!

Bunlar sana galip gelebilmek, başını bağlayabilmek,

cebini boşaltabilmek, aklını iğdiş edip karartabilmek için

seni "İsmailperestliğe" sürükler!

Vur ey Mina'ya gelmiş Hacı!

Sen ki İsmail'ini de kurban yerine getirmişsin.

Tıpkı İbrahim gibi üç çehre içindeki İblis'i taşla.

Ey büyük put kırıcının takipçisi, tevhid eri, üç putu da

kır.

Zilhicce'nin onuncu güneşinin doğusuyla birlikte

zaman, hücum anını ilan eder. Ümmetle aynı adımlarla

yürüyerek Meş'ar'dan hareket etmiş İhramlı toplulukla Mina

sınırından geç, taşlama geçidine hamle yap, ilk hamlede

sonuncusunu vur!

Gerçekten bu sonuncusu kimdir? Önce ona mı atmak

gerek?

Firavun mu?

Karun mu?

Bel'am-ı Bâura mı?

Bu üç put, bu üç Kabili gücün âbidesi, bu üç İblis sembolü, tevhid karşıtı şirk teslisidir.

Firavun'u vur; zira: "Hüküm ancak Allah'ındır".

Karun'u vur, zira: "Mal, Allah'ındır".

Bel'am-ı Bâura'yı vur, zira: "Din, büsbütün Allah'ındır".

Allah'ın tabiattaki temsilcisi, insanlardır, Allah'ın yeryüzündeki ailesi insanlardır. Yeryüzünün varisleri ise layık, salih kullarıdır.

Demek ki Allah'ın hükümeti, insanların elindedir. Öz kaynakların hepsi de insanların...

Allah'ın dininden bütünüyle sorumlu olanlar da insanlardır.

Bu üçünden hangisi Firavun ve despotizmdir, zûrperestliktir? Hangisi Karun ve mala tapıcılıktır, zerperestliktir ve hangisi Bel'âm-ı Bâura ve mollacılıktır?

Her İbrahimî aydın, sahip olduğu fikrî bakışaçısı ve sosyal mücadele yöntemiyle ve de sorumlu olduğu sosyal düzen temelinde, asıl dayanağı birinin üzerine koyar. Siyasî bir savaşçı ise sonuncuyu Firavun olarak kabul eder, daha çok da baskıcı, militarist ve faşist düzende...

Ekonomi faktörünün belirleyiciliğine inanan bir iktisatçı

mütefekkir, sonuncunun Karun olduğunu düşünür.

Cehaleti, fikrî donukluğu, bilinç ve gelişmeyi boğucu

etkeni, şirk dini veya bozulmuş şirk dini olarak gören;

beyinler, zihinler sarsılmadıkça hiç bir şeyin

sarsılmayacağına inanan mücahid fikirli aydın ise

sonuncusunun Bel'am-ı Bâura olduğunu var sayar.

Ben ilk Hacc'ımda, sonuncuyu Bel'am olarak kabul ettim

ve Bel'am niyetine taşladım. Kendi seçimimin Kur'an'a

uygun düştüğünü de gördüğümü belirtmeliyim. Kuran'ın

saldırısı daha ziyade nifak, şirk ve cehalete; itirazı ise

mollacılığadır:

"Onlar Allah'ı bırakıp da hahamlarını ve rahiplerini rabler edindiler..." (Tevbe, 31)

Ruhanilere, din adamlarına yönelik öfkeli acı ses :

"Onların durumu, koca koca kitaplar taşıyan eşeğin durumu gibidir." (Cuma, 5)

"Artık onun durumu üzerine varsan da dilini sarkıtıp soluyan

, terketsen de dilini sarkıtıp soluyan köpeğin durumu gibidir"

(A'raf, 176)

Allah'ın dışında mollaları, din adamlarını rabler

edinmişlerdir. Bu işe yaramaz mollalar, tıpkı kitap yüklü

eşek gibidirler. Münafık molla, üzerine varsan da havlayan,

terketsen de havlayan köpek gibidir...

Bana göre Kur'an'ın son sûresinde de bu, beyanın icazıyla, sözün İlahî güç ve güzelliğiyle ilginç bir şekilde vurgulanmaktadır. Sûre Peygamber'in şahsına hitab etmektedir. Kuran'ın sana verdiği bu sûre, böyle bir şahsiyete, en büyük İlahî risalet, beşerin en büyük kurtuluş, bilgi ve liderlik sorumluluğuna sahip olan Peygamber" e seslenerek şöyle diyor: Sen "şer"den emin değilsin. O halde Allah'a sığın!

Sûre, Allah'ı üç sıfatla tarif etmektedir :

"De ki sığınırım "insanların Rabbi"ne, "insanların Meliki"ne, "insanları İlahı'na!

Sözkonusu üç putun kendilerine tahsis ettikleri üç gücün, olumsuzlanması ve Allah'ın zatına ait olduklarının olumlulanması (Tevhid!).

Burada da görmekteyiz ki ilahi ve ruhanî güç sonda zikredilmiştir.

Peki Peygamber gibi bir şahıs, kimin şerrinden insanların Rabbi'ne, insanların Meliki'ne ve insanların İlahı'na (Mâlikiyet, Mülûkiyet, Rûhaniyet) sığınmalıdır? Hannâs'ın şerrinden. Hannâs kimdir? Kur'an, onu açık bir biçimde ortaya koymaktadır :

"İnsanların göğüslerine vesvese veren el-vesvâsi'1-

hannâs'ın şerrinden"!

Burada insanların sinelerine vesvese (düşünce, duygu ve

inanç) veren bir güçten söz edildiğini görebilmekteyiz.

Mina'da da sözkonusu olan, İbrahim'in sinesine vesvese

veren İblis'tir.

Demek ki sonuncusu, bu vesveseci hannâstır... Din

ticareti yapan alim kılıklı, ilim ticareti yapan bilgin ve hain

aydın! Kur"an, insanlık tarihinin ilk çatışmasız ve sınıfsız toplumunu ihtilaf ve ayrı-

lığa sürükleyen ilk zulüm, dalalet ve tefrika faktörünün,

kendilerini dinin ve din bilimlerinin sorumlu yetkilisi, şeri

ahkamın uygulayıcı yetkilisi olarak gören, ihtilafları

gidermek için geldiklerini, Hak yönetim ve hukukun istikrarı

için var olduklarını düşünenler olduğunu kabul eder.

Bunlar, evet dini ellerinde tutan din adamları; ihtilaf,

tefrika ve tezatları icad etmişlerdir; üstelik de dinî

fanatizm, dinî taassup ve fikrî ihtilaflar adına ve de

bilinçsizce değil, tersine bilinçli bir şekilde ve de tecavüz,

zulüm ve haset (bağy) kastıyla icat etmişlerdir!

"İnsanlar tek bir ümmetti" (Bakara, 213; Yunus, 19) İnsanlar, tek gruptu - hepbirlikte, birlik içinde, sınıfsız,

çatışmasız, tefrikasız bir toplum.

"Sonra Allah, müjdeleyici ve uyarıcılar olarak Peygamberler gönderdi ve ihtilafa düştükleri konularda insanlar arasında

hükmetmek için onlarla birlikte Kitabı hak ile gönderdi.

Kendilerine kitap verilenler, (kendilerine hak ile batılı ayırdedici) apaçık belgeler geldikten sonra aralarındaki bağy yüzünden

ihtilafa düştüler." (Bakara, 213)

Fakat bu "Hacc" benim gibi birinin anlama kapsamıyla

sınırlandırılamayacak kadar derin ve zengin bir olgudur.

Başka bir ifadeyle ben, "Hacc"in tamamını, bütün yönlerini kavrayacak kapasite de birisi değilim.

Her gidişimde Hacc'ı bütün yönleriyle anladığımı, sonraki

ziyaretimde artık bir tekrardan öteye geçmeyeceğini

sanırdım. Fakat bir sonraki ziyaretimde şaşırıp kalır, "önceki ziyaretimde Hacc'dan ne anlamışım ki" diye sormadan

edemezdim.

Ve sen ey benim okurum! Sen de sanıyorsun ki benim

Hacc hakkında söylediklerim, Hacc'ın bütün anlamını

kapsamaktadır veya Hacc'ın manası, burada söylediğim

şeylerden ibarettir. Oysa durum böyle değildir. Bu noktada

benim iddiam şudur: burada söylediklerim, benim Hacc'dan

anladıklarımdır. Sen de başka bir şekilde anlamaya çalış.

Zira bu pratik "menâsik" risalesi veya bir ilmihal kitabı değil, fikrî bir risaledir.

Bütünüyle normal bir zihnin imkan ve

kabiliyet sınırları içerisinde gösterilmiş bir çabadır. Bu,

rejisörü evrenin rejisörü olan bu simgesel mucizevârî

gösteriyi kendi çapında tahlil etme ve denizi, bir testiye

doldurma çabasıdır!

Bu nedenle Hacc'a her gidişimde önceki bilgi ve anlayışımı

tashih ettim, önceki yorumumu tekmil ettim ve yeni sırlar

keşfettim. Öncekine nispetle her şey olan ve fakat sonrakine

nispetle hiçbir şey olan Hacc bilgi ve anlayışıma yeni

noktalar, keşif ve gözlemler kattım!

Son Hacc yolculuğumda kendi kendime düşündüm:

Niçin Hacc rejisörünün kendisinin belirlemediği şeyi ben

belirleyeyim? Eğer tayin edilseydi, tayin edilmiş olurdu.

Acaba bu üçünün tayin edilmesi *bizzat,* bir tür tayin değil midir?

Zaten bu her üçü biri, biri de her üçü değil mi?

O halde bu üç putu birbirinden ayırmak, birbirinden

ayrılmaz bir bütün olan o üç "boyut" u ayırmayı zihne

getirmektedir. Bu üç putun hangisinin kimi sembolize

ettiğinin belirtilmesi, şunun için olabilir. Her putta diğer iki put gizil olarak mevcuttur. Öyleyse sen de her taşlamada

diğer iki putu taşlamaya da "niyet" et!

Belirleme ve ayırma, insanların kalıpsal zihninin, sabit kalıplar, monoton kurallar çıkaran ve adını sosyoloji, psikoloji, tarih felsefesi vb. koyan filozofların, bilginlerin zihninin bir sonucu olsa gerektir...

Hacc'ın yaratıcısı bilmektedir ki her kültürel dönemde, her medenî devirde, her tarihî aşamada, her sosyal düzende, her üretim alt-yapısı, sınıfsal doku, fikrî üst-yapı ve toplumsal ilişkilerde bu üç güçten biri, belirleyici güçtür ve diğer ikisinin de koruyucusudur. Sonuçta onu reddetmek, kurtuluş amili zafer ve Kurban Bayramı'nın kaynağıdır. O halde durma, hemen harekete geçerek Mina'da ukbâ (son) taşlama yerine git ve ilk saldırıda o gücü taş yağmuruna tut.

Kuşkusuz ileri kapitalist bir ülkeden gelen taş atıcı ile geri kalmış ortaçağ din toplumundan veya faşist bir sistem ve ferdî diktatörlük düzeninden gelen taş atıcının taşlamadaki niyetleri farklı olur. Gerçi üçü de birdir sonuçta; sonuncusu, birinci ve ikincisini de barındırmaktadır kendi içinde. Firavun, Karun için soymayı, talan etmeyi yasallaştırır, Bel'am şer'îleştirir. Karun, Bel'am düzenini altınla çalıştırır, Firavun ise zorla, güçle korur. Bel'am,

Firavun'un iktidarının temellerini gökyüzü tanrılarının omuzlarına koyar, Karun ise yeryüzü tanrılarının omuzlarına. Görüyoruz ki her biri kendi öz zatının doğurduğu diğer ikisini, diğer iki kardeşini, hemcinsini iki yanına alarak iki koluyla sıkıca tutmuştur.

Sen ey Hacı! Yeryüzünün neresinden, zamanın hangi çağından gelmişsen gel, toplumun arasındaki İbrahimî sorumluluğunun gerektirdiği hangi niyeti seçersen seç, sonuncuyu, her üçü niyetine vur. Çünkü İblis'i son aldatışında tard edince, önceki aldatışlarında doğal olarak alt etmiş olursun.

Zira insanoğlu daima son aldatmanın kurbanı olmaktadır.

Sonuncusunu vurdun mu? Yüzünden mi? Başından mı? İsabet etti mi? Yedi vuruş mu yaptın? Dünyanın yaratılış günleri sayısınca mı? Yedi gezegen sayısınca mı? Yedi gök sayısınca mı? Haftanın bütün günleri sayısınca mı? Zamanın şartlarına uygun cihadlar sayısınca mı? Dünya yaratılalı beri mi? Yani yaratışla başlayan savaş mı? Tabiatla, tabiatın yaratılışıyla uyumlu bir savaş mı yaptın?

Ne diyebilirim ki başka? Demek ki sayısız vuruş! Yani

mütemadiyen, durmaksızın, kesintisiz, sulhsuz, tavizsiz,

uzlaşmasız, "ateşkes"siz. Putla barışık, birlikte yaşamaya asla yanaşmadan! Yani ömrünün tamamını sürekli Mina'da

geçiriyorsun ve daima şeytan taşlamadasın.

Zira yedi, çokluk sayısıdır.

Sonuncusu düştü, Ey İbrahim! İblis, kararlı ve sebatkar

taş yağmurunun altında dize geldi, felç oldu.

Ve sen ey insan ! Ey Allah'ın yeryüzündeki halifesi, sen

de Allah gibi, İblis'i recm ettin, kovdun.

Sana secde etmekten kaçınan bu tek meleği, İbrahim

gibi bir güçle ayaklarının dibine yere serdin, özgürleştin,

İbrahim oldun! Ey İblis'in oyuncağı, puta tapan şimdi bütün

meleklerin secde ettiği varlık.

Şimdi artık İbrahim'in makamına erişmiş bulunmaktasın;

mesajı, çağrıyı işitmeksizin, buyruğu ayırdetmekte, son

savaş cephesinden zaferle dönmektesin. Son putu kırınca

"aşk yolunda kendi İsmail'ini kesme" makamına eriştin.

Artık hakperestlikte İsmail'ini de kurban edebilirsin.

"Ukbâ Taşlama"sından fatih olarak dönersin; aşka gönül koyup Hakk'ın özgür kulu olarak kurbana yönelirsin, kararlı

adımlarla İb-

rahim'in ayak izlerini takip edersin, bir elinde hayatının

İsmail'i, diğer elinde iman bıçağın. Kurban kesme yerine varır, İsmail'i yere yatırırsın.

Kararlı ayaklarının önüne

Hakkı gören gözlerinin önünde

Dişini sıkar, Allah'a gönül bağlarsın.

Ey büsbütün "hak' olmuş, ey Mina'ya gelmiş insan! Bıçağı İsmail'inin gırtlağına daya!

Ve ..

... Bir koyunu kurban et.

Zira İbrahim'in Rabbi, kana susamış değildir. Senin İsmail'ine muhtaç da değildir.

Allah bizzat, senin İsmail'inin fidyesini öder.

Bütün bunlar seni çekebilmek içindi buraya,

evinin kara sıkıntısından! Ey Iblis'in üç gölgesinin kurbanı!

Mina'nın kızıl kurban yerine, Ey Tevhid put kıranı!

Şimdi sen ki Allah yolunda İsmail'in boğazına bıçak dayadın.

İsmail'i öldürmek için Mina'ya geldin. Fakat ellerin, İblis'in kanına bulandı. İsmail'in de iftihar dolu olarak yanında durmakta.

"İsmail'i kesme"de "İblis'i taşlama"ya erişiyorsun. İnsan, ancak İsmail'inin bağından kurtulmakla İblis'i dize

getirebilir, aksi taktirde olay tersine döner. "İsmail

heyacanı" içinde olduğu müddetçe, İblis "akabe"de iş

başında, dimdik ayaktadır.

Ne ilginç bir şey! Bu dağlarda insana ne dersler

öğretiyorlar!

Şimdi İbrahim olmuşsun artık, İblis'i yere yatırmışmısın.

İsmail'ini kurban yerinden götür. Kesip kurban etmen

gereken, İsmail değil, İsmail bağı idi, Iblis'in oyuncağı İsmail bağı. İsmail'in kendisi, Allah'ın mahbubu, atiyyesidir. İsmail'i sana Allah bağışladı. Şimdi onun fidyesini ödeyen de

Allah'dır.

İsmail'ini kurban yerinden alıp götür, Mina cephesinden

birlikte dönün. "Haram ülke", "haram zaman" ve "haram toplum"u inşa etmek, Allah'ın pak ve emin harîmini

insanlara "Özgür Ev"in binasını, emniyet, özgürlük, eşitlik, birliktelik ve aşk sığınağını kurmak için İbrahimî tevhid

misyonunu omuzlanarak Allah'ın miadgahından halkın içine

gelin!

Bayram

Şimdi her şey sona erdi. Hacc bitti. Nerede? Mina'da!

İlginç! Mekke'nin arkasında! Mina, Mekke ile sınırdır,

Mekke'nin banliyosudur, Ka'be'ye bir kaç adımlık yerde!

Hacc niçin Ka'be'ye varmadan son buldu?

Niçin Mekke'de, Mescid-i Haram'da, Ka'be'de değil?

Niçin Mina'da?

Bu sırrı anlaman gerek. Bütün Hacc sırlarını idrak etmeli, yaptığını düşünmelisin.

Uzlete çekilerek, yalnızlığa gark olarak değil, toplum içinde, toplulukla birlikte düşünmelisin. Hacc'ın dayanağı, topluluktadır. Burası Allah, İbrahim, Muhammed ve insanların miâdgâhıdır.

Yeryüzünün bütün noktalarından buraya gelmiş olan insanlar, farklı renklere sahip insanlar, farklı milletler, farklı diller, farklı ülke ve düzenler...

Ama hepsi aynı kültür, aynı iman, aynı tarih, aynı ülkü ve aynı aşka sahip!

Her grup, bir milletin resmî değil, özgür ve doğal temsilcisi...

Samimi halk arasından çıkmış insanlar, sokak, pazar, mezraa ve

okul insanları. Sınıf, meslek, soy sop, ilim, servet, nam ve şan gi

bi bağlayıcı hiç bir kayıt yok...

Güçlü olmak Hacca gitmeye gücü yetmek, zengin olmak, servet sahibi olmak demek değildir. Hacc, servete zenginliğe düşen bir vergi değil, bir vazifedir, namaz gibi bir görev. Her görevi ifa etmeye güç yetirmek gibi, Hacc'ı yerine getirmeye güç getirmek de aklî bir şarttır!

Burada bütün milletlerin gerçek temsilcileri kendilerine özgü ve ortak dertlerle bir araya gelip toplanırlar.

Bayramdan Sonra İki Gün Vakfe

İdeoloji için oturdun,

ve amel için oturdun.

Bugün Zilhicce'nin onu. Kurban Bayramı, Hacc sona erdi. Fakat yarın, Zilhicce'nin onbirinci günü ve öbür gün, yani Zilhicce'nin on ikinci günü de çaresiz Mina'da kalırsın. Onüçünü de Mina'da geçirebilirsin, tercih senin. Bu üç günde Mina bölgesinden çıkmak yasak! Ka'be'yi tavaf için bile geceleyin dışarı çıkmaya hakkın yok. Niçin? Çünkü şeytan taşlama bitmiş, Kurban ifa edilmiş, ihramdan çıkılmış, Bayram töreni yapılmış, bütün İhram yasaklan kaldırılmıştır.

Peki öyleyse niçin bir milyondan fazla insanın, şehrin

dışında, bu kuru vadide üç gün kalması gerek?

Oturalım da Hacc'ı düşünelim diye mi?

Yaptıklarımızı ortaya koymalı, düşünüp idrak etmeliyiz.

Oturalım da dünyanın dört bir yanından gelerek burada toplanmış, aynı aşk ve aynı imanla yoğrulmuş olan fikirdaşlarımızla, dert ortaklarımızla, yoldaşlarımızla, dert, acı, ihtiyaç, sıkıntı, güçlük ve ülkülerimizi orta yere serip konuşalım. Müslüman ülkelerin bilginleri, dünyanın bütün kıtalarından gelmiş sorumlu aydınlar, ülkelerinde sömürü, zulüm, fakirlik, cehalet, hurafe, nifak ve fesatla mücadele halinde olan müslüman mücahidler birbirleriyle tanışmalı, söyleşmeli, birbirlerinden yardım istemelidirler. Dünya müslümanları kendi çağlarındaki İslam dünyasını ve İslam'ı incelemeli, süper güçlerin ve onların yerli işbirlikçilerinin tehlike, tuzak, komplo ve düşmanlıklarım ortaya koymalı, çözüm yolu aramalıdırlar. "Ümmet"! tehdid eden, bölücü, tefrika çıkarıcı çabalarla, kör taassuplarla, kara yoğun propaganda dalgalarıyla, cehaletperver hurafeciliklerle, kinci tohumlamalarla, fırkacı ruhla, bidatçilikle, sapma eğilimleriyle, mezhepçilikle, kültür-zedelikle, kısaca yüzlerce hastalıkla, ortak bir evrensel mücadele planı

ortaya koymalıdırlar İslamî hedefleri ve insanî idealleri,

gerek müslüman ülkelerde, gerekse faşist veya diğer *bağnaz*,

siyasî ve dinî rejimlerde esaret ve işkence altında bulunan azınlıkların kurtuluşunu gerçekleştirme yolunda, birliktelik

ruhu oluşturmalı, anlayış, fikir ve duygu birliği ruhu icad

edilmeli, ortak düşmana karşı saflar birleştirilip

sağlamlaştırılmalı ve de İslam mezheplerinin ihtilaf ettikleri

ilmî, fikrî ve fıkhî meseleleri ortaya koyarak sözkonusu

ihtilafları azaltma yolunda çalışmalı, mezhepler arasındaki

mesafeler azaltılmalı, mezheplerin birbirlerini doğru ve tam

tanımaları için çaba harcanmalı, farklı teori ve ba-

kışların serbestçe tartışılması, konuşulması ve incelenmesi

yoluyla, inanç ve görüşlerin buluşma aydınlığında hakikati

aramalı ve İslam'ın ilk kaynağına giden yolu bulmaya

çalışmalıdır.

Mekke'nin dışında, Mina'da, dünyanın yaklaşık bir

milyon müslüman temsilcisinin üç gün zorunlu duruşu...

Evet bu dağlık vadide üç günlük bekleyiş. Bu vadide ne

görmeye değer bir yer, ne yapacak bir iş, ne alışveriş

yapacak bir pazar veya çarşı, ne ferahlamak için bir gezi

yeri, ne yaşam için bayındır bir yer var! Hiçbir şey yok yani!

Nitekim Peygamberin buyruğuyla burada ev yapmak da yasak.46

Bu süre Hacc, zarfında herkesi ferdî hayatın bağ ve zincirlerinden kurtarmış, İbrahim'in güçlü ruhunun, onun rolünü ifa eden kimselerin şahsiyetine hululü ise korku, heves ve zaafları ruhlardan silip atarak düşünce ve duygulara itikadî sorumluluk ve fedakarlık gücünü katmıştır.

Bu esnada Haccın bitişi, gönülleri tevfik ve inayetle doldurmuş, İhram, Mikatı, Tavaf, Sa'y, Arafat, Meş'ar, Mina, şeytan taşlama, Kurban ve Bayram, canları iman ve aşk ateşiyle tutuşturmuş; hayatta dağılmış, yıkılmış, yüzlerce ihtiyaç, dağdağa ve iştigalin pençesi altında ezilip parçalanmış olan herkesi ihlas ve imanla bütünleştirmiştir.

Böyle bir zeminde,

böyle bir zamanda,

dünyanın her köşesinden gelmiş olan bir milyonu aşkın müslüman insan, birbirini ve birlikte düşünmeden Haccı bitirmemeli, yeryüzüne dağılmamalı, ferdî ve toplumsal hayatının kailesi içinde boğulup kalmamalıdırlar.

Çünkü Hacc, birlikte Mikat'tan Mina'ya gelmektir.

Arafat, Meş'ar ve Mina durağı daima vardır; fakat her

zaman Hacc yoktur.

Bu günlerin dışında yılın diğer günlerinde gelirsen,

boşuna gelmişsin demektir. Bugün burada Allah'la dopdolu

bir havayı solursun. Yarın halk gittiğinde, burası da

yeryüzünün diğer yerleri gibi bir yer, tek özelliği susuzluk

ve bayındırsızlık olan bir yer olur.

Seni buraya şunu öğretmek için getirdiler: Halktan uzak,

cennet aramak ruhbanca çirkin bir bencilliktir, veresiye bir

maddiyattır, "peşin maddiyat" tan daha da kötü bir şeye değer vermektir!
Arzusuna düşkünlüğü ve işkembesini

doldurmayı ölümden sonrasına bırakan tamahkar bir

tüccarın ruhu! Peşini bırakıp veresiyeyi kabul eden ahmakça

bir burjuvazi!

Zahid de maddeci gibi egoisttir. Maddeci tekniği araç

olarak kabul eder, zâhid ise dini. Maddece ilmi kendi zevk

aracı kılar, zahid ise Allah'ı. İkisi de aynı tür cenneti

isterler. Maddeci bu dünyada, zahid ise öteki dünyada bir

cennet!

Fakat İbrahim ve Muhammed'in İslam'ı bize öğretmiştir ki

"Allah" böyle "egoist-kendine tapan mukaddes" ten nefret eder. Bir gününü,
halkın işinden gafil olarak geçiren,

toplumun yazgısı için sadece "düşünüp" kafa yormayan

değil, aynı zamanda "çaba harcamayan" kişi yalnızca

günahkar değil, müslüman da değildir!47

Hacc'ı tamamlayıp İbrahimî zirveye, "İsmail'ini kurban

etme" derecesine çıktın.

Evet öyle; Fakat bu işin bittiği anlamına gelmez, henüz

başlasın. Bütün bunlar, "kendine hizmet" ten "halka hizmet"

e erişmen içindi.

Ancak bu noktada aslolan "nan" (ekmek)dan "nam" için değil "Allah" için vazgeçmektir.

Bu yüzden şöyle demişlerdir: O "mevsim"de gel ki

"toplum"la, "cemaat'la birlikte gelmiş olasın. Harem'e tek başına gidebileceğin bir yola sahip değilsin.

Şimdi Hacc'ın sonunda, bütün İbrahimler son İblisi

karargahı yerle bir ettikten, en değerli egoizm bağını

kestikten, toplu zafer kutlamasını yaptıktan sonra... Ey

kendilerini Mina'ya ulaştırmayı "başarabilmiş" bütün

insanlar!

Dağılmadan, hatta "Allah'ın Evi"ne gitmeden önce, iki

büyük İbrahimî risaletinizi bu iki günde ifa edin:

1- Herkesi kuşatıcı fikrî, ilmî serbest bir seminer.

2- Büyük uluslararası sosyal bir kongre

Bu iki gün, Hacc'ın "sonuçlarını alma"ya özgüdür. Kongre yapılmalıdır bu günlerde. Kapalı kapılar ardında bir

salonda değil,

açık dağlık bir alanda yapılan bir kongre. Alçak çatılar

altında değil, yüksek gökyüzü altında, kapısız, duvarsız,

kayıtsız, şartsız, teşrif atsız, protokolsüz bir kongre....

Başbakanların, devlet başkanlarının, resmî temsilcilerin,

politikacıların, diplomatların, siyasî liderlerin, parti genel

başkanlarının, parti genel sekreterlerinin, kabine

üyelerinin, üniversite profesörlerinin, ruhanî ulemanın,

seçkin aydınların, ekonomik makamların, sosyal

şahsiyetlerin, itibarlı seçkin insanların vb., oluşturduğu bir

kongre değil...

"Bizzat halkın, insanların" oluşturduğu bir kongre!

"İnsanlar içinde Hacc'ı ilan et, gerek yaya, gerek uzak

yollardan gelen yorgun develer üzerinde sana gelsinler"

(Hac, 27), evet "bizzat insanlar"!

Aime Cesaire'nin ifadesiyle : "Hiç kimse halkın kayyimi

olma ve halk adına konuşma hakkına sahip değildir"!

Schandel'in deyişiyle: "Halkın *bizzat* bulunmadığı yerde halktan söz etmek, halk adına konuşmak, ancak hayasızlığın

getirebileceği koskoca bir yalandır. Zira halk adına

konuşmaya, halkın yerine karar vermeye sadece ve sadece

Allah'ın hakkı vardır. Yeryüzünde Allah'ın halifesi olmaya da

sadece halkın hakkı vardır."!

Bu yüzdendir ki, Allah'ın düzenlediği "Mina Kongresi"ne halk, aracısız, referanssız katılır.

Allah, her yıl mevsiminde tüm dünya halklarını bu

kongreye davet ederek, İsmail'in kurban yeri Akabe

cephesinden dönüşte iştirak etmelerini, Allah'ın

huzurunda, İbrahim'le ahidlerini yenilemelerini, Allah'ın

huzurunda, İbrahim'le ahidlerini yenilemelerini, imanın ve

"Tevhid" düzenini yeryüzünde yerleştirme, zamanın

putlarını yerle bir etme ve dünyada "Haram Şehri" kurma yolunda birbirleriyle sözleşme yapmalarını, insanlık

tarihindeki

İbrahimî risaletin sonuncusu olan ve

Peygamberlerin risaletini devam ettirme görevini toplumun

sorumlu, bilgili aydınlarının omuzlarına yüklemiş bulunan

Muhammed'in takipçileri olarak "Şehid Ümmet" i Tevhid

çatısı altında inşa etme misyonunu, "hikmet", "imamet" ve

"adalet'i insan hayatına, buraya, Allah'la insanların/halkın buluş-

ma yeri olan bu aşk, cihad ve şehadet ülkesine hakim kılma

sorumluluğunu üstlenmelerini, bir "ümmet" olarak,

insanların yaşamında, "güzellikler"e davet ve "çirkin"lerle mücadele sorumluluğunu taahhüd etmelerini, "Kitab ve

silah" Peygamberinin çağrısına uyarak, "düşmana karşı

acımasız, birbirlerine karşı merhametli" cephesini tüm

dünyada iyice belirginleştirmelerini istemektedir.

Tüm dünya müslümanları her yıl, kan, toprak, coğrafya

ve siyasi düzenlerinin kapalı sınırlarının dışına çıkar; bu

açık dağlık alanda, gök kubbe altında, hep birlikte özgürce

düşünmek, konuşmak, meseleleri, gündeme getirmek,

çözüm aramak, dünyadaki bütün fikirdaşlarından yardım

istemek için özgür Mina Kongresi'ne katılırlar!

Bu, fikrî, ilmî bir oturum... ama akademik ortam ve

anfilerde, bilimsel üniversite mahfillerinde, bilginlerle

uzmanlara özgü kapalı yerlerde yapılan bir oturum değil, bu

oturum. Bir kaç günlük bir seminer, fikrî bir seminer,

ideolojik bir seminer. Bu seminer herkese açıktır. Evet

herkes, üniversite hocası, fabrika işçisi, büyük din adamı,

meşhur kişi, isimsiz köylü , övünçsüz çiftçi... kısaca buraya

gelen herkes Mina Kongresi'ne iştirak etme, Kongre'de

konuşma ve görüş belirtme hakkına sahiptir.

Burada tüm işaret, alâmet, derece, rütbe, mevki,

makam, renk ve mesafeler Mika t'ta atılmıştır.

Burada herkes yek vücuttur, yani herkes insandır!

Herkes aynı sıfata sahiptir, yani herkes Hacıdır!

Sözün özü budur!

İnsan için İbrahimleşmekten daha üstün bir makam

yoktur.

Ve burada herkes İbrahim rolüne bürünmüştür.

Şimdi Hacc'ın sonunda hemen dağılıp ülke, şehir ve

evinize dönmeyin. Kurban Bayramı'ndan sonra iki gün daha

kalın; düşünün ve birlikte oturun, birlikte düşünerek her

zaman ve her yerde şu soruya cevap arayın:

Toplumda

"ne yapmak gerek?"

Bundan daha çok da birlikte oturup şu soruyu düşünün

:

Hacc'da

"ne yaptınız?"

Genel Bir Bakış

Gelin, "sonuca ulaşma"ya çalışalım; zira yaptıklarımızın ne olduğunu, bütün bunların ne gibi anlamlar ifade

ettiğini, bu sırların ne olduğunu anlamamız gerek.

Tasavvuf, -Arafat ve Meş'ar'a uğramadan- Mina'dan başlar ve Mina'da kalır. Felsefe Meş'ar'a kadar gelir, ama Mina'ya ulaşmaz. Medeniyet, Meş'ar ve Mina'sız, Arafat'ta sakindir. İslam Arafat'tan başlar, Meş'ar'a uğrar, oradan sorumlu, hamleci bir geçiş yaptıktan sonra Mina'ya, ideal ve aşk aşamasına varır!

Hayret ki aşk ülkesi Mina'da hem Allah, hem de İblis var! Burada senden, senin hayat serüveninden söz ediyorlar, dünyadan değil. Evrende sadece var olan Allah vardır. Evrene Tevhid egemendir! Evet orada, içinde Allah ve İblis'in yuva kurduğu insandır konuşulup gündeme getirilen; düalizm tabiatta değil, insandadır. Mina, senin iman ve aşk ülkendir, kaderindir. Orada içindeki İsmail'inin başında Allah'la İblis savaşmaktadır! Mina, senin arzularının ülkesidir!

Ne kadar şaşırtıcı: "Zafer" günü, "kan bayramı", "çocuğun doğuş şenliği" yerine "çocuğun şehadet" töreni! "Kurban Bayramı"!

Bu millete; bu milletin gelenek, tarih ve övünç kaynaklarına bir bak!

Kan, soy-sop ve toprak milleti değil.

Akide ve cihad milletidir o!

Tevhid ümmeti!

Kullar ki insanın özgürlük misyonunu -Adem'den Âhir

zamana kadar- omuzlarına almış, özgürlük savaşının

sınırlarını

fıtratlarının derinliklerine kadar

genişletmişlerdir. Kullar ki "cihad meydanı" nı "Bedir"den

"Mina"ya kadar uzatmışlardır.

Kullar... "özgürlüğün", "hürriyet"in manasını böyle zirve noktasında anlayan kullar", özgürlüğü, sadece Firavun'dan

kurtulmak değil, İsmail'den de kurtulmak, sadece

düşmandan değil, kendinden de kurtulmak olarak anlayan

kullar!

Bayram Sonrası Taşlama

İlk gün, birinci hamlede son puta saldırdın ve sonra

İsmail'inin kurban yerine yöneldin,

İhramdan çıktın; fatih olarak çıktın, sevinçle bayram

yaptın!

Şimdi ikinci gündeyiz: şeytan taşlamaksın, yalnız her

üçü putu da!

Bu kez sırayla : ilk önce birinci putu, ikinci olarak

ortadaki putu ve üçüncü olarak son putu...

Üçüncü gün dahi her üç putu da sırayla taşlamalısın.

Dördüncü gün Mina'da kalabilirsin de gidebilirsin de.

Eğer kalmayı tercih edersen önceki iki gün gibi üç putu

taşlaman

ve eğer gidersen, geride kalan silahı, Mina cephesinde,

toprağın altında bir yere gizlemen gerekecek!

Emirdir!

Bayram sonrası "teşrik günleri" ni48, şeytan taşlayarak geçirmek için Mina'da durmalısın.

Bu ne demek?

Zilhicce'nin onunda İbrahimî kurb makamına eriştim,

İsmail'in fedakarlık ve özveri gücünü elde ettim. İlk günün

ilk hamlesinde İblis'in son üssünü yerle bir ettim, kurban

kestim, İhramdan çıktım. Savaş, zaferle sonuçlandı. Bunu

kutladım. Mina fethinden sonra hâlâ niçin savaş? Düşmanın

son kalesi düştükten sonra hâlâ niçin taşlamaya devam?

Derstir bu!

Cansız yere serilmiş olan şeytanın, tekrar canlanıp ayağa

kalkabileceğini asla unutma!

Nitekim devrim, zaferden sonra da daima yok olma

tehlikesiyle, "karşı- devrim" (zıdd-ı inkilâb) tehlikesiyle karşı karşıya kalır.

Başı ezilmiş yılanlar, fethin sıcak günlerinde, şenlik gafleti

ve iktidar gururuna kapılındığı günlerde tekrar renk

değiştirip ortaya çıkarlar.

Dost kisvesine bürünür, içerden hançerlerler. Devrimin

bütün getirilerini gasbeder, mücahidlerin mirasını yer ve

şehitlerin taziye ağıtlarını okurlar!

Zafer, seni rehavete, rahatlığa sürüklemesin. Elinde

tuttuğun Mina dizginini sıkı tut, silahını elinden bırakma.

Zira İblis'i kapıdan kovsan, pencereden girer, dışarıda ezsen,

içerde meydana çıkar, savaşta güçsüz bıraksan, barışta güç

kazanır. Sen onu Mina'da yok etsen, o seni "ben"de yok eder... Ne desem, nasıl anlatsam ki? İzah edebiliyor muyum

acaba? "Vesvâs"ın binlerce örtüsü, binlerce görüntüsü

vardır. Kara "küfür" elbisesini üzerinden çıkarıp atsan, yeşil

"din" hırkasını giyer, "şirk" çehresini ortaya çıkarıp rezil rüsvâ etsen, "tevhid" örtüsüne bürünür. Puthaneyi başına yıksan, Mihrab'ta yuva kurar, Bedir'de kanını döksen,

Kerbalâ'da intikam alır; Hendek'te kılıç yese, Küfe

Mescidi'nde cevap verir; Uhud'da Hübel putunu elinden

alsan, Sıffîn'de Allah'ın Kitabı Kur'an'ı el üstünde tutar,

karşına çıkar!

Sen ey saf dil savaşçı, düşüncesiz ve aydın adam!

Sen sanıyor musun ki Zilhicce'nin onuncu günü "akabe"

meydanında düşman karargahını yerle bir edip zafer

kazanmakla, iş bitmiş, görev tamamlanmış olur, savaş

elbisesini çıkarıp, barış elbisesini giyinebilir, koku sürünüp

süslenebilir, zafer kutlamaları yapabilirsin; artık cihad

tamamlanmış, artık tehlikenin kökü kazınmıştır; gerçekten

Mina sahnesini terkedebilir ve serbestçe "Allah'ın Evi" ne girebilir, umutla, gönülden ziyaret ve ibadetinle meşgul

olabilir veya fatih olarak "kendi evi"ne dönebilir, kendi iş

ve aşınla "meşgul olabilirsin". Gerçekten böyle bir zanna kapılabilir misin?....!

Ey İbrahimî mücahid! Unutma ki Zilhicce'nin onuncu

günü, "Fetih Bayramı" değil "Kurban Bayramı"dır! İsmail'i kesip öldürmek, Hacc'ın sonu değil, başlangıcıdır. Tevhid

ordusu aşk ülkesine varmıştır. Tevhid ordusu, idealini

gerçekleştirme yolunda İblis'in

direniş üssünü yerle bir etmiş, Mina'da galip gelmiştir.

Fakat ey Tevhid mücâhidleri! İbrahimî devrim zaferinden

sonra silahı yere koymayın, şımarıp muzafferce yiyip

içmelerle oyalanmayın. Yenilmiş olan düşmanın dirilme

tehlikesi hâlâ mevcuttur. İblis'in üç karargahı düşmüş, fakat

ayakları üzerinde dikilmekte, Mina toprağında kökleri

bulunmaktadır. Fetih ve Kurban Bayramından sonra hamasî ruhu, her an hazır olma durumunu ve cihad halini korumalı, tam bir uyanıklık, zeka ve bilince sahip olmalı, Meş'ar'dan saldırıp Mina'da zafer kazanmış olan, belirlelenmiş düzenli bir program çerçevesinde disiplinli bir şekilde hareket eden bütün askerlerle işbirliği yaparak İblis'in üs ve kalelerini düzlemeli, yerle bir etmeli, kurşun yağmuruna tutup ayaklarınızın altına almalı, kökünü kazımalısınız. Devrim hâlâ tehlike içindedir. Muzaffer bir devrim dahi tehlikededir.!

En büyük fetih ve zaferinle bile gurura kapılma!

Çünkü İbrahim'leştikten sonra da tehlike içindesin!

İsmail'ini kestikten sonra dahi tehlikedesin!

Zira İblis yedi renkli, yetmiş tuzaklı bir düşmandır!

Dün seni aldatmak için İsmail'in hayatını bahane ederken bugün İsmail'i boğazlamanı, senin gurur kaynağın yapabilir!

Öyleyse mütemadiyen "şeytan taşlama" halinde ol.

Mina ülkesinde olduğun sürece her üç putu da ez!

Çünkü Mina, senin "iman" ülkendir, "aşk" toprağındır; bütün arzularının, bütün temennilerinin merkezidir;

iftiharlarının, zaferlerinin cephesi, son hicret durağındır.

Haccın; en yüksek kemal kalen; "hayatının ideali, ideal

hayatın"...

Tevhid'in baş menzili ve ne ilginçtir ki düşmanlarının, üç

şirk tağutunun en korkunç tuzak yeri!

Sen Mina'ya vardın. O halde hep Mina'dasın artık.

Anlatabiliyor muyum? Mina da hep sendedir tabi ki.

Ve Mina, her zaman tehike içindedir.

Tağut, hep azgındır; öyleyse Kurban Bayramı'ndan sonra

da taşlamaya devam et. Mina'da olduğun sürece her gün üç

putu da ez.

Bu demektir ki hayatını hep "cihad" içinde tutmalısın.

Yani cihad sadece seni hükümete, egemenliğe

eriştirmenin kestirme yolu değildir.

Yani cihad sadece iktidar elde etme aracı değildir.

Yani hasmına gelip gelmekle cihadın sona ermez.

Yani "Kurban Bayramı'nı yap, ama "Fetih/Zafer

Bayramı"nı yapma.

Yani İhramını çıkar, ama şeytan taşlamayı bırakma.

Yani *Zafer* "bir günde" kazanılabilir, ancak kendini muzaffer addedersen, birden bire onu kaybedersin.

Yani hasım yenmek için sadece "bir atış", yok etmek için ise "yedi atış"!

Düşman kalesinin düşüşü, "yedi darbe"yle, düşmanın

kökünün kuruması "yetmiş darbe"yle

Yani Meş'ar'da topladığın silahı taksim et. Kaç kurşun var?

Yetmiş kurşun! Hayret! Yine yedi ve yetmiş.

İlk günün bir hamlesi son puta, sonraki üç gün, her gün

sırayla üç puta üçer hamle, her hamle yedi atış ve toplam

yetmiş atış. "On hamle"de yeter sayı tamam. Fakat üç son hamle son güne, Zilhicce'nin on üçüncü gününe, "Vakfe"nin dördüncü gününe mahsustur. İlk gün, yani Zilhicce'nin

onuncu günü elde ettiğin zaferden sonra da mecburen iki

gün daha kalmalı ve savaşmaksın; fetihten sonra savaşı

devam ettirip üçlü karargahları, sırayla tek tek ezmelisin.

Dördüncü gün, seçimini kendin yapmalısın. Eğer Mina'da

işin bitmemişse, eğer hâlâ tehlike hissediyorsan, kalabilirsin.

Eğer kalırsan savaşmalı; tıpkı iki gün önceki gibi her üç üsse

sırayla üç hamle yapmalısın. Dolayısıyla savaş için

Meş'ar'dan beraberinde "yetmiş kurşun" getirmeli ve

emrolunduğun şeyi yaparak savaşta mecburen üç üsse "yedi

kez" hamle yapmalısın. Bu yüzdendir ki topladığın silahı

taksim edip l/7'sini zafer kazanmak, galip gelmek için

kullanmalı, 6/7'sini ise savaşa devam etmek, zafer sonrası

mücadeleyi sürdürmek için kullanmalısın! Böyle yapmalısın

ki bütün hareketlerin yazgısı, bütün devrimlerin meş'um

sonu tekrarlanmasın, İslam'ın tarihteki yazgısı tekrar

gelmesin ve Mekke Fethinden son-

ra "Ebû Süfyan'ın teslimiyeti"ni "Ebû Süfyan'm İslam'ı sanmayasın. Şu halde "yirmiüç yıllık cihad" risâleti'nin zaferinden, dış cephede şirkin düşüşünden, put yüzlü

aristokrasinin belinin kırılmasından, Kureyş'in bünyesindeki

cahiliyete galip gelindikten sonra, Bedir, Uhud ve Mekke

Fethinde dize gelen servet, güç ve hile adlı üç üssün, iki

yüz küsur yıllık "imamet " dönemi kat edilip cihada ve Akabe üssü'nün düşüşünden sonra taşlamaya devam ederek

kökü kazınmalıdır. Kökü kazınmalıdır ki şirk, tevhid

elbisesine bürünmesin. Kökü kazınmalıdır ki "Hendek"in o tarafında yenik düşen Hannâs, sürünerek bu tarafına

geçmesin ve cahiliyet, İslam'ın varisi olmasın. Eğer

"sakife"de zafer kutlamaları yaparsan, Rasûl'ün hilâfet örtüsüne bürünen Cellad, Arafat, Meş'ar ve Mina'da elde

ettiğin herşeyi Kerbala'da kana bular ve Fırat'ın suyuna

boşaltır.

Taşla, ey İbrahimî mücâhidi Ey ki "Meş'ar"dan gelmiş İslam eri! İman ve cihad ülkesi "Mina"da "İblis", her üç karargahında pusuda beklemektedir.

Sakın unutma, sen oldukça o da olacaktır.!

Vahyin Son Mesajı

Hacc, Kur"an'in kelimelerle ifade ettiği mesajı,

hareketlerle ifade eder. Hac boyunca Kur'an'ı da bitirmemiz

öğütlenmiştir. Öyleyse müsade edin de Hacc'in sonunda

Kitab'ımızın son mesajından bir ders almaya çalışalım.

Kuran'ın son kelimeleri, "bir tehlike"den söz eder,

Hacc'ın son hareketleri ise "atış"tan, "taşlama"dan!

Hacc'ın son aşamasında "üç putun taşlanması"ndan

bahsedilir. Kur'an'ın son sûresinde ise üç gücün

reddedilmesinden! Hacc'ın sonunda hâlâ bir "tehlike"den söz edilerek "İbrahim'in takipçisi"ne bu tehlikeden kork"

diye hitab edilir. Kuran'ın sonunda da hâlâ bir şer'rin

varlığından bahsedilerek, "İbrahimî Peygamber"e hitaben

"serden kork!" uyarısı yapılır!

Hayrette kalmamak mümkün mü? Kurban bitiyor, ama

tehlike bitmiyor! Risalet zaferle tamamlanıyor, ama tehlike

sona ermiyor! Nübüvvet sona eriyor, ama tehlike hâlâ

bitmiyor.

Ne şaşırtıcı bir durum! Kur"an iki sûreyle son

bulmaktadır: Her iki sûre de "serden sığınmak"tan söz

etmektedir! Her iki sûrede de korkutan, Allah'tır; Allah'ın

korkuttuğu kimse ise tarihte Tevhid risaletinin, İbrahim'in

risaletinin tamamlayıcısı olan Muhammed'dir.

Aynı şekilde Hacc da iki günlük vakfe ile son

bulmaktadır. Her ikisinde de "taşlama"dır söz konusu olan.

Her ikisinde de korkutan Allah'tır. Korkutulan kimse ise

tarihte Tevhid elçiliğinin başlatıcısıdır.

Ve sen ey Muhammed'in izinde yürüyen! ey İbrahim'in

geleneğini -"amel"le değil, "sembol"le- tamamlamış insan, Mina'dan böyle asude bir şekilde nereye gidersin?

Hacc'ın sonunda ey Hacı! bırak da Kur'an'ın sonunu

okuyalım ve muzaffer Peygamberimizin risaletinin nasıl bir

bir tehlike içinde olduğunu görelim. Mina meydanını

terketmeden ve taşlayarak dağıttımız üç karargahı geride

bırakmadan önce Allah'ın son mesajını duyalım ve

dinleyelim de dostuna, halka gönderilen insana nasıl bir

korku verdiğini nasıl bir uyarıda bulunduğunu49 görelim.

Kul: "eûzü biRabbi'l-felak"

De ki (ey Muhammed): "Sığınırım sabahın

Rabbine"

"min şerr-i mâ h'alak"

yarattığı şeylerin şerrinden

"ve min şerr-i ğâsikın izâ vekab"

ve her şeyi kuşattığı zaman karanlığın şerrinden

"ve min şerri'n-neffâsâti fi'1-ukad"

ve düğümlere üfleyen, sözleşmeler, akitler, bağlar ve

azimetler dizisini koparanların şerrinden

(ve nihayet): "ve min şerr-i hâsidin izâ hased"!

ve haset ettiği zaman, hasetçinin şerrinden!

Burada "dış düşman"dan söz edilmekte, "dış

düşmanlar"dan, milletimin, ülkemin ve kendim dışındaki

düşmanlardan bahsedilmektedir.

Açık ve nesnel olan, bizimle yüzyüze savaşan

düşmanlar...

Gece olunca ortalığı kaplayan karanlıklar, fesatlar,

pislikler... Mina geçidine koyu bir karaltı çöker, sel gibi akar ve Mina vadisini

doldurur, her yeri kaplar her şeyi kirletir, Arafat'ın

aydınlığını, Meş'ar'ın aydın görüşlülüğünü, Mina'nın iman ve

idealini tamamen köreltir, mahveder, boğar. Öyle ki

"Mina"dasın ama göremezsin, "Mina"dasın ve fakat anlamazsın. Âşıksın ama maşukunu tanımazsın. İsmail'ini

kesersin, ama tevhidin kurbangahında değil, tağutun

yerinde.

"Zulmet" (karanlık) zulmeder!

Taşlarsın, ama İblisleri değil, Melekleri. Boğazlayıp

kurban edersin, ama koyunu değil, insanı kendini; Sa'y

edersin, ama kendi ayaklarınla değil, hasmın dizginiyle.

Tavaf edersin, ama Allah'ın yörüngesi üzre değil,

Nemrud'un verdiği yön üzre...

"Zulüm" zulmeder!

"Gâsikun" izâ "vekab"!

Gizli ve açık komplolar... Siyaset büyücüleri, düşünce

efsuncuları, sihir üfleyiciler, hilekar vird okuyucular,

tefrika çıkarır, düşmanlık yayar, şayia çıkarır, kin tohumları

atar, kenetlenmiş elleri hasım yumruklar yapar, dizeleri

parçalar, şirazeleri koparır, kardeşleri düşman, düşmanları

kardeş yaparlar, düğümlere cadı kanı üflerler, bağlara

ayrılık hançeri dayarlar, iradeleri felç eder, imanları mahv

eder, kararları sulandırır ve anlaşmaları bozarlar. Bir dinin

bünyesini böler, bir ümmetin bütünlüğünü bozar, her

fırkayı, her parçayı "ğasık"ın pençe ve dişinde bir lokma yaparlar! Çünkü "neffâse"ler (neffâsât) "ğasik"ın yetkili acentalarıdırlar. Büyücüler gece sığınağında iş yapar, gece

için çalışırlar!

Nihayet hasetçinin şerrinden sığınmalı, ama hasedi

gizlediğinde değil -çünkü hasetçi bir hastadır, kendi

kendine zarar veren bir hasta- tersine haset beslediği

zaman!

Bu, ne "ğasık": açık, zorba, zalim bir yabancı, ne de

"neffâse", ğâsık'in gizli çalışan, art niyetli, ücretli acentasıdır.

Çünkü o, bir "yakın", "dost", dert ortağı, dava arkadaşı! Ne düşman ne de düşmanın kiralık adamı; ne

despot ne despotun oyuncağı, ne "zâlim", ne de zâlimin oyuncağı: avamdan bir fanatik ve "doğru yoldan sapan" in kutsal eşeğidir, belki "nâkis" [sözünden dönen], "arkadan hançerleyen"dir, hıyanet eder, ama hain değildir. Dostu

vurur, ama düşman değildir. Neffâselerin aleti, oyuncağı

"vâkıb olan ğâsik"ın çadırının ücretsiz ve minnetsiz

direğidir.

Öldürür, ama eli kana bulanmaz. Kötü şeyler yapar, ama

kimse ona kötü gözle bakmaz. Dost yoluna çukur kazar,

ama "garaz"dan değil, "maraz"dan!

En meş'um ve en tedavi edilemez hastalık: haset!

Muzaffer devrimleri yıkan bir düğüm, ukde,

"yiğit mücahidler"i en yüksek övünç noktasından aşağıya düşüren bir ukde.

Dostu, dost eliyle şer'î olarak kurban eder.

Zahîd dindarı, küfür ve fışkın kukla katili yapar;

-Kendisi istemeden ve halk bilmeden-!

Belirtelim ki "ğâsik"ın kara çadırı, Mina yokuşunu yok edebilir.

"Neffâse"lerin yuvaları bulunup Mina'dan atılabilir.

Fakat hasetçiyi ne yapayım ben? Ona ne yapabilirim ki?

O, bizzat kendin olan bir ızdıraba sahiptir, bizim bir iç acımızdır kendimizdendir, yakınımızdadır, fakat ğâsik'in aleti, ğâsik'ın neffâselerinin oyuncağıdır.

Ancak o da bizim gibi, ğâsikın düşmanıdır ve belki ğasik, neffaselerinin bizden daha çok düşmanıdır!

Bu yüzdendir ki üç "şer" safında son sıra hasetçi'ye aittir.

Ve ilk gün son "taşlama" hasetçiye yapılmalıdır!

içerden iman ve idealin son afeti hasetçidir.

Burada da yine teslis var! Üç tağut var!

İlk taşlamanın hedefi: Gâsik; gece, karanlık ve zulmün sultası

İkinci ve orta taşlama yeri; Nâfis, nafisin ajanları: ayrılıkçı büyücüler, düşünceyi, ahlakı, bilgiyi mahvedenler, ğâsik için fikrî ve kültürel alt yapıyı hazırlayanlar, vâkıb gecenin kucağında halkı uyutanlar.

Üçüncü ve son taşlama yeri: Hâsid, ğâsik'ın beşinci direği, nafisin bilinçsiz oyuncağı, düşmana hizmet eden bir dost.

Bütün bunlara rağmen Mina'nın bu üç tağuttan

kurtuluşu çok kolaydır.

Bırak, "felak" baş kaldırsın. Sabahın yarıcısı, ak nur nehrini Mina boğazına akıtsın.

Güneş kılıcı ğasikin çadırını parçalasın, zulüm ve

zulmetin Mina

üzerindeki hegomanyasını kaldırıp atsın. Bunları yapcak

olan güneş kılıcı, ğâsik'ın sığınağında gizlenen neffâseleri,

Mina'nın kayalık ve inlerinden çıkarıp mahveder. Sonuçta bir

de bakarsın ki gecenin iktidarı ve büyücüleri yok olup

gitmiştir. Hased düğümleri tutulup boğazlanır ve

incitmeden, dost hastaların derinliklerine defnedilir.

Bütün bunlar gecenin işidir tabii. Bu üç şer, gecenin

karanlık işlerinden çıkmaktadır. Bırak gece ölsün...

Müsaade et, sabahın ağartısı çıksın

ortaya! ey şafağın Rabbi!

Rabb'ul-felak!

Ancak son sûrede daha ciddî, daha korkunç bir

tehlikeden söz edilir. Açıktır ki Mina'yı özgürlüğe

kavuşturmak, daha da zorlaşmıştır. Fahreddin Razi'nin

ifadesiyle önceki sûrede (Felak sûresi) sadece Allah'ın bir

"sıfatına vurgu yapılmıştı, bu sûrede (Nâs sûresi) ise üç

"sıfat" vurgulanmıştır.

Sözün siyak ve sibakından anlaşılmaktadır ki öykü çok

ciddi, karmaşık ve uzun boyludur.

Felak sûresinde Allah, "Felak'in Rabbi" olarak tabir

edilmiştir. Orada felakın düşmanı olan bir takım güçlerden

söz edilir. Karanlıkta yaşayan bu güçlerin "felak"la ölmeleri için gecenin kara perdesinin, aydınlık kılıcıyla yarılması

kâfidir.

Nâs sûresinde ise Allah, insanların "Rabbi", "Meliki" ve

"İlahı" olarak tabir edilmiştir. Yani bu sûrede, ilahlık iddiasında bulunan, insanlar arasında üç ilahî unvana sahip

olduklarını iddia eden insanların düşmanı güçlerden söz

edilir. Sözkonusu üç unvan şunlardır.

Kul:

"Eûzü bi"

De ki: Sığınırım :

"Rabbi'n-nâs"

insanların Rabbine

"Meliki'n-nâs"

insanların Meliki'ne

"İlahi'n-nâs" insanların

Ma'budu'na.

Felak sûresinde; dünya ve toplumdan, hükmeden kara iktidardan, düşüncelere garazla büyü üfleyen gizli iş çevirenlerden, -marazla- hıyanet eden bencillerden söz edilmişti. Aynı şekilde insanlık karşıtı üç afetten, toplum karşıtı üç güçten, zulüm ve zulmet, fesad ve dalalet, bencillik ve hıyanet diye üç yokedici güçten ve bunların kurbanları insan, insanlık toplumu ve devrimci hareketten sözedilmişti.

Nâs sûresinde ise sosyal düzenden, sınıfsal altyapıdan, "insanlar"dan, halka egemen güçlerden; halkın, toplumun, insanların yazgısına müdahele eden güçlerden, Allah'la ve ilahlık iddiası taşıyanlarla ilişki içerisindeki insanlardan, aslî şer"den, "insanlar"ın ebedî düşmanından ve kurbandan söz edilir, insan türünden değil, insan toplumundan söz edilir!

Sadece insanlarla ilişki bakımındadır ki put üretilmekte, tağuta tapılmakta, Allah'ın sıfatına ve Allah'a ait olan isme kendilerinin sahip olduğunu iddia edenler ortaya çıkmaktadır. Yine sadece Allah'ın halkla -dünya veya tabiatla değil- ilişkisi bağlanımdadır ki engeller konulmakta, aracılar çıkmakta, Allah'ın kullarım kulluğa çağırmaktadırlar. Hakikatleri gerçeklikler içinde değil, kitapların içinde arayan soyut düşünen bilginlerin

düşüncesinin aksine Tevhid ve şirk iki felsefî kuram

değildir, medrese ve mabedlerin dört duvarı arasına

sıkışmış kelamî bir çekişme de değildir. İnsan fıtratının

derinliklerinde, kitlelerin hayatının içinde, tarihin çekişme,

çatışma ve hareketinin kalbinde, tüm zamanlar itibariyle

halkla halk düşmanları arasındaki sınıfsal savaşın

merkezinde doğan canlı bir gerçekliktir.

Soyut düşünenlerin zannettiklerinin tersine şirk, bir

dindir, tarihe egemen bir din; evet halkın afyonu bir din!

Tevhid ise tarihin mahkûm dini; halkın, insanların kanı,

insanların fıtratı, risaleti ve silahı; en büyük, en derin, en

gizli "insanlık faciası" -ki hâlâ aydınlar bu hususa parmak basmamışlardır-, "insanların, tek özgürlük faktörüyle kul

edilişleri", "insanların yaşam ve izzet sermayeleriyle ölmeleri ve zillete düşmeleri"! Peki nasıl? Din vesilesiyle dini değiştirerek, Tarihin büyük nifakı: "İblis Allah'ın

mukaddeslik elbisesi içinde" "Tevhid, şirkin hizmetinde"! Ya şirk? "Yeryüzü rabblerinin elinde bir din", "Ehrimen'in ayetleri", Hannâs'ın ayetleri! Hannâs nedir? En büyük şer,

insanların düşmanı!

Bu nedenledir ki Nâs sûresinde "nâs" (insanlar) hep

tekrar edilmiştir.

"İnsanlar" arasında kendi ilahî güçleri için imal ettikleri bu yeryüzü tanrıları kimlerdir? Allah'a ve halka isyan etmiş,

Hakk'a tuğyan etmiş bu tağutlar hangileridir?

Yine üç tağut! Teslis!

Bu sûrede Allah için zikr olunan Allah'a özgü üç ismin

ğâsıbı üç tağut!

Tevhid, sıfatların tevhidi!

Onun zıddı olan şirk, teslis şirki, "Cellad Kabil'in şirki, üç yüzle ortaya çıkar ve insanlara "Şehid Habil'in çocuklarına hükmeder.

Kabil birdir; Firavun, Karun ve Bel'am-ı Bâûrâ bu birin üç

görüntüsüdür; üç "vücut" değil, üç "çehre"!50

İlginçtir ki tarihin bütün teslisleri böyledir. Bütün üç

ilahlı dinlerde tanrı, üç "yüz" ve görüntülü tek "baş"a sahiptir!

Başlangıçta insanlık kardeşçe yaşıyordu. Orman ve nehir,

ortak mülktü. Herkes, sahibi Allah olan özgür tabiat

sofrasının başında otururdu. Bütün kullar eşitti. Avcılık

çağ!... Herkes vahşî hayvan yakalar, hayvancılık yapardı.

Hayat tarzı, Habilî idi. Ahlak da Habili idi! Kabil çiftçi oldu

ve "bu arazi benim mülkümdür" dedi. Yani "senin mülkün değildir" demek istedi.

"Bir tanedir, ama aynı zamanda üç tanedir. Üç tanedir

ama aynı zamanda bir tanedir"!

Teklik ikiliğe, bire tapıcılık, monoteizm, iki ilaha

tapıcılığa dönüştü. Kabil Allah'ın yerini aldı ve üç çehreye

büründü. Böylece üçe tapıcılık, teslis ortaya çıkmış oldu!

Teslis, uğursuz bir üçgen: insanlığın bütün Peygamber,

adalet savaşçısı ve şehidleri bu teslis mezarında gömülü!

"Meş'um tılsım!" Esaret boyunduruğu gibi insanların

boynuna geçmiş, "kainatın Rabbi"ni "toplumun tanrıları"nın kulluk zincirine bağlamış üç tarafı olan bir tılsım!51 Üç

ortaklı bir "şirket"!

Birincisi halkın başını bağlar, ikincisi cebini boşaltır ve

üçüncüsü ise diğer ikisinin ortağı olup ruhanî bir yüz ve

göksel bir dille halkın kulağına şunları fısıldar :

"Sabret din kardeşim. Dünyayı ehline bırak. Açlığını

günahlarının bağışlanması için bir kaynak olarak kabul et. Bu

dünya hayatının cehennemine öbür dünya cennetinin

bedeli gözüyle bakıp tahammül et. Eğer bunlar, bu

dünyada zulüm ve fakirliğe sabredenlerin, Âhiretteki

mükafatlarının ne olduğunu bilselerdi, bugünün bedbahtı

olan senin yarınki mutluluğuna gıbta ederlerdi."

"Kardeşim! İçinde marifet ışığını görebilmen için onu

boş tut, yemekle doldurma"!

"Bir çaresi var mı bunun? Başımıza gelen her şey önceden

kader kalemiyle alnımıza yazılmış." Saîd (mutlu), ana

karnında da saîddir. Şâkî (mutsuz) ise ana karnında da

şakidir. Her itaraz, İlahî meşiyete yapılmış bir itirazdır.

Verdiğine de vermediğine de şükret. Bu zalimlerle hesabını

hesab gününe bırak. Zulme sabret. Fakirliğe şükret ve

yakınma, yoksa öte dünyada sabredenlerin alacağı

mükafattan yoksun kalırsın. Her şeyi oluruna bırak ki

pirince giderken evdeki bulgurdan olmayasın.Unutma ki

yaratılmışa itiraz, yaratana itirazdır. "Hak" ve "adalet'in hesabı Allah'a aittir; yaratılmışların değil, Allah'ın işidir. Ne ölümde ne de hayatta sen hükümde bulunma; zira

hakimlerin en hakimi Ahkemü'l-hâkimin olan Allah'tır.

Zinhar, dünyada bağışlamadığın zâlimi (Kıyamet Gününde)

Erhame'r-Râhimîn olan Allah'ın bağışladığını görünce,

mahcub olmayasın! Herkes kendi amelinden sorumludur.

Emr bi'1-ma'rûf nehy ani'l-münker nedir peki diye soracak

olursan şunu derim : Evet bu var, ama bir takım şartlar

çerçevesinde: birinci şartı, ilim ve takva sahibi olmaktır.

İkincisi etkide bulunabilecek ve sonuç alabilecek yakîne

sahip olmak, üçüncüsü ise zarar gelme ihtimalinin

olmamasıdır; eğer bu görevi yaptığında sana zarar gelme

ihtimali varsa, sorumluluk ve mükellefiyet kalkar..."52

Evet., bu üç işbirlikçi, hemfikir, birbirinin destekçisi,

ortağı... Kabil, üç maskeli, üç ebedî teslis tanrısı, küfür ya

da İslam elbisesi içinde, şirk ya da Tevhid kisvesinde...

halkın tabiatına ve yazgısına egemen, he zaman, her yerde,

-din adına- yeryüzünde tüm zamanlar boyunca insanlara

hâkim güç : Kabil!

Bu üç tağut, Kabil'in üç çehresidir. Mülk sahibi Kabil,

kardeşi, çoban Habil'i öldürünce, Habil'in babasız kalan

çocukları, kendi katili amcalarının velayetine girdiler.

Ve cellat kendisinin şehid ettiği insanın vârisi!

İlginç: hayvancılık ve eşitlik çağı insanı Habil'in varisleri

olan Tevhid ve adalet davacıları yani İbrahimî

Peygamberlerin hepsi birer çoban!53

Bu gönderilen çobanlar zincirinin son Peygamberi,

kendisi de "Karanit'te Mekke halkının koyunlarını güden

"Ümmî Rasül"ün ifadesiyle:

"Koyun gütmemiş hiç bir peygamber yoktur".

Bu, Kabil'in geleneğidir de. Kabil'in üç evladı, Kurt, tilki

ve koyundur. Tarih boyunca onların sonsuz gayreti, Habil'in

evlatlarını -insanları- istibdat (baskı), istihmâr (eşekleştirme) veya istismar (sömürü) yoluyla "koyun"laştırmak olmuştur!

Nitekim her çağda gördüğümüz şudur: medeniyet

şehrinde, kültür merkezlerinde, ilim havzalarında, dinî

mabedlerde, filozof, alim, hikmet sahibi insan ve önder

yerine ümmî bir çoban çölün yanık bağrından ansızın

şaşırtıcı bir ateşle ortaya çıkıp ve koyunları bırakıp kabili

güçlerin kurbanı olmuş ümmetin önderliği ve kurtuluşu için

çobanlık asasıyla yeryüzü tanrılarının başına son hızla atılır!

Tam bu noktada Kur'an'ın sahibi Allah'ın celîl sözünün

derinlik ve güzelliğim anlamak mümkün olmaktadır:

"İnsanların kendi içinden Peygamber gönderdik ve bu

Peygamberi halkının diliyle gönderdik".

Şu ayet bunu izah etmektedir:

"Andolsun biz elçilerimizi açık delillerle gönderdik ve onlarla beraber Kitab'ı, ölçüyü indirdik ki insanlar adaleti yerine

getirsinler. Ve kendisinde çok büyük bir kuvvet ve insanlara bir çok faydaları bulunan demiri indirdik..." (Hadid, 25) Belirtmek gerekir ki, tarih boyunca her nerede ve ne

zaman halkın kendi içinden bir Peygamber risaletle

görevlendirilip gönderildi veya halktan, insanların içinden

bir "adaletçi" sorumluluğu üstlenerek ortaya çıkıp Kabil'in çocuklarını -insanları- Tevhid, adalet ve bilgiye çağırdıysa

bunlar hemen olanca güçleriyle ona saldırmış onu

öldürmüşlerdir53

Sonra daha bir kuşak bile geçmeden öldürdükleri

Peygamber veya davetçi için ağıtlar düzer, yas tutar, davetçinin imanına varis, ümmetine veli olurlar.

Ama peygamber onlara galip gelmişse hepsi ona teslim olmuş, elbiselerini ters çevirip kılık değiştirmişlerdir. Yine bir kuşak ya geçer ya geçmez, onun halifesi ve naibi olmuş; sancağına, Kitabı'na, mührüne, kılıcına sahip çıkmışlardır!

Bir Kabil var, ama üç yüzlü! Veya yedi renkli, yetmiş maskeli, yedi bin unvanlı ve yetmiş bin tuzaklı!

Bir Kabil var: katildir, kardeşi ise onun maktulü

Bir Kabil var: mâliktir, mülk sahibidir, halk ise onun memlûku (kölesi)

Bir Kabil var: hâkimdir, halk ise onun mahkûmu

Bir Kabil var: sâhirdir (büyücü), halk ise onun meşhuru (büyü-lediği)

İki kardeşi iki düşman yapan, iki eşiti iki eşitsiz hale getiren, mülkiyettir.

Mülkiyettir, insanı iki soy, toplumu iki sınıf; tarihi iki kutup, bir İlah'ı iki ilah, tekliği seneviyyet yapan.

Kur'an'ın tabiriyle istikbar ve istid'af!

İstid'af ne demek? Ne büyük ve kapsamlı bir kelime!

İnsanları zayıflatan, zaafa sürükleyen bir şey!

Bir Kabil var, bir de onun üç çocuğunun eliyle, üç üsden,

üç boyutlu yapılan istid'af, mustazaflık:

Ya zor kullanarak zincire vurur: istibdat, siyaset,

Firavun.

Ya zer (altın, servet, para) kullanarak kanını emer:

istismar, iktisat, Karun

Ya da hile ile onu aldatır: istihmâr, iman, Bel'am-ı

Bâurâ!

Bir "egemen sınıf" var, üç yüzlü: Üç egemen güç var bir sınıf içinde. Üç biçimde kendini gösteren bir Kabil var, bir

İlah'ı üç ilah yapıyor: Teslis!

Bir tanedir, ama aynı zamanda üç tanedir. "Üç tane,

ama aynı zamanda tektir"

Fakat yedi renkli, yetmiş yüzlü, yediyüz isimle ve yetmiş

bin tuzakla!

Maskeli ve maskesiz, küfür veya din, şirk veya Tevhid,

anarşi veya kanun, diktatörlük veya demokrasi, kölelik

veya özgürlük. Feodalizm veya burjuvazi, din veya ilim,

ruhaniyet/din adamlığı veya aydınlık, felsefe veya

tasavvuf, zevk veya riyazet, vahşilik/ilkellik veya

medeniyet, çöküş veya ilerleme, maddiyat veya maneviyat,

Hıristiyanlık veya İslam, Ehl-i Sünnet veya Şia..

Gider, ama geri döner; kapıdan kovarsın, bacadan girer!

Köleliği ezersin, ama efendi derebeyi olur, köleyi çiftçi

yapar. Feodalizmi Büyük Devrim'le yıkarsın, ama derebeyi

kapitalist olur ve çiftçiyi işçi yapar.

Musa, Tevhid "Yed-i Beyzâ"sıyla Firavun'u Nil nehrinde boğuyor, Karun'u toprağa gömüyor ve büyü dinini risalet

ejderhasıyla yok ediyor.

Hemen Nil'e düşmüş olan Firavun Ürdün nehrinden çıkıp

geliyor, ama bu kez Şimon adıyla. Musa'nın varisi oluyor,

kırbaç yerine Musa'nın asasını eline alıyor. Firavun'un

sihirbazları ise Harun'un çocukları ve Musa'nın ahbârı oluyor,

büyücü ipleri yerine Tevrat'ı ellerine alıyorlar. Bel'am-ı Bâurâ Allah'ın ayeti oluyor; Karun ise Tevhid milletinin emini

(haznedar) oluyor. Her üçü de "Arz-ı Mev'ûd" adına Filistin'i yutuyor ve "Kadîm Sebataylar"ı "Yeni Kıbtîler" yapıyor!

Beklenen Mesih gelir, Yahudiliği nesheder, Roma

İmparatorluğunu devirir.

Kayser Papa oluyor. Yahudi ahbarı, Hıristiyan Rahipleri;

Hahamlar keşiş; Roma Senatörleri, Vatikan Kardinalleri; saray

kilise, Kayzer Papa ve Jüpiter Mesih oluyor.

Muhammed doğar, Kayzer ve Hüsrev devrilir, Keşiş ve

Mûbed (Zerdüşt din adamı) tard edilir, Araf ve Acem aristokrasisi kaldırılır.

Kayzer ve Hüsrev: Halife olurlar; Keşiş ve Mûbed imam ve kadı; köylüler, süvariler, çiftçiler aristokrat, feodal ve soyluların hanedanları: ashab, seyyidler, zevat-i kerim, ev sahipleri, şürefâ, ehl-i haseb ve neseb, Sasanî Krallığı ve Roma İmparatorluğu'nun adı: Rasûlullah'ın risâleti; kilise ve ateşgah: Mescid; katliamlar: cihad; yağmalar: zekat ve insanların zilleti: Allah'ın meşiyyeti olarak değiştiriliyor...

Hz. Muhammed'in ailesi öldürüldü, hapsedildi, ğasb, zulüm, katliam ve esaret kurbanı edildi, Ebû Süfyan ve Abbas Hanedanı, Muhammed'in varisi oldu.

Buna karşılık Ali, Muhammed'in Sünnetini devam ettirmek için direniyor; gerçek önderler, iki yüz elli yıl hilafetle savaşıyor ve şehid düşüyorlar, onların hakperest izleyicileri, velayet sancağını zulüm yönetimi boyunca omuzlayarak, kızıl Şia yolu, cahili geleneğin egemenliği ve soyluların hilafeti altında göndere çekiyor, zulüm düzenini yok etmek için imamet ve adaleti dinlerinin sloganı haline getiriyorlar.

İmamet ve adalet yolunda bin yıllık cihad ve şehadetten

sonra, ansızın Halife Şii olur; Safevî saltanatı, Alevî velayetin vârisi olur. Daru'l-Hilafet ise Ali kapısı... ve helümme cerrâ [ve şâire]!

Avrupa da Rönesans Kiliseye galip geliyor; bilim dinin yerini alıyor; modern üniversiteler karşısında eski skolastik okullar terkediliyor ve bilim adamları din adamlarını mabetlerin köşelerine sürüyorlar:

Bel'am-ı Bâurâ, Kilise'den üniversiteye geçiyor!

Fransız Devrimi feodalizmi yıkıyor, köydeki arazi ağası Karun atılıyor, ama aniden şehre dönüp banker ve banka sahibi oluyor!

Firavun'un başı Devrim giyotiniyle gidiyor, Versay'da "saray" dan atılıyor;

ama Karun'un hazinesi ve Bel'am'ın büyüsüyle demokrasi sandığından çıkıveriyor...!

Ve bir "Gol" (Gaulle) "İki Gol" (De Gaulle) oluyor!55

Amcaoğullarımız yakamızdan ellerini çekmezler, Kabil'in çocuklarını kastediyorum; üç işbirlikçi, her zaman ve her yerde hep

birlikte hareket eden üç hemfikir! Kürtün elinden zorbalık kılıcını alsan fare servetle seni satın alır; satılmazsan tilki

din ile seni aldatır, bu olmazsa ilimle, bu da olmazsa,

sanatla, o da olmazsa felsefeyle, ideolojiyle...., olmazsa

oyunla, o da olmazsa dolambaçlı yollarla, para ve altıncılık

savaşlarıyla, olmazsa ağlayıp sızlamalar, yalvarıp

yakarmalar, başa göğse vurmalar, ah vah etmeler, zihnî ve

ruhî meşguliyetlerle, olmazsa kinler hep tarihe, aşklar da

ölüm sonrasına aittir diyerek "hal" den gaflet eden her şeyle, bu da geçmezse tüketim, zevk, eğlence, gösteriş, lüks,

rütbe, makam, varlıklılık, borç, kredi, taksit ve köpek

dolaştırma çılgınlıklarından dem vurup adını "yaşam"

koymakla, iş ve fazla mesaiden dem vurup adına "refah"

diyerek korku, endişe, dalkavukluk, zevkle, ömrü gece

gündüz koşuşturarak geçirmekle kendini birkaç yıl geri

alma duygusuyla bütün özgürlük, değer ve fırsatları "lüks" e kurban etmekle, geçmişte yediğin şeyler için geleceğini

modern patronlara, modern rablere adamakla, "rahat

vasıtalarını"satın almak için "hayatın rahatı" nısatmakla; ölünceye kadar koşturup ömründe bir an olsun

düşünmemekle, anlamak için bir fırsat yakalamamakla...,

Bunlar da yetmezse caz, eğlence ve seks şamatasıyla; bu da

mı olmadı, o takdirde tasavvuf cezbesiyle, uyuşturucu,

eroin, esrar, LSD ve daha başka binlerce ayak oyunlarıyla,

binlerce "hak" ve "batıl"la, seni kendinle meşgul edip oyalayacak, haktan gafil kılıcak her şeyle!

Adı küfür de olsa iman da olsa, seni yolundan alıkoyan

her şeyle!

Biz "insanlar" tüm zamanların "yetim küçükleri"yiz; bütün yeryüzünün muztasaflarıyız; Şehîd Kabil'in çocuklarıyız,

Allah'ın doğru kulu, "Adem" ailesinin evladı, kardeşliğin muhafızı, eşitliğin dostu, ilk saf fıtratın, gerçek Tevhidin,

vahdetin, sulhun temsilciyiz... İnsanlığın, -tabiatın

Rabbi'nin genel sofrasının başında- "tek bir ümmet" olduğu çağın yadigarıyız. Bunların hepsi, onun şehadetiyle yere

defnedildi, mülkiyetin ma'sum maktulü babamızın kanıyla,

hile ve hiyanetle toprağa karıştı. Bir arzu, bir iman gibi

onun içinde kaldı.

Yüreğimizde, onun öcünü alma, onun kan davasını

gütme arzusuyla bir umut ışığı gibi bir riseletin beklentisi

içindeyiz!

Tevhid bayrağı bu umudun meş'alesidir. Bu risalet bayrağı

Arafat'tan Mina'ya kadar elçilikle görevlendirilen çobanlar

vasıtasıyla elden ele dolaşır. Nesilden nesile miras olarak

aktarılır. Kabil'den İbrahim'e, İbrahim'den Muhammed'e,

Muhammed'den Hüseyin'e ve Hüseyin'den de bütün her

zaman ve her yerde...

Âhir zamana kadar!

Evrensel adalet devrimi, tarihin mahkûmlarının

önderliği, yeryüzü mustazaflarının veraseti!

Elden ele dolaşan, tarih yatağında toprağın sinesine

kırmızı bir hat çeken sancak...! Tevhid Sancağı!

Ve şirk sancağı: zulüm, açlık, cehalet sancağı, üç tağutun

elinde...

Küfür ve din, taassup ve tefrika değildir; dertsiz

hayalcilikler, filozof ve sûfî dertsizlerinin çekişmesi

değildir. Küfür ve din, insanın "ğayy" ve "rüşd"ü demektir.

Küfür ve dinin niteliği, açık, her birinin özellikleri

ortada. Sözkonusu olan "rüşd" (doğruluk) ve "ğayy"

(sapıklık)tır; adaletle zulmün savaşıdır.

Bunun dışında her ne varsa yalan, aldatmaca ve

nifaktır.

Hiç bir söze kulak verme: Tarihte, evet baştan sona

"nifak"la dolu olan bu tarihte sadece Kabil'in çocukları konuşma hakkına sahip olmuşlardır. Hak'tan, dinden söz

etme hakkına bile onlar sahip olmuşlardır.

Nasıl anlatsam bilmiyorum ki; "Şehid Habil"den, "Habil'in çocuklarının yazgısından söz etme hakkına dahi!

Sadece Kuran'ın sözüne kulak ver, onun adına

konuşanların sözlerine değil. Maalesef Kabilîler müfessir

dahi olmuşlardır. Kur'an'ın kendi ifadesiyle, bunların

hırsız ellerinden korunmuş olak tek belge Kur'an'dır.

Onu dinle ki sana insanın serüvenini anlatsın, senin için

"risalet" in anlamım tefsir etsin.

"İnsanlar tek bir ümmetti. Allah müjdeciler ve uyarıcılar olarak Peygamberler gönderdi.." (Bakara, 213)

İnsanlar eşit bir toplumdu. Allah korkutucu *ve*

müjdeleyici Peygamberler gönderdi. Bu ihtilafa düşmeler,

taassup yüzünden değil, akîde ve iman ayrılığından,

bilinçsizce değil bilinçlice, hak yemek, zulmetmek için,

garez, kin ve haset yüzünden!

Allah'ın sözüne kulak ver ki sana Peygamberleri ne

amaçla görevlendirdiğini, bize niçin gönderdiğini söylesin.

"Biz elçilerimizi açık delillerle gönderdik ve onlarla beraber Kitabı ve mizanı indirdik ki insanlar adaleti (eşitliği) yerine getirsinler" (Hadîd, 25), "herkese kendi payı, kendi hakkı ölçüsünde" ilkesini tahakkuk ettirsinler!

"Rüşd" (doğruluk), "ğayy" (sapıklık)tan ayrılmış, her birinin sınırı belli olmuştur.56

Küfr ve din aşikar; her birinin rolü bellidir. Tevhid ve

şirk, birbirinin karşısındadır, özellikleri, nitelikleri bile

muayyen!

Sen yine Kur'anı takip et ki felsefe yapmadan,

tasavvufbazlık etmeden, başdöndürücü kelamî ve skolastik bilmecelere başvurmadan, bir ümmînin bile güzelce anlayabileceği, hatta daha iyi anlayabileceği kadar saf ve sade, açık ve kesin olarak sana şunu göstersin :

"İman edenler Allah yolunda savaşırlar.
Küfredenler ise tağut yolunda savaşırlar"

Hiç ara vermeden âyet, şu emirle devam etmektedir :

"O halde şeytanın dostlarıyla savaşın, çünkü şeytanın hilesi zayıftır"57 (Nisa, 76)

Şeytanın dostları kim?

Evet, teslis tağutları!

Ve siz ey Allah'ın dostları!

İblis'in amansız hamlesi karşısında "kendi İlahî özü"nü,

"Hikmet'in yüksek kalesi üzerinde koruyan sizler!

Büyücünün kara yellerinin zehirleri içinde "takva" "can yeleği" ni giyenler!58

Halkı zor, zer ve hile ile aldatan örümcek, Allah'ın her yolunun başında zulüm ağı örmüştür.

"Ölümden korkmayın! Savaş için mühlet istemeyin! Takva sahibi olun! Hurma çekirdeğinin yangındaki beyaz renkli bir iplik, yani saçmızdaki bir kıl kadar dahi zulüm görmeyeceksiniz"! 58

Sen ey Tevhidi insan, ey Habil"in kan diyetini boynuna

borç bilen ve bütün "Kitab", "mizan" ve "demir"

Peygamberlerinin risâle-tini omuzlayan insan!

Ey "Âdem'in vârisi"! Ey insanlar!

Ey "güçlülük", "özgürlük" ve "bilgi" timsali!

Mustazaflaştırıcı üç "şirk" tağutunun tehlikesinden

Allah'a sığın!

Tevhid İlahına.

Çünkü insanların Maliki O'dur.

Çünkü insanların Meliki O'dur.

Çünkü insanların Ma'bud'u O'dur.

Ey Arafat, Meş'ar ve Mina'dan kızıl şehadet hattına

geçmiş insan!

"Akabe tağutu"nun viranesine ayak çıkmış,

Tevhidin en yüksek özgürlük kalesine çıkmış,

kendi Mina ülkesini fethetmiş insan!

Ey "İbrahim Milleti" üzere , "Muhammedin Sünneti"

üzere olan kimse!

Uyanık ol, kork,

Tehlike içindesin!

Kabil tehlikesinde, üç Kabilî tağutun geri dönüş

tehlikesinde!

Peygamber tehlikededir.

Zira Peygamberin mesajı/çağrısı tehlikededir.

Peygamber'in takipçisi ümmet tehlikededir.

Yani sen tehlikedesin,

senin özgürlüğün, hayatın ve imanın,

Tevhid tehlikede!

Kork;

üç tağutun şerrinden kork

İnsanların "Malik, Melik ve mabud" olan Allah'ına sığın.

Üç tağut, bir İblis, bir Kebil var : Kork!

"Min şerri'l-vesvâsi'l-hannâs"

"Gizli işler çeviren aldatıcının geri dönüşü" olan "aklın felaket

getirici" şerrinden,

"ellezî yüvesvisu fî sudûri'n-nâs"

ki bilinçsiz insanların içlerine vesvese verir.

"mine'l-cinneti ve'n-nâs"

"Cin"den ve "insan"dan.

Vesvâs kimdir? Nedir?

Sözlükler şöyle anlam vermektedirler:

"Vesvese üreten" ve de "aşırı sevdadan doğan ve zihni mahveden "hastalık",

"kara sevda", kötü düşünme veya insanın içinde sağlamca yerleşen, insanların bilinç altına

üflenen boşunalık ve boşluk".

.... "Sana ilka edilen, bilinç altına üflenen, senin

peşinden gelen, kulağın işitmeksizin ve gözün görmeksizin

seninle konuşan şey"

Bu "vesvâs", bu "melankoli", bu "akıl ve bilinci mahvedici vesveseci"

nasıl bir şeydir?

"Hannâs"tır o.

"Hannâs" nedir?

Sözlükler şöyle manalandırmaktadırlar :

"Seni yoldan saptıran, seni kendine tutsak eden, seni

kendinde kaybeden, kendi içinde örten, gizleyen, kendin

seni tutan, zindana atan, serçenin peşine düşen kartal gibi

seni takip eden, gizli olup gizli iş çeviren, hilekar aldatıcı

hile ile senin peşine düşen, aldatmacayla seninle uğraşan,

hileyle daima sana yakınlık kurmaya çalışan, yakanı

bırakmayan, gidip geri gelen, kovduğunda geri dönen her

faktör"

Bu "vesvâs-i hannâs" ne yapar?

Vesvese vermekle meşgul olur.

"Vesvese" nedir?

Kamuslar bu konuda şunları yazmaktadırlar:

"Seni 'şerr'e mübtela eden her etken, sana hiç yararı,

değeri, hayrı olmayan boş çekirdek, boşluk, boşunalık,

insan aklını felake-

te götüren, heyacana sürükleyen, perişanlığa sevkeden,

şaşkınlaştıran, değiştirip bozan ve kendi insanî özüne

yabancılaştıran âmil".

"Hannâs" olan ve "vesvese veren" bu "vesvâs", ne tür bir şeydir?

Hem "cin", hem de "insan" türünden!

Peki "cin" nedir? Görünmez bir varlık; gizli, örtülü bir güç; insanla uğraşan, ama insan olmayan bir güç...

Vah vah! Ne kadar da doğru ve açık! Bugün her

zamankinden daha açık, daha haşin ve daha fecî!

O üç tağut gizli, ama aşikardırlar. Gider, renk değiştirip

geri dönerler. Yenik düşerler, ama tekrar ayağa kalkarlar.

Bugün kapitalist ve makina sisteminde "yeni"

sömürgeciliğin gizli sömürü sultası, kültürel sömürünün

değiştirip bozucu komplosu, sömürge hastalığı, ileri, beyin

yıkama teknikleriyle, her zamankinden daha felaket getirici

olan üç tağut, insanı değiştirip çirkinleştirmekle uğraşır.

Chandel'in ifadesiyle:

"Günümüz insanı için büyük tehlike atom bombasının patlaması değil, insan mahiyetinin başkalaşması, beşer türünün "insansızlaştırılması"; süratle artık insan demlemeyecek yeni bir tür meydana getirilmesidir. Bu yeni tür, ne Allah'ın ne de tabiatın yarattığı insan suretinde makina; efendisini tanımayan, görmeyen bir köledir. Hürdür, ama sadece köle olmak için didinen bir hür. Parayla satın alınıyor, fakat fiyatı neyse kendisi ödüyor. Hırsızın evinin yanıbaşında uzun bir kuyrukta soyulma sırasının kendisine gelmesini bekliyor. Halbuki bu kuyrukta yer edinebilmek için çok karmaşık uğraşlar içerisine girmişti; o artık gelişmiyor, tersine küçük bir kalıba giriyor. Şimdi her şeyi elde edebilir; ama her şeyini, her şeyi kaybeder.

O sadece "tüccar dini"ne iman eder ve bu ticarette her zaman ve yer yerde, ödediği, karşılığında aldığından daha pahalıdır. Onun her şeyi doğumundan önce tayin edilmiştir. Yaşamıyor, belki dikiliyor, nasbediliyor.

Dünyanın öbür ucuna gitme şansı yakalamıştır, ancak artık ebediyyen insan ve Allah'ı kaybediyor... " *(Les Cahiers, S.* 64) Facia, tasavvur bile edilemeyecek kadar korkunç!

"Fıtrat" türünü değiştirmekte...

O üç tağut ise bugün artık sadece "kılıç" zoruyla, "altın"

(para) gücüyle "teşbih" hilesiyle vesvese vermiyor, buna ilave olarak, zor, zer ve iktidar (vesveselerini üretirken),

ilmin olağanüstü derecede hilekarlığı, karanlık üreticiliği ve

fesatçılığından, "sanat" ın hayretlere düşüren büyü ve cazibesinden ve de "tekniğin" dev gibi korkunç gücünden yararlanmışlardır!

Bugün başlar, zincir ve iplerin boyunduruğundan

kurtulmakta; fakat dünya insanları içten zincire

vurulmaktadır. Kendi oyunu, istediğinin yararına "sandığa"

atmakta; fakat cin ve ins hannâsı oyunu kendinden önce

onun "sine"sine atmaktadır.

Modern dünyanın faciası, alinasyon (alienation)

faciasıdır. Aline yapmak mı yani? Evet. Yani cin-zede

yapmak, "cin çarpmış hale sokmak". Mecnun, içinde cinin yuvalandığı, insanî mahiyetini, hakikî şahsiyetini, bilincini

"örtüp" "kendi özü" nün yerine yerleştirdiği, aklını bozduğu kişidir.

Siyasi baskı, sosyal ayrıcalık, Batı'nın eski vahşî

pragmatizmi kovulup atılmıştır; ancak her zamankinden

daha haşin bir şekilde kapitalist sistem olarak geri dönmüş,

liberalizm ve demokrasi peçesinin altına gizlenmiştir.

Kölelik, Tatar yağmalarının getirdiği servaj, Cengiz

Yasası, Timur ve Hülagu'nun eski vahşî rejimlerindeki

milletlerin esareti Doğu'dan sürülmekte ve fakat bunların hepsi, her zamankinden daha bozguncu, daha bozup yabancılaştırıcı bir şekilde sömürü olarak geri dönmüş, modernizm ve medeniyet örtüsünün altına gizlenmiştir. Eski emperyalizmin askerî cellatları ve profesyonel adam öldürme memurları (insanların içinden), Üçüncü Dünya'dan gitmişlerdir ve fakat ekonomik sistem, siyasî rejim, sosyal ilişkiler, eğitim-öğretim felsefesi, kültür, sanat, ahlak, cinsel özgürlük, boşluk ve saçmalık ideolojisi, hiççilik, propaganda büyüsünü üflemek, medya neffâselerinin efsunu, edebiyat vesvâsı, sanat ve moda vesvâsı.... olarak; sorumluluk sözleşmeleri, gelenek bağları, iman bağlılıkları, nihilizm melakkolisi, kültürzedelik çılgınlığı, tüketimcilik, sekse
düşkünlük ve batıcılık tağutu olarak, modern sömürünün görünmez elbisesi içinde yeniden gelmiştir. Askerî üslerde, bürokratların masalarının arkasında, sokak ve caddede, pazar ve çarşıda, Ademoğlu (insanlar-nâs) olarak değil, gizli bir şekilde, belli olmayan ellerle, görünmez güç ve ilişkilerle, ekonomi ve sosyal düzenin alt yapısına; düşünce, inanç, kurumlar, semboller, yöntemler, toplumsal ilişkiler,

ruh, duygu, ahlak, "değer", "rey", "fikir" ve insanî "akl"ın içine tıpkı cin gibi girmiştir.

Ondört yüzyıl içinde, bu sûreyi, zamanımız gibi tefsir

edebilecek hiç bir zaman olmamıştır.

İnsanın beşyüz asırlık tarihi boyunca yeryüzünde hiçbir

zaman, bizim asrımız kadar insanı, açık veya gizli, bilinçli

ya da bilinçsiz vesveselerinin kurbanı yapmamıştır, hiçbir

zaman, asrımız kadar "vesvâs'm şerri" böyle "sudûri'n-nâs", felakete sürüklememiştir.

Evet, Vahyin bu son beliğ ve mucizevî ayetleri,

yeryüzünde hiçbir zaman böylesine açık ve net

yorumlanmamıştır.

Modern çağı tanıyan günümüz aydım, modern

kapitalizm ve sömürüyü tanıyan günümüzün bilgi sahibi

sosyologu, onların bir tek mendil için Bizansı ateşe

verdiklerini, bilim mucizesi adı altında ne uydurmalar

ürettiklerini, medeniyet adına nasıl cahiliyet meydana

getirdiklerini vesveseci hannâslarla büyücü neffâselerin

halkları kendi öz kültür, iman, bilgi ve iradelerinden nasıl

uzaklaştırdıklarını, içten -sudur- nasıl boşalttıklarını,

insanları kendilerinden boşaltıp kendilerine yabancı

kıldıklarını, bütün bunları da insanlığın yalnızca taklit aleti

olması, milletlerin de sadece tüketim boğazı haline gelmesi,

bunun dışında hiçbir şey olmaması için yaptıklarını gayet

açık ve net bir biçimde görebilir!

Dar görüşlü mezhebi ve geleneksel kalıplar içinde sıkışıp

kalmayan, yerel-bölgesel meşelere, tarihsel asabiyetlere,

soyculuk ve ırkçılıklara, sınıfsal, eğitsel ve kalıtsal güçlük ve darlıkların pençesine düşmeyen, bakışını kaypak siyasal

olayların yüzeyinde yoğunlaştırmayıp geçici olaylarla

meşgul olmamak ve gündelik rutin olayların hızlı ve basit

bir değerlendirmesine girmemek ve safdilce çözüm

yollarıyla mutlu olmamakla kalmayıp buna ilaveten bu ça-

ğın dış yüzünde geçen bütün her şeyin altında insanı gören

ve insan için nelerin olup bittiğini bilen günümüzün

vukûfiyetli insanbilimcisi, şunu anlayabilmektedir:

milletlerin sömürgeleşmesi, kapitalizm, sınıfsal sömürü,

savaş alevlerinin tutuşması ve milyonların evet milyonların,

katliama maruz kalması, ekonomik sömürü, fakir dünyanın

maddî ve tabiî kaynaklarının yağmalanması, götürmeler...

götürmeler..., halkların yazgısı üzerinde cellat unsurların

hegomanya kurması, insan haklarının yok edilmesi..., evet

bütün bunları insan bilimci görebilir. Fakat bunların hepsi

dış felaketlerdir, siyasî askerî, ekonomik, millî, hukukî, vb.

facialardır. Ancak asıl korkunç facialar, insanların içlerinde,

"sudûri'n-nâs"da bulunan insanî facialardır. Öteki facialar önceki sûrede zikredilenlerdir: egemen ğâsik'ın şerri,

neffâselerin şerri, düğüm atanların, hasetçilerin, ruh

hastalarının, hain unsurların serleri bu türdendir ve basit

telakki edilir. Ancak daha korkunç olanı, insan türünü,

dünya insanlarının tabiî yaratılışım bozup çirkin hale

sokmakla tehdid eden faciadır; insanî zatın âlîne olması,

yabancılaşması faciasıdır. İnsanın insan-dışılığa dönüşmesi

faciasıdır. " Vesvâs"ın faciasıdır. Vesvâs, o üç şer gibi, insanların vücuduna felaket getirmez, insanın mahiyetine

zarar verir. Günümüzün gerçek aydınının yaralı ve bilgin

vicdanının titrediği, feryad u figan eylediği facia budur!

Evet, bu "nâs hannâslar"ın kim olduğunu gören o

aydındır; bu "cin hannâslar"ın kim olduğunu anlayan da odur.

Çünkü "vesvâs'ın mana" sini bilen, insanın "vesvâs-zede oluş" faciasının genişlik ve derinliğini hisseden bir tek odur.

O, insanın "hakkının yendiği" yerde "insan hakikati"nin katledildiğini görür.

Tüm zaman ve yerlerin putçusu Hannâs'ın her zaman

ve her yerde, insanî bir etken olmadığını, bazen bir cin,

bazen bir dev, bazen de esrarengiz bir güç olduğunu,

bazen gizli olduğunu, he zaman başlara esaret

boyunduruğu atmadığını; içlerde, sudûrda vesvese

yaptığını; yavaş, gizli, örtülü bir biçimde insanî derûna

adım attığını, ayak bastığını; senin mahiyetine,

şahsiyetine, insan oluşuna, "sen" oluşuna hulul ettiğini, çöreklendiğini, "kendi özün"ün yerine oturduğunu, seni mecnunlaştırıp yabancılaştır-dığını, aklına felaket getirdiğim, cinzede yaptığını, âlîne

yaptığını bilen de odur.

Evet, her zamankinden daha korkunç olan tehlikedir

sana pusu kuran; sadece dağların pusu yerlerinde kaya

artlarında değil, aynı zamanda gönlünün, kalbinin tuzak

yerlerinde, sinenin derûnunda zihninin perdelerinin

arkasında pusu kurar bu tehlike sana. Yine sadece senin

can ve malına pusu kurmamış, bunun yanısıra senin "insan

oluşun"a, imanına, ümmetine, bilgine, şuuruna, aşkına,

zaferine, cihad kazanmalarına, nesil cihadına, tarih

mirasına, Ibrahimleşme yoluna, Rabbanîleşme hicretine de

kurmuştur.

Düşmanın hep silah değil, ordu değildir; her zaman

dışardan değil, hep aşikar değildir. Bazen düzendir, bazen

duygudur, bazen düşüncedir, bazen mülkiyettir, bazen

yaşam biçimidir, bazen çalışma biçimi/yöntemi, bazen

düşünce tarzıdır. Bazen iş aletî, bazen üretim biçimi, bazen de tüketim türüdür. Bazen kültürzedelik, bazen kültürel sömürü, bazen dinî eşekleşme (istihmar), bazen de sınıfsal sömürüdür. Bazen toplumsal ilişki mekanizmaları, bazen görünmez örümcekvârî propaganda şebekesidir. Bazen modern dünyevîcilik, bazen bürokrasi, teknokrasi ve maşinizmdir. Bazen şovenizm, nasyonalizm ve ırkçılık, bazen nazizm şahsiyetperestliği, burjuvazi para tapıcılığı ve militarizm güce tapıcılığıdır. Bazen epikürizmin zevke tapıcılığı, idealizmin zihniyetperestliği, materyalizmin ayniyetçiliği, romantizmin sanatsal estetikçiliği ve duyuculuğu, egzistansiyalizmin hiççiliği ve abesle iştigalidir. Bazen sûfice ruhçuluk, ruhbanca zühdçülük, rasizmin toprak ve kancılığı, faşizmin kahramancılığı ve devletçiliği, individüalizmin ferdiyetçiliği, sosyalizmin toplumculuğu, komünizmin ekonomiperestliği, felsefenin akılcılığı, irfanın duyguculuğu, maneviyatçılığın semavîciliği, maddeciliğin dünyacılığı, idealizmin mevhumculuğu, realizmin mevcutçuluk ve gerçekçiliği, tarihî determinizmin kanunculuğu, kaderciliğin iradeceliği; bazen freudizmin

şehvetprestliği'dir. Bazen ekonomizmin mideciliği, bazen

biyolojizmin içgüdücülüğüdür. Bazen küfrün

dünyaperestliği, bazen dinin ahiretçiliği ve hatta bazen

siyantizmin laubali bilimciliğidir!

İşte bunlardır şirk putları! Modern Kureyş'in Lât, Uzza,

Asaf ve Naile'si! Modern medeniyet Ka'be'sisin üç yüz altmış

putu!

Tam bu noktada anlayabiliyorsun tevhidin, bir Allah'a

tapma inancının ne olduğunu, ne anlama geldiğini!

Tevhid risâleti ve misyonunun yücelik ve anlamının

derinliğinin hangi boyutlara ulaştığını!

Ve görüyorsun ki "tapıcılık"tan akılcılığa geçip bilim gücü ve insanî özgürlükle din bağından kurtulduğunu

söyleyen günümüz insanı, sadece bir Allah'a tapmıyor. Yani

kulluk ve tapınmayı değil, sadece Tevhidi yok etmiştir.

"Medeniyet'in getirdiği "modern şirk"in hem cahiliye dönemindeki eski şirkten daha fazla tanrısı vardır, hem de

bu tanrılar daha da adi tanrılardır. Cahiliye de bedevî Arap,

altın ya da kırmızı yakuttan güzel mücevherlerle süslenmiş

sanat eseri heykellere tapardı, güzellik, güç, kemal,

bereket, hayır abideleri, sanat rabbu'n-nev'lerine, tabiat

güçlerine, meleklere, mevhum, ama mâverâî ve mukaddes

şahsiyet ve tanrılara tapardı.

Günümüzde ise modern şirk dininin mabudu, "cinsel organ", "esâfil-i aza" seviyesine kadar düşmüştür.

Mezkur "her zaman ve her yer"in üç tağutu her zamankinden ve her yerinkinden daha çok zulmetmektedirler. Bugünün Firavunu, bir "düzen", bir "sistem"dir. Günümüzün Karun'u, bir sınıftır. Günün Bel'am-ı Bâûrâsı, din kisvesini üzerinden çıkararak bilim, ideoloji ve sanat elbisesini giymiştir.

Ne ilginç, önceki sûrede Kur'an üç serden söz ediyor, fakat Allah'ın bir sıfatına dayanıyor. "Felak"!

İkinci sûrede ise bir "şer"den söz ediliyor, ama üç sıfata dayanılıyor: "Rabb", "Melik" ve "İlâh"!

Üç şer, insanın hakkını öldüren en insan karşıtı güçlerin getirdiği dış facia iken bir "şer" insanın hakikatini öldüren iç faciadır. Ğâsik'ın hegomanyası, neffâselerin düşünceyi katletmesi, hiyanet edenlerin zararı... vurur, öldürürler, yağmalarlar, insan hak ve özgürlüklerim çiğnerler, insanı fakir, esir ve cahil yaparlar. Fakat her halükarda bütün bu faciaların yıkıntısı altında, insan hayatta kalmaktadır.

Halbuki asıl facia şudur: bu insanlık dışı/karşıtı güçler,

insana hükmetmek, insanın varlığını yağmalamak, ondan yararlanmak için, bugün her zamankinden daha çok insanı içten boşaltmakta, insanın insanî değerlerini felç etmektedir. Zira tarihî tecrübe bu üç güce öğretmiştir ki bir sınıf, millet veya halkın ekonomik, siyasî vb. esareti için öncelikle onu insanî esarete sürüklemek, içten düşürmek, fethetmek, fitrî özelliklerini bozmak, aslını değiştirmek gerek. Bu, öbür üç serden daha korkunç bir serdir. Gerçi şer serdir ve şerli güç her yerde aynıdır; fakat teslisin yönetim sisteminde insanın insanî fıtratının gördüğü felaket, günümüz insanının bilgin vicdanını korkutup dehşete düşüren facia, insanların düşmanı Hannâs'ın şerridir. Bu şer, gider, geri gelir; her yerde bulunur, üç çehreye sahiptir ve her zaman bir maske, bir kisveyle çıkar ortaya.

Vesvâs, insanları katleden bir facia ve "üç başlı, yüz suratlı yılan"ın insanın ruhuna akıttığı zehirdir. Yılan suretinde insanı aldatıp Allah'ın Cennetinden kovduran da İblis değil mi?

"Vesvâs"ın şerri, üç serden doğmuştur. Hannâs, tağutun meş'um temsilcisidir; ama o üç serden daha fecî bir serdir.

Kur'an'ın son mesajında bize öğrettiği gibi Hannâs Vesvâs *bizzat o* üç şirk tağutunun faciasıdır; ama bu üç şirk

tağutundan daha şerli, daha ölümcüldür. İnsanı esarete,

yağmaya ve dalâlete sürükleyen bu üçlü güçleri yok etmek

için, bir tek "İlahi bilinç" yeterlidir. Geceyi felak kılıcıyla yarmak gerek. Fakat insanların özüne giren, insanı "vesvâs"a dönüştüren Hannâs'ın İblisî gücünü alt edebilmek için

Tevhid'e sığınmak, bir ve tek olan Allah'ın zatındaki

malikiyyet, mülûkiyyet ve ulûhiyyet adlı üç gücün birliğiyle

teslisin alt yapısı insan tabiatından ve de toplumdan

kazınmalı, sökülüp atılmalı, "sosyal tevhid" ve "insanî tevhid"e dayalı - tevhidî bir ruh ve dünya görüşüyle- Habilî bir toplum binası inşa etmeli ve bir örnek ümmet kurmalıdır.

Öyle bir ümmet ki İbrahim'in risâleti bu ümmete davet

ediyor, Hâtemiyyet, bu ümmeti bina etme sorumluluğunu

insanların omuzlarına yüklemiştir. İnsanlar, bugün faciayı

hissetmişlerdir. Yeryüzünde İbrahim'in sünnetinin varisi olan

bizler, kesin bir yok oluş tehlikesi içerisinde bulunan dünya

insanlarının kurtuluş risâletini günümüzün bilgili, savaşçı ve

adaletçi nesline öğretmeliyiz. Kur'an, Ali Ailesi ve Hacc,

sorumluluğumuzu çok ağırlaştırmıştır.

Günümüzün Gasik'ı yeryüzünün gelmiş geçmiş en nüfuz

edici, en ihata edici;60 büyü "neffâse"leri ise61 her zaman ve heryerdekinden daha güçlü ve daha gizli iken İnsanın

kendine hakimiyeti her zamankinden daha zayıftır.

Gerçekten Cin ve insden olan hannas vesvası, bugün

daha güçlü ve daha felaket getiricidir.

Ey Makam-ı İbrahim'de durmuş insan! Sen ki "Vahiy

hatemiyyeti" ağır, "Risâlet" yükünü senin omuzlarına yüklemiştir!

Ey bilgin insan! Ey bilinçli insan! Ey Allah'ın halifesi,

Peygamberlerin vârisi! Sen ki "halkının seni örnek edinmesi için "Rasûl'ü örnek edinmesi gereken bir kişisin!

Ey "ümmet" binasını inşa etmekle sorumlu insan! Ey

"kitab", "mizan" ve "demir" dininin takipçisi!

Ey yeryüzünde "adaleti tesis eden"! Ey zalimin düşmanı, mazlumun dostu! Ey Müslüman mücahid!

Yarının tarihinde "zamanın önderleri", dünyanın varisleri olacak olan "yeryüzü mustazafları"nın çağrısına cevap ver!

Zira yeryüzünü "Süfyânî" zorbaların zorbalığı, "Karûnî"

hazine sahiplerinin zulmü, "Deccalî" bir gözün gözleri bağlayıcı komploları doldurmuş ve buna karşılık Âhir

zamanın vadedilen kurtuluş, intikam, hak, adalet ve barış

kıyamı, dertli kitlelerin vicdanlarının ve sorumlu aydınların

bilinçlerinin derinliklerinde "zuhur alâmetleri" ni ortaya koymaya başlamıştır.

Ey "kendini Allah'ın ahlak ve huyu üzere yetiştirmiş kişi"!

Ey Nebilerin varisi! "Ey İsrail Peygamberlerinden daha üstün"

olan insan! Ey Muhammedvârî insan! Zamanın hakkının

şahidi, dünya insanlarının şehidi olmalısın"! ey "Allah'ın Salih kulu! Bu tabiatta

"Rabbani olmalısın", Ey "Hanîf soylu insan"! Aşk tavafı, âb-ı Sa'y'ın bilgi ve bilinç menzili, şirk teslisini taşlama Mina'sı ve İsmail'in şehadet yerinden

dönüyorsun. İbrahim Tevhidi, Kur"an mesajı ve Zülfikar

Ali'nin kurtuluş bahşeden sancağını yanında taşıyorsun. Bir

testi zemzem suyunu da hediye getirmişsin! Evet, bütün

bunları yapan ey Hanif soylu insan! "İnziva ve uzlet pos-

tu"nu bürünüp karanlık in evine koşmadan, senden bir ay

uzak kalmış aç gözlü hayat timsahı kuduz ağzını açıp -Yunus

gibi- seni de yutmadan ve gündelik hayatın içinde seni

boğmadan önce bir an kendine gel, düşün: iman ve

sözleşmeni düşün. Kendinde, kendi çağında, kendi

neslinde, yerin ve insanın çehresinde neler olduğuna bir

bak. Dünyamızın bilgin vicdanlarının feryadını bir duy da

"vesvâs-i hannâs"ın şerrinden nasıl inlediklerini bir gör : Toynbee, beşerî uygarlığın, "iç düşmanlar"ın tehdidi

altında olduğu görüşünde. Delice ve sersemleştirici tüketim

hücumu. Evet, tüketim, tüketim, tüketim!

Marcuse, insanın bir alet gibi "tek boyutlu" hale

getirildiği tehlikesini bildirmiştir.!

Erich Fromm, Diyojen gibi, ama "sönmüş lamba" ile şehri gezip umutsuzca "kendinde olan, kendi olan insan" arıyor.

Camus feryat ediyor: Bu çağın uygarlık kenti Oran'da "veba"

baş göstermiş; şehrin "tapınağın"da masum çocuklar, sebebini bilmedikleri gizemli ve korkunç bir hastalıktan ölüyorlar.

John Isolet, silah ve altının içinde boğulan ve fakat derman

bulamayan can yakıcı bilinmez bir dertten acılarla kıvranan

"silahlı bir prens"ten söz ediyor!

Hollanda'nın bilgili heykeltraşları, modern şehir

Rotterdam meydanında, kaya gibi sağlam bir insan heykeli

yapmış, ama mafsalları daha şimdiden adeta parçalanıp

düşecekmiş gibi birbirinden ayrılmış!

Eliot ve Joyce, mitolojiden ne erkek ne de kadın olan

Yunanlı tanrıça Trezi'yi alıp günümüz insanının rabbu'n-

nevi yaptılar!

Eugene lonesce, bir insanî faciaya işaret ediyor: Hannâs,

insanın içine girmiş ve insan "gergadan" haline gelmiştir.

Kafka, tabiatta Allah'ın halifesi olması gereken, Allah'ın

kendi suretinde yarattığı insanın korkunç ve acıklı

çehresini tasvir etmiş ve nasıl değişip aslının bozulduğunu

göstermiştir.

Evet, "Dorian, Gray"in portresi, Oscar Wilde'ın portresi değil, günümüzün cin çarpmış insanının portresidir!

Felakta kaç, ey facianın bilinçli kurbanı!

Zira "kara gece, her yeri kaplamıştır";

zira "maharetli büyücüler; düğümlere üflüyorlar";

zira "hasetçiler, gece büyücülerinin oyuncağı, dostlar

ise düşman taraftarı olmuşlardır"!

"Felakın Rabbi"ne sığın ki gecenin örtüsünü yırtsın,

sabahın beyaz ırmağını "Mina"ya akıtsın.

Ve kork!

Zira o üç tağut geri döndü. Maskeli, kurnaz,maharetli;

sayısız ordu ve gizli silahlarla!

Ey "babası katledilmiş kan davacısı"! "Habil"in vârisi"

Kabil ölmemiştir.

Ey "Adem'in vârisi"! Ey karşısında "Meleklerin secdeye kapandığı varlık"!

İblis intikam alıyor

"İnsanların içlerine vesvese veren",

Bu "üç suratlı yedi renkli yediyüz adlı yetmişbin tuzaklı

vesveseciden, geri dönüp gizli iş çeviren büyücü"den!

sakın!

Allah'a sığın!

-Muhammed gibi-

"Felak'ın Rabbi"ne

"İnsanların Mâliki"

"İnsanların Meliki"

"İnsanların Ma'buduna"

Ve sen ey Hacı!

"Kurban Bayram"ından sonra da

aynı şekilde Mina'da kal!

ve her gün

her üç tağutu, birbiri ardınca taşla,

yedi kez

ve her defasında

yedi mermi!

Ki her gün Teşrik'tir,

her ay Zilhicce,

ve her yer Mina.

İnsan, tarih ve...

.... hayat, Hacc'dır.

. Sonuç

Artık Mina'da duruş sona ermiştir. Hacc, Mekke

duvarının arkasında nihayet bulmuştur. Bir Tavaf ve bir

Sa'y'in daha var. Onu Zilhicce'nin sonuna kadar istediğin

zaman yapabileceğini söylerler. Hatta bir zaruret sözkonusu

ise, Arafat'tan önce de yapabilirsin.

Demek ki Hacc sona erdi.

Bütün Hacc, bu idi.

Şimdi "Mina"yı terkeden ey Hacı! Hacc'ın son menzilim kat ettin;

İbrahim'in davetiyle ferdî hayatının anlamsız kısır

döngüsünden çıkıp, "Mevsim"inde Mîkât'a geldin.

"Vahyedici"nin fermanıyla ferdî hayat elbiseni atıp beyaz ölüm elbisesini giydin. Kendi kiliminden ayağını kaldırarak

iman ülkesine, -cihada- ve Allah'ın halısına -misafirliğe-

adım attın, ayak bastın. Allah'ın Sağ Eli'yle biatlaştın, aşk

girdabına daldın ve kendini, Tavaf eden halkta yok ettin.

Hayatın tozlarından temizlenip kendi paslarından arınarak

"kendi"ne, "öz"e eriştin. Girdaptan çıkıp hayret ve susuzluk dağlarında su aramaya koyuldun. Sonra

Mekke'den kalkıp Arafat'a indin. Oradan da konak be konak

Allah'a döndün. Arafat güneşinin aydınlığında, karanlığın

hegomanyası ve gecenin koruması altında "haram

şuuru"nün pak aydınlığına kavuşma "bilinci"yle silah toplamaya giriştin. Zamana uyup toplulukla birlikte haraket

ederek Mina sınırından geçtin ve savaş meydanına daldın:

ilk hamlede en son karargahı yerle bir ettin. İşte o zaman

özgürlüğüne kavuştun. Aşk ve iman ülkesini İblis'in

hegomanyasından kurtardın. İbrahimî makama ulaştın;

"şehadetten daha üstün" olan yüksek zirveye çıktın ve işin sonunda bir koyun kestin. En büyük ruhanî seferin ve en

yüksek insanî mi'racın sonunda, daha da ötesi en tehlikeli yerlerden, yaratılış, tevhid, fedakarlık, cihad, şehadet, İblis'le savaş ve aşkın baş menzili fethediş alanlarının en tehlikelilerinden geçtikten sonra nereye varıyor, ne yapıyorsun?

Boğazlamak, bir "koyun" boğazlamak!

Niçin? Bu ne felsefesidir? Ne sırdır? İmanın ifadesi olan Hacc'ın sonunda koyun boğazlamaktan maksat nedir?

Bunu söylemeye cesaret edemiyorum: bizim için, dinî ruhumuz için inanılır gibi değil.

Bırak ta "niçin" sorusunun cevabını bizzat Allah versin.

"*... Onlardan yiyin, kanaatkara ve isteyene de yedirin...*"

(Hac, 36)

Ondan hem kendiniz yiyin, hem de muhtaç mücahide, sessiz yoksula, adalet davacısı ve protestocu mazluma yedirin.

Ve yine:

"*... Artık onlardan yiyin ve zorluk çeken yoksulu da doyurun*"

(Hac, 28)

Ondan yiyin ve zamanın muhtaçlarına da yedirin!

Yani fakirlikle savaşmak.

Yolun sonunda bir lokmayla -kendi yediğin şeyden- bir aç insanı kurtarmak, bir mazluma yardım etmek.

İşte... hepsi bu kadar!

Dönüş

Ey Hacı! Şimdi nereye gidiyorsun? Eve mi? Hayata mı? Dünyaya mı?

Hacc'dan aynen geldiğin gibi mi gidiyorsun?

Asla!

Ey Hacı! Sen ki bu sahnede "İbrahim rolü"nü oynamış, İbrahim'i sembolize etmişsin!

İyi sanatçı, rolünü oynadığı karakterde erir. Eğer rolünü iyi oynarsa, sahne işi biter, ama kendisinin işi bitmez. Öyle sanatçılar gelmişlerdir ki ifa ettikleri rolden uzaklaşmamış, rollerini içselleştirerek ölmüşlerdir!

Ve sen İbrahim rolünü oyunla değil, ibadetle, aşkla üstlenmiş müslüman! Allah'ın Evi'nden kendi evine gitme, İbrahim rolünden çıkıp kendi rolüne dönme!

Halkın/insanların evini terketme, kendi toprağına tekrar ayak basma, kendi kilimine oturma tekrar. İhram'ı çıkarıp da bedenini kendi kılığına bürüme!

Mina'dan Mekke'ye İsmail'inle birlikte dön!

Sen İbrahim'sin: tarihin büyük put kırıcısı, dünyada
Tevhidin kurucusu, topluluğun hidayet misyonunu
üstlenmiş elçi, sabrı ölçülemez isyankar, yol gösterici
ihtilalci, ruhunda ıstırap, gönlünde aşk, yüzünde nur ve....
elinde balta!
Küfrün kalbinden imanın fışkırışı, şirk bataklığından
Tevhidin feveranı!
İbrahim: beşeriyet taifesinin put kırıcısı, kendi
kabilesinin put yontucusu Âzer'in evinden çıktı!
Put kıran, Nemrud'u mağlub eden, cehalet ve zulmü
ezen, uyumaya düşman, zilletin verdiği huzura
başkaldıran, zulmün sağladığı güvenliğe isyan eden,
kabilenin önderi, hareketin yöneticisi; hayat ve hareketin,
yönün, ülkü ve umudun, iman ve Tevhidin örnek şahsiyeti,
Evet İbrahim'sin sen! Öyleyse ateşin ortasına git; zulüm
ve cehalet ateşinin içine dal ki halkı ateşten kurtarasın:
zulüm ve cehalet ateşinden!
Sorumlu her insanın yazgısında var olan ateş; aydınlık
ve kurtuluş sorumlusu her insanın.
Fakat... Tevhid Rabbi, Nemrut ve Nemrutçuların
İbrahimîlerin üzerine saldığı ateşi kırmızı güle dönüştürür!

Yanmazsın, dolayısıyla kül de olmazsın. Maksat, cihad
yolunda ateşe kadar gidebilmen;
İnsanları ateşten kurtarmak için kendini ateşe atman;
"en ıstırap verici şehadet'e ermendir!
Ey İbrahimî Hacı! İsmail'ini kurban et; kendi ellerinle
bıçağı boğazına daya...
Ki halkın boğazındaki bıçağı kaldırıp atasın; iktidar
saraylarının temellerinde, yağma hazinelerinin başında,
dırar ve zillet mabetlerinin eşiğinde, boğazlanan insanların
boğazlarındaki hançeri alıp İsmail'inin boğazına daya ki
hançeri celladın elinden alma gücünü elde edebilesin!
Ama... İsmaillerin fidyesini, bizzat İbrahim'in İlahı öder.
Öldürmezsin, İsmail'ini kaybetmezsin. Amaç, iman
yolunda İsmail'ini kendi ellerinle boğazlama noktasına kadar
ilerleyebilmen.
Ta., "şehâdetten daha acı verici mertebe"ye kadar!
Ve şimdi ey Hacı! aşk tarafından geliyorsun, "İbrahim'in
Makamı"nda durmuşsun, İbrahim'in Makamı'na erişmişsin!
İbrahim buraya geldiğinde, feleğin çemberinden
geçmiş,.
hayatın zor tecrübelerini yaşamıştı. Put kırıcılık, Nemrud'u

mağlub etme, mancınıkla ateş azabına atılma, İblis'le

mücadele, İsmail'i kurban etme... hicretler, ıstıraplar,

yalnızlıklar, işkenceler, mahrumiyetler ve Nübüvvetten

İmamete kadar;

"ferdiyef'ten "cemiyet"e, put yontan Âzer'in evinin çocuğu oluştan Tevhid Evi'ni bina etmeye kadar!

Şimdi burada durmakta. Saçlarına ak düşmüş...

Bir tarih sığdırdığı ömrünün sonunda... Ev'i bina

etmekle görevlendirilmiş, Hacer-i Esved'i yerleştirmek,

Allah'ın Evi'ni, Allah'ın Eli'ni dikmek... Yardımcısı İsmail! Taş

çekiyor, babasına uzatıyor. Babası da bu taşların üzerinde

durup temelleri üzerinde Ev'i inşa ediyor!

Ne hayretamiz bir durum! İsmail ve İbrahim Ka'be

binasının ustaları. İsmail ve İbrahim!

Biri ateşten geçip gelmiş, diğeri kurbanlıktan. Ve işte her

ikisi de şimdi Allah'ın memuru, halkın sorumlusu, yeryüzünde

en eski Tevhid tapınağının, Tarihte "insanların ilk evi"nin,

"özgürlük evi"nin, özgürlük mabedinin, aşka, perestiş ve harem Ka'be'sinin, iffet, mahremiyet ve melekût perdesinin

sembolü olan Ka'be'nin mimarı.

Ve sen şimdi "İbrahim'in Makamı"nda, İbrahim'in bastığı yerlere ayak basmakta; İbrahim'in yükseliş merdivenin en

son basamağında, İbrahim'in Mirac'a yükselişinin en yüksek noktasında, Takamıb'da, İbrahim'e en yakın mesafedesin:

"Makam-ı İbrahim"

Şu halde sen, Ka'be'nin banisi, Özgürlük Evi'nin mimarı, Tevhid'in kurucusu, sorumlu, âşık, bilinçli, put kıran, kabile önderi, Nemrud'un zulmüne karşı mücadeleye giren, şirk cehaletiyle savaşan, İblis'in vesvesesiyle cihad eden, insanların içine vesvese atan Hannas'a karşı savaşım veren bir kimsesin.

Yersiz yurtsuzluğa, eziyet ve ıstıraba, tehlikeye, ateşe... İsmail'ini boğazlamaya tahammül et...!

Şimdi ne kendin için bir ev, ne de İsmail'in için bir sığınak yap. İnsanlar için bir ev, sığınmasızlar için bir çatı, takibe uğrayanlar, kaçaklar, bütün bir yeryüzünde korkarak kaçan ve bir sığınak bulamayan, her yerde Nemrud'un takip ettiği yaralı, sığınmasız avlar için bir yuva kur.

Zulmetin bu şeb-i yeldâsında bir meşale yak!

Bu zulüm gecesinde bir feryâd ol.

Her yerin utanç dolu ve emniyetsiz olduğu, yeryüzünü büyük ve hürmetsiz bir fuhuşhâneye çevirdikleri, dünyayı tecavüz, haksızlık ve özel muamelenin dışında herşeyin

yasak olduğu bir katil merkezi haline getirdikleri bir

zamanda harîm, harem, güvenlik, insan için temiz ve hür,

Allah'ın Evi -insanlar/ halk- için güvenlikli, temiz ve hür bir

harîm, bir harem...

Sen ey İbrahim rolüne soyunmuş, Makâm-i İbrahim'de

durmuş, İbrahim'in ayak izlerinde yürümüş ve İbrahim'in

Rabbi'nin Eli'ne biat elini vermiş kimse!

İbrahim gibi yaşa, kendi çağında iman Ka'be'sinin

mimarı ol. Kavmini, uyuşuk hayat bataklığından, ölü

hayat, uyku rahatlığı, zulüm zilleti ve cehaletin

zulmetinden çıkararak harekete geçir, yön ver, Hacc'a davet

et, Tavafa getir.

Ve sen ey Allah'ın "müttefik"i, ey İbrahim'le "aynı yolu takib eden"! Sen ki Tavaftan geliyorsun, Hacc işini

kadınların Tavafıyla birlikte bitirmişsin, kendini Tavaf eden

halkta fena etmek İbrahim suretinde çıkıp geldin. Ka'be

mimarının, Harem şehri inşa edenin, Mescid-i Haram'ı bina

edenin makamında durmuş, Müttefik'in -Allah- ile

karşılaşma imkanı elde etmişsin.

Kendi toprağını harem bölge

yap! Zira harem bölgedesin.

Kendi çağını haram zaman yap

Zira haram zamandasın.

Yeryüzünü Mescid-i Haram yap.

Zira Mescid-i Haram'dasın. Zira

"Yeryüzü Allah'ın Mescidi'dir" Ama

görüyorsun ki "öyle değil"!

III. BOLUM:

ŞEHÂDET:

HACC'DAN DAHA BÜYÜK İBÂDET

Hüseyin, bize şehâdetinden daha büyük bir ders vermiştir: Hacc'ı yarıda kesmek ve şehadete yürümek! O, bütün geçmişleriyle ecdadının atası ve babasının, ihyası uğruna cihad ettikleri Hacc'ı yanda keserek şehâdeti seçiyor. Evet, Hüseyin Hacc merasimini bitirmiyor. Hüseyin böyle yapmakla, tarihin tüm Hacılarına, tarihin tüm namaz kılanlarına ve İbrahim'in Sünneti'ne inanan herkese şunu öğretmek istiyor: eğer imamet olmazsa, rehberlik olmazsa; eğer hedef olmazsa, eğer Hüseyin olmaz da Yezid olursa, Allah'ın Evi'ni tavaf etmek, puthaneyi tavaf etmekle eşit olur. Hüseyin Hacc'ı yanda bırakıp Kerbala'ya yöneldiği anda Tavafa onsuz devam edenler, Muaviye'nin yeşil

sarayında Tavafa duran kimselerle müsavilerdirler".

"Hacc"! Put kıran İbrahim'in Sünneti. "İnsanların evi"nde ya da Allah'ın Evi'nde - ne fark eder?-Bir halk girdabı, tazyikli

ve hararetli, tavaf etmede... Yüzler şevkten parlamış,

yürekler aşktan erimiş, "Allah"ın davetine Lebbeyk diyor ve iman coşkusu, İslam heyecanı, Allah korkusu, Âhiret azabının ürküntüsü, cehennem cezasının

korkusu ve ibadet aşkı, ümmetin seçkinlerini mukaddes bir

halkanın içinde döndürüyor.

Ve simalar arasında kimler yok ki:

Peygamber'in Ashabı, İslam'ın öncüleri [Mütekaddimin],

cihad kahramanları, küfür topraklarının fâtihleri, yeryüzü

puthanelerini viraneye çevirenler, Tevhid'in hamileri,

Kur'an Hafızları, Sünnet'e bağlı olanlar, Hanif Din'in

ruhanîleri... bunların hepsi dönüyor ve İbrahim'le ahidlerini

yeniliyorlar. Bu aşağı-adi dünyadan, bu toprak dünyasından

ve bu bayağı yeryüzünde olup biten her şeyden fariğ olup

kalblerini Allah'a bağlayarak dönüyorlar. Cennet,

gözlerinin önünde dansa çıkmış. Huriler, mahcup yüzlerine

göz kırpıyor. Melekler arş kongresinden onlara güzel sesler

gönderiyor. Cibril, kanatlarını sevgiyle onların tavaf eden

ayaklarının altına seriyor!

Peki atmosfer bu iken, böyle öfkeli, kararlı,

müslümanların sıkı Tavaf girdabını yarıp çıkan, "hürmet,

güvenlik ve dokunulmazlık" şehrini terkedip giden insan da

kim?

Bütün müslümanların Ka'be'ye yöneldiği bu esnada, o

nereye yönelmiştir? Niçin bir an olsun bu dönen daireyi

görmek için dönüp, bakmıyor?

O dairede insanları, Nemrud müziğiyle İbrahim'in Evi'nin

etrafında döndürüyorlar.

Safa ve Merve arasında boş Sa'ylerinin uğruna

koşturuyorlar: Tarihin başlangıcı olan ve Adem ile

Havva'nın yeryüzünde ilk buluşma yerleri olan Arafat'tan

"Meş'aru'l-Haram"larına gece karanlığında getiriyorlar. Bu haram beldede -ki bu gece cehalet kullarının oraya girişi

yasaktır- onların şuurlarını öldürüyorlar, seher vakti gelir

gelmez Allah'ın koyu sürüsünü harekete geçiriyor ve

İbrahim'le dalga geçer ve Allah'ı aldatırcasına, Adem'den

Âhirü'zzamana kadar gelen üç daimî mabudu oyun olsun

diye taşlamaları için, -üç uğursuz teslis putunun toprağı

olan- "Mina"ya doğru sürüyorlar.

Evet, rengarenk yedi güzel ve zarif çakıl taşıra, narin

baş parmaklarıyla, mekan ve zamanlarının üç tanrısının

ağarmış çehresine, cilve ve aşk oyunu turları yaparcasına

atmaları için...! ve zillet yüklü yazgılarının bir işareti olarak koyunları boğazlasınlar diye: onlar, "Allah'ın koyunlarıdır".

Tanrı'nın üç daimî temsilcisi, bu koyunların yün, süt, deri

ve etinden daima yararlanmıştır.

Onların daimî kurbanlıkları, bunlardır. Onlar her

yerde, "dilsiz" olan bu kurbanları, kendi canları uğruna keserler; onların al kanlan ise "yeşil saray", "Mescid-i Dırar"

ve "Karun'un hazinesinin damarlarında dolaşmaktadır.

Sonunda bu "üç taşlanan" putun kulluğuna baş

koymalarının

göstergesi olarak başlarını tıraş ettirirler; bu traş aynı

zamanda zul

mün eylem aletinin cehalet olduğunu, elleri hakikat kanına

bulan

mış olanların, pragmatistlerin ta kendileri olduğunu da

göstermek

tedir. Bu "pragmatistler, her çağda ve her nesilde ", "kendi yokluk

ları"yla "insanın şehadeti"ne zemin hazırlarlar. Bu takva ve kut

siyet perdelerinin ardında cellatlık gizlenmiştir. Bu

Hacılardır ki her

zaman ve her mekanda, tüm zamanların ve tüm

mekanların o üç

putunun vesvesiyle İsmail'i, *bizzat* kendi elleriyle

Nemrud'un

ayakları altında kesmişlerdir. Bunlar, "insanın kurban"

gününü ve

zamanın İsmail'inin boğazlanma gününü bayram olarak

kutlar;

Ka'be'ye sırtlarını dönerek, zillet kıblesine yüz sürer,

"Ahiret Cen

neti"ni "dünya cehennemi" pahasına satarak ilah ve rablerinin

mutfağının sıcak külleri üzerinde afiyetle kendilerinden

geçmiş

vaziyette uyur ve yağma sofralarının artıklarında büyük bir

zevkle

otlanırlar! '

Hâciyân âmedend bâ ta'zîm

şâkiren ez rahmet-i Hodâ-yi

Âmede sû-yi Mekke ez Arafat

Rahîm zede lebbeyk-i Umre ez

Haste ez mihnet u belâ-yı

ta'zîm reste ez dûzeh u azâb-i

Hicaz Yâfte Hacc u Umre kerde
elîm bâz geşte besû-yi hâne
temam Men şodem sâatî
selîm pay kerdem berûn zi hadd-
beistikbâl Mermerâ der
i gilîm dûstî muhlis u azîz u
meyân-ı kafile bûd Goftem û
kerîm zi'n sefer kerden be rene
râ begû çûn restî Tâ zi tu bâz
u bebîm fikretem râ nedâmetest
mândeem câvîd Şad geştem
nedîm çûn tu kes nîst enderin
bedân ki Hacc kerdî Bâz gû tâ
iklîm hurmet-i ân bozorgvâr-i
çegûne dâşteî Çûn hemîhâstî
Harîm çe niyyet kerdî enderân
girift ihram Cümle ber hod
tahrîm her çi mâ dûn-i Kirdigâr-i
haram kerde bedî Goft ney,
Azîm? ez ser-i ilm ve'z ser-i
goftemes zedî lebbeyk Mî

ta'zîm? bâz dâdî çunan ki dad

şenîdî nidâ-yı Hakk ve cevab

kelîm? îstadî ve yâftî takdim be

Goft ney, goftemes çû der

tu ez ma'rifet resîd nesîm? der

Arafat Arif-i Hakk şodî ve

harem hemçû Ehli Kehf u Rakîm

münkir-i hîş Goft ney,

der gam-ı horket u azâb-i cehîm?

goftemes çu mî reftî Eymen ez

hemî endâhtî be dîv-i racîm

şerr-i nefs-i hod bûdî Goft ney,

heme adat u fi'lha-yi zemîm?

goftemes çu seng-i cimâr Ez

gûspend ez pey-i esîr u yetîm

hod endâhtî berûn yeksû Goft

kati u kurbân-i nefs dûn-i leîm?

ney, goftemes çu mî koştî

muttali ber Makâm-i İbrahim

Kurb-i Hak dîdî evvel u kerdî

hîşî-i his be Hakk teslim? ki

Goft ney, goftemes çu geştî
devîdî be hervele çû zalîm yâd
thû Kerdî ez sıdk u itikâd u
kerdî be gird-i arş-i azîm? ez Safa
yakîn Goft ney, goftemes
sû-yi Merve ber taksim şod dilet
bevakt-i tavaf Ez tavâf-i heme-
fariğ ez cehîm naîm? mânde ez
i melâikiyân Goft ney,
hicr-i Ka'be dil bedunîm
goftemes çu kerdî Sa'y Dîdî
hemçunânî kunûn ki geşte
ender safâ-yı hod kevneyn
remîm? men nedânisteem sahîh
Goft ney, goftemes çu geştî
u sekîm şodî der makâm-ı mahv
bâz Kerdî ânca be gür mor-i
mukîm mihnet-i bâdiye haride
hod râ Goft ezîn bâb, herçi
besîm inçunîn kon ki kerdemet
goftî tu Goftem ey dûst pes

ta'lim

nekerdî hacc Refte vu Mekke

Nâsır-ı Hüsrev

dîde âmede bâz Ger tu hâhî ki

hacc konî pes ez în

Hacılar, Rahim olan Allah'ın rahmetine şükrederek ve O'nu yücelterek geldiler.

Arafat'tan Mekke'ye gelip ta'zîmle Umre lebbeykini haykırdılar.

Hicaz sıkıntısı ve belasıyla yorulup Cehennem ve elim azaptan kurtuldular.

Hacc'ı idrâk edip Umre'yi tamamlayarak, eve selâmette döndüler.

Ben bir an istikbâle gittim, haddimi aştım.

Kafile arasında mermer gibi, muhlis, aziz ve kerîm bir dost vardı.

Ona dedim ki söyle bu acı ve korku ite yolculuk yapmaktan kurtulup da, Senden ebedî olarak geride kaldığım zaman düşüncemi sıkı bir pişmanlık kaplar.

Hacettiğin için mutlu oldum, bu iklimde senin gibisi yoktur.

Yine söyle, o yüce harîmin hürmetine nasıl sahip oldun?

Tam ihrama girmek istediğinde, o tahrîm hususunda neye niyet ettin?

Bütün kötülükleri ve yüce Yaratıcı'nın dışındaki herşeyi kendine haram ettin mi?

Dedi ki hayır, ona dedim ki ilim ve ta'zîmle lebbeyk haykırdın mı?

Hakk'ın nidasını duyduğunda Kelîm'in verdiği gibi cevap (karşılık) verdin mi?

Dedi ki hayır, ona dedim ki Arafat'ta durup takdimde bulunduğun zaman Hakk'ın arifi ve nefsinin münkiri olduğunda, sana ma'rifetten bir esinti geldi mi?

Dedi ki hayır, ona dedim ki Harem'e gittiğin zaman Ehl-i Kehf ve Rakım gibi,

Cehennem alevi ve azabının kederiyle nefsinin şerrinden emin oldun mu?

Dedi ki hayır, ona dedim ki (Minâ'da) kovulmuş Seytan'a cemre taşını attığın zaman, Kendi nefsinden de bütün kötü adet ve fiilleri attın mı?

Dedi ki hayır, ona dedim ki esir ve yetimin uğruna koyun (kurban) kestiğin zaman Öncelikle Hakk'a yakınlaştığını gördün ve alçak ve aşağılık nefsi öldürüp kurban ettin mi?

Dedi ki hayır, ona dedim ki sen İbrahim'in Makamına (makam-ı İbrahim) muttali olduğun zaman, Sıdk, itikâd ve yakîn ile kendi nefsini Hakk'a teslim ettin mi?

Dedi ki hayır, ona dedim ki tavaf vaktinde var gücünle koştuğun zaman, Bütün Meleklerin koskoca arş etrafındaki tavaflarını hatırlayıp andın mı?

Dedi ki hayır, ona dedim ki Safâ'dan Merve'ye doğru taksim üzere sa'y ettiğin zaman, Kendi Safâ'nda iki kevn'i gördün mü ve kalbin cennet ve cehennem düşüncesin den kurtuldu mu?

Dedi ki hayır, ona dedim ki ikiye bölünmüş kalple Ka'benin ayrılığıyla geride kaldığın zaman, Şu anda çürüdüğün gibi, acını orada mezara gömdün mü?

Dedi ki bu konuda söylediğin şeylerin, doğru mu yanlış mı olduğunu ben anlamadım (bilmiyorum).

Dedim ki ey dost, öyle ise sen hacc etmedin, mahv makamında mukîm olmadın.

Gittin, Mekke'yi gördün ve çölün sıkıntısını gümüş ile satın alıp geri geldin, Bundan böyle eğer haccetmek istersen sana öğrettiğim gibi yap.*

*Şiirin çevirisine yaptığı büyük katkılarından dolayı M. Sait Okumuş'a müteşekkirim.

NOTLAR

1. İmam Sadık'ın sözü. Bkz. *Misbâhu'ş-Şeria.* Ayrıca Feyz Kâşânî, bu *sözü Mehac*

cetıı'l-Beyzâ'da nakletmiştir.

2. Bu noktada şu izahı yapmakta yarar görmekteyim: burada "dinler"

terimini

tarihî ve sosyal bir tabir olarak ve "dinler bilimi"nin diliyle kullanıyorum.

Bu kul

lanımda, felsefi, bilimsel, edebî, sanatsal vb. ekol ve çağrılara mukabil dinî yönü olan

her ekol ve çağrı, metafiziksel kökeni olsun veya olmasın din olarak isimlendirilir.

Zira dinlerin hak olup olmadığı konusu, her dinde, İlahî hikmet ve kelam ilminin

işidir. Ben ise böyle bir konumda değilim.

3. Lütfen her kelime üzerinde dikkatle düşünün.

4. İslam'ı her İslambilimciden daha iyi bilen, İslam'ın tarihî yazgısını her sos

yologdan daha büyük bir vukûfiyetle öngören, her edipten daha iyi yorum gücü ve

marifeti olan tarihî bir şahsiyetin, yani Ali'nin ifadesi bundan da uygundur.

Ali ki,

İslam bilim ve sosyoloji uzmanlarının bilimsel İslam tarihi tahliliyle, kitaplarla ve

yaygın konferanslarla söylemek istediklerini, İslam'ın ilk hakikati ile şimdiki gerçek

liğini mukayese ederken ifade etmek istediklerini, İslam'ın yapıcı misyonu ile yıkıcı

rolünü izah ederken vurgulamak istediklerini, hatta geçmişte ve şimdi vukufiyet

sahibi halkla sorumlu aydınların duygu ve düşüncelerini İslam'a mal edip İslam'la

özdeş gururken söylediklerini, İslam'ın ilk hakikatinin güzelliğini ve cazibesini, İs

lam'ın bugünkü gerçekliğini açıklarken söylediklerini, önce İslam'ın, onunla aynı

çerçevede görülen bütün dinlerden farklı, istisnaî bir din ve sonraları çöküşte de,

çökmüş veya çöküşle yüzyüze gelmiş olan diğer bütün dinlerden ayrı olarak istisnaî

bir din olduğunu, ilk İslam'ın, mektep ve çağrıların en güzeli, en cazibi iken değişim

ve çöküş sürecinde en çirkin ve en nefretliği olduğunu ifade ederken söylediklerini

ve benim en yüce düşünce okulu, en ileri insanî misyonun, dünyanın en çökmüş

mekteb ve en menfi misyonu haline geldiğini ifade ederken söyle

istediğimi... evet,

bütün bunları Ali, halk kitlesinin hayatından üç kelimelik tabiî basit bir istiareyle

dakîk, güzel ve eksiksiz bir şekilde beyan etmiştir:

"İslam, ters dönmüş post elbise gibi giyildi" *(Nehcü'l-Belağa,* 107.

Hutbenin son cümlesi)

Post elbise, hem cins, hem şekil, hem de masraf yönünden diğer

elbiselerden farklıdır. Deri (post) elbise, yüzü en güzel, en sanatkarâne, en çekici, ama arkası en çirkin, en kara ve en nefret verici olan bir elbisedir.

Güzel işlemeli ve en gösterişli

deri elbise, ters giyildiğinde "öcü" olur. Çocukları onunla korkuturlar. (Yoksa çocuklar şimdi bu İslam'dan korkmuyorlar mı? Şimdi insan, deri elbiseyi (postu) o yüzünden (tersinden) giyiyor, koyun ise bu yüzünden (doğru yüzünden)!

5. Meselâ 28 Safer, hem Peygamber'in vefat günüdür, hem de İmam

Hasan'ın.

Fakat ben, İmam için yapılan yas tutma (azâdâri) merasiminde hiç kimsenin Pey

gamberi de yâd ettiğini görmedim! Kur'an'sız ve Peygambersiz bir İslam...

Gerçek

ten ne kadar da kolay bir lokma!

6. Hacc'la birlikte Medine'nin de ziyaret edilmesi vurgulanmıştır.

Peygamber,

bir rivayette şöyle buyurmaktadır : "Hacc'a gelip de beni ziyaret etmeyen kişi, bana

zulmetmiş olur". Bana göre bu yüzdendir ki Hacc'da Tevhidi öğrenir, tecrübe eder,

İbrahim'i tanırsın; Medine'de ise İslam'ı öğrenip yaşar, İbrahim tarihinin devam et

tiricisi ve Tevhid risaletinin tamamlayıcısı olan İslam Peygamberi'ni tanırsın.

Ve sen

ey kardeşim! yine Medine'de Hacc dersinin peşine düşer, Hacc mektebini

tamamlar

sın. Yoksa Peygamber'seninle benim ziyaretime muhtaç değildir. Onun İslam'ı

"semeresiz yaşamda ve esersiz zihinlerde var olan şeye Ahiret'te ödül vermekten ve

de ne halk için bir hizmeti, ne de kendisi için bir yararı olmayan bir amele sevap ver

mekten daha mantıklı ve daha ciddidir.

7. Kitapta "ne-se-ke"nin çoğulu olduğu ifade edilmektedir.

Muhtemelen bura

da bir baskı hatası olmuştur. (Çev.)

8. Bu konuda Allâme Tabatabaî şu görüştedir: Hilâfet ve isimlerin öğretimi,

Adem'e özgü değildir. Adem'in çocuklarının da payı vardır, hilâfet ve isimlerin öğ

retiminde. *(el-Mîzân, c.* 1)

9. "Şüphesiz Allah, Adem'i kendi suretinde yaratmıştır." (Hz.

Muhammed): *Es*

rârü'l-Hikem, s. 225 veya "Adem'i Rahman suretinde yaratmıştır."

buyurulmuştur.

Ayrıca *"İki Atîk"de* de bu anlamda bir ayet mevcuttur. Hakîm-i Esrar suret kelimesi

ni sıfat olarak tefsir ermiştir.

10. Mü'minin kalbi, Allah'ın arşı veya Rahman'in arşıdır. *(Esrarü'l-Hikem,* s.226)

H. "Elbette Allah, sadık olanları da bilir, yalancıları da bilir" (Ankebût, 3)

"... Allah, kendisine ve Peygamberlerine gayb ile kimlerin yardım edeceğini bilsin..." (Hadîd, 25)

"Şüphesiz biz, yeryüzü üzerindeki şeyleri ona bir süs kıldık; onların hangisinin daha güzel davranışta bulunduğunu deneyelim diye." (Kehf, 7)

"O, amel bakımından hanginizin daha iyi olacağını denemek için ölümü ve hayan yarattı." (Mülk, 2)

12. Haccın çehresi, bugün göründüğünün aksine, aristokrat değil, halkçı-insancı bir simadır. Bu çağrıya cevap verenler, birinci derecede yayalar, ikinci derecede süvarilerdir. Fakat bu süvariler, "hızlı korkunç savaş develerine" ve "dizginleri altından, hızlı koşan aristokratik atlar"a binenler değildir. Zira binitlerinin zayıflığı o binitlere binenler tabakasını,

"dâmir" üzerindeki ziyaretçileri anlatmaktadır. Acaba bu, bugün anladığımızın tersine, Hacc'ın kapitalistlerin çehresine sahip olmadığım, zenginlerin dinî vergisi olmadığını ve güç/imkan sahibi olmanın, sınıfsal ve ekonomik değil, mantıkî ve genel bir mesele olduğunu göstermiyor mu?

Bu aristokrat çehreyi sadece İran'da Hacc için betimlemişlerdir. Yoksa Kur'an, her zaman Hacc'dan, Haccedenlerden ve Kabe Evinden ahenkle söz eder. Kur'an'ın bu şekilde söz etmesi, onun sadece sınıfsal olmadığını aksine tamamen insanî olup tüm insanları kuşattığını, hatta sınıf karşıtı olduğunu, aristokrat karşıtı bir özelliğe sahip olduğunu göstermektedir.

"İnsanlar içinde Hacc'ı duyur..." Bu çağrıya cevap olarak Hacc'a gelmek isteyenlerin tasviri onların tabakalarını göstermektedir. O zaman diğer İslam ülkeleri hacılarının çehresinden, onların Hacca gelmeyi sıradan bir dinî görev olarak algıladıkları, Hacca güç yetirmeyi, "maddî imkanlar elde etmek için Hacc'a gelmek değil, Hacca gelmek için maddi imkan elde etmek" olarak telakki ettikleri anlaşılmaktadır.

Bizim eski edebiyatımızda da Hacı bugünkü gibi geçerli dünyevî çehreyi değil aşîkâne bir dinî çehreyi çağrıştırırdı. "Zengin" ve "hacı" gibi iki sıfatın müteradif olarak kullanılışının, sözüm ona yabancılaşmış Safevî Şiası'nın mahareti olduğunu düşünüyorum. Çünkü Safevî Şiası'nda "Meşhedî" ve

"Kerbelâî" lakaplarını, hacı mukabilinde va'z etmişler ve İmam'ın sandukasını tavaf etmeyi, Kabeyi binlerce yüzbinlerce kez tavaf etmekten daha üstün

görmüşlerdir :

"Sultan Ali Musa er-Rıza'nın türbesini bir kez tavaf etmek yedi bin yediyüz yetmiş Hacc-ı Ekber'e denktir.

Tavaf kavramım, kabir için de kullanmanın çok ilginç anlamı vardır. Bu, tevhid görüşü, ruhu, pratiği, kültür ve dilini, İmamet adına nasıl bozarak, siyasal ve sınıfsal şirke yol açtıklarının göstergelerinden biridir. Belki bu iki tavafın sınıfsal oluşunu da telkin etmişlerdir:

Zenginler Mekke'ye gitsin, fakirler senin huzuruna gelsin.

Canım sana feda olsun ey ağa ki Hacc, fakirlere aittir.

13. "Dönüş, Allah'adır" (Fatır, 18). Sayrûret: olmak, başkalaşmak, değişim. Zat

ta cevherde ve mahiyette hareket. Bu anlamda -filozof ve mantıkçıların tersine- in

san sabit bir zat değildir. O'nun mantıkî tarifi mantıksızdır. O bir

"bulunmak"

(bûden) değil, olmaktır (Şoden). Yani daima "yaratılma" içerisinde olan ve yaratıcısı

Allah olan ebedî hareket ve değişim...!

14. "Güçlü bir hükümdarın katında, doğrulara has oturma

yerinde..."(Kamer,

55)

15. Medine -ki Peygamber, oradan haccetmiştir - halkının Mîkât'ı Zulhuley

fe'dir. Zulhuleyfe, Medine'nin 12 kilometre güneyinde, büyük Ali'nin bizzat ken

disinin kazdığı su kuyuları "âbâr-ı Ali"nin yakınında bir yerdedir.

16. Celal: Mîkât'ta bir çöp.

17. Çöl: Yaratılış şarkısı.

18. "Ölmeden ölünüz." (Hadis-i Şerif)

19. "Kuşkusuz İbrahim, Allah'a boyun eğmiş hanif bir ümmetti. O, müşrikler den değildi. (Nahl, 120)

20. Harikulade "Şems" sûresinde, Allah'ı güneşe, aya..., yere..., göğe., ve "nefs"e

(bizzat kendisine) yemin eder ve ondan sonra şu şiarı ilan eder: "nefs" (LE MOI) -in

sanın öz, gerçek ve fıtrî benliği- bir tohum bir insan ve bir çiftçi gibidir. "Kad eflaha

men zekkâha" [Onu arındıran gerçekten felah bulmuştur!. Kim onu yetiştirirse, mahsul alır. "Ve kad hâbe men dessâhâ"[Ve onu örten yıkıma uğramıştır.]- Ve her

kim onu toprağa gömerse bahtsız kalır!

21. Hassî der Mîkât, 1. bs., s.'94-98.

22. Sâfî'nin Tefsir'inde Tevbe sûresinin üçüncü ayeti yorumlanırken Kâfi ve

Ayâşî'den nakledildiğine göre Hazret-i Sâdık şöyle demiştir: "Büyük Hacc (Hacc-ı

Ekber), Arafat'ta Vakfe yapmak ve şeytan taşlamaktır. Küçük Hacc (Hacc-ı Asğar) ise

Umre'dir."

23. Ve ilallahi'l-mâsir: "Dönüş Allah'adır".

24. "İnsan" hakkında Kuran'ın ifadesidir. Nuh'un çocuğu bahis konusu edilir

ken, çocuğu için şefaat eden ve bağışlama dileyen Nuh'a hitaben

Kur'an şöyle

demektedir : "O senin ailenden değildir, o amel-i salih değildir."

25. Yasak meyve'ye çeşitli anlamlar verilmiştir. Meselâ Tevrat'la bizim rivayet

ve tefsirlerimizden bir çoğu, ona "ilim" mânâsı vermişlerdir. Benim -özel bir mânâ

da- diğer farazî anlamları arasından seçtiğim mana. Şimdi de aynı kanaatteyim.

Fakat aslî bir mânâsı ve doğrudan anlamı olarak değil tabiî ki: İltizamı manâsıyla

böyle kabul ediyorum. İslamî tefsirler, yasak meyveyi veya yasak ağacı,

"hased, buğz ve heva" gibi en süflî mânâdan "Ehli Beyt ilmi ve velayet makamı" gibi en yüksek mânâya kadar çeşitli biçimlerde yorumlamış, hatta

-buğday mı, elma mı yoksa başka bir şey mi diye- botanik açısından belirlemeye çalışmışlardır. Ben çok basit, sade ve doğal bir kelimeyle yasak meyvenin, yasak ağacın, men ağacı olduğu kanaatindeyim! Yasak meyveyi yemek veya Kur'an'ın ifadesiyle yasak ağaca yaklaşmak, haddi aşmak, her varlığa kapalı olan bir dünyaya girmek, yani tek kelimeyle

"isyan" demektir. Burada iki unsur söz konusudur: "bilgi ve serbestlik"!

26. Tevbe'nin sözlük anlamı, geri dönme'dir.

27. "Meş'ar: Ma'lem, işaret.... Çoğulu meşâir, Allah'ın seçip kendisine çağırdığı,

(nedebe'1-lâhü ileyhâ), üzerinde kıyamı emrettiği işaretler demektir.

Meşa'r-i Haram

Sa'yi Meş'ar'dandır; çünkü Meş'ar ibadet için işarettir, bir mevzidir" *(Lisânü'l-Arab)*

28. "Arafat'tan aktığınız zaman, (halk ırmağa benzetiliyor), Meş'ari'l-Haram'da

Allah'ın hatırasını, bilgi, bilinç ve nişlerinizde canlandırın. Allah'ı zikredin, o sizi

doğru yola iletti. Oysa siz daha önce dalalette idiniz. Sonra halkın aktığı yerden

akın." Burada bir şeye gönderme vardır: cahiliye döneminde halkın ileri gelenleri,

halk kitlesinin Meş'ar'a doğru aktığı nehir yatağının kenarından giderlerdi!

Bunun

yanlışlığı da anlatılmış olmaktadır.

29. "Abdu't-tarîk; Mehde"!

30. "Nazar" ve "Basiret" kelimelerini Kur'an'ın kullandığı mânâda kul

lanıyorum. Kuran, "nazar" kelimesini, tabiatın maddî olaylarım müşahede etmeyi

ifade etmek için kullanırken, "basiret" kelimesini hakikatleri görmeyi ifade etmek

için kullanmaktadır: "Bakmazlar mı "nazar etmezler mi) deveye, nasıl yaratıldı?"

"Allah'a bir basiret üzere davet edin."

31. "Gece zâhid, gündüz aslandırlar." (Hz. Peygamber)

32. "Cebr"den maksat ilmî takdir veya determinizmdir. Yani her şey, -

evren, in

san ve zaman- belirli bir takım ilmî kanunlara tabiîdir. Her olayın belli bir ölçüsü var

dır. Bana göre Kur'an'da geçen takdir, kader-i ma'lûm veya ecel-i müsemmâ ifadeleri

de bu anlamdadır. Terme=kader'den türemiş olan determinisme terimi, ona denktir.

33. "Sünnet", evren, toplum ve tarihe egemen olan bilimsel kanundur.

Ben sün

net kavramını "fait" (vakıa) olarak tercüme ediyorum.

Âyet ise bir "vakiiyyet", bir gerçekliktir, Tevhidî bakışaçısında bir belirti ve bir "alâmet"tir: Çağdaş ilmî bakışaçısında ise bir "olgu", bir "görüngü"dür.

Ben bunu da "phenomene" olarak tercüme ediyorum. Her "sünnet", bizatihi bir ayettir, yani "ilmî bir kaide", bir ilke, bir "olgu", görüngü veya fenomen"!

34. "Halk", bir "şey" veya "görüngü", icat etmek demektir: Yıldız ve insanı.

"Emr" ise bir roldür: uhdesine alır ve bir durumdur: üzerinde karar kılar.

Halk "var

lığı": creati on'u ifade eder. Emr ise "yön" ve "hidayet'i: orientation'u.

35. Yerçekimini mağlup eden bir fizikçi veya çevre ve bitkinin

determinas

yonuna kendi iradesini tahmil eden ziraat mühendisi gibi.

36. 'Tevfiz", "insancılığın", hümanizmin temeli, Egzistansiyalizm felsefesinde,

Sartre'ın deyişiyle Delaissement'dir! Bu kelimenin tam karşılığı tevfizdir. Yani insan,

tabiatın cebrinde veya takdirde, determinizmde, bütün varlıklara hakim olan ilahî

takdirde, kendisine dayatma yapılan tek özgür varlıktır. Ben de Adem'in cennetten

yeryüzüne "hubüt'unu (iniş) bu mânâda anlıyorum.

37. Son şeytan taşlama yeri, "akabe"ye yakındır. Akabe Hz.

Peygamberin, Hac-

:a gelen bir grup Yesrib (daha sonra Medine olmuştur) halkıyla biatlaştığı yerdir.

Son taşlama yeri buraya yakın olduğu için ona Akebe taşlaması da denmektedir.

38. Ben bu konuda şöyle düşünüyorum: Tıraş olmak veya kısaltmak

(baştaki

kılları kesmek veya kısaltmak), bir emir değil, nehyin kalkmasıdır. Zira tıraş ol

mamak veya kısaltmamak, İhramın yasaklarına ait bir hükümdü, İhramdan çıktığın

an, İhramın, tıraş olmamak, saçı kısaltmamak, koku sürünmemek,

süslenmemek gibi

pasakları kalkar. Geçmişte insanlar süslenmek amacıyla başı tıraş eder, Kurban Bay

ramı' nda mâni, yasak kalktıktan sonra Hacılar saçlarını düzeltirlerdi. Bu *bizzat,* Kur

ban Bayramı'nın bir göstergesi, Hacc merasiminin sona eriş şenliğinin bir alâmetiy

di. Bu, "Hacc'ın menâsiki"nden biri olarak telakki edilmiştir.

Tıraş olmanın Haccın amellerinden biri olduğuna dayanak gösterilen ikinci surenin (Bakara) 196 nolu ayeti, bana göre traş olmayı Hacc amellerinde başarının bir işareti saymaktadır. Bu ayetin, kanaatimce bundan başka bir anlamı da yok. Tabii ki benim ki bir görüş. Bunu ispat etmek için herhangi bir bağnazlık taşımıyorum.

Büyük çağdaş Şiî taklid merciilerinden bir kısmı tıraş meselesinde taassup göstermemektedir. Mesleğin gereklerini, sosyal şartlan, hatta şahsın hayatının şahsî ortamında, kendini teşhis etmeye binaen ondan hoşlanmamayı, tıraş

olmamada yeterli görmektedirler. Bazıları da sadece ilk Hacc'da farz saymış, bazıları ise "ihtiyarî vacib" olduğuna hükmetmiş, yani kendi mukallidinin Bu konuda başka bir merciinin fetvasıyla amel etmesine cevaz vermişlerdir... bu sebebledir ki böyle zannetmişlerdir. Bu telakkide, bir hüküm olarak, Haccın aslî menâsikinden biri olarak kesin bir yargı da bulunmamışlardır.

Çok hassas olan şu temel noktayı da hatırlatmakta yarar görüyorum: Bu meselelerde ben ve benim gibilerin kendi aklî çıkarımlarına dayanma hakları yoktur.

Çünkü aksi takdirde kontrol edilemeyecek karışıklıklar çıkacaktır. Bu gibi hususlarda kanaatimce, beğenmediğimiz, hatta doğru bulmadığımız bir meseleyi dahi taklit etmeliyiz. Zira Ebû Zerr'in deyişiyle -özellikle Hacc konusunda- "ihtilaf çok kötüdür".

39. "Niyet"i de anlamından uzaklaştırarak bir "teknik" haline dönüştürmüşler

dir. Bir "kontrat ifadesi"nin telaffuzu biçiminde telaffuz etmeye başlamışlardır.

"Hacc teknikleri" uzmanlarından biri, kendisine bağlı Hacılara şöyle diyordu :

"Gelin, niyetlerinizin okunuşunu düzelteyim"! Celle'l-Halik! Neleri ne hâle getirdik

lerine bir bak!

40. Toynbee'nin tabiriyle "tarih, Allah'ın, insanın yaratılışıyla ilgili planıdır".

Buna benzer bir ifade Sartre'den gelmektedir: "Tabiat veya Tanrı, varlığı insana ver

miştir. Varlığın mahiyetini yaratan ise tarihtir." Bilimsel tarifle tarih, insanın "oluş"

ilmidir.

41. Âzer hakkında Kur'an "onun babası" (Kale İbrâhîmu liebîhi Azer) demek

tedir. Tefsirlerimiz de amcası (veya annesinin kocası) olarak anlam vermektedirler.

Ben burada aynen Kur'an lafzını alarak Kur'an'ın aldığı mânâda

anlamaktayım.

Babam ve üstadım Muhammed Takiy Şeriatî, "eb" kelimesinin burada bilinen baba

manasına gelmediği kanaatindedir; şu sebeple :

Şiî müfessirler, üç sebeple Âzer'in İbrahim'in amcası veya annesinin kocası olduğunu söylemişlerdir:

a. Bu konuda Ehl-i Beyt İmamlarından muteber rivayetler gelmiştir.

b. Şiî ve Sünnî tarikiyle Hz. Peygamberden pek çok rivayet

nakledilmiştir. Bu

rivayetlere göre Peygamberin ataları arasında hiç müşrik olmamıştır.

Peygamber İb

rahim'in neslinden olduğu için babasının putperest olması mümkün değildir. *Neh*

cü'l-Belağa'nın birkaç hutbesinde bu konu tasrih edilmiştir.

c. Bizzat Kur'an da açıkça bu iddiayı doğrulamakta, ispat etmektedir.

Çünkü

Kur'an Âzer"i daima "eb" lafzıyla ifade eder: "Eb" lafzı, ailenin büyüğü, öğretmen,

kayınpeder, ülkenin lideri, üvey baba gibi bir çok anlama gelir. Kur'an'da

"eb", ced

ve amca için; "vâlid", ise münhasıran gerçek baba için kullanılır. İbrahim Âzer'den

bizar olduktan, onun için dua ve istiğfar etmesi yasaklandıktan sonra hakiki

babası

manasında vâlid'i için dua eder. İbrahim sûresinin 41. âyetinde şöyle buyurulmak

tadır: "Rabbimiz, beni ve anamı babamı bağışla..." Bkz. *Vahiy ve Nübüvvet*, s. 239

42. Bu, Hint, Çin ve özellikle de Yunan kültürleri karşısında İbrahimî kültürün

bir özelliğidir. Mezkur kültürlerde kişi avam sathından uzaklaştıkça tanrılaşır. Bu

nedenle onların göğü küçük tanrılar ile dolmuş, yerleri ise "büyük adamlar" dan boşalmıştır. Onlarda pehlivanlar, padişahlar, seçkinler hep Tanrıların bir parçasıdırlar. İbrahimî kültürde ise tarihin en görkemli ilahî siması, kültürün en eski başlatıcısı, Tevhidin kurucusu, büyük Peygamberler silsilesinin başı, Musa, isa ve Muhammed'in (s) dünyanın en büyük dinlerini, onun yolunun devamı olarak bildikleri Nebiler babası İbrahim, sözkonusu özelliklerine rağmen yine de bir insan olarak kalıyor! O, filozofların, şairlerin, ariflerin imal ettiği zihinsel, entelektüel, hayal ürünü değil, bütün beşerî tabiî duygu ve özellikleriyle objektif, gerçek bir insan, Allah-yapısı bir insandır!

43. "İyi insanların iyilikleri, mukarreb insanların kötülükleridir."

(Hasenetü'l

ebrâr, seyyiâtü'l-mukarrabîn)

44. "İnsan, zayıf yaratılmıştır". (Nisa, 28)

45. "Allah'a şirk koşsaydm, amelin boşa giderdi".

46. "Mina'da bina yoktur".

47. "Müslümanların işlerine önem vermeden sabahlayan, müslüman değildir."

(Hz. Peygamber)

48. Istilahî mânâda Kurban Bayramı'ndan sonraki üç güne "Teşrik Günleri"

denir.

49. Ben bu noktada şöyle düşünüyorum: "Allah'a sığın" diye Peygamberin şah

sına tehlike bildiriminin yapılması, ona pusu kuran serlerin gösterilmesi ve özellik

le Bîsetin ilk yıllarında nazil olan bu iki sûrenin Kuran'ın sonuna yerleştirilmesi Hz.

Peygamberden sonra ümmeti arasında meydana gelen şeylere aristokrasi, seçkin

cilik, şirk ve cahili geleneklerin İslam suretinde tekrar canlandığına bir işarettir.

50. Meybedî, *Keşfü'l-Esrâr* tefsirinde, burada "mâlikiyyet, mulûkiyyet ve

ruhâniyyet" olmak üzere üç güçten söz edildiğini ihsas etmiştir. Fakat onların

"nâs"la ilişkisi bağlamında yaptığı izahı mahvetmiştir.

O şöyle demektedir : Sûrede "nâs" beş kez tekrarlanmıştır. Birinci nâs'dan maksat, nezârete ve sahibe ihtiyacı olan çocuklar; ikinci nâs, güç ve mulûkiyyete ihtiyacı olan gençler; üçüncüsü nâs, tâat ve ibadet ehli olan yaşlı erkek ve yaşlı kadınlar (sözkonusu üç güç, üç ilahî güç, şirk düzeninde insanların üç ilahı, mezkur ilahî özellikleri kendilerine tahsis etmiş, ilahlık iddiasında bulunmuşlardır), dördüncüsü şeytanın saptırmayı çok istediği veliler ve salihler; beşincisi ise kötü işler yapanlar ve müfsitlerdir!

51. "...Üzerlerindeki ağırlıkları, sırtlanndaki zincirleri..." (A'raf, 157) 52. Bunun en güzel örneği İmam Hüseyin'in davranışıdır. İmam Hüseyin, yazıp

kardeşi Muhammed Hanefiyye'ye bıraktığı vasiyetinde resmen emri bi'1-maruf nehy

ani'l-münker için kıyam ettiğim ilan etmişti. Gördük ki bunun *zararı*, hatta tehlikeli

boyutları vardı. Bir sonuç ve etkisi de yoktu. ("Dine Karşı din", "İslam'a karşı İslam"

ve "Şiaya karşı Şia"yı görüyor musun?)

53. Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur : "Ben Kararif'te halkın koyunlarını

güderdim... Koyun gütmemiş hiçbir Peygamber yoktur" (İbn Hişam, c.l, s.117)

54. "Allah'ın ayetlerini inkar edenler, (açık hakikatleri değiştirip bozan ve giz

leyenler), haksızca Peygamberleri öldürenler, insanlar arasında adaleti emredenleri

(eşitlik yolunda mücâdele edenleri) öldürenler (var ya), onlan acı bir azapla müj

dele." (Âl-i İmran, 21)

55. Fransızca da "Gol"ün (Gaulle) anlamı çomaktır!

Gördüğün gibi bu De Gaulle (do gol) iki çomak, Devrim'den sonra

demokrasi ve libaralizm örtüsüne bürünmüş; ne de güzel ya! Üçüncü Dünya insanları için istibdat zamanlarının değil, devrim sonrası Fransa'sının yoğun sömürüsünün kurbanı olan Müslümanlar için dahi böyle maalesef. De Gaulle'lerin çomağım, sopasını yiyor ve onlara alkış tutuyoruz.! Hannâs'a ve Vesvâs'a bak. Bak da gör onların neler yaptıklarını.

56. Şurası dikkat çekicidir: "Kitab" (ideoloji) ve "terazi" den (eşitlik-adâlet) son

ra hemen "demir"den söz edilmektedir. Demirin (maddî gücün) her iki veçhesi,

"Cihad"da ve "hayat"ta, askerî gücü ve ekonomik gücü zikredilmektedir.

"... Ve demiri indirdik. Onda savaşın şiddetli sertliği ve insanlar için faydalar var." (Hadîd, 25)

Demek ki insanların adaleti ayakta tutmaları için hem kitab hem de demir gerekli.

57. Bu âyetin ardından şu âyet gelmektedir: "Kendilerine, 'ellerinizi çekin ve

namazı kılın, zekatı verin' denilenleri görmedin mi? Kendilerine savaş

yazılınca hem

içlerinden bir grup, insanlardan Allah'tan korkar gibi, hatta daha fazla korkmaya

başladılar: 'Rabbimiz niçin bize savaş yazdın? Bizi yakın bir süreye kadar ertelesen

olmaz mıydı?' dediler. De ki Dünya meta'ı azdır, korunan için ahiret daha iyidir. Size

kıl kadar haksızlık edilmez." (Nisa, 77)

Nisa 76 ve 77 no.lu ayetlerde; şeytan, evliyâu'ş-şeytan, sebîlullâh, tâğût, dünya ve ahiret, özellikle takva gibi dinî terimlerin ne mânâya geldiklerini Kur'an'ın dilinden duyalım.

58. Takva, kaçınmak mânâsına değil, korumak mânâsına gelen "v-k-y"

kökün

den türemiştir. Olumlu bir mânâsı vardır; ama olumsuz anlayıp olumsuz amel etmek

için olumsuz tercüme etmişlerdir. Kaçınma takvası değil, mücadele takvası olur. Bu

nedenle "can yeleği" (cân-câme) mânâsı verdim. Kur'an da bunu özellikle

"libâsü't-

takvâ" olarak tabir etmiştir.

59. Kur'an'ın ifade biçimine bir bak! Her yerde şeytanı korkunç, tehlikeli, mari

fetli ve işini bilen düşman addeden Kur'an, burada şeytanın hilesini zayıf olarak

nitelemektedir. Niçin? Çünkü burada kıtalden bahsedilmektedir. Hitab da mücahid

leredir. Bu yüzden ben zalim düzen için ayetin mefhumuna uygun olarak,

"çelik

halat" değil, "örümcek ağı" ifadesini kullandım. İlginçtir, Kur'an'ın bir sûresinin adı

da Ankebût, yani Örümcektir. Bu sûrede tek başlarına zalim egemen süper güçlerle

ve hükmedilen halkın cehaletiyle cihada başlayan ve boş ellerle bütün zulüm saray

larını, büyü mabetlerini devirip yerle bir eden Peygamberlerin öyküsü anlatılır. Bu

güçlerin hepsi şirk üzere kurulmuştu. Kendi topraklarında istikbara yellenip halkı

mustazaflığa kurban eden iktidar sahipleri Allah'ın dışındaki herkes ve her şeye

dayanmışlardı. Kur'an bu iktidar sahiplerini Ankebût (Örümcek) olarak adlandır

maktadır, onların düzenlerim ise örümcek ağı, örümcek yuvası olarak.

Karmaşıktır

onların düzenleri; halkı tuzağa düşürür, esir eder, halkın kanlarını emerler (teslis).

Fakat bütün bunlara, bunca karmaşıklığa rağmen talaştan yapılmış gibi çürük, kof,

gevşek ve zayıftır. Müstekbir güçlünün başarısı, ne onun kendisi güçlü olduğundan

ve ne de halk zayıf olduğundandır. Tersine tamamen cehaletin eseridir.

Ancak insan

lar bilmelidir bunu: Peygamberlerin kendi toplumlarına kazandırdıkları şey, silah

değil mesaj idi; güç değil hikmet, bilinç ve nur idi!

"Allah'tan başkasını dost ve rab edinenlerin misâli, bir ev (sığınak, üs) edinen

örümceğe benzer. Evlerin en kof ve zayıfı örümcek evidir. Keşke bilselerdi."!! (Ankebût, 41)

"Biz bu misâlleri insanlara getiriyoruz; ama onları bilgin insanlardan başkası anlamaz." (Ankebût, 43)

60. Vâkıb, gece gibi, sel gibi, her yeri ve her şeyi kuşatıp kaplayan, örten demek

tir.

61. "Allâme" kelimesindeki gibi mübalağa ifade eder. Nâfis'in mübalağalı şekli

çok üfleyen demektir.